

895.913083

พ ๒๒๕ก

ร.๖

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์

ปริญญานิพนธ์

ของ

เพ็ญจันทร์ มาประชา

๑

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

พฤษภาคม 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(อาจารย์พัทธยา จิตต์เมตตะ)
.....กรรมการ
(อาจารย์บรรพต ศิริชัย)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(อาจารย์พัทธยา จิตต์เมตตะ)
.....กรรมการ
(อาจารย์บรรพต ศิริชัย)
.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์วิชชุกร ทองหล่อ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่ ..14..เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์พัทธยา จิตต์เมตตา ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์บรรพต ศิริชัย กรรมการควบคุม ปริญญานิพนธ์ ท่านทั้งสองได้กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเป็น ห่วงและเอาใจใส่ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ คู่ทวีกุล ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขในการเขียน เค้าโครงปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์วิชชกร ทองหล่อ ที่ได้กรุณาเป็น กรรมการสอบปากเปล่า ตลอดจนให้คำแนะนำต่าง ๆ ส่งผลให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ เจ้าของวรรณกรรมที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษา วิเคราะห์และยังเอื้อเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการชาญ ฉายานนท์ ที่เป็นแรงสนับสนุน กรุณาให้โอกาส และเวลาในการจัดทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบคุณ ผู้ช่วยผู้อำนวยการอุบล ชุมพล ที่ให้ความกรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ อาจารย์กมล โพธิเย็น ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการจัด ทาวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณสุณี ยุทธศักดิ์ศิลป์ ที่ช่วยเหลือในด้านการพิมพ์ต้นฉบับ รวมทั้งพี่ ๆ เพื่อน ๆ ผู้ให้กำลังใจ และความเอื้ออาทรแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณ คุณนวลลออ วรชีนา ผู้จัดพิมพ์ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความรับผิดชอบอย่างดียิ่ง

หวังว่าปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวรรณกรรมตามสมควร ผู้วิจัย ขอมอบความดีงามทั้งหลายนี้เป็นเครื่องสักการะแด่พระคุณบิดามารดา และครูอาจารย์ทุกท่าน ประสพความสำเร็จให้แก่ผู้วิจัย ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงปัจจุบัน

เพ็ญจันทร์ มาประชา

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	6
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	6
2	วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์	22
	ด้านครอบครัว	38
	ด้านอาชีพ	83
	ด้านพฤติกรรมของคนในสังคม	116
	ด้านปัญหาสังคม	146
3	วิเคราะห์ทัศนะของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ที่ปรากฏในนวนิยาย	158
	ทัศนะที่เกี่ยวกับครอบครัว	158
	ทัศนะที่เกี่ยวกับอาชีพ	167
	ทัศนะที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของคนในสังคม	189
	ทัศนะที่เกี่ยวกับปัญหาสังคม	205
4	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	212

บทที่

หน้า

บรรณานุกรม 221

ประวัติของผู้วิจัย 225

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

นวนิยาย เป็นวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่มุ่งให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน เป็นสำคัญ นักเขียนนวนิยายมักจะหยิบยกเรื่องราวต่าง ๆ จากประสบการณ์ของตนมาถ่ายทอดเป็นเรื่องราวตามองค์ประกอบในการเขียนวรรณกรรมประเภทนี้ โดยผสมผสานกับศิลปะในลีลาแห่งวรรณศิลป์ที่มีความกลมกลืนกัน จึงทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน แต่ในขณะเดียวกันผู้อ่านก็จะได้รับข้อคิดเห็น หรือทัศนะของนักเขียนที่สะท้อนผ่าน เนื้อหาในมุมมองต่าง ๆ ตามที่นักเขียนจะเลือกสรรเพื่อนำเสนอต่อผู้อ่าน ทัศนะเหล่านั้นเป็นเหมือนภาพสะท้อนสังคม และวัฒนธรรมในยุคสมัยที่เนื้อหาในนวนิยายเรื่องนั้น ๆ เกิดขึ้น ดังที่ วิภา กงกะนันทน์ ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสังคมและวัฒนธรรมกับวรรณกรรม สรุปได้ว่าผู้สร้างวรรณคดีเป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม และผู้อ่านก็เป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับสังคมจึงใกล้ชิดกันราวกับจะแยกออกจากกันไม่ได้ และเป็นเรื่องที่น่าสนใจว่าวรรณคดีจะต้องคำนึงถึงอยู่เสมอ ยิ่งเมื่อพิจารณาสังคมและวัฒนธรรมในฐานะเป็นแหล่งของวัตถุดิบแล้ว เราจะพบว่านักเขียนบันเทิงคดีร้อยแก้วสมัยใหม่ โดยเฉพาะนักเขียนเรื่องสั้นและนวนิยาย มักนำวัตถุดิบมาจากสังคมและวัฒนธรรมอย่างจงใจอีกด้วย นอกเหนือจากที่ได้มาโดยไม่ตั้งใจ ซึ่งเป็นผลจากอิทธิพลของสังคมและวัฒนธรรมที่มีต่อตัวนักเขียน (วิภา กงกะนันทน์. 2533 : 72)

เมื่อนักเขียนใช้สภาพสังคมและวัฒนธรรมเป็นวัตถุดิบในการผลิตผลงานวรรณกรรมของตนแล้ว จึงเป็นเรื่องธรรมดาที่นวนิยายแต่ละเรื่องจะสะท้อนภาพชีวิตจริงของผู้คนในสังคมและวัฒนธรรมนั้น ๆ อย่างเหมือนจริง หรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันนักเขียนก็จะแสดงทัศนะของตนเองลงไปนวนิยายหรือภาพสะท้อนสังคมที่ได้เลือกหยิบยกมานำเสนอตามความเป็นจริง และตั้งอยู่ในกรอบของเหตุผลที่ผู้อ่านสามารถยอมรับได้ แต่ในเวลาเดียวกันนักเขียนนวนิยายเหล่านั้นก็ต้องคำนึงถึงคุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ที่จะต้องกลมกลืนสอดคล้องกันไปกับการสะท้อนภาพชีวิตจริงอย่างมีศิลปะและงดงาม ดังนั้นการอ่านนวนิยายจึงเป็นเสมือนการศึกษาลักษณะของสภาพสังคมและองค์ประกอบต่าง ๆ ในสังคมไปด้วยในตัว แต่เป็นการศึกษาสภาพสังคมและองค์ประกอบของสังคม

อย่างสุนทรีย์ กล่าวคือ ผู้อ่านจะได้รับความเพลิดเพลินบันเทิงใจจากกลวิธีการประพันธ์ของนักเขียนที่บรรจงสร้างสรรค์งานวรรณกรรมของตนอย่างสอดคล้องกลมกลืนกัน และยังจะเข้าใจลักษณะสภาพสังคม รวมทั้งองค์ประกอบของสังคมในยุคนั้นดียิ่งขึ้นด้วย เพราะภาพสะท้อนสังคมเหล่านั้นได้ผ่านมุมมองของนักเขียนมาแล้วเป็นอย่างดี ดังที่ มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์ ได้กล่าวไว้ในเอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการวรรณคดีไทยสรุปได้ว่า ลักษณะของวรรณคดีเป็นไปตามลักษณะของสังคม หรือลักษณะของวรรณคดีกับลักษณะของสังคมนั้นจะต้องไปด้วยกัน สังคมซึ่งประกอบด้วยมนุษย์แต่ละคนมารวมกันย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ทางเศรษฐกิจ และการเมือง เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงวิวัฒนาการไป หนังสือที่กวีแต่งก็ย่อมเป็นไปตามสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น กวีจะมองดูว่ามีเหตุการณ์ตอนใดหรือแง่มุมใดของชีวิตที่สมควรจะยกมาประพันธ์ขึ้น เพื่อความสนใจของคนในสังคมหรือเพื่อประโยชน์ของคนในสังคม (มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์. 2533 : 30)

บรรดานักเขียนในวงวรรณกรรมไทยปัจจุบันนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ เป็นนักเขียนคนหนึ่งที่มีผลงานสร้างสรรค์วรรณกรรมบันเทิงคดีทั้งประเภทเรื่องสั้นและนวนิยายมาอย่างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลาสิบห้าปีที่ผ่านมา ผลงานของเขาได้สะท้อนสภาพชีวิตจริงของผู้คนในสังคมอย่างหลากหลายผ่านมุมมองต่าง ๆ อันเป็นทัศนะส่วนตัวของเขาอย่างคมคายและน่าสนใจ ซึ่งนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้ใช้สภาพสังคมรอบตัวเป็นแบบหรือวัตถุดิบในการสะท้อนภาพชีวิตความเป็นจริงของผู้คนลงนวนิยายเกือบทุกเรื่อง ดังจะเห็นได้จากเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ย่นวรรณกรรมของเขานั้น จะนำเสนอทัศนะส่วนตัวที่มีต่อสภาพสังคมอย่างเด่นชัด ซึ่งในเรื่องนี้นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้ให้สัมภาษณ์กับ สุรีย์ จันธิ์ ไว้ว่า

...ผมเป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือ เห็นคุณค่าว่าหนังสือนั้นมีประโยชน์ ทำให้เราฉลาด และได้รับรู้ความคิดเห็นของคนอื่น ถ้าเราได้เขียนบ้างก็จะแสดงความคิดเห็นของตัวเอง ผมก็เลยเลือกที่จะเขียนหนังสือเพราะเกิดความรู้สึกว่าอยากแสดงความคิดเห็นว่าเรามีความรู้สึกอย่างไรกับสังคมและมีการวิจารณ์กัน ก็ถือว่าเป็นเรื่องที่สนุก การเขียนหนังสือน่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็นได้ดี เพราะมีคนอ่าน...ซึ่งข้อมูลที่เขียนผมจะเขียนจากความรู้สึกและจะดูว่าข้อมูลมีมากหรือยัง ถ้าไม่มากเราต้องเก็บจากการเข้าไปคลุกคลี พูดคุยในส่วนที่เรากำลังเขียนถึง อย่างคนทำงานก่อสร้าง คนทำงานถมดินก็จะไปดูเขา ดูกริยา

ของเขาหรือนั่งฟังคนจนเขาคุยกับลูก อย่างเวลาหิว เวลาลูกไปคบกับคนรวย เขาสอนลูกว่าอย่างไร เราก็เข้ามาปรับใช้กับการเขียนหนังสือของเราซึ่งต้องการเสนอมุมมองที่ต่างกัน ผมมาอยู่ตรงกลางพาท้หน้าทีที่ประธานว่าคนจนคิดอย่างนี้ไม่ถูกนะ คนรวยคิดแบบนี้ก็ไม่ถูกนะ ลูก ที่เกิดมาไม่ควรไปกันคอกให้เขา และ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้พูดถึงเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวว่า "ผมเป็นคนที่มีครอบครัวและถือว่าครอบครัวเป็นสถาบันหลักที่จะส่งคนให้แสดงออกไปในทางที่ดีหรือไม่ดีก็แล้วแต่ ผมจะให้ความสำคัญกับครอบครัวมากเพราะการเป็นครอบครัวเป็นสิ่งที่ดี ทำทาย และใช้ชีวิตความสามารถของเราว่า เราสามารถผลักดันลูกซึ่งเป็นสายเลือดของเราออกไปอยู่ร่วมกับสังคมอื่นได้อย่างไร เราเห็นคนเกเรอยู่ในสังคมเราอาจจะไม่พอใจ ถ้าเรามองย้อนลงไปก็จะพบว่าปัญหาอย่างหนึ่งมาจากการเลี้ยงดูเป็นสำคัญ ฉะนั้นนโยบายที่ผมเขียนจึงมักใส่เรื่องของครอบครัวลงไปด้วย..."

(สุริย์ จันเร็ว. 2536 : 99 - 100)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังมีความมุ่งหมายสำคัญในการเขียนวรรณกรรมของเขาเกี่ยวกับการสะท้อนชีวิตครอบครัวของผู้คนในสังคมปัจจุบันเอาไว้อย่างชัดเจน คือ ในการเขียนนวนิยายเรื่อง "ถนนนอกเมือง" ซึ่งได้รับรางวัลจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2524 นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงถึงทัศนะของเขาในการเขียนนวนิยายเรื่องนี้ว่า

...เด็กเป็นวัยแรกเริ่มที่น่าสนใจมากที่สุดเพราะเด็กเกิดจากความบริสุทธิ์ และจะต้องเข้าสู่สังคมที่เปรียบเสมือนคอกกั้นไว้โดยผู้ใหญ่เป็นผู้สร้างคอกด้วยการอ้างถึงความรักและความห่วงใยมาเป็นข้อปกป้องตนเอง ผมจึงได้เขียนนวนิยายเรื่องนี้ขึ้นมาเพื่อต้องการที่จะสะท้อนแง่มุมเกี่ยวกับเด็ก เพื่อจะย้ำเตือนสติผู้ใหญ่ให้ตระหนักว่าเด็กควรจะเติบโตไปตามสถานที่ที่เด็กควรจะเป็น มิใช่เป็นไปตามความต้องการของผู้ใหญ่

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2531 : 8)

สุภัทร สุวัตริรักษ์ ได้ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเขียนนวนิยายเรื่อง "รถเข็นสีขาว" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้กล่าวถึงแรงบันดาลใจส่วนตัวในการเขียนนวนิยายเรื่องนี้เอา

ไว้ว่า เกิดจากความสะเทือนใจส่วนตัว และต้องการจะสะท้อนภาพที่คนได้รับรู้เรื่องราวของมิตรภาพของเด็ก ที่สามารถจะเกิดขึ้นได้เสมอหากผู้ใหญ่ไม่มาคอยเป็นผู้วางกำหนดกฎเกณฑ์หรือกั้นกอกไว้ ซึ่งเขาต้องการให้ผู้ใหญ่ทั้งหลายได้เพียงรับรู้ไว้ก็เพียงพอแล้ว เพราะมิได้หวังอะไรในสังคมเท่าใดนัก

(สุภัทร สวัสดิรักษ์. 2531 : 15)

สำหรับนวนิยายเรื่องอื่น ๆ อีกหลายเรื่องของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ มีแนวการเขียนสะท้อนสภาพสังคม อาทิ ในนวนิยายเรื่อง "ทางเครื่อง" ได้สะท้อนภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้หญิงยากจนที่ต้องดิ้นรนต่อสู้ โดยยึดอาชีพทางเครื่อง เพื่อสร้างฐานะในการดำรงชีวิตของตน ในนวนิยายเรื่อง "ผ่านไปเหมือนสายลม" เป็นภาพสะท้อนของชีวิตการต่อสู้ที่ต้องฝ่าฟันอุปสรรคของผู้หญิงคนหนึ่งที่สามารถก้าวเข้ามาเป็นนางแบบชื่อดังที่สุด ในนวนิยายเรื่อง "ไม้ไผ่กลัดน้" ได้สะท้อนภาพชีวิตการอบรมเลี้ยงดูลูกในครอบครัว หรือในนวนิยายเรื่อง "มาตรการ" ได้สะท้อนภาพชีวิตของภาพชีวิตของพนักงานรักษาความปลอดภัยที่ต้องต่อสู้กับความอยุติธรรมของผู้รักษากฎหมาย เป็นต้น

จากทัศนะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผลงานของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ มักจะแสดงภาพสะท้อนสังคมและทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อชีวิตมนุษย์และสังคมเป็นส่วนใหญ่ จนทำให้ผลงานของเขามีลักษณะโดดเด่น และมีคุณค่าควรแก่การศึกษาอย่างยิ่ง โดยเฉพาะทัศนะมุมมองของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ที่สะท้อนลงในวรรณกรรมนั้นเป็นไปตามสภาพสังคมในยุคสมัยอย่างเห็นได้ชัด จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจที่จะศึกษาผลงานด้านนวนิยายของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ในด้านภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายและศึกษาถึงทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อชีวิตมนุษย์ และสังคมที่สะท้อนผ่านนวนิยาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจชีวิตมนุษย์และสภาพสังคม อันอาจจะนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขได้อย่างมีความสุข

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์
2. เพื่อวิเคราะห์ทัศนะของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ที่ปรากฏในนวนิยาย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ทำให้เกิดความเข้าใจ และมองเห็นสภาพสังคมที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายของ
นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ รวมทั้งทำให้ทราบแนวคิดหรือทัศนะของผู้เขียนที่สะท้อนไว้ในนวนิยาย
อันจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ภาพสะท้อนสังคม หมายถึง สภาพความเป็นไปของสังคมที่ปรากฏในนวนิยายจากการนำเสนอของผู้เขียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งวิเคราะห์ผลงานนวนิยายที่พิมพ์เผยแพร่แล้วของ
นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ โดยเลือกฉบับตีพิมพ์ครั้งแรกเป็นสำคัญ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูลทางสังคม
ที่นำมาศึกษาวิเคราะห์ตามยุคสมัยนั้น ๆ ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. ถนนนอกเมือง	ตีพิมพ์ครั้งแรก ปี พ.ศ. 2523
2. ฆาตรกร	ตีพิมพ์ครั้งแรก ปี พ.ศ. 2525
3. ลมหายใจสีขาว	ตีพิมพ์ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2527
4. เปสือกทอง	ตีพิมพ์ครั้งแรก ปี พ.ศ. 2528
5. ผ่านไปเหมือนสายลม	ตีพิมพ์ครั้งแรก ปี พ.ศ. 2529
6. หางเครื่อง	ตีพิมพ์ครั้งแรก ปี พ.ศ. 2530
7. ไม้ไผ่กลัด	ตีพิมพ์ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2534
8. เกร็ดดาว	ตีพิมพ์ครั้งแรก ปี พ.ศ. 2536
9. ห้องสี่เหลี่ยม	ตีพิมพ์ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2537
10. ชีวิตฉันเป็นดังเช่นละคร	ตีพิมพ์ครั้งแรก ปี พ.ศ. 2537
11. ถนนคนกว้าง	ตีพิมพ์ครั้งแรก ปี พ.ศ. 2537

12. ผู้หญิงคนหนึ่ง	ตีพิมพ์ครั้งแรก ปี พ.ศ. 2537
13. รถเข็นสีขาว	ตีพิมพ์ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2537
14. ลูกโป่งสวรรค์	ตีพิมพ์ครั้งแรก ปี พ.ศ. 2537
15. ขอรู้อย่างเดียว	ตีพิมพ์ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2537
16. เชื้อยวลาภดิน	ตีพิมพ์ครั้งแรก ปี พ.ศ. 2538
17. คนแปลกหน้า	ตีพิมพ์ครั้งแรก ปี พ.ศ. 2539

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลจากเอกสารชั้นต้นและเอกสารชั้นรองประกอบกัน แล้วนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1. ศึกษานวนิยายของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ อย่างละเอียด
2. ศึกษาสภาพสังคมไทย ช่วง พ.ศ. 2519 ถึง พ.ศ. 2539
3. วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์
 - 3.1 ด้านครอบครัว
 - 3.2 ด้านอาชีพ
 - 3.3 ด้านพฤติกรรมของคนในสังคม
 - 3.4 ด้านปัญหาสังคม
4. วิเคราะห์ทัศนะของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ที่ปรากฏในนวนิยาย
5. เสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า โดยนำเสนอตามลำดับเรื่องดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวกับวรรณกรรมของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์
2. ความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมไทยในช่วง พ.ศ. 2519 ถึง พ.ศ. 2539
3. งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาภาพสะท้อนสังคมในวรรณกรรม

1. เอกสารที่เกี่ยวกับวรรณกรรมของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์

สัจภูมิ ละออ (2538 : 125 - 126) ได้กล่าวถึงผลงานเรื่องสั้นชุด คนสี่เหลืงซึ่งสร้างชื่อเสียงให้แก่นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ว่าเป็นเพราะได้ระบายความคิดเห็นของผู้ที่ได้ชื่อว่าผู้ทรงศีลและได้สัมผัสกับนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ เกี่ยวกับที่มาของการเขียนวรรณกรรมเรื่องสั้นชุด "คนสี่เหลืง" ว่า

...ต้องการแสดงความในใจที่ผมเข้าไปบวชเป็นพระมาประมาณ 40 วัน ซึ่งตอนนั้นเป็นครูสอนศิลปะอยู่ พอบวชแล้วรู้สึกผิดหวัง รู้สึกสะเทือนใจเป็นห่วงเป็นใยศาสนาของเรา ซึ่งจริง ๆ แล้วเกิดจากคนไม่กี่คนประพฤติไม่เหมาะสม เขาเลยเรียกคนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมว่า คนสี่เหลืง...นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้กล่าวย้ำในเรื่องความศรัทธาว่ามีความศรัทธาแน่นอน เนื่องจากผมเป็นเด็กบ้านสวนบางขุนเทียน และคลุกคลีอยู่กับวัด คลุกคลีกับพระ ก็เหมือนกับเด็ก ๆ ไทยทั่วไปที่เห็นพระแล้วยกมือไหว้ เห็นวัดแล้วรู้สึกอบอุ่น พื้นฐานเราเป็นอย่างนี้ ดังนั้นพอเข้าไปเห็นอย่างนั้นเข้าเราทนไม่ได้...

คอลัมน์แนะนำหนังสือในนิตยสารชีวิตรชีวา (2536 : 95) ได้วิจารณ์ผลงานวรรณกรรมนวนิยายเรื่อง ไม้ไผ่กลด้น ของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ เอาไว้อีกว่า

 "ไม้ไผ่กลด้น" เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ผู้เขียนได้สะท้อนเรื่องราวปัญหาของเด็ก ๆ ที่น่าสงสารออกมาเพื่อให้ผู้ใหญ่ได้อ่านกัน และแน่นอนว่าขณะเดียวกันหากเด็ก ๆ ได้อ่านก็น่าจะเป็นการดี เพราะวัยเด็กนั้นเป็นวัยที่ต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ เหมือนต้นไม้ไผ่ ๆ ที่เราจะต้องดูแลทะนุถนอมให้เติบโตใหญ่ สดใสในอนาคต งานเขียนชิ้นนี้ผู้เขียนยังตั้งใจสื่อถึงลักษณะนิสัยแท้จริงของมนุษย์ ว่ามิได้เป็นไปตามสายเลือดของผู้ให้กำเนิดเสมอไป ลูกไม้ไผ่อาจจะหล่นไปไกลด้นก็ได้ ตามสภาพแวดล้อม

ทางสังคมมักมีอิทธิพลเหนือสิ่งเหล่านี้เสมอ และ "ไม้ไผ่กลัดต้น" เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่สะท้อนปัญหาของ คนในสังคมที่เกิดขึ้นเสมอไม่ว่าจะ เปลี่ยนไปก็ยุคสมัย

* เรืองศักดิ์ กาฐร (2529 : คำนวณ) ได้แสดงทัศนะของตนเองเกี่ยวกับนวนิยายเรื่อง "ผ่านไปเหมือนสายลม" เอาไว้ว่า...นวนิยายเรื่องนี้ น่าจะนำเอาไปสร้างเป็นละครโทรทัศน์ เพราะเป็น เรื่องที่เข้ายุคสมัยของสังคมในปัจจุบันนี้ นางแบบดั่ง ๆ หลายคนหันมาเอาดีด้วยการถ่ายภาพบู๊ตีกันมากมาย เพราะนวนิยายเรื่องนี้ได้เขียนจากเรื่องจริงของนางแบบบู๊ตีที่มีชื่อเสียงโด่งดัง ในยุคหนึ่ง และผู้เขียนก็สามารถสะท้อนภาพชีวิตความเป็นอยู่ของนางแบบผู้นั้นเอาไว้อย่างถึงแก่น

2. สภาพสังคมไทยในช่วง พ.ศ. 2519 - 2539

สังคมไทยจะมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นโดยตลอดและไม่เคยหยุดนิ่ง ความเคลื่อนไหว ของสังคมที่เกิดขึ้นนับได้ว่ามีผลต่อสภาพการดำเนินชีวิตของผู้คน ทั้งโดยตรงและโดยทางอ้อม นอกจากนี้สภาพสังคมยังมีส่วนสำคัญในการกำหนดบทบาทและพฤติกรรมของคนในสังคม การตัดสินใจ ที่จะกระทำหรือไม่กระทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอกล่าวถึงสภาพของสังคมไทย โดยสรุป ตั้งแต่ พ.ศ. 2519 - 2539 เป็นต้นไป สรุปตามการรายงานผลสภาพสังคมไทยของฝ่ายการศึกษา และวิจัย การพัฒนาสังคมทางการศึกษาและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังต่อไปนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ

ตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยต้องพบกับปัญหาเศรษฐกิจมากมาย และส่งผลให้การดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมไทยมีวิถีชีวิตพลิกผันเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ปัญหาด้านเศรษฐกิจสำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นมีดังนี้คือ

1.1 ภาวะเงินเฟ้อ หรือการที่ระดับราคาสินค้าสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยราคาของ สินค้าและบริการได้เริ่มขยับตัวสูงขึ้นตั้งแต่ต้นปีเรื่อยมาจนกระทั่งถึงปลายปี ประเด็นที่ได้มีผู้หยิบยก ขึ้นมาวิพากษ์วิจารณ์กันโดยทั่วไปก็คือ การที่ได้มีการคาดประมาณว่าในปี 2532 ระดับราคาสินค้า โดยเฉลี่ยจะสูงขึ้นเกินกว่าร้อยละ 5 ซึ่งในทางวิชาการถือว่าเป็นภาวะเงินเฟ้อระดับปานกลางที่จะ ต้องมีการดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงมีเสียงเรียกร้องให้รัฐบาลเร่งรับพิจารณา กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหารวดเร็ว ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลก็มิได้นิ่งนอนใจ โดยได้ตั้งคณะกรรมการขึ้น

มาชุดหนึ่ง ประกอบด้วยหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันติดตามความเคลื่อนไหวของราคาสินค้า ค้นหาสาเหตุของภาวะเงินเฟ้อ และกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาดังต่อไป

1.2 ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ กระแสความคิดของบุคคลทุกฝ่ายมีความสอดคล้องกันในเรื่องที่ว่าการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 จนถึงปัจจุบัน ได้ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างมากในด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยรวม กล่าวคือ มีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยสูงถึงประมาณร้อยละ 7 ต่อปี แต่เมื่อพิจารณาในด้านการกระจายรายได้กลับปรากฏว่ามีสภาพที่ไม่น่าพอใจนัก กลุ่มคนรวยมีรายได้โดยเฉลี่ยสูงขึ้นในขณะที่กลุ่มคนยากจนกลับมีรายได้โดยเฉลี่ยลดลง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ช่องว่างระหว่างรายได้ของกลุ่มคนรวยกับกลุ่มคนยากจนมีความห่างไกลมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม บุคคลหลายฝ่ายมีความเห็นว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นผลที่เกิดจากยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งเน้นความสำคัญที่จะให้มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวมเสียก่อน แล้วจึงกระจายผลการพัฒนาหรือรายได้ในภายหลัง ซึ่งจากข้อเท็จจริงก็ได้ปรากฏให้เห็นชัดว่า เศรษฐกิจที่เจริญเติบโตได้อัตราสูงนั้น เป็นการเจริญเติบโตของภาคธุรกิจอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ ส่วนภาคเกษตรและชนบทกลับถูกทอดทิ้งให้ค่อยพัฒนาการล่าช้า และถูกดูถูกรับทรัพยากรและผลประโยชน์ไปหล่อเลี้ยงอุตสาหกรรมให้ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นไปอีก ซึ่งหากปล่อยให้การพัฒนาประเทศในอนาคตเป็นไปตามแนวทางดังเช่นที่ผ่านมาแล้ว ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ก็จะมีมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

1.3 การก้าวเข้าสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศไทย แม้ว่ากระแสความคิดเห็นส่วนใหญ่จะเป็นประเด็นที่ได้เคยมีการกล่าวขานมาแล้วในปี 2531 แต่ก็มีความคิดเห็นที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น หลายฝ่ายยังคงมีความเห็นว่าประเทศไทยไม่อาจละเลยหรือทอดทิ้งสังคมเกษตรในชนบทไปได้ ดังนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมจึงควรเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับการพัฒนาทางการเกษตร นอกจากนี้ยังมีความคิดอีกว่าควรจะนำสาขาบริการเข้ามาผสมผสานด้วย หรือกล่าวได้ว่า ประเทศไทยจะต้องดำเนินการพัฒนาเพื่อนำไปสู่ความเป็นประเทศเกษตรอุตสาหกรรม และบริการควบคู่กันไปสำหรับในประเด็นที่เกี่ยวกับผลกระทบทางสังคมที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาอุตสาหกรรมนั้น หลายฝ่ายมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างเห็นได้ชัด โดยจะเห็นได้จากความพยายามที่จะทำการศึกษาหาข้อมูลผลกระทบในด้านต่าง ๆ ของประเทศอุตสาหกรรมใหม่บางประเทศ เช่น การจัดสัมมนาเกี่ยวกับความเป็นประเทศอุตสาหกรรม

กรณีของเกาหลีใต้ เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนการตัดสินใจกำหนดแนวทางการพัฒนาของประเทศไทยให้มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น กล่าวโดยสรุปแม้แนวความคิดเกี่ยวกับการก้าวเข้าสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศไทยจะยังไม่มีข้อยุติที่แน่นอน แต่การแสดงความคิดเห็นเหล่านี้ นับว่าเป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการเข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศร่วมกันเป็นสำคัญ

2. ด้านสุขภาพอนามัย

ตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา คนไทยค้นพบกับปัญหาในด้านสุขภาพอนามัย และได้รับการกล่าวขวัญถึงกันอย่างมากมายอันส่งผลให้เกิดปัญหาด้านจิตใจเป็นอย่างยิ่ง นั่นคือ ปัญหาในเรื่องการแพร่ระบาดของโรคเอดส์

เนื่องจากปัญหาโรคเอดส์ เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก จึงได้มีการแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน มีการจัดตั้งคณะกรรมการป้องกัน และควบคุมโรคเอดส์แห่งชาติขึ้น มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่รณรงค์และควบคุมป้องกันโรคเอดส์ในทุกกลุ่มทุกพื้นที่ เพศ และทุกวัย เพื่อให้รับรู้และตระหนักถึงภัยของโรคเอดส์มากขึ้นแล้ว ยังมีการจูงใจให้เปลี่ยนค่านิยมในการขายบริการทางเพศและการหาความสุขทางเพศไปในทางที่ถูกที่ควรด้วย คาดว่าหากทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาอย่างจริงจังแล้ว คงจะสามารถควบคุมป้องกันตนเองและสังคมให้พ้นภัยจากการแพร่กระจายของโรคนี้ได้

อีกประเด็นหนึ่งที่เป็นความเคลื่อนไหวในเชิงก้าวหน้าของสถานการณ์โรคเอดส์ ก็คือการค้นคิดและผลิตวัคซีนเพื่อต่อต้านโรคเอดส์ ซึ่งองค์การอนามัยโลกได้ติดต่อมายังรัฐบาลไทย เพื่อขอเลือกเป็นประเทศหนึ่งในกลุ่มของการทดลองใช้วัคซีนสำหรับต่อต้านโรคนี้ แต่ทางรัฐบาลไทยยังไม่ได้ให้คำตอบแน่นอนอย่างเป็นทางการว่าจะตกลงหรือไม่ เนื่องจากกำลังอยู่ในระยะศึกษาข้อมูลอย่างไรก็ดี การค้นคิดวัคซีนเพื่อต่อต้านโรคเอดส์แม้จะอำนวยความสะดวกต่อมวลมนุษยชาติเป็นอย่างยิ่ง แต่การที่จะนำวัคซีนที่ค้นคิดมาใช้ทดลองกับกลุ่มคนประเภทไหนและสถานที่ใด โดยเฉพาะในประเทศไทยนั้น เป็นสิ่งที่หลายฝ่ายจะต้องศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ให้เพียงพอ และให้เป็นไปตามกฎระเบียบว่าด้วยการทดลอง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประเทศจะได้รับและที่สำคัญที่สุดคือ การทดลองจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อพลเมืองของประเทศ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงผลดีและผลเสียแทบทุกด้านแล้ว มีแนวโน้มเป็นไปได้ว่า ทางรัฐบาลไทยอาจยินยอมให้มีการทดลอง เนื่องจากคำนึงถึงผลประโยชน์

ในภาพรวมที่ประเทศจะได้รับ แต่ขณะนี้นักกำลังศึกษารายละเอียดข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจและดำเนินการต่อไปอยู่

3. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและมลภาวะ

การพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างปัจจัยพื้นฐานด้านวัตถุอย่างมากมาย ซึ่งล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแทบทั้งสิ้น ในรอบปี 2534 ปัญหามลภาวะของสิ่งแวดล้อมจึงเป็นเรื่องที่หลายฝ่ายทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไปให้ความสนใจ และรู้สึกวิตกกังวลในสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องภาวะของน้ำ อากาศ หรือเสียงเป็นพิษ ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของบุคคลทั่วไปอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นชุมชนใหญ่ที่สุดของประเทศนั้น นับวันจะยิ่งเผชิญกับปัญหามลภาวะที่เข้าสู่ขั้นวิกฤตอย่างเห็นเด่นชัดขึ้นทุกที เช่นเดียวกับอีกหลายพื้นที่ของหลายจังหวัดที่กำลังประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลภาวะเสื่อมโทรมลงตามลำดับ แม้ว่าหลายฝ่ายจะมีการกำหนดแผนงานโครงการต่าง ๆ เพื่อป้องกันแก้ไขภาวะปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษมากมายหลายโครงการ แต่ก็ประสบความสำเร็จเพียงเล็กน้อยในระดับหนึ่งเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในส่วนของภาครัฐบาลเอง ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก จนถึงขั้นถือเป็นนโยบายสำคัญที่จะต้องปรับปรุงกฎหมาย และพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งยังจะให้มีการกระจายอำนาจในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค จัดสรรงบประมาณและให้เงินอุดหนุนการลงทุน เพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นกรณีพิเศษเร่งด่วน ทั้งนี้จะนำหลักการ "ผู้สร้างปัญหามลพิษจะต้องเป็นผู้รับภาระในการบำบัดและกำจัดมลพิษ" มาใช้ในระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 โดยเปิดโอกาสให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการ พร้อมทั้งเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปได้ตระหนักถึงปัญหามลพิษ และให้ความร่วมมือการแก้ไขปัญหอย่างจริงจังและต่อเนื่องต่อไป

4. ปัญหาด้านการศึกษา

ประเด็นเกี่ยวกับการศึกษา นับว่าเป็นเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจจากประชาชนทั่วไปในปี 2534 เนื่องจากได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสำคัญหลายประการ เช่น มีการยกเลิกการจำกัดค่าเล่าเรียนของโรงเรียนเอกชน ปลดปล่อยค่าเล่าเรียนลอยตัวตามความต้องการของตลาดการศึกษาโดยเสรี พร้อมกับเร่งพัฒนายกระดับปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษาพัฒนาความคิด จิตใจ ให้ผู้จบการศึกษามาแต่ละระดับมีมาตรฐานทางจริยธรรมเพียงพอ มีค่านิยมในทาง

ที่ถูกต้อง อีกประเด็นหนึ่งคือการเปลี่ยนแปลงที่มีผู้ให้ความสนใจมาก ก็คือ ในเรื่องการขยายโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งได้ดำเนินการในรูปของโครงการนาร่องขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี เพื่อให้สามารถกระจายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปสู่ประชาชนอย่างทั่วถึง ทั้งนี้โดยได้เน้นการดำเนินงานในพื้นที่ชนบทยากจนและพื้นที่ที่มีประชากรประกอบอาชีพหญิงบริการจำนวนมากเป็นพิเศษเป็นอันดับแรก เพื่อลดจำนวนหญิงขายบริการและโสเภณีได้กาห้่น้อยลง ขณะเดียวกันเมื่อหันกลับมาพิจารณาถึงการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเอง ก็จะเห็นว่า ยังให้ผลไม่เป็นที่น่าพอใจนัก เพราะยังมีเด็กจำนวนมากไม่ยอมเข้าเรียน และอีกจำนวนหนึ่งเรียนไม่จบระดับประถมศึกษา ทั้ง ๆ ที่การศึกษาระดับนี้จัดเป็นภาคบังคับของรัฐ อย่างไรก็ตาม ในประเด็นนี้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องก็กำลังจะร่วมมือหาทางแก้ไขกันต่อไปแล้ว

ประเด็นที่มีการเปลี่ยนแปลงอีกเรื่องหนึ่งนั้น เป็นการพิจารณาปรับปรุงแผนการศึกษา เนื่องจากแผนการศึกษาเดิมเข้ามาเป็นเวลานาน จึงไม่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์บ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปมากในปัจจุบัน ทำให้ต้องมีการปรับปรุงใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของการพัฒนาประเทศ และเตรียมนักเรียนให้พร้อมต่อการเข้าสู่สังคมอุตสาหกรรมใหม่โดยการปลูกฝังให้เด็กมีวินัยในตนเอง รู้จักใช้ความคิดเชิงวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

5. ปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต ได้รับความสำคัญที่น่าจับตามองอีกด้านหนึ่ง ตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมาพบว่าปัญหาสำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนอันส่งผลกระทบต่อโดยตรง ได้แก่

5.1 ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ซึ่งในปัจจุบันได้มีการแสดงออกทางพฤติกรรมอย่างเด่นชัดและเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มสังคมเมืองหลวงและเมืองหลักตามภูมิภาคต่าง ๆ แม้ว่าปัญหานี้จะยังเป็นที่ถกเถียงกันทางวิชาการว่าการแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศนี้จะนับเป็นปัญหาสังคมด้วยหรือไม่ก็ตาม แต่ประเด็นที่ทุกฝ่ายเป็นห่วงเป็นใยกันมาก ก็คือ หากปล่อยไว้ให้พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศมีการแพร่หลายมากยิ่งขึ้นแล้วคงจะมีผลกระทบต่อระบบสังคมไทยอย่างไม้อาจหลีกเลี่ยงได้ สำหรับลักษณะของพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่มีปรากฏพบเห็นมากในสังคมไทยปัจจุบันนี้ ได้แก่ การที่วัยรุ่นชายมักชอบแสดงพฤติกรรมแบบผู้หญิง นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ กันอีกหลายรูปแบบอันได้แก่ เกย์ ทอม ดี ซึ่งมักพบเห็นได้ง่ายในกลุ่มสังคมของวัยรุ่น สำหรับในด้านสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรม

ดังกล่าวนี้ บุคคลหลายฝ่ายมีความเห็นพ้องต้องกันว่าน่าจะเกิดมาจากการขาดความอบอุ่นภายในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างไม่ถูกต้องของพ่อแม่ ตลอดจนสภาพแวดล้อมในสังคมที่เอื้ออำนวยเป็นสำคัญ

5.2 ปัญหาของเด็กสลัมหรือเด็กที่ถูกกลืนในสังคม ปัจจุบันมีแหล่งสลัมในกรุงเทพมหานครประมาณ 1,000 กว่าแห่ง มีประชากรประมาณล้านกว่าคน หรือประมาณร้อยละ 20 ของประชากรในกรุงเทพฯ ประชากรเหล่านี้ส่วนมากจะย้ายถิ่นมาจากชนบทเข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ และอพยพกันมาทั้งครอบครัว ซึ่งเด็กที่มาอยู่ในแหล่งสลัมเกือบทั้งหมดไม่ได้รับการศึกษา ต้องดิ้นรนหางานหาเงินช่วยครอบครัวด้วยการเก็บของในกองขยะขาย ขายหนังสือพิมพ์ เช็ดกระจกจรด ซึ่งตำรวจระบุว่าเด็กเหล่านี้เป็นตัวการก่อคดีอาชญากรรม ลักทรัพย์ กระจรชกทรัพย์ วังราว รวมกลุ่มมั่วสุม คมทินเนอร์ เล่นการพนันและผู้หญิงมีลักษณะส่อว่าจะขายตัวจากการวิจัยเรื่อง "การประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนบนท้องถนนในเขตกรุงเทพมหานคร" ของมหาวิทยาลัยมหิดลพบว่า เด็กเหล่านี้ประมาณร้อยละ 60.6 อาศัยอยู่ในบริเวณชุมชนแออัดหรือใกล้เคียง ร้อยละ 21.2 ไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 29.1 มีการศึกษาระดับ ป.1 - ป.4 ร้อยละ 49.1 เรียนสูงกว่า ป.4 และครอบครัวของเด็กเหล่านี้พ่อแม่จะมีบุตรมากคือ ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป มีประมาณร้อยละ 84.9 จากการที่ครอบครัวมีลูกมาก จึงทำให้พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลอบรมดูแลลูก เมื่อเติบโตขึ้นจึงต้องทำมาหาเลี้ยงตัวเอง

5.3 ปัญหาการมั่วสุมในสถานเริงรมย์ ประเด็นที่มีผู้ให้ความสนใจและห่วงใยกันมาก ก็คือ นอกจากวัยรุ่นจะใช้ดิสโก้เธคเป็นสถานที่หาความบันเทิงเริงรมย์แล้ว ยังปรากฏว่าดิสโก้เธคมักจะถูกใช้เป็นศูนย์กลางของการติดต่อ หรือเป็นจุดเริ่มต้นที่นำไปสู่การแสดงออกทางกามารมณ์อีกด้วย นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความสนใจถึงอันตรายที่จะเกิดจากสถานเริงรมย์ประเภทดิสโก้เธค ซึ่งโดยทั่วไปมักมีสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมทั้งในระบบแสงและเสียงที่อาจทำให้ถึงกับตาบอดและหูหนวกได้ หรืออย่างน้อยก็ทำให้ความสามารถในการมองเห็นและได้ยินเสื่อมสภาพลง ปัญหาวัยรุ่นมั่วสุมในสถานดิสโก้เธคนี้ มีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายด้านทั้งทางด้านครอบครัวและทางสังคม

6. ปัญหาอาชญากรรม

ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติดให้โทษ ปัญหาชุมชนแออัดและปัญหาเด็ก เป็นต้น ในส่วนของปัญหาอาชญากรรมนั้นปรากฏว่า จำนวนคดีที่เกิดขึ้นยังไม่มีแนวโน้มลดลงมากนักและ

ประเด็นที่น่าสนใจ ก็คือ ประเภทของคดีที่เกิดขึ้นมาก อันได้แก่ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ซึ่งมีทั้งคดีลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ครอบครองทรัพย์ เป็นต้น การเกิดคดีประเภทดังกล่าวนี้ นับว่ามีลักษณะที่สอดคล้องกับสภาพของสังคมที่ได้เริ่มเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทมาเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างกันทางฐานะ เศรษฐกิจของคนที่อยู่ร่วมในชุมชนเดียวกันจึงนำไปสู่ปัญหาดังกล่าว ส่วนปัญหาอาชญากรรมคดีอาชญากรรมนั้น กล่าวได้ว่าเป็นปัญหาเรื้อรังที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมานานพอสมควร แม้ว่ารัฐบาลไทยจะเข้ามาตราการแก้ไขและวิธีการปราบปรามที่รุนแรงแล้วก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่ายังคงมีผู้ลักลอบผลิต ค้ายาเสพติดอาชญากรรมอาชญากรรมวิธีการ และรูปแบบใหม่ ๆ อยู่เสมอในส่วนของปัญหาชุมชนแออัดก็ยังมีผู้ให้ความสนใจกล่าวถึงเช่นกัน ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากองค์การสหประชาชาติได้กำหนดในปี 2530 เป็นปีสากลแห่งการพัฒนาที่อยู่อาศัย ทางด้านปัญหาเด็กมีประเด็นที่ได้รับความสนใจหลายประเด็น เช่น ปัญหาการไร้แรงงานเด็ก เด็กถูกทอดทิ้ง การทารุณเด็ก การลักพาเด็กและปัญหาโสเภณีเด็ก เป็นต้น

7. ปัญหาด้านแรงงาน

ปัญหาด้านแรงงาน นับเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง และยังมีผลกระทบต่อปัญหาเศรษฐกิจในสังคมอีกด้วย ปัญหาด้านแรงงานที่เกิดขึ้นในรอบ 20 ปีที่ผ่านมาพอสรุปได้ดังนี้

7.1 ปัญหาการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับสูง ซึ่งยังปรากฏว่ามีผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาจำนวนมากยังหางานทำไม่ได้ เนื่องจากความต้องการแรงงานในแต่ละสาขาอาชีพนั้นขยายตัวไม่มากนัก ดังนั้นจึงปรากฏอยู่เสมอว่าในการรับสมัครคนเข้าทำงานตามหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคจะมีจำนวนผู้สมัครเกินกว่าจำนวนตำแหน่งที่ต้องการเป็นจำนวนมาก อีกทั้งผู้สมัครจำนวนมากไม่ยอมก็มีคุณสมบัติสูงเกินกว่าที่ระบุไว้สำหรับตำแหน่งที่รับสมัคร สาเหตุของปัญหาที่มีการกล่าวถึงกันมากก็คือ การที่ระบบการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับสภาพการจ้างงานหรือความต้องการแรงงาน ซึ่งพัฒนาไปตามภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการนำเอาการวางแผนกำลังคนให้เข้ามามีบทบาทให้มากยิ่งขึ้นในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ ซึ่งขณะนี้หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายก็ได้ดำเนินการไปบ้างแล้ว อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบความรุนแรงของปัญหานี้กับปีที่ผ่านมา อาจกล่าวได้ว่าการกล่าวขวัญถึงหรือความสนใจต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะลดลงไปบ้าง

7.2 สภาพการขาดแคลนแรงงานบางประเภท ซึ่งเป็นสถานการณ์ด้านแรงงานที่มีลักษณะผิดแผกแตกต่างไปจากที่เคยเกิดขึ้นในปีก่อน ๆ กล่าวคือ ในอดีตสถานการณ์ด้านแรงงานที่เกิดขึ้นมักเป็นภาวะการว่างงานในรูปแบบต่าง ๆ หรือเป็นภาวะที่มีกำลังแรงงานเกินกว่าความต้องการแรงงานเป็นสำคัญ แต่ในปี 2532 กลับกลายมาเป็นภาวะที่แรงงานบางประเภทมีไม่พอเพียงกับความต้องการ โดยแรงงานประเภทที่ขาดแคลนนั่นเป็นแรงงานที่มีฝีมือในระดับสูงและแรงงานในระดับสูงที่ยังมีความต้องการอยู่มาก ได้แก่ วิศวกรสาขาวิศวกรรมไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ วิศวกรคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ช่างเทคนิคระดับ ปวช. และ ปวส. สาขาอุตสาหกรรม สิ่งทอ เคมีสิ่งทอ เทคโนโลยีสิ่งทอ ตลอดจนช่างเทคนิคที่มีฝีมือและประสบการณ์ทางด้านเครื่องมือกล ทนแบบพิมพ์ หล่อโลหะ และทอแบบและเทคนิคงานอัดรีด เป็นต้น สำหรับแรงงานในระดับต่ำที่เกิดขาดแคลนนั่น ได้แก่ แรงงานตัดอ้อย คนรับใช้ ช่างเย็บผ้าและงานในสาขาบริการต่าง ๆ

7.3 ปัญหาด้านสถานการณ์แรงงานไทยในต่างประเทศ เรื่องสถานการณ์แรงงานไทยในต่างประเทศ โดยเฉพาะแถบตะวันออกกลาง ซึ่งจากสงครามที่เกิดขึ้นในภูมิภาคนี้ได้ส่งผลเสียหายให้กับประเทศไทยมากพอสมควรในการอพยพแรงงานไทยกลับประเทศ แต่หลังสงครามสงบ กลับเป็นโอกาสที่ดีของแรงงานไทยในการเลือกตำแหน่งงานที่ว่างลงจากสงครามได้มากขึ้น แต่ขณะเดียวกัน ภายในประเทศเองก็ได้มีแรงงานจากต่างชาติหลั่งไหลเข้ามาหางานทำโดยผิดกฎหมายกันเป็นจำนวนมากหลายเชื้อชาติ เช่น พม่า ลาว เขมร อินเดีย ปากีสถาน บังคลาเทศ และศรีลังกา เป็นต้น แรงงานเหล่านี้เป็นแรงงานแฝงที่นับวันจะก่อให้เกิดปัญหาขึ้น เช่น การแย่งงานของคนไทย และทำลายโครงสร้างค่าจ้างของประเทศ เนื่องจากแรงงานเหล่านี้เป็นแรงงานที่ผิดกฎหมายจึงยินยอมทำงานในอัตราค่าจ้างที่ต่ำ รวมทั้งมีความขยันขันแข็ง อดทนต่อการทำงานมากกว่าแรงงานในท้องถิ่น ปัญหานี้จึงเป็นเรื่องที่น่าจับตามองและติดตามศึกษาถึงผลกระทบที่อาจมีต่อประเทศอย่างใกล้ชิดต่อไป

8. ปัญหาด้านครอบครัว

ปัญหาด้านครอบครัว นับได้ว่าเป็นปัญหาหลักหรือปัญหาพื้นฐานสำคัญอันจะส่งผลให้เกิดปัญหาด้านอื่น ๆ ตามมาได้อีกมากมาย ปัญหาครอบครัวอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในสถาบันครอบครัว ซึ่งมีผลทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวเริ่มมีแนวโน้มลดลง ตลอดจนการเกิดความไม่อบอุ่นในครอบครัว ซึ่งอาจทำให้เกิดอาการฟิสิกทางใจ อันเนื่องมาจากการไม่ได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่จากครอบครัวอย่างถูกต้อง ทำให้เด็กจำนวนไม่น้อยมีพฤติกรรมแสดงออกไม่เหมาะสม

สติปัญญาที่บ ซึ่งผลปรากฏว่ามีเด็กและเยาวชนไทยมีปัญหาสุขภาพจิตกันเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวยังส่งผลสำคัญให้เกิดปัญหาสำคัญต่อเด็ก นั่นคือ การก่ออาชญากรรม ของเด็กได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างน่าวิตก ทั้ง ๆ ที่เด็กเหล่านี้มิได้มีสัณฐานอาชญากรรมติดตัวมาโดย กรรมพันธุ์หรือโดยกำเนิด การก่ออาชญากรรมของเด็กนั้นเกิดจากสิ่งแวดล้อม การได้พบเห็น ตัวอย่างที่เลวร้ายหรือจากการเลียนแบบ ทั้งนี้มีต้นเหตุมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจของครอบครัว พ่อแม่ไม่อาจหาเงินมาเลี้ยงดูลูกได้อย่างเพียงพอและลูกก็ไม่มีงานทำช่วยเหลือครอบครัวได้ จึงก่อ อาชญากรรมได้ง่ายและรวดเร็วสถาบันครอบครัวมีส่วนสัมพันธ์ค่อนข้างมากกับปัญหาเหล่านี้ กล่าวคือ จากการศึกษาวิจัย และการอภิปรายในที่ต่าง ๆ ได้ให้ข้อสรุปที่สอดคล้องต้องกันว่า สาเหตุสำคัญ ประการหนึ่งของการเกิดปัญหาเหล่านี้มาจากสภาพครอบครัวที่มีปัญหา เช่น ครอบครัวแตกแยก พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก การเลี้ยงดูลูกที่ไม่ถูกวิธี

9. ปัญหาด้านการจราจร

สภาพการจราจรในกรุงเทพมหานคร เป็นปัญหาเรื้อรังที่นับวันจะทวีความรุนแรงและ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศมากขึ้นทุกที สาเหตุที่ทำให้การจราจรในเขตกรุงเทพมหานคร ติดขัดมีหลายปัจจัย เช่น การไร้รถยนต์ส่วนตัวรับส่งนักเรียนของผู้ปกครองเด็ก ซึ่งมีค่านิยมในการ ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนหรือโรงเรียนรัฐบาลที่มีคุณภาพและมีชื่อเสียง แม้โรงเรียน เหล่านั้นจะอยู่ต่างเขตหรือห่างไกลจากบ้านมากก็ตาม เมื่อปิดภาคเรียนจึงมักเห็นได้ชัดว่าการจราจร บนท้องถนนในเขตกรุงเทพมหานครล้นตัวขึ้นมาก ปัจจัยต่อมาได้แก่ การขาดการวางผังเมืองอย่าง เป็นระบบ เนื่องจากสภาพทั่วไปของกรุงเทพมหานครขยายตัวไปในทุกทิศทางทั้งแนวราบและแนวตั้ง จึงก่อให้เกิดการกระจุกตัวของปริมาณการจราจรในบริเวณเขตเมือง และบริเวณโดยรอบขึ้น นอกจากนั้นการจัดระบบขนส่งมวลชนและอุบัติเหตุจราจรก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การจราจรติดขัด ซึ่งปัญหานี้ได้มีผู้เสนอแนวทางแก้ไขหลายประการ เช่น 1. กำหนดเขตการศึกษาสำหรับนักเรียนได้ ศึกษาในสถานศึกษาที่ใกล้บ้านมากที่สุด เพื่อเป็นการลดระยะทางและประหยัดเวลาในการเดินทาง ทั้งนี้โดยจะต้องมีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละ เขตให้มีคุณภาพที่เท่าเทียมกัน ด้วย ควรจัดให้มีรถโรงเรียนมากขึ้น และใช้ประโยชน์จากเส้นทางบกและทางน้ำที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยการปรับปรุงรถประจำทางให้มีจำนวนที่เหมาะสมและมีคุณภาพที่ดีขึ้น เพิ่มการเดิน ทางเรือในแม่น้ำและลำคลองให้มากขึ้น กรณีที่เป็นช่วงเร่งด่วนควรหลีกเลี่ยงเส้นทางที่มีปัญหา การจราจร โดยรับฟังข่าวสารการจราจรจากสถานีวิทยุที่จัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวก

10. ปัญหาโรสเกณี

ในประเทศไทยมีโรสเกณีอยู่ประมาณ 400,000 ถึง 700,000 คน และกว่าครึ่งหนึ่งมาจากภาคเหนือ โดยเฉพาะภาคเหนือตอนบน สาเหตุที่ทำให้ผู้หญิงเหล่านี้ต้องขายตัวก็คือความยากจน ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ประกอบอาชีพทำนาและได้ผลผลิตไม่พอกินเพื่อความอยู่รอดของครอบครัวจึงทำให้ต้องขายตัว และที่น่าตกใจคือ พ่อแม่บางคนนิยมขายลูกสาวด้วยความสมัครใจ เพราะค่านิยมของสังคมที่เห็นว่าเงินเป็นพระเจ้า ช่วยบารเอดความสุขาให้ได้อย่างทุกอย่าง นอกจากนั้น เด็กสาวเหล่านี้ได้รับการศึกษาต่อ จึงถูกหลอกลวงได้ง่าย สำหรับการแก้ไขปัญหานี้ รัฐบาลและเอกชนควรร่วมมือกันพัฒนาชนบทเพื่อให้ประชาชนมีรายได้สูงขึ้น พัฒนาระบบการศึกษาและการวางแผนครอบครัวเพื่อให้เด็กชนบทมีโอกาสศึกษาสูงขึ้น

ผลจากปัญหาโรสเกณีดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาตามมา คือ ปัญหาการแท้ง ผู้อำนวยความสะดวก โรงพยาบาลศูนย์สรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี เปิดเผยว่า ในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา มีผู้มาทำแท้งที่โรงพยาบาล 5,357 ราย หรือร้อยละ 16.35 ของจำนวนคลอด ในจำนวนนี้เป็นผู้ลักลอบทำแท้งมาแล้วแต่ไม่สำเร็จ 2,096 ราย หรือประมาณร้อยละ 39.13 ของผู้มาทำแท้งทั้งหมดและเป็นโรสเกณีร้อยละ 23.34 และเฉพาะในเดือนสิงหาคม 2528 ผู้มาทำแท้ง 57 ราย เป็นผู้ทำแท้งผิดกฎหมาย 40 ราย โดยส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี คือ มีถึง 26 ราย

11. ปัญหาอาชีพผู้ขายบริการ

พฤติกรรมของชายไทยที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ โดยชอบแสวงหาความสุขทางเพศกับผู้ขายด้วยกันมีมาประมาณ 30 - 40 ปีแล้ว ผู้ชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศเหล่านี้จะนิยมแสวงหาความสุขกับคนประเภทเดียวกันตามสวนสาธารณะ โรงภาพยนตร์ชั้นสอง ห้องน้ำชายตามห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ โดยเกิดจากความสมัครใจของทั้งสองฝ่าย และต่อมาได้เริ่มมีการจ่ายเงินเป็นค่าจ้าง จนในที่สุดก็เกิดพัฒนาการกลายเป็นการยึดเป็นอาชีพขายบริการความสุขทางเพศระยะแรกคนที่ยึดอาชีพนี้จะทำงานแบบอิสระ โดยจะคอยตระเวนหาผู้ชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ เพื่อเสนอขายบริการให้ ต่อมาเมื่อมีผู้ชายที่มีรสนิยมแบบนี้เพิ่มมากขึ้นจึงมีคนเริ่มคิดจัดหาสถานที่เพื่อเปิดบริการในด้านนี้โดยเฉพาะ โดยเริ่มเป็นครั้งแรกเมื่อประมาณ 30 ปีมาแล้วที่บริเวณถนนพัฒนาพงษ์ โดยเปิดบริการเป็นสถานเริงรมย์ เพื่อให้ผู้ชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศมาใช้บริการ โดยจะจัดหาผู้ชายที่สมัครใจมาทำงานประเภทนี้ ซึ่งมีอายุระหว่าง 16 - 25 ปี มาไว้ขายบริการความสุขทางเพศแก่บรรดาแขกที่เข้ามาเที่ยว ปัจจุบันมีสถานที่ขายบริการขายไปย่านอื่น ๆ เช่น แถวสะพาน

ควาย สุขุมวิท สถานออกก้างกาย ที่เรียกว่า "ขวานา" ผับ หรือตามดิสคอกเธค เป็นต้น ส่วนในต่างจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น พัทยา ภูเก็ต และเชียงใหม่เด็กชายที่ขายบริการเหล่านี้จะได้รับค่าตอบแทนครั้งละประมาณ 300 – 500 บาท และอาจจะได้ค่าตอบแทนจากการทำงานมากกว่านั้นหากขายบริการให้แก่มากที่ภูเก็ต หรือชาวต่างชาติ

เด็กที่มาทำงานขายบริการ ส่วนใหญ่เป็นเด็กมาจากต่างจังหวัด ที่มีความรู้ น้อย หรือยากจน ไม่รู้จะประกอบอาชีพใด มักจะถูกเพื่อน ๆ ที่ทำงานนี้มาก่อนชักชวนมาทดลองทำ บางคนทำด้วยความสมัครใจ เพราะเป็นงานที่มีรายได้ดี ส่วนพวกที่ทำเพราะความจำเป็นบังคับ คือ พวกที่เรียนสูง ๆ มาขายบริการนอกเวลาเรียนเพื่อหาเงินค่าเรียนหนังสือ ส่วนใหญ่เด็กที่มาทำงานขายบริการประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์จะเป็นเกย์อยู่แล้ว พวกนี้ทำงานด้วย ได้เงินด้วยแล้วตัวเองก็ชอบเพราะได้สนองตามต้องการทางเพศด้วย ส่วนอีก 30 เปอร์เซ็นต์ เป็นผู้ขายแท้ ๆ ต้องการมาขายบริการเพื่อหารายได้เพียงอย่างเดียว

ปัจจุบันสถานที่ที่เปิดบริการให้ความสุขทางเพศแก่ผู้ชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศจะมีอยู่ทั่วทุกภาคในประเทศไทย จากข้อมูลของกรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ 1 – 31 มกราคม 2540 พบว่า จำนวนผู้ชายที่ให้บริการทางเพศมีจำนวนถึง 2,190 คน จากปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบตามมา ก็คือ ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาอาชญากรรม และปัญหายาเสพติด และพบว่าในปัจจุบันนี้สังคมของผู้ชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศได้เริ่มขยายตัวกว้างออกไปมากขึ้นและปัญหาความยากจน และการด้อยโอกาสทางการศึกษาก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดอาชีพผู้ชายขายบริการมากขึ้นในสังคม

3. งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาภาพสะท้อนสังคมในวรรณกรรม

มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาพสะท้อนสังคมในวรรณกรรมเอาไว้ดังนี้

ขวัญเนตร ครุฑานุช (2534) ได้วิจัยนวนิยายของสีฟ้า พบว่า สีฟ้าได้เห็นสภาพความเป็นจริงของสังคมและปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นวัตถุดิบในการประพันธ์ สีฟ้าสามารถถ่ายทอดความทุกข์ยาก ความไม่เป็นธรรมที่คนบางกลุ่มได้รับ เพื่อเป็นตัวแทนของคนเหล่านี้ให้สังคมส่วนรวมได้รับรู้ความสะท้อนใจ และเห็นใจต่อชีวิตของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน โดยพยายามให้มีการแก้ไขปัญหานั้นและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังมีแนวความคิดที่กว้างไกลและมีลีลา

การเขียนเป็นตัวของตัวเอง สามารถนำเรื่องจริงหรือประสบการณ์ของผู้แต่งมาบรรยายให้ปรากฏในนวนิยายได้อย่างกลมกลืนและสมจริงสมจัง นวนิยายของสีฟ้าในระยะเริ่มแรกจะนำเสนอเรื่องราวและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ตัวละครฝ่ายหญิงมีลักษณะเรียบร้อยและอ่อนแอ แต่ในระยะหลังสีฟ้าได้มีการพัฒนาการเขียนไปตามประสบการณ์ของตน โดยสร้างตัวละครทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิงมีลักษณะเข้มแข็งและต่อสู้ชีวิต นวนิยายของสีฟ้ามีฉากที่เป็นอดีตอันยาวนานหรือเหตุการณ์ในอนาคต สถานที่ซึ่งเป็นฉากส่วนใหญ่เกิดขึ้นในเมืองหลวงซึ่งเต็มไปด้วยปัญหาต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่อยู่อาศัย แห้งแล้ง ไร้ธรรม หรือแหล่งเสื่อมโทรม

วาสนา ไชยรัตน์ (2534) ได้วิจัยแนวคิดที่ปรากฏในวรรณกรรมของสุรัชย์ จันทิมาธร พบว่า สุรัชย์ จันทิมาธร ได้เสนอทัศนะทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และชีวิตมนุษย์ โดยชี้ให้เห็นปัญหาและข้อบกพร่องของสังคมที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุง เช่น ปัญหาของชาวนาที่อพยพเข้ามาขายแรงงานในเมืองหลวง ปัญหาการว่าง ปัญหาโสเภณี ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการคมนาคมการสื่อสาร ปัญหาคนชรา ปัญหาสุขภาพของประชาชน ตลอดจนปัญหาทางด้านจิตใจของผู้ที่ปฏิเสธความเชื่อ ขนบประเพณีและศาสนา ปัญหาของนักการเมืองที่อาศัยอำนาจหน้าที่ตนเองเอารัดเอาเปรียบประชาชน ปัญหาลูกจ้างที่ไม่มีอำนาจการต่อรองทางเศรษฐกิจกับนายจ้างเลย และยังมีปัญหาของมนุษย์ที่ต้องการความรักจากเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องการจะมีชีวิตที่อิสระหลุดพ้นจากพันธนาการของกฎระเบียบในสังคม แต่มนุษย์ก็ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงปัญหาต่าง ๆ ที่แวดล้อมตนเองได้

บุญศิริ ภิญโญธินันท์ (2527) ศึกษานวนิยายแนวสะท้อนชีวิต โดยวิเคราะห์นวนิยายของ ก.สุรางคนางค์ พบว่า นวนิยายเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรัก การเลือกคู่ครองและแต่งงาน ปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวและแนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิง โดย ก.สุรางคนางค์ มองปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมว่ามีจุดเริ่มต้นจากครอบครัว และมีความฉันทนาการเขียนนวนิยายชีวิตครอบครัวเป็นพิเศษ

ประกิจ จันตะเคียน (2524) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสั้นของอาจินต์ ปัญจพรรค์ พบว่า เรื่องสั้นของอาจินต์ได้สะท้อนแนวคิดของผู้แต่งที่มีต่อชีวิตและสังคมในหลายด้านด้วยกัน ด้านโลกทัศน์เกี่ยวกับชีวิตนั้น อาจินต์ ปัญจพรรค์ ได้แสดงออกถึงทัศนะที่ดีต่อการทำงาน รักความเป็นอิสระและยกย่องความซื่อสัตย์ สำหรับสิ่งที่เป็นอุปสรรคนั้น ผู้เขียนมิได้กล่าวแสดงความรังเกียจเพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่ทุกคนหลีกเลี่ยงได้ยาก ส่วนโลกทัศน์เกี่ยวกับสังคมนั้น ผู้แต่งได้แสดงทัศนะที่มีต่อไสยศาสตร์และคุณค่าของการศึกษาเล่าเรียน นอกจากนี้ เรื่องสั้นของอาจินต์ ปัญจพรรค์ ยังได้สะท้อนสภาพ

สังคมไว้ทั้งทางด้านชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรม ด้านชีวิตความเป็นอยู่นั้นมีทั้งสภาพชีวิตในชนบท โดยเฉพาะชนบทก็ได้ เพราะผู้เขียนมีประสบการณ์ที่ประทับใจตนเอง ส่วนด้านวัฒนธรรมนั้นไม่ปรากฏสาระสำคัญมากนัก มีเขียนเรื่องของภาษา และการละเล่นบางประการเท่านั้น

เรณู มหาวนา (2529) ได้ศึกษาเรื่องภาพสะท้อนสังคมและค่านิยมเชิงวรรณศิลป์ใน เรื่องสั้นของนิมิตร ภูมิถาวร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์และวินิจฉัยคุณค่าในเชิงสังคม และคุณค่าเชิงวรรณศิลป์ในเรื่องสั้นของนิมิตร ภูมิถาวร ผลของการศึกษาพบว่า เรื่องสั้นของนิมิตร ภูมิถาวร ได้สะท้อนภาพสังคม 5 ด้านคือ เศรษฐกิจ การศึกษา การเมืองและการปกครอง สภาพความเป็นอยู่ สภาพวัฒนธรรมและค่านิยม โดยจะเน้นหนักในด้านสภาพปัญหาทางการศึกษาและ ความเป็นอยู่ของสังคมในชนบท และเป็นการใช้วรรณกรรมในการวิพากษ์วิจารณ์สังคม พร้อมทั้ง การเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาของสังคมด้วย ส่วนคุณค่าทางด้านวรรณศิลป์พบว่ายังบกพร่องหรือ หย่อนคล้อยในการสร้างองค์ประกอบอยู่บ้าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้แต่งต้องการเน้นหนักไปบนแง่ของการสะท้อนภาพสังคม มากกว่าจะคำนึงถึงองค์ประกอบทางวรรณศิลป์

ลาวัญย์ สังขพันธานนท์ (2529) ได้ศึกษาเรื่องภาพสะท้อนสังคมไทยจากเรื่องสั้นร่วมสมัยที่ได้รับการคัดเลือก และรวบรวมพิมพ์เผยแพร่โดยกองบรรณาธิการวารสาร "โลกหนังสือ" ในระหว่าง พ.ศ. 2521 - 2524 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณค่าของเรื่องสั้นร่วมสมัยเชิง สะท้อนภาพสังคมและคุณค่าเชิงวรรณศิลป์ ผลการศึกษาพบว่า นักเขียนเรื่องสั้นกลุ่มนี้ให้ความสนใจ สภาพและปัญหาของสังคมชนบทและสังคมเมือง โดยเฉพาะปัญหาด้านเศรษฐกิจและการเมือง การปกครองตลอดจนสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ปัญหาการศึกษาและการศาสนา โดยนักเขียนได้ใช้ วรรณกรรมประเภทเรื่องสั้นนี้ เป็นการวิพากษ์วิจารณ์สังคมและเสนอแนะทางการแก้ไขปัญหาด้วย ส่วนคุณค่าเชิงวรรณศิลป์ พบว่า มีความด้อยทางวรรณศิลป์เป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในด้านโครง เรื่อง ทั้งยังมีแนวคิดที่ซ้ำซากและมุ่งยึดเยียดความคิดให้ผู้อ่านมากเกินไปจนขาดศิลปะ หรือหย่อน ด้านความเป็นจริง

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและแสดงแนว คิดจากงานวรรณกรรมต่าง ๆ จึงทำให้ผู้วิจัยประสงค์จะวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในงาน นวนิยายของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาต่อไป

บทที่ 2

วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ เป็นนักเขียนที่สร้างสรรค์ผลงานนวนิยายสู่สายตาผู้อ่านเป็นจำนวนมาก นวนิยายของเขาแต่ละเรื่อง ล้วนสะท้อนสภาพสังคมจากประสบการณ์ที่พบเห็นแล้วนำมาถ่ายทอดเป็นเนื้อหาในงานนวนิยายเรื่องต่าง ๆ โดยในภาพสะท้อนสังคมเหล่านี้เป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์งานเขียนของเขา แต่ก่อนที่จะวิเคราะห์ถึงภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนวนิยายของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ผู้วิจัยขอกล่าวถึงเรื่องย่อของวรรณกรรมทั้ง 17 เรื่อง เพื่อนำเสนอตัวบทวรรณกรรมเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบความรู้ความเข้าใจ ซึ่งจะพาให้มองเห็นภาพรวมของนวนิยายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงขอเสนอลักษณะเนื้อหาวรรณกรรมอันเป็นผลงานของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์แต่ละเรื่องตามลำดับปีที่พิมพ์ดังต่อไปนี้

เรื่องย่อ

1. ถนนนอกเมือง (ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2523)

"ถนนนอกเมือง" เป็นเรื่องของเด็กชายสองคนซึ่งมีความเป็นอยู่แตกต่างกัน แต่เป็นเพื่อนกัน คือ บุญเหลืออยู่กับพ่อแม่ในหมู่บ้านนอกเมือง บ้านของบุญเหลือเป็นบ้านเล็ก ๆ อยู่ในที่เช่า พ่อทำงานรับจ้างทุกชนิดแม่อยู่บ้านพับถุงขาย ส่วนกอล์ฟอยู่กับพ่อแม่ในบ้านหลังใหญ่ใกล้ ๆ กับบ้านของบุญเหลือ กอล์ฟเป็นเด็กมีน้ำใจและมีของเล่นทุกอย่าง เขาพบกับบุญเหลือตั้งแต่พ่อแม่เริ่มสร้างบ้านใหม่ จึงมีโอกาสดูแลกับบุญเหลือซึ่งรักจักรยานเล่นนอกบ้าน พ่อแม่กอล์ฟไม่ต้องการให้ลูกคบกับบุญเหลือ เพราะกลัวติดนิสัยไม่ดีมา ส่วนพ่อแม่ของบุญเหลือก็ไม่ต้องการให้ลูกเล่นกับกอล์ฟ เพราะเจียมตัวว่าเป็นคนจน แต่มิตรภาพของกอล์ฟ และบุญเหลือยังคงดำเนินไปเรื่อย ๆ กอล์ฟขอหนังสือพิมพ์แม่มาให้แม่ของบุญเหลือพับถุง โดยบุญเหลือบอกแม่ว่าครูให้ และเมื่อเขาทั้งสองไปเที่ยวกอล์ฟซื้ออะไรกินก็จะแบ่งปันให้บุญเหลือทุกครั้ง วันหนึ่งหลังจากที่พ่อแม่ของกอล์ฟพาไปทำงาน กอล์ฟซึ่งรักจักรยานให้บุญเหลือซ้อนท้ายไปตามถนนเล็กจากหมู่บ้านเข้าไปเที่ยวกันอย่างสนุกสนาน บุญเหลือขอกอล์ฟให้จักรยาน กอล์ฟก็ให้หัดทั้ง ๆ ที่กลัวจักรยานพัง แล้วกอล์ฟก็ถูกรถกระบะเบียดตกไปข้างเท้า บุญเหลือรีบขี่จักรยานให้กอล์ฟซ้อนพากลับบ้าน แต่ความไม่ชำนาญทำให้ถูกรถเบียดตกไปข้างทางรถจักรยานพังบุญเหลือหวั่งกอล์ฟมากเกรงว่าจะถูกพ่อแม่ดุ เมื่อถึงบ้านพ่อแม่ของกอล์ฟพาไป

เย็บแผลและฉีดยา กอล์ฟบอกพ่อแม่ว่าถูกรถเบียดตกไปข้างทางโดยไม่ได้บอกว่าเป็นกับบุญเหลือ พ่อแม่ของกอล์ฟไม่ได้ดุกอล์ฟเพียงแต่ห้ามไม่ให้ออกไปซักรถเล่นนอกบ้านอีก และยังซื้อจักรยานคันใหม่แทนคันเก่าที่พังให้ด้วย และต่อมาเมื่อความจริงเข้ามาถึงบ้านของพ่อแม่บุญเหลือถูกไล่ที่อยู่ต้องไปหาบ้านเช่าใหม่อยู่ใกล้กองขยะ เป็นห้องเช่าที่มีกลิ่นเหม็น พวกเขาทั้งสามคิดว่าถ้าเข้าไปอยู่เมื่อไร ต้องทำความสะอาดกับที่ใหม่ และคุ้นเคยกับกลิ่นขยะด้วย เมื่อถึงวันที่พ่อแม่บุญเหลือชวนออกจากบ้านเดิมไปอยู่ห้องเช่าใหม่กอล์ฟจึงจักรยานตามไปแต่ไปไม่ถึงเพราะถนนขรุขระจึงซักรถเข้ามาไม่ได้ ทำให้บุญเหลือใจหายเมื่อคิดว่าเขาจะไม่ได้พบกับกอล์ฟอีกแล้ว เขาเฝ้ามองดูท้องถนนที่เข้าสู่หมู่บ้านโดยหวังว่าจะเห็นกอล์ฟจักรยานตามเข้ามาจนเมื่อแม่ร้องเรียก บุญเหลือขานรับแล้วเดินไปหาแม่แต่ไม่วายหันไปมองถนนที่ว่างเปล่าอีกครั้งหนึ่ง

2. มาตรกร (ตีพิมพ์ครั้งแรกใน พ.ศ. 2525)

"มาตรกร" เป็นเรื่องของชิตหนุ่มมาจากอุบลราชธานี ที่หนีความแห้งแล้งของภาคอีสานมาอยู่ในเมือง และยึดอาชีพรักษาความปลอดภัย รายได้ของชิตได้จากบ้าน และโรงงานในซอยนั้นซึ่งแล้วแต่จะให้ งานของเขาจะเริ่มตั้งแต่สี่ทุ่มไปจนถึงรุ่งเช้าของวันใหม่ ชิตเป็นคนที่มีนิสัยดีและมีความรับผิดชอบสูง ขยันอดทน แต่ชีวิตคู่ของชิต คือ พวกหัวขโมยทั้งหลายที่ชิตจับได้และส่งให้ตำรวจดำเนินคดี รายได้พิเศษอีกอย่างหนึ่งของชิตคือห่านกมยจากภาคอีสานมาบ่อนให้ค่ายมวยของเพื่อนเสมอ ๆ เพื่อนจึงมอบให้ชิตจัดรายการมวยขึ้น ชิตก็หวังว่าคงมีรายได้เหลือพอที่จะแต่งงานกับราตีหญิงสาวชาวสุพรรณบุรีที่มีอาชีพขายถ่านที่เขาชอบพอ ชิตเริ่มมีปัญหากับเจ้าเรื่องซึ่งเป็นตำรวจในท้องที่และบังคับให้ชิตจัดหาคู่ชกมวยมาชกกับลูกชายของตน ซึ่งชิตก็อ้างว่าเด็กอายุน้อยเกินไป และเป็นการผิดกฎหมาย แต่เจ้าเรื่องก็ไม่ฟังกลับบังคับให้ชิตจัดหาให้ได้และยังบังคับอีกว่าจะต้องเป็นผู้ต่อสู้ที่อ่อนกว่าและต้องชกให้แพ้ด้วย ชิตกลุ่มใจมากเพราะเจ้าเรื่องเป็นอันธพาล และอาจจะปองร้ายเขาได้ จึงนำความวิตกกังวลของตนไปเล่าให้เจ้าของเวทีมวยฟัง และเจ้าของเวทีมวยยอมจัดมวยเด็กเพิ่มก่อนเวลาให้อีก 1 คู่ โดยให้ชกกับลูกเจ้าของเวทีมวยที่มีน้ำหนัก และอายุน้อยกว่าลูกชายของเจ้าเรื่อง ในวันแข่งขันเจ้าเรื่องเกณฑ์พรรคพวกมาดูการแข่งขันชกมวย ผลการแข่งขันลูกของเจ้าเรื่องแพ้ เจ้าเรื่องโกรธมากเพราะชิตทำให้เสียหน้า เจ้าเรื่องพาลชิตและโกงคำบัตรผ่านประตู ชิตโกรธเจ้าเรื่องที่ถูกและเหยียดหยามด่าว่าตนต่าง ๆ นานา แต่ชิตก็ไม่สามารถทำอะไร เจ้าเรื่องได้ ชิตขาดทุนในการจัดมวยครั้งนี้ และได้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นทั้งหมดให้เปลวฟัง เปลวเป็นนักศึกษาที่อยู่หอเดียวกันฟัง เขาเป็นคนหนุ่มที่ค่อนข้างหัวรุนแรง จึงพาชิตไปร้องเรียนหนังสือ

พิมพ์เพื่อให้อ่านข่าวที่เกิดขึ้นทั้งหมด เมื่อหนังสือพิมพ์ลงข่าวสารวัตรเรียกตัวชิตไปสอบถามเรื่องราวที่เกิดขึ้น แต่ปรากฏว่าสารวัตรเข้าใจผิดเรื่อง และยังคงกล่าวหาว่าชิตจัดมวยโดยมิขออนุญาตก่อน และขอร้องให้ชิตแก้ข่าวหนังสือพิมพ์ว่าไม่เป็นความจริง แต่ชิตไม่ยอมทำตามทำให้จำเรื่องแค้นชิตเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ และพยายามหาทางแก้แค้นชิต ชิตก็ยังคงทนทำหน้าที่ยามต่อไปอย่างไม่เกรงกลัว แต่คอยระมัดระวังจำเรื่องว่าคงจะต้องหาโอกาสแก้แค้นแน่ ขอยที่ชิตรักษาความปลอดภัยอยู่นั้นแม้มีการขมขื่นเกิดขึ้นน้อยมาก จำเรื่องจึงถือโอกาสแก้แค้นชิต โดยบอกกับชาวบ้านว่าขมขื่นเหล่านั้นเป็นพรรคพวกของชิต ชาวบ้านส่วนใหญ่ก็เชื่อจำเรื่องจึงทำให้ชิตได้เงินน้อยลงไป แต่ชิตก็ไม่สนใจ และยังคงทนทำหน้าที่ของตนต่อไปโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อยอย่างใด หัวขมขื่นที่ชอบก่อเรื่องเป็นคนขอยเดียวกับชิตชื่อเทียบ เทียบไม่มีอาชีพจึงชอบสมาคมกับพรรคพวกของตนขมขื่นของชาวบ้านในขอย แต่เทียบเป็นคนพูดจาฉุนฉวย สุภาพ จึงไม่มีใครสงสัยเทียบแอบเป็นศัตรูกับชิตอย่างเงียบ ๆ แต่ไม่กล้าแสดงออกเพราะเกรงกลัวชิต เขาหมายปองรอพิงสาวคนรักของชิตอยู่เหมือนกัน ดังนั้นเทียบจึงคิดต้องการกำจัดชิตอยู่ตลอดเวลา แล้ววันหนึ่งขณะที่เทียบดูต้นทางให้พรรคพวกขึ้นขมขื่นของชาวบ้านในขอยที่ชิตรักษาความปลอดภัย ชิตเห็นเข้าแต่ไม่ทราบว่าเป็นเทียบจึงเกิดต่อสู้กัน ชิตถูกเทียบแทงต้องพักรักษาตัวหลายวัน ชิตเกิดสงสัยเทียบว่าคงเป็นตัวการขมขื่นของแต่ก็ไม่มีหลักฐาน แล้วคืนวันหนึ่งชิตเข้าช่วยเหลือสาวในขอยที่กำลังถูกกลุ่มวัยรุ่นลวนลาม ชิตตีหัววัยรุ่นคนหนึ่งแตก แต่พวกนั้นก็หนีไปได้ ปรากฏว่ากลุ่มวัยรุ่นไปแจ้งความว่าชิตทำร้ายร่างกาย ชิตไม่มีพยานหลักฐานจึงถูกจับเข้าคุก รอพิงต้องไปตามหาหญิงสาวที่อยู่ในเหตุการณ์นั้นมาเป็นพยานให้ ชิตจึงหันข้อกล่าวหา ส่วนเทียบยังคงออกขมขื่นทุกคืน ในตอนเช้าวันหนึ่งตำรวจได้พบศพของชิตนอนตายอยู่โดยไม่มีร่องรอยการต่อสู้แต่อย่างใด รอพิงมั่นใจว่าเทียบจะต้องเกี่ยวข้องกับการตายของชิตอย่างแน่นอน รอพิงพยายามเกลี้ยกล่อมให้เทียบร่วมมือกับตนเพื่อเปิดเผยตัวฆาตกรที่มาชิต เทียบตัดสินใจเปิดเผยความจริงว่าฆาตกรที่ลงมือฆ่าชิตแท้จริงแล้วก็คือจำเรื่อง ในที่สุดทั้งจำเรื่องและเทียบก็ถูกตำรวจจับได้ และรับโทษที่ตนเองได้กระทำไว้

3. ลมหายใจสีขาว (ตีพิมพ์ครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2527)

"ลมหายใจสีขาว" เป็นนวนิยายที่กล่าวถึงชีวิตของเด็ก 3 คนที่มีความรู้สึกนึกคิดและต้องการความรักความอบอุ่น ความเข้าใจจากผู้ให้กำเนิดเหมือนคนอื่น ๆ เบิร์ดเป็นเด็กผู้ชายตัวเล็ก ๆ ที่ขาดความมั่นใจในตัวเอง เพราะขาดความอบอุ่นความเข้าใจจากแม่ มีอดีตเป็นหมอนวด

และมีสามีใหม่จึงไม่มีเวลาให้กับลูก เบิร์ดมียายเป็นคนคอยดูแลและให้ความรักความอบอุ่นแทน แต่ไม่นานยายก็ตายจากไป คงทิ้งเขาไว้กับแม่ที่ไม่มีเวลาเอาใจใส่ลูกเลย ส่วนนอร์ทเป็นเด็กชายที่มีนิสัยร่าเริง มีความมั่นใจในตัวเอง เป็นคนใจร้อน เป็นเด็กแสบแต่มีน้ำใจ พ่อแม่ของนอร์ทเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงการบันเทิง จึงไม่มีเวลาให้ลูกแต่รักลูกมาก เพราะคิดว่าสิ่งที่พวกเขาทำอยู่ก็เพื่อลูกเท่านั้น แต่ในความคิดของนอร์ทกลับมองว่าพ่อแม่ของเขาไม่ได้รัก และไม่เอาใจใส่เขาเลย ส่วนบุญนุ่ เด็กผู้หญิงบอบบางน่ารักแต่เป็นคนเจ้าหน้าตา พ่อแม่ของบุญนุ่ มักจะทะเลาะเบาะแว้งกันบ่อย ๆ และเข้มงวดกับบุญนุ่ มาก โดยไม่เข้าใจความรู้สึกของลูก และห้ามบุญนุ่ ไม่ให้เล่นกับเพื่อน ๆ โดยเฉพาะ เบิร์ด เพราะทราบว่าแม่ของเบิร์ดเป็นหมอนวดมาก่อน และขณะนี้ เป็นเมียของเศรษฐี บุญนุ่ จึงรู้สึกอ้างว้างเป็นอย่างมาก แล้วเด็กทั้งสองคนก็ย้ายมาอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน บ้านของเบิร์ดมาอยู่ใกล้กับบ้านของนอร์ท ทั้งสองคนมีนิสัยที่แตกต่างกันแต่ก็สามารถคบกันและรักกันด้วย เด็กทั้งสองจึงจักกรยานมาพบกับบุญนุ่ และรู้จักกัน ต่อมาเบิร์ดย้ายมาเรียนที่เดียวกับบุญนุ่ ทั้งสองจึงสนิทสนมกันมากขึ้น และมีความรู้สึกเห็นใจและเข้าใจกันจนกลายเป็นเพื่อนสนิทกัน ต่อมาพ่อแม่ของบุญนุ่ ก็หย่าขาดจากกัน สร้างความทุกข์ให้กับบุญนุ่ มาก ส่วนแม่ของบุญนุ่ ก็มีสามีใหม่ ไม่ได้ให้ความสนใจและมักทอดทิ้งบุญนุ่ พ่อก็มีภรรยาใหม่ แต่ในวันหยุดพ่อของบุญนุ่ จะมารับบุญนุ่ ไปอยู่ด้วย ภรรยาใหม่ของพ่อเป็นคนดีมีน้ำใจ เอาใจใส่ดูแลให้ความรักและเห็นใจบุญนุ่ มาก วันหนึ่งบุญนุ่ แอบหนีพ่อไปเที่ยวกับนอร์ทและ เบิร์ด ซึ่งทำให้พ่อแม่ของบุญนุ่ เป็นห่วงมากจนในที่สุดก็ตัดสินใจหันมาคืนดีกันอีก เพราะต้องการให้บุญนุ่ อยู่พร้อมกันทั้งพ่อและแม่ ระยะเวลาที่พ่อกับแม่ของนอร์ทพยายามที่จะให้เวลากับนอร์ทมากขึ้น จึงทำให้นอร์ทมีสุขภาพจิตดีขึ้น ในวันเกิดของนอร์ทมีเบิร์ด แม่ของเบิร์ด บุญนุ่ และพ่อแม่ของบุญนุ่ มาร่วมงานด้วย แม่ของเบิร์ดก็คิดได้และหันกลับมาทบทวนที่ เป็นทั้งพ่อแม่ และ ยายให้โดยไม่คิดถึงบมด้อยและอดีตของตนเอง และได้รับการต้อนรับจากทุกคนอย่างดี ทุกคนร่วมกันร้องเพลง

4. เปลือกทอง (ตีพิมพ์ครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2538)

"เปลือกทอง" เป็นเรื่องที่กล่าวถึงชีวิตของวินิตาและวาทีนี้ นักศึกษาสาวคู่แฝดที่พักอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง แฝดทั้งสองจะมีนิสัยที่แตกต่างกันคือวินิตาจะเป็นคนขยัน ตื่นแต่เช้า ความประพฤติเรียบร้อย ส่วนวาทีนั้นจะมีลักษณะนิสัยที่ตรงกันข้ามกับวินิตาแฝดคู่พี่ คือนอนตื่นสาย แต่งตัวเปรี้ยว มีความเชื่อมั่นในวันที่เปิดหอพัก วาทีนี้ได้พบและรู้จักกับสรวีศ ซึ่งเป็นนักศึกษาแพทย์ของมหาวิทยาลัยที่เธอศึกษาอยู่ สรวีศเป็นคนเจ้าชู้หลายใจ พูดจาไพเราะ สุภาพ

ฐานะดี มักมีผู้หญิงสาวมาชอบพอหลายคน และในขณะที่สรวีรู้จักกับวาทีนี้ เขาก็มีคนอื่น ๆ อีกหลายคน วินิตาทราบมาว่าสรวีเคยหลอกหลวงผู้หญิงมาแล้วหลายคน เธอจึงพยายามที่จะชักชวนห้ามปราม และดักเตือนวาทีนี้แต่ผู้หนึ่งต่าง ๆ นานา เพื่อให้รู้ว่าวาทีนี้กำลังจะเสียรู้ในเล่ห์กลของสรวี ใ้หวังตัวอย่าได้หลงเชื่อ เพราะเขาชอบหลอกหลวงผู้หญิงและเมื่อเขาเบื่อจะสละทิ้งทันที แต่ก็ไม่สามารถเพราะวาทีนี้เป็นคนดื้อรั้น ไม่เชื่อฟัง ในที่สุดวาทีนี้ก็ถูกสรวีหลอกพาเข้าโรงแรม วาทีนี้สามารถช่วยเหลือตัวเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของสรวี วาทีนี้เสียใจในการกระทำของเขามาก คิดไม่ถึงว่าสรวีจะกล้าทำลายเธอ วาทีนี้ได้รับบทเรียนที่ราคาแพงที่สุดสำหรับในวัยเรียนนี้ หลังจากวาทีนี้รอดพ้นจากเหตุการณ์วันนั้น วาทีนี้ก็หลบหน้าสรวีด้วยความเกลียดชังในความเลวร้ายของเขา สรวีต้องการที่จะพบวาทีนี้เพื่อชี้แจงรายละเอียด และบอกความในใจให้เธอทราบว่าเขารักวาทีนี้อย่างจริงใจ สาเหตุที่เขามีพฤติกรรมเช่นนั้น เพราะความคะนองอยากจะมีผู้หญิงหลาย ๆ คนในเวลาเดียวกัน แต่ก็สายเกินไปเสียแล้ววาทีนี้โกรธเขามาก จนไม่อยากกลับมาคืนดีด้วย สรวีเสียใจมาก และด้วยความประมาทจึงทำให้เขาประสบอุบัติเหตุขับรถชนต้นไม้ตายในเวลาต่อมา

5. ผ่านไปเหมือนสายลม (ตีพิมพ์ครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2529)

"ผ่านไปเหมือนสายลม" เป็นเรื่องของลินดา นักเรียนสาวที่มีปัญหาทางบ้าน เนื่องจากพ่อแม่เลิกกัน เธออยู่กับแม่และสามเฒ่าของแม่มีอาชีพขับรถแท็กซี่ พ่อเลี้ยงพยายามจะข่มขืนเธอตลอดเวลา ทำให้เธอไม่อยากกลับบ้าน และมักอยู่ที่โรงเรียนจนถึงเวลาเย็นเสมอ จึงถูกบันลือครูสอนพลศึกษาข่มขืนจนตั้งท้องทำให้เธอต้องออกจากโรงเรียน และตัดสินใจด้วยความแค้นใจ ที่ไม่ได้รับความยุติธรรม จนได้พบกับตายซึ่งมีอาชีพเป็นนางแบบนู้ดที่มีจิตใจผิดปกติ มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศได้ชักชวนลินดาให้อยู่ด้วย ลินดาจึงตกลงพักอยู่กับตาย และสนองความต้องการทางเพศให้ตายในสภาวะจำยอม จนกระทั่งถูกเนื่องจากล้มในห้องน้ำ ลินดาได้รู้จักกับมานะ ซึ่งเป็นช่างภาพถ่ายแบบนู้ดของนิตยสารฉบับหนึ่ง มานะสงสารและเห็นใจลินดามากได้ชวนให้ลินดาเป็นนางแบบ และถ่ายแบบลงในนิตยสารที่เขาประจำอยู่ จากความสวยของลินดาและมีมือการถ่ายภาพของมานะทำให้ภาพของลินดาเป็นที่ชื่นชอบของแฟนนิตยสารนู้ดทั่วมือ ครั้นลือเมื่อได้เห็นรูปลินดาในนิตยสารก็แสดงการเป็นเจ้าของโดยโทรศัพท์ไปยังสำนักงานที่ถ่ายรูปลินดา อ้างตนเป็นสามีข่มขืนไม่ให้ลงรูปลินดา ด้วยความหึงหวงจึงบุกไปที่สำนักงานเกิดการชกต่อยกับมานะ ส่วนพ่อเลี้ยงได้ติดตามลินดาจนพบแล้วหลอกลินดาว่าแม่ป่วยหนักจะพาไปหาแม่ แต่กลับพาลินดาเข้าโรงแรมฆ่า

รูดข่มจีนเธอจนสำเร็จ ลินดาเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้มานะฟัง มานะปลอบโยนและให้กำลังใจทำให้ ลินดามีกำลังใจที่จะอยู่และต่อสู้ต่อไป มานะพยายามช่วยลินดาให้พ้นจากชีวิตของต่าย ด้วยการ แนะนำให้ต่ายรู้จักกับชลิตซึ่งเป็นนายทุนนิตยสารฉบับหนึ่ง ต่ายยอมเป็นของชลิตเนื่องจากต้องการ เงิน บ้าน รถยนต์ แต่ไม่สำเร็จเพราะชลิตชอบลินดามากกว่า เขาได้ใช้อุบายเข้าไปข่มจีนลินดา ในห้องนอน และสัญญาว่าจะเลี้ยงดูลินดาให้มีความสุข มานะรู้เรื่องยิ่งเกิดความสงสารลินดามากขึ้น จนกลายเป็นความรัก ต่ายทราบเรื่องทั้งหมดจึงเกิดความหึงหวงลินดา และไม่พอใจมานะ จึงวางแผนกับบันลือซึ่งถูกออกจากราชการเนื่องจากข่มจีนเด็กนักเรียน บันลือรับอาสาจัดการกับมานะตาม แผนที่วางไว้และกำลังรอโอกาสที่จะจัดการ ลินดาตั้งท้องโดยไม่ทราบว่าเป็นพ่อ มานะยอมรับ เป็นพ่อเด็กและพาลินดาหลบหนีจากต่ายไปพักบ้านเพื่อนสนิทชื่อวรุณ และบอกกับวรุณว่าลินดาเป็น ภรรยาของเขา แล้วมานะก็ถูกฆ่าตายในคืนนั้น ลินดาก็ถูกวรุณชิงมาเหล้าข่มจีนในบ้านของเขาเอง ลินดาเสียใจในการตายของมานะ และยังคงเป็นข่าวนในฐานะผู้ใกล้ชิดกับมานะอีกหนังสือพิมพ์ลงข่าว ให้ร้ายมานะว่าตายเพราะประหลาดตัวไม่ดี มีข่าวกับนางแบบซึ่งเพื่อนที่ทำงาน และผู้ใกล้ชิดเท่านั้น ที่รู้ว่าเป็นความจริง ในที่สุดตำรวจก็จับบันลือและต่ายได้ทั้งสองรับสารภาพว่าเป็นผู้ฆ่ามานะ ลินดาตัดสินใจกลับไปหาแม่และรู้ว่าพ่อเลี้ยงตายแล้ว แม่ก็ทำให้เธอทุกอย่าง เธอจึงตัดสินใจไม่เล่า ถึงความชั่วร้ายของพ่อเลี้ยง เพราะแม่มีสุขภาพไม่ดีอาจจะเสียใจและจากเธอไปอีกคน

6. หางเครื่อง (ตีพิมพ์ครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2530)

"หางเครื่อง" เป็นนวนิยายที่สะท้อนชีวิตของเด็กสาวสาวสวยที่มีการศึกษาน้อย มีฐานะยากจน เติบโตอยู่กับแม่ตามลำพังเพราะพ่อตาย เติบโตจึงต้องออกจากโรงเรียนมาขายขนม เมื่อเดือนเริ่มโตเป็นสาวและด้วยความสวยของเด็กสาวจึงมักมีคนมาลวนลาม แม่จึงให้เลิกขายขนม และหันมาทอดก๋วยเตี๋ยวขายที่หน้าบ้านแทน เดือนเป็นคนที่มีความฉลาดทะเยอทะยานสูงอยากร่ำรวย มีความฝันอยากจะเป็นนักร้อง ในที่สุดเดือนได้รู้จักกับโรจน์ หัวหน้าวงดนตรีลูกทุ่ง เดือนได้งาน ในวงดนตรีของโรจน์ แต่ได้เป็นแค่หางเครื่องเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่เดือนสามารถที่จะเป็นนักร้องได้ โรจน์หลอกหลวงเดือนจนในที่สุดเดือนก็ต้องตกเป็นของโรจน์ และเขาก็พยายามทุกวิถีทางที่จะกดขี่ เดือนไม่ให้เดือนเป็นนักร้องเพราะกลัวเดือนตีจาก หลังจากนั้นไม่นานเดือนได้พบกับวี ครูหนุ่มที่มีอาชีพ ร้องเป็นนักดนตรี รวีชวนเดือนไปเป็นนักร้องในวงที่เขาเล่นกับเพื่อน ๆ โดยมีเทพเป็นหัวหน้าวง รวีรักและหวังดีกับเดือนด้วยความจริงใจ ช่วยทำให้เดือนได้เป็นนักร้องเต็มตัวและเป็นที่รู้จักพอสมควร ต่อมาเดือนได้รู้จักกับชู เกียรตินักหนังสือพิมพ์ เดือนได้ขอความช่วยเหลือจากชู เกียรติให้ช่วยเขียน

เขียนร่างดนตรีลงในหนังสือพิมพ์ เพราะวงดนตรีไม่มีคนจ้าง แล้ววันหนึ่งเดือนกลับมาพบว่ามีแม่ตาย เดือนเสียใจมากและเธอได้ย้ายมาอยู่กับรวิด้วยความจำเป็น แต่ด้วยความทะเยอทะยานของเดือน จึงหลบหนีไปหาซูเกียร์ติและถูกซูเกียร์ติรวบรัดเดือนเป็นภรรยาบ่อย และเขาก็ช่วยเหลือเดือนโดย ใช้จ่ายปากอันแหลมคมเขียนเชียร์เดือนเพียงเดือนเดียว และไม่สนใจที่จะช่วยเหลือคนอื่น ๆ ในวง จึงทำให้ผู้ร่วมงานบางคนโกรธเดือน เมื่อเดือนมีชื่อเสียงจากการร้องเพลงด้วยการเขียนเชียร์ใน หนังสือพิมพ์ของซูเกียร์ติจนขยับฐานะขึ้นมาเป็นดารา ซึ่งทำให้ผู้คนต่างเกรงใจเดือนเพราะมีซูเกียร์ติ อยู่เบื้องหลัง หลังจากเดือนเป็นดารา เดือนได้รู้จักสนิทสนมกับทวิศักดิ์ผู้กำกับหนังจนตกเป็นภรรยา น้อยของทวิศักดิ์เนื่องจากซูเกียร์ติเปิดทางให้ ทวิศักดิ์หลงใหลและทุ่มเทความรักให้กับเดือนมาก โดยซื้อบ้าน เปิดกิจการร้านอาหารให้ และให้เดือนเป็นผู้กำกับหนังแต่ไม่นานเดือนก็ได้รับอุบัติเหตุ จากการขับรถของทวิศักดิ์จนทวิศักดิ์ตาย และก่อนตายทวิศักดิ์ได้มอบมรดกให้เดือนมากมาย รวิมา เยี่ยมเดือนที่โรงพยาบาลซึ่งขณะนั้น เขากำลังจะแต่งงานกับศิริพรครูสาวในโรงเรียนเดียวกัน รวิ เกิดความลังเล แต่ก็ตัดใจได้เพราะฐานะของตนต่ำกว่าเดือนมาก ส่วนเดือนเมื่อออกจาก โรงพยาบาลแล้ว ซูเกียร์ติกลับมาอยู่ด้วยเพราะหวังบอกลอกทรัพย์สมบัติของเดือนจนเดือนเกือบหมด ตัว ส่วนรวินั้นก็ยังมีมาพัวพันกับเดือนอยู่ เมื่อศิริพรภรรยาของเขารู้ความจริงว่ารวิยังฝังใจรักเดือน อยู่ตลอดเวลา เธอเสียใจและอับอายมากจึงกินยาตายในบ้านของรวิ รวิก็เสียใจในการตายของ ศิริพรที่เขามีส่วนทำให้เธอคิดสั้น หลังจากนั้นรวิก็กลับมาหาเดือนอีกครั้ง และพบว่าความรู้สึกของ เดือนกับเขาไม่ได้แตกต่างกันเลย

7. ไม้ใกล้ถัน (ตีพิมพ์ครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2534)

"ไม้ใกล้ถัน" เป็นเรื่องของสองพี่น้องที่ได้รับการเลี้ยงดูมาด้วยกัน ในสิ่งแวดล้อม อย่างเดียวกัน แต่ทั้งสองคนกลับมีลักษณะนิสัยแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง โดยที่ศรัทธาพี่ชายเป็นวิศวกร มีอาชีพมั่นคง มีรายได้ดีและเป็นคนดี รักครอบครัวมาก ส่วนสาชินผู้น้องมีอาชีพเป็นนักดนตรี มีนิสัย ชอบดื่มสุราและเมามาย อีกทั้งยังเป็นคนไม่รับผิดชอบครอบครัว ทั้งสองจึงมีวิถีความเป็นอยู่ที่ แตกต่างกันมาก ศรัทธามีภรรยาชื่อบุษบง เป็นคนหัวเก่าแต่มีการศึกษาดีและมีรายได้ดี ส่วนสาชินมี ภรรยาชื่อราฟา เป็นคนมีการศึกษาน้อยมีรายได้น้อยตามความรู้ของเธอ ทั้งบุษบงและราฟาเป็นบุตร ชายพร้อม ๆ กัน คือ ภูเขาและน้อยหน่า ราฟาอาศัยอยู่กับแม่ของสาชิน และสาชินเองก็ทำงานบ้าง ไม่ทำงานบ้าง เมื่อกลับมาบ้านมักเมามายมาทุกครั้ง และทำร้ายร่างกายของราฟาเป็นประจำ ซ้ำร้ายยังบังคับข่มขู่เอาเงินที่ราฟาเก็บสะสมไว้ให้ลูกเรียนหนังสือไปดื่มสุรากับเพื่อนฝูงจนหมด

রাইপต้องรับภาระหาเงินเลี้ยงลูก อดยอกหางานทำนอกบ้านยา เป็นผู้เลี้ยงน่อยหน้าให้রাইপ
রাইপได้รับความทุกข์ทรมานทางด้านจิตใจ และทางร่างกายมาก จึงตัดสินใจขอหย่าขาดจากสาชิน
ศรัทธารับน่อยหน้าไปเลี้ยงดูให้ สาชินคงอยู่กับแม่สองคนในที่สุดแม่ตายเพราะความเสียใจ สาชิน
รู้สึกตัวและมีที่หาว่าจะยอมกลับตัวเป็นคนดี แต่ก็ทำได้ไม่นานก็หันกลับไปดื่มเหล้าเมายาอย่างเดิมอีก
และด้วยความทมิฬของสาชิน เขาจึงไปรับน่อยหน้ามาเลี้ยงดูเอง ศรัทธาก็ได้แต่หวังว่าชีวิตของสาชิน
และน่อยหน้าคงจะดีขึ้น และน่อยหน้าน่าจะเป็นมีกำลังใจจากต้นเดิม

8. เกร็ดดาว (ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2536)

"เกร็ดดาว" เป็นเรื่องของสรีรสาสาวสวยจบนิเทศศาสตร์ เธออยู่กับมารดาและ
น้องชาย พ่อเสียชีวิตขณะที่สรีรสาและน้องยังเรียนหนังสือ ทำให้ครอบครัวเกิดปัญหาในด้าน
เศรษฐกิจ แม่ต้องออกหางานนอกบ้านเพื่อส่งลูกทั้งสองเรียน แต่ภาวะการเงินก็ไม่ได้ดีขึ้น แม่ต้อง
ยอมไปเป็นเมียเก็บของจเร พ่อค้าผู้ร่ำรวย แม่ได้เงินจากเขามาเลี้ยงครอบครัว ทำให้ฐานะ
ความเป็นอยู่ดีขึ้น และเมื่อสรีรสารู้ความจริงว่าแม่ต้องไปเป็นเมียน้อยเศรษฐี พ่อติดกับเธอเรียนจบ
มหาวิทยาลัย เธอจึงขอร้องแม่ให้เลิกติดต่อกับจเร เธอจะเป็นผู้หาเลี้ยงแม่และน้องเอง สรีรสาได้
มาสมัครงานเกมโชว์ และได้พบกับวิญญู รุ่นพี่เรียนมหาวิทยาลัยเดียวกัน วิญญูทำงานในวงการ
ภาพยนตร์และโทรทัศน์ จึงฝากให้สรีรสาแสดงบทตัวเอกของภาพยนตร์เรื่องใหม่ที่เขาเขียนบท
สรีรสาจึงตกลงทำสัญญาแสดงภาพยนตร์ ได้เป็นตัวเอกแสดงคู่กับพระเอกรูปหล่อ ชื่อ โรม วิญญูรัก
กับมธุสรตั้งแต่เรียนมหาวิทยาลัย เมื่อเรียนจบมธุสรได้ทำงานบริษัทโฆษณา ทั้งสองช่วยกันเก็บเงิน
เพื่อสร้างฐานะให้พร้อมก่อนแต่งงาน ส่วนวิญญูจะต้องแบ่งเงินเดือน ส่วนหนึ่งให้แม่และส่งน้องเรียน
อีก 2 คน มธุสรมีพ่อรับราชการมีเงินเดือนน้อยแม่ต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด นางเองเกรงว่าลูก
จะลำบากที่จะต้องมาเก็บเงิน เพื่อสร้างอนาคตก่อนแต่งงานจึงต้องการให้มธุสรเลือกคนที่พร้อมกว่า
วิญญู คือ ภานูที่เพียบพร้อมทั้งการงานและฐานะมากกว่าวิญญู วิญญูเสียใจมากที่ยอมดื่มเหล้าเมายา
จนสรีรสาทราบเรื่อง เธอปลอบใจและให้กำลังใจวิญญู ทำให้วิญญูคิดได้และกลายมาเป็นคนที่ปรึกษา
ที่ดีของสรีรสา เมื่อโรมแสดงภาพยนตร์เป็นพระเอกคู่กับสรีรสา โรม มาจากครอบครัวที่ร่ำรวย
มาแสดงภาพยนตร์เพื่อต้องการหาประสบการณ์ก่อนจะดำเนินธุรกิจของที่ครอบครัว เขาให้ความสนใจ
สรีรสามากเป็นพิเศษ แต่สรีรสาให้ความสนใจกับโรมในฐานะเพื่อนเท่านั้น หลังจาก
ภาพยนตร์เรื่องแรกของสรีรสาออกฉาย รัชชัชซึ่งเป็นพ่อค้ามีฐานะร่ำรวยอยากได้ตัวสรีรสาถึงกับ
ลงทุนสร้างภาพยนตร์ให้สรีรสาเป็นนางเอก และพยายามอำนวยความสะดวกให้แก่เธอมากมาย

เพื่อให้ได้ตัวเธอ แต่การกระทำของเขายังไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะसरचाเป็นเด็กดี ไม่มีความทะเยอทะยาน ใฝ่สูง เชื่อฟังผู้ใหญ่ไม่ประพฤติออกนอกกลุ่มนอกทาง ที่สำคัญวิญญูคอยเป็นที่ปรึกษาที่ดี และพยายามปกป้องसरचाไม่ให้เสียที่แก่รัชชัย รัชชัยโกรธมากที่ไม่ได้ตัวसरचाตามที่ต้องการ ส่วนแม่ของโรมต้องการแยกโรมออกจากसरचा เพราะเห็นว่าसरचाเป็นเพียงนักแสดงเท่านั้นไม่คู่ควรกับลูกชายตน จึงวางแผนให้โรมเดินทางไปต่างประเทศพร้อมกันทั้งครอบครัว เมื่อครบกำหนดกลับแม่ของโรมก็หวังเห็นยวโรมไว้อีก โดยพาไปเที่ยวยุโรปต่ออีก 1 เดือน โรมตามใจแม่ ได้พบกับภรรยาของจเร เธอได้เล่าเรื่องแม่ของसरचाให้แม่ของโรมฟังและแม่ของโรม จึงใช้เป็นข้ออ้างให้โรมเลิกติดต่อกับसरचाโดยเด็ดขาด และไม่ให้เข้ามาเกี่ยวข้องกับวงการแสดงอีก พร้อมทั้งโทรศัพท์ไปบอกसरचाไม่ให้ติดต่อกับโรม सरचाไม่เข้าใจในการกระทำดังกล่าวแต่ก็ไม่ได้ชี้แจงอะไร ปลอมยให้เรื่องเลยตามเลย ต่อมาसरचाเห็นว่าอาชีพนักแสดงนั้นเป็นอาชีพที่ไม่แน่นอน จึงได้เปิดร้านขายอาหารชื่อว่า "เกร็ดดาว" โดยมีแม่และน้องของसरचाช่วยกันดำเนินการ วิญญูคอยช่วยเหลือ ร้านอาหารดำเนินไปด้วยดี ต่อมาจเรได้เข้ามาวุ่นวายกับชีวิตของแม่सरचाอีก แต่ถูกฮึดน้องชายसरचाโทรศัพท์ไปบอกภรรยาของจเรเพื่อยุติเรื่องทุกอย่าง

9. ห้องสี่เหลี่ยม (ตีพิมพ์ครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2537)

"ห้องสี่เหลี่ยม" เป็นเรื่องของบัณฑิตสาวไพลินเรียนจบทางการศึกษา แต่กลับมาทำงานด้านสื่อมวลชน ไพลินทำงานในสำนักพิมพ์แห่งหนึ่ง ท้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยบรรณาธิการและมีวาทีนเป็นบรรณาธิการฝ่ายศิลป์ ไพลินอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น แต่ต่อมาภายหลังแม่ของเธอไม่สามารถให้ความสุขกับพ่อได้ พ่อจึงเปลี่ยนไปจากคนที่รักครอบครัวกลายเป็นคนใจเหี้ยมเยาเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ไพลินเสียใจมากแต่ก็ไม่รีบปากพูดแต่อย่างใด ไพลินเมื่อหน่ายปัญหาครอบครัวมาก จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ไพลินไม่อยากอยู่บ้าน เนื่องจากทนดูความเหลวไหลของพ่อไม่ได้ จึงพูดทักท้วงและเรียกร้องความอบอุ่นของครอบครัวให้คืนมาอย่างเดิม แต่เธอกลับถูกพ่อซ้ำเติมและพูดร้ายถึงเรื่องความผิดพลาดในอดีตที่เธอเคยเสียใจมาแล้วถึงสองครั้ง นั่นคือ ครั้งแรกไพลินต้องเป็นม่ายชั้นหมาก และอีกครั้งหนึ่งที่เธอได้เสียตัวให้กับนักจัดรายการเพลงลูกทุ่ง ทำให้ไพลินเสียใจมากและแก้ปัญหาด้วยการทำงานหนักขึ้นเพื่อจะได้กลับบ้านช้า ๆ ต่อมาไพลินได้รับหน้าที่เป็นบรรณาธิการแทนคนเก่าที่ลาออกไป ระยะนี้ไพลินมีโอกาสดำเนินงานใกล้ชิดกับวาทีนมากขึ้น แต่ทั้งสองก็พบปัญหาเกี่ยวกับการลงทุนหนังสือที่เธอทำ คือ นายทุนเอารัดเอาเปรียบไม่ยุติธรรมในเรื่องค่าตอบแทน ไพลินและวาทีนลาออกจากงานหลังจากมีปากเสียงกับนายทุนอย่างรุนแรง ระยะนี้ทั้งสองมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น

ขึ้น เพราะต่างฝ่ายต่างคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นทุกข์เป็นร้อนห่วงใยกัน ในที่สุดไพลินก็ตกเป็นของวาทีนและเมื่อไพลินถามถึงเรื่องแต่งงานกลับได้รับคำปฏิเสธจากวาทีน โดยเขาอ้างว่าต้องการความเป็นอิสระ เธอประณามวาทีนว่าเป็นผู้ชายที่เห็นแก่ตัว ขาดความรับผิดชอบหลังจากนั้นไพลินว่างงานอยู่ไม่นาน แม่ของเธอก็ให้ไพลินไปสอนหนังสือพิเศษให้เด็กตามบ้าน จึงเป็นโอกาสให้ไพลินได้งานใหม่ โดยผู้ปกครองของเด็กที่ไพลินไปสอนหนังสือให้เน้นงานเกี่ยวกับการทำหนังสือ และเป็นนายทุนให้เขา เป็นคนที่เข้าใจการทำงานและไม่เอาเปรียบลูกจ้างเหมือนคนก่อนให้โอกาสไพลินเลือกเพื่อนร่วมงานได้เอง วาทีนมาสมัครงานในสำนักพิมพ์ที่ไพลินทำอยู่โดยไพลินเป็นผู้สอบสัมภาษณ์ ไพลินตัดสินใจเลือกวาทีนเป็นผู้ร่วมงาน เพราะเห็นว่าเขาเป็นผู้ที่มีฝีมือในด้านศิลป์มากกว่าคนอื่น แต่วาทีนกลับถอนตัวไม่ยอมมาทำงานเนื่องจากเกิดความละอายใจ เมื่อได้ทราบว่าไพลินเป็นบรรณาธิการหนังสือเล่มใหม่นี้

10. ชีวิตฉันเป็นดังเช่นละคร (ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2537)

"ชีวิตฉันเป็นดังเช่นละคร" เป็นเรื่องของปานดวงแก้วหญิงสาววัยยี่สิบปีเศษ ซึ่งเป็นบุตรสาวคนเดียวของครอบครัวที่มีฐานะดี ปานดวงแก้วถูกเรียกตัวให้เดินทางกลับจากประเทศฝรั่งเศส เพราะพ่อของเธอป่วยหนักและเสียชีวิตในเวลาต่อมา ไม่มีใครดูแลกิจการในบริษัท ซึ่งกำลังประสบปัญหาและมีทีท่าว่าจะไปไม่รอด ปานดวงแก้วพยายามที่จะกอบกู้ฐานะความมั่นคงของบริษัทไว้ โดยเธอทุ่มเทแรงกายและสติปัญญาอีกทั้งต้องใช้ความอดทนเป็นอย่างสูง ปานดวงแก้วพยายามขอความช่วยเหลือจากญาติพี่น้องทางพ่อแต่กลับได้รับคำปฏิเสธ และถูกรังเกียจ เนื่องจากเขาทราบความจริงว่าเธอไม่ใช่ลูกที่แท้จริงของตระกูล แต่เป็นเด็กที่พ่อแม่เก็บมาเลี้ยง และปานดวงแก้วก็เพิ่งจะรู้ความจริงด้วยเช่นกัน ว่าเธอไม่ใช่ลูกที่แท้จริงของพ่อแม่ แต่จิตวิสุทธิ์ยืนยันว่ารักปานดวงแก้วมาก ในที่สุดเธอก็ไม่สามารถกอบกู้กิจการของพ่อให้กลับคืนมาได้ จึงขายกิจการและหันมาดำเนินธุรกิจเล็ก ๆ เกี่ยวกับการรับจัดงานเลี้ยงต่าง ๆ หลังจากจัดการกับธุรกิจของพ่อเสร็จสิ้นเรียบร้อย พอถึงวันเกิดปานดวงแก้ว เธอได้จัดงานเลี้ยงเพื่อน ๆ มีเพื่อนนักเรียนรุ่นเดียวกันมาในงานเธอหลายคน เช่น ดาลฉัตร ตรีกาล ฉายเจ็ด เป็นต้น ดาลฉัตร เป็นวิศวกร ตรีกาลทำงานบริษัท เธอมีนิสัยอิจฉาริษยา โดยเฉพาะเธออิจฉาปานดวงแก้วมาตั้งแต่สมัยที่เรียนหนังสือด้วยกัน เพราะเห็นว่าปานดวงแก้วมีฐานะดี เธอคอยหาโอกาสทำให้นานดวงแก้วได้รับความอับอายหลายต่อหลายครั้ง ดาลฉัตรหลงรักตรีกาล แต่ตรีกาลไม่สนใจเพราะดาลฉัตรยากจน เธอหันมาสนใจพงษ์สิทธิ์ผู้จัดการบริษัทที่เธอทำงานอยู่ ต่อมาตรีกาลได้ตกเป็นเมียน้อยของพงษ์สิทธิ์ จน

ตั้งครุฑและขอร้องให้พงษ์สิทธิ์รับผิดชอบ เขาปฏิเสธและให้หาทางออกเอาเอง ตรีกาลเสียใจมาก ถึงกับกินยาฆ่าตัวตาย ส่วนปานดวงแก้วเธอได้พบกับปัญหาในการดำเนินกิจการมากมาย แต่เธอก็พยายามทำงานประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี แม้ต้องฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ นานา โดยเฉพาะลูกค้าที่มีอำนาจที่ติดต่อกับเธอโดยหวังประโยชน์จากตัวเธอ เธอก็สามารถรักษาตัวให้รอดพ้นจากคนเหล่านั้นได้ตลอดมา ซึ่งศาลันตร์เป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ เห็นอกเห็นใจปานดวงแก้ว ตั้งแต่เธอเข้ามาบริหารกิจการของบริษัทด้วยตนเอง และช่วยปกป้องให้รอดพ้นจากสิ่งเลวร้ายต่าง ๆ อีกทั้งคอยให้คำแนะนำในด้านการทำงานต่าง ๆ มาโดยตลอด และพยายามปลอบเธอว่าถึงแม้ว่าแม่ที่เลี้ยงเธอมาจะไม่ใช่แม่แท้ ๆ ของเธอก็ตาม แต่แม่คนนี้รักเธอมากกว่าสิ่งอื่นใด ปานดวงแก้วเข้าใจและยอมรับ และในที่สุดปานดวงแก้วก็เลือกศาลันตร์เป็นคู่ชีวิตของเธอ

11. ถนนคนกว้าง (ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2537)

"ถนนคนกว้าง" เป็นเรื่องของปองเด็กหนุ่มมาจากภาคเหนือ ที่มีความมาฝัฒนจะเป็นนักร้องที่มีชื่อเสียง เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมก็เดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อเป็นนักร้องตามความตั้งใจ โดยเข้ามาอยู่กับพี่ต๋อยนักร้องและศิลปินเดี่ยวที่กำลังมีชื่อเสียงอยู่ในขณะนั้น เขาติดตามพี่ต๋อยไปร้องเพลงรับใช้เจ้าของวงดนตรีและช่วยแต่งเพลง แต่หัวหน้าวงดนตรีไม่ได้สนใจผลงานของเขา ต่อมาพี่ต๋อยนำปองไปร้องเพลงในผับเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง มีรายได้พอกินพอใช้ ปองเริ่มมีคนรู้จักขึ้นมาบ้าง เหมียวเพื่อนหญิงของปอง ที่เรียนหนังสือมาด้วยกัน ได้ช่วยเหลือและติดตามปองเข้ามาใช้ชีวิตด้วยกันในกรุงเทพฯในฐานะภรรยา ปองเริ่มแต่งเพลงร้องและอัดเทปไปเสนอเจ้าของค่ายเทป โดยได้รับการสนับสนุนจากพี่ ๆ ที่อยู่ในวงการเพลงด้วยกัน ปองร้องเพลงที่เขาแต่งจนมีชื่อเสียง และได้เซ็นสัญญาเป็นนักร้องนักดนตรีในค่ายดนตรีและได้ออกเทปสองชุด จนกลายเป็นขวัญใจของประชาชน และเป็นนักร้องแนวหน้าของวงการเพลง จากการเป็นนักร้องที่มีชื่อเสียงโด่งดัง สถานะการเงินเริ่มดีขึ้น การเป็นนักร้องของเขาประสบผลสำเร็จตามที่ฝัน มีชื่อเสียงในวงการ ทำให้มีผู้หญิงหลายประเภทเข้ามาในชีวิต เพราะความเจ้าชู้ปองจึงได้ปองฤทัยนักศึกษาสาวหน้าตาดีมาเป็นภรรยาอีกคนหนึ่ง โดยเหมียวไม่รู้ ทั้งเหมียวและปองฤทัยตั้งครุฑไล่เรี่ยกัน ปองพาปองฤทัยไปอยู่กับแม่ที่ต่างจังหวัด และหาทางหลบเหมียวไปเยี่ยมปองฤทัยที่ต่างจังหวัดเสมอ ๆ เหมียว และปองฤทัยคลอดบุตรสาวด้วยกันทั้งคู่ เหมียวทราบว่าปองมีภรรยาใหม่ และถูกปองฤทัยชิงหวงอย่างรุนแรงมากทำให้เหมียวต้องหย่าขาดจากปองและพาลูกกลับบ้าน ส่วนปองฤทัยได้ย้ายเข้ามาอยู่กับปองในกรุงเทพฯ และพยายามให้ข่าวแก่สื่อมวลชนเพื่อแสดงตัวว่าเป็นภรรยาของปอง ปองหาทางออกด้วยการมีความ

สัมพันธ์กับดารา ปองฤทธิ์ไปรุกรานอีกจนเกิดเรื่องอื้อฉาว ทำให้ปองและปองฤทธิ์มีเรื่องทะเลาะกันหลายครั้ง ครั้งสุดท้ายเรื่องลูกกลมถึงโรงพักและหนังสือพิมพ์ ภาพลักษณ์ของปองตกต่ำจนถึงที่สุด ปองฤทธิ์พาลูกกลับบ้านไปอยู่กับแม่ ค่ายเทปเลิกทำสัญญากับปองเพราะเสียภาพลักษณ์ของบริษัท ความใฝ่ฝันของเขาสิ้นสุดลง ข้าวคราวของเขาเจ็บหายไปจากวงการเพลง ปองขับรถออกจากกรุงเทพ ฯ ลงมาทางใต้ มาเช่าห้องพักที่ชายทะเล เพื่อระลึกถึงความหลังอย่างเจ็บปวด เขาได้พบทวนสิ่งที่ผ่านมาทั้งหมดว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่มีผู้ใดกลั่นแกล้ง ไม่ใช่โชคชะตาเล่นตลกกับเขา เขาเป็นผู้ทำลายตัวเองทั้งสิ้น เขาตัดสินใจบวช เพื่อศึกษาพระธรรมและอุทิศตัวให้ศาสนาตลอดไป เพราะเห็นว่าชีวิตมนุษย์ล้วนเป็นสิ่งไม่แน่นอน

12. ผู้หญิงคนหนึ่ง (ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2537)

"ผู้หญิงคนหนึ่ง" เป็นนวนิยายที่กล่าวถึงชีวิตของบรรณาธิการสาวโรสนามว่ามนรวิ เธอเป็นคนทำงานเก่ง และมีความสามารถมากจนเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงานทุกคน มนรวิเป็นคนที่น่าเกรงขามของพนักงานในบริษัท ทุกคนเรียกเธอว่า พี่มน มีอีกสักเพียงผู้เดียวที่เรียกเธอว่า คุณมนอีกสักเป็นกลุ่มโสด ทำงานอยู่ฝ่ายโฆษณาในบริษัทเดียวกัน อีกสักพยายามจะเข้ามาสนิทสนมกับมนรวิเป็นพิเศษซึ่งในตอนแรกมนรวิปฏิเสธ เพราะเห็นว่าอีกสักอายุน้อยกว่าเธอมาก มนรวิเคยอกหักมาแล้วจึงทำให้เธอไม่กล้าสนิทสนมกับอีกสักแต่ด้วยความใกล้ชิดและความพยายามของอีกสักที่ทาคดีต่อเธอเสมอ ๆ จนเธอใจอ่อนและยอมสนิทสนมกับเขาจนกลายเป็นความรัก แล้วมนรวิก็ตกเป็นของอีกสักในที่สุด แม้ว่าแม่ของเธอจะห้ามปรามแล้วก็ตาม ความสัมพันธ์ของเธอกับอีกสักก็ยังคงเป็นความลับต่อไป ด้วยสาเหตุที่มนรวิเป็นคนจริงจังต่อชีวิตมาก เป็นคนซีเรียสจริงจัง หึงหวง อีกสักเริ่มเบื่อหน่ายและพยายามบ่ายเบี่ยงที่จะพบกับมนรวิโดยพยายามหลบหน้าเธอ ทำให้มนรวิแสดงอาการหึงหวงอีกสักจนออกนอกหน้า ทำให้คนในที่ทำงานรู้เรื่องและต่างพากันติฉินนินทาถึงความรักต่างวัยของเธอและเธอ เมื่อมนรวิได้พบกับอีกสัก เธอก็ถามถึงเรื่องการแต่งงานแต่กลับถูกปฏิเสธและอ้างว่าต่างคนต่างพอใจ ไม่ได้เกิดจากการบังคับ มนรวิเสียใจมาก อีกสักก็ลาออกจากงานไปโดยอ้างว่ามนรวิบีบบังคับทำให้มนรวิเกิดความอับอายและลาออกจากงานเช่นกัน มนรวิได้หนีไปอยู่อย่างเงียบ ๆ ที่ต่างจังหวัดกับแม่ของเธอ และตั้งใจว่าเมื่อเธอเข้มแข็งกว่านี้จะกลับมาที่นี่เพื่อต่อสู้อีกครั้ง

13. รถเข็นสีขาว (ตีพิมพ์ครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2537)

"รถเข็นสีขาว" เป็นเรื่องของหนึ่งลูกชายคนเดียวของชิตชัยและรัศมี เขามีอายุได้เจ็ดปีแล้ว แต่ยังไม่สามารถเข้าเรียนหนังสือเหมือนเด็กอื่น ๆ เพราะความรขคร้ายที่มีขาสิบเส็กมาตั้งแต่กำเนิด หนึ่งมีมือและแขนที่แข็งแรงเพื่อไว้ใช้เข็นรถแทนขาของเขา คุณพ่อของหนึ่งเป็นผู้จัดการบริษัทที่มีฐานะดี สามารถที่จะซื้อความสุขต่าง ๆ ให้ลูกชายพิการของเขาได้อย่างสบาย แต่สิ่งที่เขาไม่สามารถซื้อหาได้คือความทรนาคใจที่เห็นลูกชายพิการ เขาต้องตกอยู่ในสายตาและคำถามต่าง ๆ จากบุคคลที่อยากรู้ยากเห็น สิ่งเหล่านี้สร้างความบวดร้าว่าให้ชิตชัยและรัศมีเป็นอย่างมาก ทั้งนี้รวมทั้งยาของหนึ่งด้วยที่ต้องตกอยู่ในสภาพเดียวกัน หนึ่งได้คุณย่าที่แสนดี เป็นผู้เลี้ยงดูและคอยดูแลเอาอกเอาใจหนึ่งตลอดเวลา ทุกเย็นคุณย่าก็จะเป็นผู้เข็นรถพาหนึ่งไปเที่ยวรอบ ๆ หมู่บ้าน กุ้งเป็นเพื่อนเล่นร่น้องที่อยู่ใกล้บ้านหนึ่ง และมักชอบมาเล่นที่บ้านของหนึ่งเป็นประจำ เพราะที่บ้านของหนึ่งมีของเล่นดี ๆ ราคาแพงมากมาย แต่กุ้งจะถูกคุณพ่อกีดกันไม่ให้มาเล่นกับหนึ่ง เนื่องจากคุณพ่อของกุ้งเป็นคนขี้เกรงใจและฐานะแตกต่างกันด้วย แต่ก็ไม่สามารถที่จะแยกเด็กทั้งสองออกจากกันได้ หลังจากที่คุณพ่อของกุ้งไปทำงานแล้วกุ้งก็จะมาเล่นที่บ้านหนึ่ง หนึ่งมักจะเล่นกับกุ้งแรง ๆ คุณย่าจะเป็นผู้คอยตักเตือน หนึ่งก็เชื่อฟังเพราะกลัวจะไม่มีเพื่อนเล่น หนึ่งมักจะพูดเสมอ ๆ ว่าอยากจะได้ไม้ และวิ่งได้เหมือนคนอื่น ๆ คุณพ่อได้แต่บลดบและพยายามหาซื้อของเล่นแปลก ๆ มาให้ เพื่อชดเชยนาบมด้อยของหนึ่ง แต่สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ช่วยให้หนึ่งดีขึ้น เพราะหนึ่งเป็นเด็กฉลาดช่างคิด ช่างสังเกต เมื่อกุ้งไม่ได้มาเล่นเหมือนแต่ก่อนเพราะต้องไปเรียนหนังสือ ทาให้หนึ่งเหงาความรู้สึกแตกต่างที่ดูด้อยกว่าคนอื่น ๆ ที่หนึ่งอัดอั้นเอาไว้แล้วก็ระบายกับคุณย่า หนึ่งอยากไปเรียนหนังสือ อยากมีเพื่อน คุณย่าก็ไปพูดมากกับอาจารย์ใหญ่เร่งเรียนใกล้ ๆ บ้าน ก็ได้รับคาบฏิเสชโดยอ้างว่าจะป็นปัญหาแก่เด็กอื่น ๆ คุณพ่อของหนึ่งจึงซื้อเปียนรามาให้หนึ่งหัดเรียน รดยจ้างครูมาสอนที่บ้าน แต่ก็ไม่สามารถทาให้หนึ่งลืมกุ้งได้ หนึ่งยังคงเฝ้าคอยกุ้งกลับมาในตอนเย็นเพื่อมาเล่นกันด้วยความสงสารลูกชายพิการ คุณชิตชัยและคุณรัศมี ก็พาหนึ่งเข้าโรงพยาบาลเพื่อผ่าตัดขาพิการ ถึงแม้ว่าแพทย์จะลงความเห็นว่ รอกาสที่จะหายนั้นเกือบไม่มีเลย และอีกอย่างหนึ่ง ชีวิตของหนึ่งจะอยู่ได้แค่แปดขวบเท่านั้น และผลก็เ็นไปตามที่แพทย์วินิจฉัย หลังจากการผ่าตัดแล้ว หนึ่งก็ยังจะต้องนั่งรถเข็นเหมือนเดิม ถึงแม้ตัวหนึ่งเองจะเด็กเกินไปที่จะรู้ว่าขาของเขานั้นไม่มีวันที่จะหายขาดได้และจะต้องตาย แต่เด็กน้อยก็ยังหวังว่าวันหนึ่งเขาคงเดินได้ แต่สำหรับคุณชิตชัย คุณรัศมี และคุณย่านั้นรู้ดีว่าผลจะเป็นอย่างไร และต้องทนรับความเจ็บปวดไปจนกว่าจะถึงวาระสุดท้าย

14. ลูกโป่งสวรรค์ (ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2537)

"ลูกโป่งสวรรค์" เป็นเรื่องของบริพัตร ลูกชายของพร้อมพรกับมั่นคง เศรษฐีที่มีกิจการรถยนต์ระดับแนวหน้า บริพัตรเป็นคนที่รัก และเกรงใจแม่่มาก เขาจะปฏิบัติตามแม่ทุกอย่าง จนกลายเป็นคนที่ไม่เป็นตัวของตัวเอง บริพัตรมีพี่สาวชื่อฟิรดา เป็นคนที่มีนิสัยเอาแต่ใจตัวเองมาก บริพัตรแต่งงานกับมูทิตาลูกสาวของชุมสายและปองบุญ ตามความเห็นชอบของผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่าย ซึ่งต่างก็เล็งเห็นประโยชน์ของกันและกัน เพื่อหวังผลประโยชน์ทางด้านธุรกิจ และบิดามารดาของบริพัตร เคยเป็นหนี้บุญคุณของชุมสายและปองบุญมาก่อนมูทิตาจึงเป็นลูกสะใภ้ที่พ่อแม่ของสามีเอาใจมากเป็นพิเศษจนไม่กล้าที่จะทำอะไรให้ลูกสะใภ้เสียใจหรือแม้แต่จะกระทบกระเทือนความรู้สึกใด ๆ ภายหลังมูทิตาได้ล้มป่วยลงด้วยโรคมะเร็ง ทุกคนปิดบังไม่ให้มูทิตารู้ โดยบอกว่าเป็นโรคภูมิแพ้ พ่อแม่ของครอบครัวทั้งสองพยายามที่จะรักษามูทิตา โดยพาไปรักษาที่อเมริกาและจีนแต่ไม่หาย ระยะที่มูทิตาไม่สบาย บริพัตรได้รู้จักกับสุภาไพลินนางงามจากเวทีประกวด บริพัตรรับเลี้ยงดูสุภาไพลินโดยให้บ้านรถ และเงินสดในธนาคาร แต่ไม่นานบริพัตรเบื่อสุภาไพลินแล้วก็เลิกเล่นกัน บริพัตรได้โอนเงินให้สุภาไพลินไปก่อนหนึ่ง หลังจากเลิกกันแล้วสุภาไพลินรู้ว่าท้อง และเมื่อสุภาไพลินคลอดลูกแล้วก็มาหาบริพัตร ครั้งแรกบริพัตรไม่ยอมรับแต่พอเห็นเด็กก็เพื่อลูก ตลอดเวลาเรื่องราวที่เกิดขึ้นระหว่างบริพัตรและสุภาไพลินนั้นมูทิตาไม่ทราบเลย เมื่อรู้เรื่องทำให้อาการของมูทิตาทรุดลง ส่วนฟิรดาพี่สาวของบริพัตรได้แต่งงานกับคมกฤษโดยความเห็นชอบของผู้ใหญ่เช่นกัน แต่คมกฤษเป็นคนที่ไม่มีความรับผิดชอบ ใช้จ่ายเงินเก่ง เจ้าชู้ฟิรดาจับได้ว่าคมกฤษแอบเอาเงินของบริษัทจำนวนมากไปซื้อปรนเปรอผู้หญิง ซื้อบ้าน ซื้อรถ และเลี้ยงดูผู้หญิงที่เป็นคารา ทั้งสองมีปากเสียงกันอย่างรุนแรง ฟิรดาขอหย่าขาดจากคมกฤษ คมกฤษตัดสินใจเลือกคารา แต่อยู่กันได้ไม่นาน คมกฤษก็เริ่มรู้จักนิสัยของคาราว่าเป็นผู้หญิงเห็นแก่เงิน แต่ต้องจู้จี้จก้นอยู่ ส่วนฟิรดาเกิดคิดใจกับบริพัตร บิดามารดาเลยให้แยกกันทำธุรกิจ บริพัตรได้รู้จักกับดาวดี แม้บิดามารดาจะห้ามปรามแต่บริพัตรก็ไม่ยอมฟัง ขอเป็นของตัวเองเพราะตามใจแม่มานานแล้ว ต่อมาชุมสายบิดาของมูทิตาถึงแก่กรรมด้วยโรคหัวใจ มูทิตาขอหย่าขาดจากบริพัตร มูทิตาและปองบุญมารดาเข้าวัดเพื่อทำใจให้สงบก่อนตาย บริพัตรก็แต่งงานกับดาวดีตามความปรารถนาของตัวเอง ส่วนฟิรดาก็แต่งงานใหม่ และทำธุรกิจกับสามีใหม่ โดยที่พ่อแม่และแม่พยายามประสานรอยร้าวของสองพี่น้องได้ดีกันเช่นเดิม

15. ขอรู้เพียงคนเดียว (ตีพิมพ์ครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2537)

"ขอรู้เพียงคนเดียว" เป็นเรื่องของกามา หนุ่มเชียงใหม่ที่เข้ามาศึกษาที่วิทยาลัยเพาะช่างและอาศัยวัดอยู่ กามาเป็นคนยากจนแต่รูปร่างหน้าตาดี ขยันขันแข็งและชอบช่วยเหลือคน กามาได้รู้จักกับเชิด เชิดมีอาชีพขายตัวจึงได้ชวนกามาไปทำงานด้วย ครั้งแรกกามาขายตัวให้กับกะเทย เขายอมทำเพราะเห็นแก่เงินวันแรกที่กามาทำงานเขาไม่ได้กลับไปค้างที่วัด และไม่ได้ตามหลวงตาออกไปบิณฑบาต เพราะกามาอนตื้นสายและเพลียมากจนไปเรียนหนังสือไม่ทัน ต่อมากามาเลิกขายตัวกับผู้ชาย เชิดก็หางานให้ใหม่โดยให้กามาขายบริการให้กับพวกผู้หญิงจี๋เหงาและพวกแม่ม่าย เชิดบอกว่าพวกนี้มีเงินมาก เป็นผู้ดีในสังคมชั้นสูง กามาตกลงรับงานชิ้นใหม่ คู่นอนคนแรกเป็นสาวใหญ่วัย 42 ปี ชื่อราตรี ซึ่งเป็นคนสะอาดสะอาด หน้าตาดี การแต่งกายบ่งบอกถึงความร่ำรวย ในการทำงานแต่ละครั้งเขาจะถูกตัดเปอร์เซ็นต์ ซึ่งเขาคิดว่ามันไม่ยุติธรรมแต่เขาก็ต้องยอมเพราะค่าตอบแทนที่เขาได้จากเพื่อนอนนั้นมันคุ้มค่ามาก ระยะนี้ความรู้สึกของเขาคิดว่าการทำงานกับพวกกะเทย กม่ายยังคงไปเรียนหนังสือเหมือนเดิม อดคิดนัยกับปองหทัยเป็นเพื่อนที่คอยช่วยเหลือในเรื่องการเรียนและเรื่องอื่น ๆ เสมอ เพื่อน ๆ ต่างอดแปลกใจไม่ได้ที่กามามีเงินใช้จ่าย การแต่งตัวก็ดีขึ้น ในบางครั้งกามาขาดเรียน เพราะต้องไปให้บริการราตรีในต่างจังหวัดและกลับมาไม่ทันเรียน แต่กมาก็พอใจกับงานนี้เพราะได้รับค่าตอบแทนที่คุ้มค่ามาก ไม่นานพ่อของปองหทัยเสียชีวิตเนื่องจากล้มป่วยด้วยโรคอัมพาตกามาไปงานศพได้พบกับราตรีซึ่งเป็นแม่ของปองหทัย กามาตกใจมากเช่นเดียวกับราตรี เพราะเกรงว่าลูกสาวจะทราบความจริงว่าตนเองมีความสัมพันธ์กับเพื่อนของลูกสาว ราตรีแอบนัดกามาไปพบและขอร้องให้กามาเป็นแค่เพื่อนลูกสาวเท่านั้น และราตรีก็เตรียมการส่งปองหทัยไปเรียนต่อที่อิตาลีเพื่อป้องกันกามาและปองหทัยไม่ให้รักกัน ทั้งกามาและปองหทัยหาความเข้าใจกันได้ก่อนที่ปองหทัยจะไปเรียนต่อ และกามาเองก็เพิ่งรู้ใจตนเองว่าแท้จริงแล้วตัวเขารักปองหทัย

16. เจี้ยวลากดิน (ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2537)

"เจี้ยวลากดิน" เป็นเรื่องของทศพรช่างภาพที่มีรูปร่างหน้าตาดี เขาทำงานเป็นช่างภาพอิสระ ถ่ายภาพผู้ใดให้กับนิตยสารฉบับหนึ่ง และได้มีโอกาสดำเนินงานแบบนู้ดชู้ปานวาด ด้วยความที่เขาเป็นนักธุรกิจเต็มตัวจึงไม่ยอมเสียเปรียบผู้ใด เขาได้กอบโกยผลประโยชน์มหาศาลจากการขายภาพนู้ดให้กับนิตยสารหลายฉบับ ด้วยความที่ทศพรมีนิสัยเจ้าเล่ห์และปลิ้นปล้อน เขาจึงไม่ซื่อสัตย์กับปานวาดในเรื่องรายได้ แต่เธอก็ยินยอมเพราะเธอรักเขา ปานวาดได้ย้ายเข้ามาอยู่กับ

เขาที่บ้าน มารดาของทศพรไม่พอใจในการกระทำของบุตรชาย จึงขอให้ทศพรแต่งงานกับ
เพียงพลอยหญิงสาวที่เคยรู้จักและสนิทสนมกัน เมื่อครั้งเรียนอยู่ที่ต่างประเทศด้วยกันและมารดา
เห็นว่าเธอคู่ควรกับเขา เมื่อป่านว่าทศพรจะจริงใจเรื่องนี้จึงยอมหลักทางให้แก่โดยดี เธอรู้ว่าทศพร
ไม่มีความจริงใจต่อเธอและเอาเปรียบเธอทุกอย่าง ทศพรได้แต่งงานกับเพียงพลอยหญิงที่มารดา
เลือกให้จนมีบุตรด้วยกันและต้องหย่าร้างกันไปในที่สุด เพราะเพียงพลอยทนพฤติกรรมของทศพรใน
เรื่องความเจ้าชู้ความไม่รับผิดชอบ ความไม่ซื่อสัตย์และความเห็นแก่ตัวของเขาไม่ได้ ทศพรก็
เต็มใจหย่าด้วยความยินดี จากนั้นทศพรไปมีความสัมพันธ์อย่างลับ ๆ กับเมียน้อยของนักการเมือง
ผู้หนึ่ง ชื่อสุรีย์ ซึ่งเขาใช้ความพยายามทุกทางที่จะให้เธอทิ้งสามีมาอยู่กับเขา ทศพรเกรงว่าสามี
ของสุรีย์จะเอาเรื่องด้วยความกลัวอิทธิพล ทั้งสองจึงหลบหนีไปอยู่บ้านชานเมือง ขณะนั้นเกิดวิกฤต
ทางการเมือง สามีของสุรีย์พ้นจากตำแหน่งและเสียชีวิตลง ทศพรและสุรีย์ก็กลับมาอยู่กินกัน
อย่างเปิดเผย สุรีย์ได้ทำงานเกี่ยวกับการออกเทปเพลง การแสดงภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์
และเป็นนางแบบบิวตี้ในนิตยสาร ซึ่งทศพรทำได้อย่างมหาศาลให้กับเธอ ทศพรทำหน้าที่เป็นผู้จัดการส่วนตัว
ให้ และด้วยนิสัยรักลาภมาก เขาจึงใช้เสน่ห์หลอมนักธุรกิจสมบัติส่วนใหญ่ที่สุรีย์หามาได้เป็นของ
ตนเอง ต่อมาเมื่อสุรีย์รู้ความจริงว่าเธอถูกบอกลอกด้วยวิธีการอันชั่วร้าย จึงขอแยกทางกับทศพร
ด้วยความเห็นแก่ตัวทศพรจึงอ้างสิทธิที่เขาควรจะได้ส่วนแบ่ง สุรีย์ยอมเสียเงินจากการขายทรัพย์สิน
บางส่วนให้ทศพร เมื่อแยกทางกันแล้ว ทศพรยังนำภาพของสุรีย์ไปขายให้กับนิตยสารต่าง ๆ อย่าง
ไม่มีความละอายใจ หลังจากนั้นอีกสองปีต่อมาทศพรก็ถูกยิงตายขณะกำลังถ่ายแบบนู้ด ตำรวจ
สันนิษฐานว่าสาเหตุมาจากปัญหาความเจ้าชู้ และความปลิ้นปล้อนเรื่องเงินทองของเขานั้นเอง

17. คนแปลกหน้า (ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2539)

"คนแปลกหน้า" เป็นเรื่องของทวีและมัทนี ทวีเกิดในครอบครัวคนจีนที่มีฐานะยากจน
และมีบุตรหลายคน เขาเป็นลูกแฝดแต่ด้วยความยากจน พ่อแม่จึงยกทวีให้ครอบครัวคนจีนที่ไม่มีลูก
ชาย พ่อบุญธรรมของทวีส่งให้เล่าเรียนจนจบพณิชยศาสตร์และทำงานเป็นเซลล์แมน ทวีถูกพี่สาวบุญธรรม
แสดงความรังเกียจและกดดันต่าง ๆ นานา จนทำให้ทวีต้องออกจากบ้านมาอยู่หอพัก และลาออก
จากเซลล์แมนเพราะไม่ชอบงานประเภทนี้ เขาพยายามเขียนเรื่องสั้นเพื่อลงพิมพ์ในนิตยสารต่าง ๆ
ส่วนมัทนีเกิดในครอบครัวที่ฐานะปานกลาง พ่อแม่เป็นชาวน มีพี่ชายเป็นนายสิบทหาร มินิสมัยเป็น
นักเลง ชอบดื่มสุราเป็นประจำ เสี่ยงดั่งและประพฤติดูไม่ดี มัทนีเรียนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี
ทำงานในสำนักงาน มัทนีเคยถูกคนงานก่อสร้างแถวบ้านข่มขืน ขณะกลับบ้านตอนกลางคืน เนื่องจาก

บ้านอยู่ในสวนเปลี่ยวไกลจากถนนมาก แต่เธอไม่ต้องการให้มีปัญหา จึงไม่เปิดเผยเรื่องนี้ให้ครู ทีวีและมัทนีรู้จักกันเพราะชอบการประพันธ์และการอ่านหนังสือ จึงคบกันด้วยความจริงใจ มัทนีให้ กาลังใจและเป็นเพื่อนที่ดีของทีวี ทีวีมีพ่อแม่พี่น้องที่ไม่ยอมรับ ส่วนพ่อบุญธรรมไม่สามารถให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เขาได้ เพราะพี่สาวบุญธรรมก็รังเกียจเขา ซึ่งทำให้เขาเกิดความกดดันทางอารมณ์ เขามองดูคนอื่นเหมือนคนแปลกหน้า มัทนีเพียงคนเดียวที่เปรียบเสมือนเพื่อนแท้ของเขา วันหนึ่งที่ ชายและเพื่อน ๆ ของมัทนีได้มารวมกันเมาเมายและได้ร่วมกันข่มขืนผู้หญิงในสวน พี่ชายของมัทนีถูกจับ แต่เขาปฏิเสธว่าไม่ได้ทำ พ่อแม่ของมัทนีเสียเงินให้แก่ว่าจ้างให้ไปจำนนหนึ่ง แต่มัทนีรู้ว่าพี่ชาย ไปข่มขืนผู้หญิงจริง จึงนำมาเปรียบเทียบกับชีวิตของตนเองและมีความเห็นว่าการกระทำเช่นนี้ควรได้รับ การลงโทษให้สาสมกับความคิดที่ก่อขึ้น เพราะความรู้สึของผู้ถูกข่มขืนเปรียบเสมือนตายทั้งเป็น ทีวีและมัทนีไปเที่ยวชายทะเลด้วยกันและพักบังกะโรลห้องเดียวกัน แต่ทีวีก็ไม่ได้ลวนลามมัทนีแต่อย่างใด และยังพามัทนีไปค้างที่โรงแรม แต่ด้วยความสนิทกันดีจึงทำให้เขาไม่ทำร้ายมัทนี ซึ่งเป็นการสร้างความประทับใจให้แก่มัทนีจนกลายเป็นความรัก ต่อมาทีวีได้เข้าทำงานที่สำนักงานนิเทศฯ แห่งหนึ่ง ทำให้ทีวีได้รู้จักกับปอนด์และเล็ก ปอนด์เป็นหนุ่มเกย์ที่ขาดความเชื่อมั่นทางด้านจิตใจมา ตั้งแต่เล็ก เนื่องจากบิดามีภรรยาหลายคนเขาชวนทีวีมาพักด้วยกันที่อพาทเมนต์ เพราะเกิดความ สงสารเห็นว่าทีวีเป็นคนซื่อสัตย์ไม่ฉวยโอกาสเขาคบกับทีวีในฐานะเพื่อนจริง ๆ คอยช่วยเหลือทุก อย่าง ส่วนเล็กเป็นหญิงสาวที่ทันสมัยคล่องแคล่วน่ารัก มีนิสัยดี เล็กชอบทีวี เพราะเห็นว่าเป็น คนซื่อ จึงคิดแย่งชิงจากมัทนี แต่ทีวีมีจิตใจที่มั่นคงต่อมัทนีเขาคิดเสมอว่าเธอเป็นเพื่อนที่แท้จริง เป็น กาลังใจให้เขาตลอดมา ทีวีหวังจะแต่งงานกับมัทนีด้วยใจจริง จากการกระทำของเล็กที่จะทำให้ มัทนีเข้าใจผิดคิดว่าทีวีมีเยื่อใยกับเล็ก ทำให้มัทนีโกรธทีวีมาก ทีวีตามไปปรับความเข้าใจ ต่อมา ปอนด์ก็มีความสัมพันธ์กับเล็กและพาเล็กไปยืนยันความบริสุทธิ์ของทีวี จนมัทนีเข้าใจตลอด และ เห็น ว่าทีวีไม่ใช่คนแปลกหน้าสำหรับเธออีกต่อไป

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนวนิยายของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ผู้วิจัยได้
แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านครอบครัว
2. ด้านอาชีพ
3. ด้านพฤติกรรมของคนในสังคม
4. ด้านปัญหาสังคม

1. ด้านครอบครัว

สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง
นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้นำภาพของสังคมครอบครัวมาสะท้อนลงในนวนิยายของเขา โดยกล่าว
ถึงครอบครัวที่มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1.1 สภาพครอบครัวที่ขาดพ่อ

โดยทั่วไปแล้วในครอบครัวไทย พ่อจะเป็นหัวหน้าครอบครัวและเป็นผู้มีหน้าที่
ทำงานหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว แม้จะอยู่ดูแลบ้านและเลี้ยงลูก ซึ่งถือเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทย
มีคำเปรียบเทียบกับสภาพครอบครัวไทยไว้ว่า "ชายเป็นช้างเท้าหน้า หญิงเป็นช้างเท้าหลัง" ดังนั้น
พ่อจึงเป็นหลักและเป็นผู้มีอำนาจของครอบครัว เมื่อครอบครัวขาดพ่อซึ่งเป็นผู้นำแล้วก็ย่อมจะเกิด
ผลกระทบอย่างหนึ่งอย่างใดต่อครอบครัว นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของครอบครัวที่ขาดพ่อ
ในนวนิยายของเขา 2 เรื่อง ได้แก่

✓ 1.1.1 ชีวิตฉันเป็นดังเช่นละคร

✓ 1.1.2 เกร็ดดาว

ในเรื่อง "ชีวิตฉันเป็นดังเช่นละคร" เป็นนวนิยายที่แสดงถึงภาพสะท้อนของครอบครัวของ
ปานดวงแก้วที่มีพ่อเป็นหัวหน้าครอบครัวต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัวเพียงคนเดียว และได้ส่งเสีย
ให้ลูกสาวคือปานดวงแก้วไปเรียนต่อต่างประเทศ ส่วนมารรยาก็ให้ทำหน้าที่แม่บ้าน ครั้นต่อมาเมื่อผู้
เป็นหัวหน้าครอบครัวเสียชีวิตลง ทุกคนในครอบครัวก็ต้องพบกับความยากลำบากเพราะไม่สามารถ
จะจัดการกับกิจการของครอบครัวได้ โดยเฉพาะแม่ไม่สามารถดำเนินงานด้านธุรกิจต่อจากพ่อได้
จึงเรียกลูกสาวให้กลับมาช่วยจัดการด้านกิจการธุรกิจ ซึ่งปานดวงแก้วก็ไม่รู้เรื่องการบริหารงาน
ด้านธุรกิจเหล่านั้นดังความรู้สึกของปานดวงแก้วได้รำพึงกับตัวเองว่า

... "นี่จะเป็นเพราะความผิดของใครกันเล่า เพราะพ่อรักแม่มาก รักจนไม่ยอมให้
แม่ทำงาน ไม่ยอมให้แม่ลำบาก เงินทองความสะดวกสบายทุกอย่างในบ้านพ่อจัดสรรหามา
ให้แม่ และพ่อก็ลุยเรื่องงานอยู่คนเดียว

บางทีถ้าพ่อรู้ล่วงหน้าสักนิดว่าเมื่อถึงวันใดที่พ่ออาจจะจากแม่ และเธอไปกะทันหันอย่าง
นี้ พ่ออาจจะสอนแม่และเธอให้รู้จักการทำงานของบริษัทของตัวเองบ้าง"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 2)

จากสภาพการณ์ดังกล่าว นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนให้เห็นการต่อสู้ชีวิต การแก้ปัญหาที่ผู้หญิงก็สามารถจะลุกขึ้นมาต่อสู้ เพื่อความอยู่รอดของชีวิตและครอบครัวโดยนำเสนอให้ผู้หญิง คือ ปานดวงแก้ว ลุกขึ้นมาต่อสู้ชีวิตในการบริหารงานโดยเริ่มต้นจากที่ไม่รู้อะไรเลยจนงานที่สุดก็ทำได้ดีไม่แพ้ผู้ชายแต่อย่างใด โดยเข้ามาดำเนินกิจการแทนผู้เป็นพ่อของเธอหลังจากที่พ่อเสียชีวิตลง และเธอเองก็ทำได้ เป็นอย่างดีจนเป็นที่พอใจของแม่ ดังบทสนทนาระหว่าง ปานดวงแก้วกับแม่ของเธอว่า

...ถึงวันนี้เราก็ค่อย ๆ ลุกขึ้นยืนใหม่ได้นะคะแม่...ปานไม่กลัว...ชีวิตคนมันก็ต้อง คืบคลานกันเรื่อยไป ปานจะทำให้บริษัทของพ่อฟื้นขึ้นมาใหม่ และถ้าพ่อมองเราอยู่บนสวรรค์ พ่อจะต้องสบายใจว่าเราสองแม่ลูกสามารถที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคมนี้ อย่างมีความสุขนะคะ แม่"

จิตตวิสุทธิพยัคฆ์หน้าตาตาล... เธอคิดไม่ผิดเลย... คิดไม่ผิดสักนิดเดียวที่ตัดสินใจ เชื่อฟังใคร ๆ เธอกับสามีต่อสู้ที่จะนำเด็กก๊ากพร้าวคนหนึ่งมาเลี้ยงดูจนพัก... ก็ดูเถอะ... มาถึงวันนี้ปานดวงแก้วไม่เคยทำให้เธอกับสามีต้องเสียใจเลยสักนิด

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 52)

จิตตวิสุทธิไม่ผิดหวังในตัวปานดวงแก้ว เด็กก๊ากพร้าวที่เธอเข้ามาเลี้ยงดู ปานดวงแก้วสามารถบริหารงานต่อจากพ่อจากที่ไม่รู้อะไรเลยต้องประสบปัญหาในการทำงานจากลูกค้าที่มีอำนาจ และคนที่หวังผลประโยชน์ เธอก็สามารถฟันฝ่าอุปสรรคและรักษาตัวให้รอดพ้นจากสิ่งเลวร้ายต่าง ๆ ได้ จนงานที่สุดเธอก็ประสบผลสำเร็จในการดำเนินธุรกิจส่วนตัวได้อย่างดีไม่แพ้ผู้ชาย

ในเรื่อง "เกร็ดดาว" เป็นนวนิยายที่สะท้อนภาพของครอบครัวที่ขาดผู้นำ คือ พ่อได้เสียชีวิตทำให้ครอบครัวของसरचाเกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ เพราะเมื่อสมัยที่พ่อยังมีชีวิตอยู่ พ่อทำหน้าที่รับผิดชอบครอบครัว แม่ทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน พ่อพ่อเสียชีวิตลงจึงเหลือแต่ผู้เป็นแม่ที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูลูกสองคนซึ่งอยู่ในวัยเรียน ดังนั้นผู้เป็นแม่จึงต้องพยายามหาทุกวิถีทางเพื่อแก้ปัญหาภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการเลี้ยงดูลูกแทนผู้เป็นสามี ถึงแม้จะต้องยอมเป็นเมียน้อยของเศรษฐีก็ตาม เพื่อเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นหน้าที่ของแม่ที่ต้องหาทุกอย่างเมื่อจำเป็น ทั้ง ๆ ที่ตนเองก็ไม่ชอบวิธีการในการกระทำเช่นนี้ แต่

จำใจเพื่อความอยู่รอดของครอบครัว ดังบทบรรยายซึ่งกล่าวถึงความรู้สึกของสรุชาที่มีต่อครอบครัว และแม่ไว้ว่า

ต่อมาไม่นานสรุชาก็เริ่มรู้ถึงความขัดสน ครอบครัวที่ขาดพ่อเป็นหลักมีปัญหารุมล้อมเข้ามา โดยเฉพาะในเรื่องปัญหาเศรษฐกิจ

เธอและน้องต้องย้ายโรงเรียน...

แต่ไม่นานนัก ทุกอย่างก็ดีขึ้น แม่เริ่มมีรอยยิ้มเมื่อมีเงินให้ลูกได้จับจ่ายใช้สอย สรุชาได้เลื่อนชั้นเรียนชุดใหม่ แม่ให้เธอและน้องกวติขาเรียนพิเศษ

ความเป็นอยู่ของทุกคนในบ้านดีขึ้น แม่เองก็ดูสวยเปล่งปลั่งขึ้น เธอและน้องไม่รู้ว่าแม่ไปเอาเงินทองมาจากไหน เมื่อโตขึ้นและถามเรื่องนี้ แม่ก็ได้แต่กอดเธอไว้แล้วพร่ำบอกว่า แม่รักลูก ลูกมีหน้าที่ศึกษาเล่าเรียนก็ทำหน้าที่ของตนเองไปเถิด ส่วนแม่มีหน้าที่เลี้ยงดูลูก แม่ก็จะทำหน้าที่ของแม่ให้ดีที่สุด

สรุชารักแม่ แม่คือแม่ผู้ทำให้ความสุขกับลูก

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 21)

นอกจากแม่แล้วลูกยังมีบทบาทเป็นผู้นำในครอบครัวแทนพ่อแม่ได้ หลังจากสำเร็จการศึกษาและมีงานทำเรียบร้อยแล้ว ดังจะเห็นได้จากสรุชาได้ยื่นข้อเสนอที่จะหางานส่งเสียน้องชาย และจะรับผิดชอบครอบครัวแทนพ่อที่เสียชีวิต ที่สำคัญคือเธอไม่ต้องการให้แม่เป็นภรรยาหม้ายของใคร เนื่องจากเธอยอมรับในเรื่องนี้ไม่ได้และรู้สึกขมขื่นปวดร้าวใจกับการที่แม่ต้องไปมีความสัมพันธ์กับชายอื่น ที่สรุชาได้พูดขอร้องแม่ให้เลิกติดต่อกับเขา และจะรับส่งเสียน้องให้เรียนหนังสือเอง เพราะเรียนจบแล้วไม่ช้าคงจะได้ทำงาน ดังที่สรุชาได้คุยกับแม่ว่า

"เรื่องของแม่กับคุณเจ...แม่เคยบอกข้าว่าเมื่อข้าเรียนจบแม่จะเลิกยุ่งเกี่ยวกับเขาใจคะ"

"แล้วฮึดสู้ลูก น้องยังเรียนไม่จบนะ"

"ข้าจะช่วยแม่ ข้าจะหางานทำ แม่เลิกกับเขาเถอะ"

...ไม่นาน...ข้าจะต้องได้ วันนี้ข้าไปเล่นเกมได้ของมาตั้งหลายอย่าง ข้าไม่เอาอะไร

หรือกะ เราขายทั้งหมดไปเลย เอาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในบ้านดีกว่า ชาร์กแม่รักน้อง
เราช่วยกันดีกว่า อีกไม่นานอี๊ดเรียนจบ เราก็ช่วยกันทั้งสามคน แม่เข้าใจความรู้สึกของ
ชา้มัยกะ...มันเจ็บนะกะ...เจ็บในทุกครั้งที่แม่ไปกับเขา...อี๊ดเขาก็คิด...วันนี้อี๊ด
เขาถามชาว่าอยากรู้จังว่าแม่รักคุณจเรมั๊ย...เขาเองก็อยากรู้"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 26 - 27)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวสรวราชยังยืนยันถึงความรับผิดชอบในการทำงานหาเลี้ยงครอบครัว
แทนแม่ และเธอก็ยังเน้นถึงความเป็นอิสระของแม่จากจเร เพราะเธอไม่ต้องการให้แม่ของเธอ
เป็นภรรยาน้อยของใคร เธอหาเงินที่ได้มาจากการแสดงภาพยนตร์ให้แม่ไว้ใช้จ่ายในบ้าน โดยพูด
กับแม่ในเรื่องนี้หลายต่อหลายครั้ง ดังคำสนทนาที่ว่า

"ข้าให้แม่...แม่จะได้เอามาใช้จ่ายในบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเล่าเรียนของอี๊ด"

"ข้าประหยัดได้ อย่างเดียว ข้าอยากให้เป็นอิสระจากเขาซะที...แม่พูดเรื่องนั้นกับคุณ
จเรหรือยังกะ

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 44)

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้สรวราชยินยอมทำตามที่ถูกขอร้อง เพื่อเห็นแก่ลูก และความสุขของ
ครอบครัวโดยสรวราชเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวเอง ส่วนแม่ก็เป็นแม่บ้านคอยดูแลบ้านและน้อง ผู้เขียน
ได้สะท้อนภาพของครอบครัวที่ขาดพ่อ ทำให้ทุกคนในครอบครัวต้องช่วยกันแก้ปัญหา เมื่อทุกคนร่วมมือ
กันต่อสู้ด้วยความอดทนและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทุกอย่างได้ และกลับมาเป็นครอบครัวที่อบอุ่น
เหมือนเดิม

1.2 สภาพครอบครัวที่อยู่ในความดูแลของพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่

สภาพครอบครัวไทยดั้งเดิมเป็นครอบครัวขยาย ถึงแม้ว่าสมาชิกในครอบครัว
คือลูกจะแต่งงานและสร้างครอบครัวใหม่ แต่พ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ที่เคยเลี้ยงดูมาก่อน ก็มักจะคอย
เฝ้าห่วงใยติดตามดูแลทุกข์สุข ตลอดจนช่วยแก้ปัญหาให้ข้อเสนอแนะหรือจัดการสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ
บทบาทดังกล่าวนี้บ่งว่ามีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของครอบครัวในทางที่ดีและไม่ดี แม้ว่า

ปัจจุบันสภาพครอบครัวจะเปลี่ยนไปเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น แต่สัมพันธภาพในสังคมดังกล่าวนี้ ก็ยังมีปรากฏอยู่ในสภาพครอบครัวไทยที่ลูกหลานยังให้ความสำคัญต่อพ่อแม่ และญาติผู้ใหญ่ ซึ่ง นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนสภาพครอบครัวที่อยู่ในความดูแลของพ่อแม่ และญาติผู้ใหญ่ไว้ใน นวนิยาย 9 เรื่อง ได้แก่

- 1.2.1 ลูกธูปสวรรค์
- ✓ 1.2.2 ชีวิตฉันเป็นดังเช่นละคร
- ✓ 1.2.3 ผู้หญิงคนหนึ่ง
- 1.2.4 ไม้ไผ่กลดต้น
- ✓ 1.2.5 เกร็ดดาว
- ✓ 1.2.6 ห้องสี่เหลี่ยม
- 1.2.7 เจี้ยวลากดิน
- ✓ 1.2.8 หางเครื่อง
- ✓ 1.2.9 ถนนคนกว้าง

ในนวนิยายดังกล่าวนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนภาพครอบครัวที่มีความรักความอบอุ่น ความห่วงหาอาทรของพ่อแม่ที่มีต่อลูกไม่มีวันหมดสิ้นแม้เวลาจะล่วงเลยไปนานเท่าใดก็ตาม ดังเช่น

ในเรื่อง "ลูกธูปสวรรค์" นวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนภาพของ ครอบครัวที่พ่อแม่ทำหน้าที่คอยดูแล ห่วงใย ช่วยในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้กับ ลูก ๆ แม้ว่าลูกจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้วก็ตามแต่พ่อแม่ก็ยังคอยติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด ได้แก่ ครอบครัวของพร้อมพรที่คอยเป็นที่ปรึกษาแนะนำแนวทางแก้ปัญหาชีวิตครอบครัวให้กับบริพัตรลูกชาย อย่างเต็มใจยิ่ง ดังที่พร้อมพรมารดาของบริพัตรนึกถึงเหตุการณ์ที่บริพัตรได้มาปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเลี้ยงดูผู้หญิงไว้อย่างลับ ๆ โดยพร้อมพรไม่ห้าม แต่พอใจที่ได้รับคำปรึกษาจากลูก แสดงว่าลูกชายยังให้ความสำคัญแก่ตัวเธอถึงความคิดคำนึงของพร้อมพรว่า

"เมื่อลูกชายไปแล้วคุณพร้อมพรก็ทยอยกลับมานั่งยังเก้าอี้ตัวเดิมสีหน้าเริ่มเป็นทุกข์ เพราะเกิดไม่แน่ใจตัวเองขึ้นมาว่าไอ้การทาเจยไม่ได้ห้ามลูกนั้น จะทำให้ปัญหาตามมาที่ ที่หลังไม่

แต่กระนั้นข้อหนึ่งที่ทำให้คุณพร้อมพรีย้อย่างพอใจก็คือ การเข้าปรึกษาหารือของลูกชายนั้นแสดงว่า เขายังเป็นลูกชายของเธออยู่ร้อยเปอร์เซ็นต์"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 33 - 34)

ส่วนครอบครัวของปองบุญแม่ของมุกิตา ผู้เขียนได้สะท้อนภาพความรัก ความอบอุ่นและความห่วงใยของแม่ที่มีต่อลูกซึ่งป่วยเป็นโรคมะเร็ง ปองบุญจึงพยายามทุกวิถีทางที่จะหาทางรักษาโรคร้ายของลูกสาวให้หายขาด และในขณะที่เดียวกันก็พยายามให้กำลังใจแก่มุกิตาลูกสาวของเธอให้ต่อสู้กับโรคร้าย โดยนางจะเป็นธุระดูแลเรื่องต่าง ๆ แทนลูกสาว ดังที่ปองบุญได้พูดกับมุกิตาว่า

"เราต้องคิดว่าเราจะต้องหายชิถูก...กำลังใจเป็นสิ่งสำคัญนะลูกตาเป็นลูกสาวคนเดียวของพ่อแม่...เราต้องช่วยกันสู้กับมัน โรคที่ตาเป็นไม่ใช่ว่ามันจะไม่มีทางหายมันอาจจะหายได้...เอาเถอะเงินทองเรามีที่ไหนที่เรารักษาได้เราต้องหาทาง พ่อแม่ไม่มีใครทอดทิ้งหนู บริษัทเราก็กอบกับแม่แล้วว่า เราจะหาทางรักษาอย่างเต็มที่ ทั้งคุณน้าคงและคุณพร้อมพรก็บอกแล้วว่าหมดเท่าไรไม่ว่าเราจะช่วยกัน..."

น้ำตามุกิตาหยดเฝะ ๆ คุณปองบุญเองก็ตื้นในอก น้ำตาร่วงเหมือนกัน

"หนูคงไม่รู้ว่ตอนนีพ่แม่ของบริพัตรเขากำลังทำอะไรอยู่...เมื่อไม่นานมานี้มีคนมาบอกว่าทางจีนเขารักษาโรคมะเร็งได้ เรากำลังติดต่อยู่ถ้าจริงเราก็จะพาไป...ไม่ต้องกลัวนะลูก มันต้องรักษาได้"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 114)

ความรักของพ่อแม่มั่นคง และยาวนานไม่หมดสิ้น แม้ว่าลูกจะแต่งงานมีครอบครัวแล้ว แต่ความรักความห่วงใยของผู้เป็นพ่อแม่ก็มิได้หมดสิ้นไปแต่อย่างใด ตรงกันข้ามกลับยิ่งเพิ่มความห่วงใยมากขึ้น และยังส่งผลความห่วงใยดังกล่าวจากรุ่นลูกไปถึงรุ่นหลานอีกด้วย ดังที่พร้อมพรเป็นห่วงลูกของบริพัตรหลังจากทราบข่าวว่าบริพัตรตัดสินใจเลิกกับสุภาไพลินภรรยาแล้ว ๗ แล้วแต่สุภาไพลินยังมีลูกเล็ก ๆ ที่ต้องรับภาระเลี้ยงดู พร้อมพรเกรงว่าหลานของเธออาจจะได้รับความลำบากหากอยู่ในความดูแลของสุภาไพลินผู้เป็นแม่ เธอจึงได้ไปขอหลานมาอุปการะเสียเอง ดังที่พร้อมพรพูดกับสุภาไพลิน เพื่อขอหลานชายมาเลี้ยงดูว่า

"ก็จะมาคุยเรื่องหลาน ตกลงตอนนี้เธอยังไงล่ะ"

สุภาไพลินนิ่งไปครู่หนึ่งก่อนจะตอบว่า

"ขอดิฉันคิดอีกทีนะคะ" วิธีตอบอย่างนี้สุภาไพลินคิดว่าเธอทำถูกต้องแล้ว เธอจำเป็นต้องถ่วงเวลาออกไปให้ได้นานที่สุด

คุณพร้อมพรเริ่มเกลี้ยกล่อม

"เธอเองต้องคิดหาให้ไกลนะสุภา ระหว่างลูกได้อยู่กับเธอซึ่งตอนนี้ก็ไม่ได้มีการมีงานทำการจะเลี้ยงดูกันให้ดีมันก็ไม่ง่ายนะ ถ้าให้อยู่กับฉัน ลูกของเธอก็จะสบายทุกอย่าง อยากทำอะไรก็ได้ อยากทำอะไรก็ทำ ฉันจะเลี้ยงดูให้อย่างดีเลย เพราะแกก็คือหลานของฉัน"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 213)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้สะท้อนให้เห็นว่าสภาพจิตใจของพ่อแม่ที่มีความคิดในเรื่องครอบครัวสมัยเก่าที่ไม่ต้องการให้ครอบครัวแตกแยกถ้ายังสามารถแก้ไขได้ แต่เมื่อไม่สามารถทำได้ พ่อแม่ก็มีส่วนในการตัดสินใจดังครอบครัวของฟิรดาที่พร้อมพรแนะนำให้ฟิรดาหย่าขาดจากคมกฤษฎา ซึ่งมีซึ่งเป็นทางเลือกสุดท้าย ดังที่พร้อมพรพูดกับฟิรดาว่า

คุณพร้อมพรเอื้อมจับมือลูก "ฟี..." เธอเอ่ยชื่อหญิงสาวด้วยน้ำเสียงอ่อนโยนกลับไป
ฟีก็ทำอะไรไม่ได้ ขนาดคุณพ่อยังจัดการเรื่องกฤษฎาไม่ได้เลย...แม้ว่าเขาเลือกทางนั้นแล้วล่ะ ขนาดคุณพ่อคุณแม่ของเขายังรังแกเขาไม่อยู่...อีกไม่ช้าไม่นานฉันขึ้นอยู่กับว่าเราพร้อมเมื่อไหร่ก็หย่ากันซะ" เธอพูดตามข้อมูลที่ได้จากสามี

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 147)

จากสถานการณ์ดังกล่าวมันคงพ่อของฟิรดาได้เข้ามาช่วยประสานรอยร้าวของครอบครัวลูกสาว เพื่อหาทางออกไม่ให้กระทบกระเทือนความรู้สึกของลูก โดยเข้าไปจัดการเรื่องราวปัญหาครอบครัวของลูกสาวเสียเอง ดังที่มันคงคิดคำนึงกับตัวเองว่า

เพื่อเห็นแก่ครอบครัวของลูก...ถ้าฟิรดายังไม่รู้เรื่องของปรางค์เธอก็ไม่ควรรู้...
เขาอาจจะเรียกคมกฤษฎามาคุยด้วย คุยกันในฐานะผู้ใหญ่กับเด็ก คุยในฐานะเขาเป็นพ่อ

คมกฤษเป็นลูก คุณมันคงคิดว่าเขาเองน่าจะขอร้องให้คมกฤษแก้ตัวใหม่ เลิกสิ่งที่ประพฤติ
ปฏิบัตินั้นอยู่เสีย แล้วมาเริ่มต้นกับฟิรดาใหม่

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 136)

หลังจากฟิรดาตัดสินใจจะหย่าขาดกับคมกฤษเป็นที่เรียบร้อยแล้ว พร้อมพรผู้เป็นแม่ก็เป็น
ห่วงในตัวลูกสาวมาก เพราะกลัวว่าฟิรดาอาจจะต้องเสียเปรียบสามี พร้อมพรจึงต้องจัดการเรื่อง
การหย่าขาดของฟิรดากับคมกฤษเสียเองให้เสร็จสิ้นไป ผู้เขียนได้สะท้อนภาพความห่วงใยของแม่ที่
กลัวลูกจะเสียเปรียบผู้อื่น ดังที่พร้อมพรพูดกับฟิรดาว่า

"ช่างมันปะไร...ไม่ได้ละ แม่ต้องพูดกับพี่เรื่องเงินช่างมัน คีชี...จะได้อะไร...เขาจะได้
ติดค้างอยู่ในใจว่าเราเอาเงินไปจากเราทำไม... แต่การไม่หย่ากันให้ถูกต้องนี่นะเรา
เป็นฝ่ายเสียเปรียบ เกิดตาดีตาร้ายไปก่อนเรื่องยุ่ง ๆ อะไรขึ้นมา เราก็ต้องพลอยติดร่าง
แหไปด้วย...แม่ต้องพูดกับพี่แล้ว" ว่าแล้วคุณพร้อมพรก็ลุกเดินออกไป และเรียกหาคนขับ
รถให้พาไปบ้านฟิรดา

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 161)

เมื่อฟิรดาหย่าขาดจากคมกฤษ โดยแม่เป็นผู้จัดการเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ควรได้รับแล้ว
หลังจากนั้นไม่นานฟิรดาก็ได้แต่งงานใหม่กับชายที่เธอเลือก และดำเนินธุรกิจกับสามีใหม่จนประสบ
ความสำเร็จ

ในเรื่อง "ชีวิตฉันเป็นดังเช่นละคร" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้กล่าวถึง
บทบาทของประยูรผู้เป็นพ่อที่มีอิทธิพลต่อลูกสาววัยเมืองในเรื่องต่าง ๆ เช่น ในด้านคู่ครอง ดังที่
ประยูรแสดงความห่วงใยในเรื่องการตัดสินใจมีคู่ครองของลูกสาววัยเมือง เมื่อรู้ว่าลูกของตนไปหลงรัก
ปานดวงแก้วเด็กสาวที่เขาเข้าใจเอาเองว่าชอบปล่อยตัวกับผู้ชายหลาย ๆ คนตามข่าวลือ ประยูร
จึงห้ามลูกสาววัยเมืองไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับปานดวงแก้วไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะไม่ต้องการได้ลูก
สาวที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมดังที่ประยูรได้พูดขอร้องแกมบังคับลูกสาววัยเมืองว่า

"พอ...พอรู้" คุณพระยพทรยกมืออันพอมแห่งขึ้นมาห้าม "พ่อนอนบ่อยู่อย่างนี้แต่พอรู้ทุกอย่าง เด็กคนนั้นไม่ใช่อะไรทั้ง ๆ ของคุณพันเลิศนะ และตอนนี้ญาติพี่น้องเขาก็ห้ามแก้ไขนามสกุลแล้ว ขวัญเมืองคิดดูเอาเองซิว่า ถ้าแก้ประเพณีตัวดี ๆ จะมีคนรังเกียจหรือ นิญาติกันแท้ ๆ..."

"ฮ่าว ก็คุณพ่อว่าไม่ใช่อะไรคุณพันเลิศ งั้นก็ไม่ใช่นิญาติ"

คุณพระยพทรส่งสายตาดูกร้าว ขวัญเมืองต้องหยุดพูด เขาก็มหันมา

"แกละทะเล ये ये ที่พ่อได้ขึ้นมา แกสนิทกับคุณพงษ์สิทธิ์...กับคุณดี...แล้วยังมีใครต่อใครอีกหลาย...พ่อก็ไม่อยากให้ขวัญเมืองไปจริงจังอะไรด้วย หรือแม้แต่คบกันเล่น ๆ สนุก ๆ พ่อยังไม่อยากให้เป็นด้วยเลย...นี่พ่อได้ข่าวมา...ลูกจ้างของบริษัทเราและในเครือ...ให้แกจัดงานต่าง ๆ ให้งานชั่ม..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 62 - 63)

จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้ขวัญเมืองยอมทำตามสิ่งที่พ่อขอร้อง โดยเลิกติดต่อกับปานดวงแก้วทั้งที่ไม่เต็มใจ เพราะเขารู้ว่าปานดวงแก้วไม่ได้ประเพณีตนเสียหายตามที่พ่อเข้าใจ แต่ก็ยังไม่กล้าขัดใจพ่อ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพ่อมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของลูก

ในเรื่อง "ผู้หญิงคนหนึ่ง" เป็นนวนิยายที่แสดงถึงภาพสะท้อนของครอบครัวที่แม่จะคอยห่วงใยลูกสาวคนเดียวของเธออย่างมากในเรื่องของการเลือกคู่ครองของลูกสาว เพราะมนรวีกำลังมีปัญหาในเรื่องความรักที่มีวัยอ่อนกว่ามากจึงทำให้เธอมีความกังวลลึก ๆ ในใจตลอดมาในเรื่องนี้ แม้ว่าความจริงแม่ของมนรวีจะไม่เคยจะยุ่งเกี่ยวกับการตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของลูกก็ตาม แต่เมื่อรู้ว่าลูกกำลังจะมีครอบครัวเธอก็อดที่จะห่วงใยไม่ได้ เมื่อมนรวีกลับไปเยี่ยมบ้านเธอได้ถามถึงภิกษุคนรักของลูก ซึ่งมนรวีบอกว่าจะแต่งงานกับเขา ทำให้นางคิดถึงคำพูดของลูกและครุ่นคิดกับตัวเองว่า

อันที่จริงเมื่อมนรวีจะแต่งงานไปนางน่าจะยินดี แต่ในกรณีนี้นางกลับรู้สึกเป็นห่วงอยู่ลึก ๆ ในใจ นางคิดว่าเรื่องราวระหว่างลูกสาวกับคนรักมันเหมือนมีปัญหาบางอย่างอยู่ แต่นางก็ไม่รู้ว่ามันเป็นเรื่องอะไร บางทีมันอาจจะ เป็นเพียงแค่ความรู้สึกที่ได้สัมผัสกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วทำให้งง และวิตกไปเองก็ได้

นางเลี้ยงลูกอย่างอิสระทั้งลูกชายลูกหญิง การตัดสินใจอะไรต่าง ๆ ลูกจึงมักจะตัดสินใจกันเองแล้วมาบอกกล่าว โดยเฉพาะมนรวีนางปล่อยให้ลูกดำเนินชีวิตด้วยการช่วยตัวเองมานานแล้ว ลูกสาวคนเดียวเลือกวิถีทางที่จะดำเนินชีวิต และทางเดินของลูกก็ไม่เคยมีปัญหาอันใดเกิดขึ้น

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 125)

วันที่มนรวีจะเดินทางกลับกรุงเทพฯ แม่ได้ถามเธออีกครั้งว่าจะตกลงแต่งงานกับภิเชก แน่นอนหรือ ซึ่งมนรวีก็ตอบรับ แม่ให้ข้อคิดกับลูกสาวว่า การจะแต่งงานกับใครก็ตามจำเป็นต้องมีความเกี่ยวข้องกันกับพ่อแม่ญาติพี่น้องของสามี และเข้ากับครอบครัวของเขาได้จึงจะมีความสุขไม่เกิดปัญหายุ่งยากภายหลัง ดังที่มนรวีได้พูดกับแม่ว่า

...ดูเถอะจนแล้วจนรอดเธอก็ยังไม่ได้ไปรู้จักกับพ่อแม่เขาเสียที
แต่ถ้าตอบมารดาอย่างนั้นคือ บอกไปตามความเป็นจริงก็ไม่มีปัญหา แต่ในยามนี้มนรวี
อยากตอบให้ตัวเองสบายใจเธอจึงพูดว่า
"คะ...ไม่มีปัญหาอะไรหรอกคะแม่"
"ดีแล้ว...เราเป็นเด็กต้องรู้จักเข้าหาผู้ใหญ่บ้าง เข้ากับครอบครัวเขาให้ได้สำหรับ
แม่ไม่มีปัญหาอะไร สิ่งไหนที่มันเป็นความสุข ความพอใจของลูกแม่ก็ตั้งใจไปด้วย..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 126)

เมื่อมนรวีผิดหวังในชีวิต เนื่องจากภิเชกชายคนรักของเธอทอดทิ้งไป หลังจากที่เขาได้
เสียกับเธอแล้ว เธอจึงกลับไปอยู่กับแม่ที่บ้านเดิมด้วยแน่ใจว่าแม่และบ้านของเธอจะเป็นที่ให้ความ
อบอุ่นแก่เธอได้เป็นอย่างดีในขณะนั้น และคิดว่าสักวันหนึ่งจะกลับมาใช้ชีวิตที่กรุงเทพฯ อีกครั้ง
ดังความคิดคำนึงของเธอว่า

บ้าน...มารดา...คือที่ที่เธอจะไปหา
ยามที่พบมรสุมชีวิตไม่มีที่ไหนจะดีเท่าบ้านและแม่...

มนรวีนั่งริมหน้าต่าง มองผู้คนมากมายของกรุงเทพฯ ด้วยความรู้สึกที่สับสน เมื่อเธอเข้ามากรุงเทพฯ ครั้งแรกเพื่อเรียนหนังสือ เธอมาด้วยความหวัง ความฝัน เมืองหลวงแห่งนี้ได้ให้สิ่งที่เธอต้องการแล้ว แต่ในความผิดหวังนั้นก็มีความผิดหวังปนอยู่ด้วยมันเป็นธรรมดาของชีวิต เธอรู้และเข้าใจเพียงแต่ว่าเธอขอเวลาอีกนิด ขอไปเติมพลัง เติมความหวัง ขอกลับไปซุกอ้อมแขนอบอุ่น และจริงใจจากครอบครัวก่อน แล้ววันหนึ่งเธอก็จะกลับมาสู้กับชีวิตต่อไปที่นี้อีกครั้ง

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 190 - 191)

มนรวีประสบกับความผิดหวังในเรื่องของความรัก เพราะเธอเลือกดำเนินชีวิตตามวิถีทางของตนเอง โดยขาดการไตร่ตรองอย่างรอบคอบ และประมาท ทำให้เธอตัดสินใจผิดพลาด เมื่อเธอพบกับความผิดหวัง เธอไม่ท้อถอย เพราะถือเป็นเรื่องธรรมดาของชีวิต เธอเดินทางกลับไปหาพลังความหวังและความอบอุ่นจากแม่ เมื่อเธอพร้อมก็จะกลับมาสู้ชีวิตอีกครั้งหนึ่ง

ในเรื่อง "ไม้ไผ่กลดต้น" เป็นนวนิยายที่สะท้อนภาพครอบครัวที่มีปัญหาในด้านพฤติกรรมของลูกชายสองคนที่ถูกแม่เลี้ยงดูมาในสภาพแวดล้อมที่เหมือนกันทุกอย่าง แต่เมื่อทั้งสองเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว ศรัทธาผู้เป็นพี่ชายเป็นคนดีมีหน้าที่การงานที่มั่นคง มีครอบครัวที่สมบูรณ์ ในขณะที่สาจินน้องชายเป็นคนเกเรเกียจคร้าน แม้มีครอบครัวแล้วก็มีปัญหา เพราะสาจินเป็นคนขาดความรับผิดชอบ ปัญหาของสาจินทำให้แม่ต้องเป็นทุกข์ และต้องคอยตามแก้ปัญหาและดูแลครอบครัวของเขาตลอดมา ซึ่งตัวของแม่ก็เกิดความสงสัยอยู่ในใจเสมอว่า เหตุใดสาจินจึงมีความแตกต่างจากศรัทธาผู้เป็นพี่ชายโดยสิ้นเชิงทั้ง ๆ ที่เธอเองเลี้ยงดูมาด้วยวิธีการแบบเดียวกัน แต่สาจินกลับคบเพื่อนฝูงที่ไม่ดีจึงทำให้เขาเติบโตขึ้นมาด้วยนิสัยที่ไม่ดี เมื่อแม่เสาะถึงพฤติกรรมของสาจินและความรู้สึกนึกคิดของเธอเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกให้ศรัทธาฟัง ดังบทสนทนาของเธอและศรัทธาว่า

แม่ก็ไม่รู้เหมือนกัน พ่อแม่เลี้ยงแก่กับสาจินมาเหมือน ๆ กัน มีอะไรก็ให้เท่าเทียมกันแต่นิสัยคนละลูกมันไม่เหมือนกัน ขนาดเกิดมาท้องเดียวกันก็เฉอะ อย่างแกมันมีความทะเยอทะยานมาตั้งแต่เด็ก ๆ แล้ว พ่อจะไม่ให้เรียนจะให้เรียนแค่ ม.ศ.3 แล้วออกมาหัดพัฒนาภัยกับวงของพ่อ แกก็ไม่ยอม ขวนขวายเรียนจนได้ ทั้งดื้อทั้งรั้น หาเงินเรียนเองก็

ยอม ตรงกันข้ามกับสาจีนรายนั้นมันไม่ค่อยจะยอมเรียน นี่ขนาดเคี้ยวข้าวให้จบ ม.ศ.3
ได้ก็ตื่นักหนาแล้ว"...

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2534 : 67 - 68)

ดังนั้นทั้งแม่และศรัทธาที่ชายจึงต้องคอยตามห้วงใยดูแลสาจีนอย่างไม่มีวันจบสิ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องการทำงานหรือ เรื่องครอบครัวของเขาแม้บางครั้งตัวของศรัทธาเองจะรู้สึกอึดอัดและไม่ค่อยพอใจกับการห้วงใยดูแลของแม่ที่มีต่อน้องชายนัก ตามที่แม่เล่าให้ศรัทธาฟัง ศรัทธาไปเยี่ยมแม่และนาเงินประจำเดือนและของฝากไปให้ทุกเดือน แม่เล่าถึงราวีเมียของสาจีนซึ่งหนีกลับบ้าน ศรัทธาบอกแม่ว่า

"ก็สมแล้วนี่" ชายหนุ่มหัวเราะหึ ๆ "ใครเขาจะอยากมีพี่จี้เหล้า การงานไม่รู้จักทำ
นี่เจ้าสาจีนก็ต้องกลับมาให้แม่เลี้ยงอีกซิ?"

"ช่างมันเถอะ ลูกเรา ตัดยังงี้ก็ตัดไม่ขาดหรอก"

หญิงชราว่าพลางทอดสายตาฝ้าฟางออกไปไกล

นึกถึงพ่อของศรัทธากับสาจีนแล้ว ก็แทบอยากจะตามเขาไปเสียด้วยซ้ำ

"อย่าไปว่าอะไรมันมาก ยังงี้ก็ส่งสารมันมั่ง มันเป็นน้องเรานั้นแหละ"

ศรัทธาก็มองหน้า ยอมรับว่า บางครั้งเขาก็เหมือนจะใจคากับน้อง และมองแม่ว่าโธ่และ
เอาอกเอาใจน้องมากไป ทั้งนี้เพราะลืมไปว่า พ่อแม่ย่อมต้องรักลูกทุกคน และแม่ก็คงจะรู้
ว่าลูกคนไหนที่สมควรจะต้องให้และช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2534 : 130 - 131)

แม่เห็นศรัทธามีความเจริญก้าวหน้าในการทำงานมากเท่าไร นางก็ยิ่งห้วงใยลูกชายคนเล็ก
มากขึ้น แม้จะตระหนักดีว่าสาจีนนั้นโตเกินกว่าที่จะต้องตามเอาใจใส่แล้วก็ตาม แต่ในจิตสำนึกลึก ๆ
นั้นนางก็รู้ดีว่า นางยังอดห้วงใยดูแลสาจีนไม่ได้เพราะสาจีนมีทุกอย่างที่ดีกว่าผู้เป็นพี่ชายอย่าง
มาก ดังที่ศรัทธามักจะบอกแม่เสมอว่า แม่เลี้ยงสาจีนผิดมาตลอด ชอบตามใจและห้วงใยมากเกินไป
ทำให้สาจีนกลายเป็นลูกไม่รู้จักรัด ศรัทธาพูดกับแม่ว่า

"สาจีนิตจนป่านนี้แล้ว แม่จะคอยห่วงอยู่ทำไม เพราะอย่างนี้เองสาจีนิตมันจึงไม่รู้จัก
โรคสักที เอ้า ๆ ... ถ้าแม่เป็นห่วงลูกชายสุดสวาทของแม่มากจะไม่ไปก็ได้"

ว่าแล้ว ชายหนุ่มก็ผลุนผลันกลับไปด้วยความไม่พอใจ

"ลูกไม่ได้เป็นแม่ ลูกไม่รู้หรือว่าแม่ควรจะทำอย่างไร?" นางพินพากับตัวเองอยู่คนเดียวเบา ๆ "คนเป็นแม่ย่อมรู้ว่าลูกคนไหนเป็นอย่างไร และลูกคนไหนควรจะได้รับการรักษาจากแม่อย่างน้อยแค่ไหน..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2534 : 112 - 113)

นอกจากแม่จะห่วงใยสาจีนิตอยู่ตลอดเวลาแล้ว นางยังไม่วายที่จะห่วงใยไปถึงหลาน คือ
น้อยหน้าลูกชายของสาจีนิตอีกด้วย เพราะนางตระหนักดีว่าเมื่อสาจีนิตแยกทางกับภรรยาแล้ว น้อยหน้า
น่าจะต้องรับปัญหาและผลกระทบในเรื่องนี้อย่างแรง ดังนั้นนางจึงขอร้องศรัทธาและภรรยาของเขา
ให้ช่วยเหลือยืมเงินส่งเสียให้น้อยหน้าหลานชายให้ได้ศึกษาเล่าเรียน เพื่อจะได้เติบโตมาไม่เหมือนสาจีนิต
ผู้เป็นพ่อ เพราะนางต้องการให้น้อยหน้าเป็น "ไม้เกลดต้น" จากพ่อของเขาเมื่อเติบโตขึ้น ดังที่นาง
ฝากฝังน้อยหน้าหลานชายไว้กับศรัทธาผู้เป็นลุง ถ้านางเกิดเป็นอะไรไปว่า

และ เมื่อถึงวันนั้น สิ่งที่น่าจะเป็นห่วงไม่ใช่ศรัทธาหรือสาจีนิต แต่เป็นหลายชายตัวเล็ก ๆ
นี้ต่างหากที่นางห่วงนักกลัวจะเป็นเหมือนอย่างพ่อของแกที่จนป่านนี้ยังไม่เป็นเรื่องเป็นราว
อะไรสักอย่าง

"ถ้าแม่เป็นอะไรไปก็ฝากน้อยหน้ามันด้วยนะ"

หญิงชราเงยหน้าบอกกับลูกชาย "ศรัทธากับหนูบุษช่วยดูแลมันให้เหมือนตอนนี้อย่างไร แม่
เป็นห่วงกลัวมันจะเป็นอย่างพ่อมัน"

"ธธ!...แม่ แม่ยังไม่เป็นอะไรหรอกน่า พุดอะไรที่มันห่างไกลไปได้"

"แม่อยากฝากไว้ คนเราไม่รู้วันตายหรือลูกแม่แก่แล้วจะไปเมื่อไรไม่รู้ตัว ยิ่งง ๆ
แม่ก็อยากให้เห็นหน้าอยู่กับลูก เลี้ยงมันไปเถอะ คิดว่าเป็นลูกอีกคนส่งเสียมันเรียน ถึงจะไม่
เท่าเทียม แต่ก็ขอให้ได้ซักส่วนหนึ่งก็พอแล้ว"

"แม่ไม่ต้องห่วง เรื่องนี้ผมก็คิดอยู่แล้ว ยิ่งงก็คงต้องช่วยเหลือ ผมเองก็ไม่อยากทำให้
หลานตาเป็นชีวิตเหมือนพ่อของเขาหรอกครับ"

"ดีแล้วลูก แม่อยากให้เป็นไม้ที่ไถกลัดน้อยยังงี้ ๗ ก็ส่งสารมันเถอะนะ พ่อแม่ไม่มีใครสนใจแล้ว"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2534 : 166 - 167)

ในที่สุด ศรัทธา ต้องพาน้อยหนามาเลี้ยงดูเมื่อแม่ตาย เพราะความเสียใจในความประพฤติดัวของสาจีน สาจีนรู้สึกตัวพยายามกลับตัวเป็นคนดี แต่ทำได้นานก็กลับไปกินเหล้าเมายาอีกและด้วยความจองหองเขาจึงมารับน้อยหน่าไปเลี้ยงดู โดยศรัทธาไม่สามารถห้ามปรามได้ เพียงแต่หวังว่าชีวิตของสาจีนและน้อยหน่าคงจะดีขึ้น และน้อยหน่าคงจะเป็น "ไม้ไถกลัด" จากต้นเดิม

ในเรื่อง "เกร็ดดาว" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงภาพสะท้อนของครอบครัวที่ผู้เป็นแม่จะมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองของลูก กล่าวคือ แม่ของโรมจะห่วงใยในตัวลูกชายเป็นอย่างมากเมื่อรู้ว่าลูกชายของเธอยังแต่งงานกับสรีชาดาราสาวที่มีแม่ที่เคยเป็นเมียของผู้อื่น ด้วยเกรงว่าความประพฤติดัวของลูกสาวคงจะเข้าทำนอง "ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น" กับผู้เป็นแม่เท่าใดนัก เธอจึงคัดค้านลูกชายของเธอเต็มที่แม้จะรู้ว่าลูกชายอาจจะทำใจได้ลำบากก็ตาม ดังข้อความที่ว่า

"เรื่องนี้โรมต้องตัดสินใจ แม่รู้และเข้าใจว่าโรมรู้สึกยังงี้ การตัดสินใจสักทีมันยากแต่จริง ๆ แล้วลูกก็ยังไม่สบายใจอยู่พักหนึ่งเท่านั้น ไม่นานก็หาย และอีกอย่างอายุลูกยังน้อย วันข้างหน้าลูกยังมีโอกาสจะพบกับคนดี ๆ ดีกว่านี้อีกเยอะ..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 279)

แม่ของโรม ยังตกเตือนโรมให้นึกถึงเกียรติยศชื่อเสียงวงศ์ตระกูลด้วย เพราะครอบครัวของโรมมีคนรู้จักอยู่ในวงสังคมมากมาย นางจึงไม่ต้องการให้โรมไปรักชอบกับพวกดารา ดังที่แม่ของโรมได้บอกกับโรมว่า

"โรมนะ เป็นลูกของแม่ของพ่อที่มีชื่อเสียงมีคนเคารพหันหน้าถือดาอยู่ในวงสังคม ลองคิดดูซิลูกถ้าโรมไปคบหาเจ้าหญิง ซึ่งมีประวัติแม่ที่ไม่เข้าท่ามาเป็นแทน มันจะเสียหายมัย แต่ถ้าโรมคิดจะควงเล่น ๆ ก็แล้วไป"

านที่สุดโรมก็ตัดสินใจเลิกติดต่อกับสโรชาเพราะรักแม่ เชื้อฟังแม่ และเหตุผลที่สำคัญคือรู้ว่าสโรชาไม่ได้รักตนอย่างคู่รัก แต่เห็นตนเองเสมือนเพื่อนสนิทหรือพี่ชายคนหนึ่งเท่านั้น

ในเรื่อง "ห้องสี่เหลี่ยม" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของครอบครัวที่มีพ่อแม่คอยห่วงใยในตัวลูกสาวทั้งในเรื่องหน้าที่การงาน และการเลือกคู่ครอง โดยจะพาให้คำแนะนำ คำสั่งสอน และให้กำลังใจแก่ผู้เป็นลูกเพื่อให้ลูกได้มีความมั่นใจ และมีความคิดที่รอบคอบในการตัดสินใจสำหรับอนาคตของตน ดังที่แม่ของไพลินแสดงความเป็นห่วงไพลินเมื่อเธออยู่ในช่วงของการตัดสินใจเลือกคู่ครอง แม่ของไพลินต้องการให้เธอแต่งงานกับผู้ชายที่เธอพอใจ และคิดว่าเขาเป็นคนที่ดีที่สุดแล้วสำหรับเธอ ดังที่แม่สนทนากับไพลินว่า

"ถ้าลูกพอใจเขา แม้ว่าน่าจะพูดกันให้รู้เรื่อง แม้ว่าสินต้องการเพื่อน ทุกวันนี้แม่เองก็คงเป็นเพื่อนได้ไม่มากนัก พูดกันตรง ๆ ถ้ารักกันชอบกันจริง ๆ ก็แต่งงานกันไปเสียเลย แม่ไม่ว่า..."

"ใจคอจะปลั่งใสลงไปให้พ้นหรือไงคะ"

"เปล่าละ แม่ต้องการให้ลูกมีความสุขมากกว่า แม่ไม่ได้อยู่ค้าฝานี้ แม่อยากให้ลูกอยู่ได้อย่างมีความสุข แม่จะได้หมดห่วงต่างหาก"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 187)

นอกจากนี้ ผู้เป็นแม่ยังเฝ้าคอยห่วงใยดูแลลูกในทุก ๆ เรื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่องหน้าที่การงานของลูกว่าจะมีโอกาสดำเนินงานอย่างไร ด้วยการให้คำแนะนำให้กำลังใจแก่ลูกเพื่อลูกจะได้มีกำลังใจต่อสู้ต่อไป ดังที่แม่ของไพลินได้สนทนากับไพลินถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในที่ทำงานของเธอตอนหนึ่งว่า

"ก็ลินเพิ่งจะได้เลื่อนตำแหน่ง คุณแม่เองก็ภูมิใจ ลินไม่อย่าท้อแท้ความภูมิใจของคุณแม่ล่ะสิคะ"

ธธ... เรื่องที่แม่จะภูมิใจในตัวลูกมีอีกเยอะไป อย่างที่ลินไปต่อสู้อันนั้น ก็ยืนยันก็เป็นเรื่องที่แม่ภูมิใจเหมือนกัน ถึงแม้จะกระเทือนถึงกับต้องออกจากงานแม่ก็ไม่เสียใจหรอก ถ้าเราต่อสู้เพื่อความถูกต้องแล้วต้องเดือดร้อนออกจากงานแม่ว่า แม่ไม่เสียใจ

"แต่ลินก็ไม่ได้ถูกไล่ออกหรอกนะคะ ลินลาออกเองต่างหาก"

"นั่นแม่ยิ่งภูมิใจ..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 201)

แม่วังให้คติสอนใจแก่โพลินในเรื่องการดำเนินชีวิต เพราะรู้ว่าโพลินกำลังผิดหวังเรื่องความรักเพราะถูกวาทีนสัลดรัก และกำลังเสียใจมาก นางปลอบใจและให้กำลังใจแก่ลูกสาวด้วยความรักและห่วงใยเป็นอย่างยิ่ง ดังที่โพลินได้เล่าเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้แม่ฟัง แม่จึงพูดปลอบใจว่า

"แม่อน่าไม่ต้องเล่าแม่ก็รู้อะไรที่เสียไป ป่วยการจะเรี่ยกคืน อย่าเสียเวลาอย่าท้อพ่ายชีวิตเรายังอยู่นี่ลูก... ไซ้หม" มือของผู้เป็นแม่ลูบไล้อยู่ที่หัวลูกสาวซึ่งซุกเข้ามาหาน้ำตาอาบแก้ม

"แม่ไม่ตาพนิหрок..." เสียงนั้นรักใคร่และเริ่มสั่นขึ้นบ้าง "ชีวิตยังอยู่ก็ยังมีโอกาสทำอะไรได้อีกมาก อยากเป็นนักเขียนก็พยายาม อยากทำอะไรก็ทำ..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 227)

จากคำปลอบโยนที่อ่อนหวานรักใคร่ จากคำสั่งสอนที่มีคุณค่าในเรื่องคุ้มครอง สร้างขวัญ และกำลังใจให้โพลินเป็นอย่างมากในการสู้ชีวิต ทำให้เธอประสบความสำเร็จในการสู้ชีวิต โดยได้เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ตามที่เธอต้องการ

ในเรื่อง "เขี้ยวลากดิน" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนสภาพครอบครัวที่อยู่ในความดูแลของญาติผู้ใหญ่ คือ ครอบครัวของทศพร เขาอยู่กับแม่ พ่อเสียชีวิตเมื่อเขายังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา แม่ได้ส่งเสียให้เขาเรียนวิชาเกี่ยวกับทางศิลปะจากต่างประเทศ เมื่อเรียนจบเขาประกอบอาชีพอิสระ คือ เป็นช่างภาพ ถ่ายภาพชุด หลังจากพ่อเสียชีวิต ทศพรจะมีแม่เพียงผู้เดียวที่ให้ความรักและความห่วงใย ทศพรเองก็รักและเกรงใจแม่มากเช่นกัน ทศพรได้บรรยายชีวิตปานวาด มีอาชีพเป็นนางแบบ เข้ามาอยู่บ้านด้วย โดยมิได้แต่งงานกันทำให้แม่เกิดความไม่พอใจมาก ด้วยความรักและความห่วงใย เกรงว่าลูกชายจะได้คู่ครองที่ไม่สมฐานะ แม่จึงหาวิธีการให้ทศพรแต่งงานกับเพียงพลอย หญิงสาวที่มีการศึกษาดี ฐานะดี เคยรู้จักและสนิทสนมกัน เมื่อสมัย

เรียนอยู่ต่างประเทศด้วยกัน ดังที่แม่ของทศพรได้พูดคุยกับทศพรเพื่อขอร้องให้เขารับแต่งงานกับ
เพียงพลอยว่า

"แม่จะจัดการเรื่องเพียงพลอยให้นะ ทศพรให้เป็นเรื่องที่แม่จะจัดการธุระให้ฉัน...
เพราะแม่ดูแลพลอยน่าจะเหมาะสมกับลูกในทุก ๆ ด้าน"

"ตามใจแม่สิครับ" ชายหนุ่มตัดสินใจตอบเมื่อนึกถึงงานที่จะต้องทำ ถึงแม่จะให้เขา
แต่งงานกับเพียงพลอย มันก็ไม่ใช่เรื่องที่จะต้องถึงขนาดฝืนใจจำยอมเสียเมื่อไหร่ ผู้ชาย
อย่างเขายังไงก็ได้อยู่แล้ว อีกประการเพียงพลอยก็น่ารักดีอยู่หรอก

"งั้นแม่จัดการเลยนะ"

"ครับ... "เขารับปาก" ตามแต่แม่จะเห็นสมควรเถอะครับ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2538 : 119)

ถึงแม้ว่าเขาจะไม่พอใจการขอร้องของแม่เท่าใดนัก แต่เขาก็ไม่กล้าปฏิเสธ เพราะเขา
กับแม่มีความผูกพันกันเหนียวแน่นมาก แม้ในบางครั้งเขาจะรู้สึกที่แม่เข้ามายุ่งและวุ่นวายกับการ
ดำรงชีวิตของเขามากเกินไป แต่ในที่สุดทศพรก็ยินยอมแต่งงานกับเพียงพลอยหญิงที่แม่เลือกให้
ด้วยความเกรงใจและรู้ว่าแม่ปรารถนาดีต่อเขา

การแต่งงานกับหญิงที่แม่เลือกให้ ไม่ประสบผลสำเร็จในชีวิตการแต่งงาน แม้ที่ยังหวัง
มากขึ้น และแม่รู้สึกเสียใจที่ทำให้ชีวิตการแต่งงานของลูกต้องล้มเหลว แต่ด้วยความรักและห่วงใย
ของแม่ก็ยังมั่นคงเหมือนเดิม พอทราบว่าลูกมีความทุกข์และความกังวล ถึงแม้ว่าลูกจะโตเป็นผู้ใหญ่
แล้วก็ตาม นางก็ยังต้องมาคอยดูแล ดังที่แม่ของทศพรทราบเรื่องจากคนรับใช้ว่าลูกไม่ยอมออกมา
ทานข้าว 2 - 3 วันแล้ว นางจึงเกิดการกระวนกระวายใจมาก และรีบมาเคาะประตูห้องนอน
เรียกถามอาการของลูกทันที

"ทศ...ทศ" เสียงเรียกชื่อและเสียงเคาะประตูจึงดังขึ้น "ทศ... เปิดประตูให้แม่
หน่อย...ทศ...ทศเป็นอะไร รีบเล่าลูก...ทศ..."

ชั่วครู่แต่ในความรู้สึกของคนเป็นแม่นั้นราวกับนานชั่วกับชั่วกลับ เสียงเปิดลิ้นดั่งกรีก
ประตูห้องนอนค่อยเปิดออก

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2538 : 235)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนให้เห็นว่า ความรักความห่วงใยของแม่ไม่มีวันสิ้นสุด
ถึงแม้จะโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว แม่ก็ยังคอยดูแลเอาใจใส่ เป็นทุกข์ เป็นร้อนในความเจ็บปวดของลูก
ตลอดเวลา ถึงแม้บางครั้งลูกจะนำความไม่สบายใจมาให้แม่ แต่แม่ก็ไม่ทอดทิ้งลูก

ในเรื่อง "หางเครื่อง" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนสภาพครอบครัวที่อยู่ในความ
ดูแลของแม่คนเดียว เดือนอยู่กับแม่ หลังจากพ่อเสียชีวิต เดือนต้องออกจากโรงเรียนเพื่อมาช่วยแม่ขาย
ขนม เมื่อเดือนเริ่มโตเป็นสาวจึงมักมีคนมาลวนลามด้วยความห่วงใย แม่จึงให้เดือนเลิกเดินขาย
ขนม และหันมาทอดก๋วยเตี๋ยวที่ขายที่บ้าน เดือนเป็นคนฉลาดมีความทะเยอทะยานสูง อยาก
ร่ำรวย มีความใฝ่ฝันอยากเป็นนักร้อง จึงไปสมัครเป็นนักร้องในวงดนตรีของโรงหนังที่อยู่ในซอยเล็ก
ทำให้แม่กังวลห่วงใยมาก แม่ยื่นข้อเสนอทอดก๋วยเตี๋ยวแลกว่า

"เพราะแกมีเดือนอยู่เพียงคนเดียวในหัวใจ ที่เป็นทั้งลูกและเพื่อนชีวิตด้วยพร้อม ๆ
กัน บ้าซวยคิดถึงชีวิตที่ผ่านโลกมานานเกินกว่าหกสิบปีของแก ก็ได้รับรู้มาตลอดถึงความไม่
ปลอดภัยของผู้หญิงในสังคมนี้ จะไม่ให้นางห่วงลูกได้อย่างไรกัน พวกผู้ชายในวงดนตรีวงนั้น
เป็นใครมาจากไหนก็ไม่รู้"

...ข่าวเรื่องล่อลวงข่มขืนก็มีให้เห็นทั้งโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ผ่านเข้ามาเต็มสมอง
ไปหมด

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 2)

เมื่อเดือนเล่าถึงเหตุการณ์ที่ไปสมัครเป็นนักร้องให้แม่ฟัง แม่ก็ยังอดที่จะห่วงเดือนไม่ได้
เกรงว่าจะถูกหลอกลวง พอเดือนไปทำงานกับวงดนตรีเป็นคนเดินหางเครื่องและต้องกลับบ้านดึก
แม่ก็เฝ้าคอยดูด้วยความห่วงใย นั่งคิดอะไรไปเรื่อยนึกถึงแต่เดือนในทางที่เลวร้าย จนกระทั่งเดือน

กลับมา แม่จึงค่อยสบายใจขึ้น นอกจากนี้แม่ยังชื่นชมด้วยความปลื้มอกปลื้มใจที่ลูกสาวจะได้เป็นนักร้องหรือจะไม่ได้เป็นนักร้องก็ตาม แต่นางก็ภูมิใจในตัวลูกสาวว่าเก่งขึ้นมาก และนึกภาวนาอยู่ในใจว่า

...ความฝันผ่านเข้ามาอยู่บ้าง นึกภาวนาให้มันเป็นจริงไม่ใช่เพราะนางอยากสุขสบายทว่าสิ่งที่นางอยากเห็นคือความสุขของเดือน
อีกไม่กี่ปีนางก็คงต้องตาย หญิงชราตัวเองตลอดเวลา นางห่วงเดือนมากกว่า นางรู้ว่าผู้หญิงนั้นอยู่ยากในสังคมนี้

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 244)

จากพฤติกรรมที่ปรากฏ ถึงแม้ว่าเดือนจะเป็นนักร้องที่มีชื่อเสียงโด่งดัง แม่ก็อดที่จะเป็นห่วงเดือนเกรงว่าจะถูกหลอกลวงเพราะในสังคมเชื่อใครไม่ได้ เดือนจะต้องต่อสู้ดิ้นรนด้วยตัวเองเพื่อไต่เต้าไปเป็นนักร้องหรือนักแสดง แต่เมื่อเดือนประสบผลสำเร็จโดยได้เป็นทั้งนักร้อง ดาราภาพยนตร์ และผู้สร้างภาพยนตร์ชีวิตของเดือนมีพร้อมทั้งทรัพย์สินเงินทองตามที่เดือนต้องการ แต่สภาพจิตใจของเดือนก็ยังไม่มีความสุขตามที่ตนปรารถนา

ในเรื่อง "ถนนคนกว้าง" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนภาพของครอบครัวที่อยู่ในความดูแลของญาติผู้ใหญ่คือ ปอง เป็นเด็กหนุ่มมาจากภาคเหนือเรียนจบชั้นมัธยมเข้ามาในกรุงเทพฯ เพื่อจะมาเป็นนักร้อง แล้วเป็นดังความตั้งใจของปอง เขาเริ่มร้องเพลงในคลับเล็ก ๆ และเริ่มมีคนรู้จักเขาบ้าง เขาแต่งเพลงร้องเอง จนกลายเป็นขวัญใจของประชาชน และเป็นนักร้องอยู่ในแนวหน้า รายได้ก็มีมากขึ้น ฐานะการเงินดี ทำให้มีผู้หญิงมากมายหลายตาเข้ามาในชีวิตของเขา ในระหว่างที่เขาเริ่มเป็นนักร้อง เขาอยู่กินกับเหมียว หญิงสาวที่รักกันมาตั้งแต่สมัยเรียนหนังสือ แต่เพราะความเจ้าชู้ ปองจึงได้ปองฤทัยเป็นภรรยาอีกคน เขาเกรงว่าเหมียวจะรู้เรื่องจึงพาปองฤทัยไปฝากแม่ที่ต่างจังหวัด และกำชับแม่ไม่ให้เล่าเรื่องเหมียวหับปองฤทัยฟัง ในความรู้สึกแม่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำของลูกชาย แต่ด้วยความรัก ความห่วงใย เกรงว่าลูกจะมีปัญหาว่านวาย ไม่มีความสุข และแม่เองก็ยอมรับว่า มีความรักและห่วงใยลูกชายมากเกินไปที่จะประณามดูต่ำว่ากล่าว ดังที่แม่ได้บ่นปองว่า

"เอ็งนี่มันหาเรื่องยุ่งไม่รู้หยุดรู้หย่อน..."

"ทำไมให้บอกความจริงแล้วจะให้บอกว่าโง่ล่ะ..."

"...แหม แม่ก็ออกไปเถอะอะไรก็ได้"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 251 - 252)

จากบทสนทนาดังกล่าวทำให้บองฤทธิ์รู้เรื่องบองมีภรรยาแล้ว เธอพยายามถามความจริงจากแม่ของบอง ทั้ง ๆ ที่นางเองก็ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องของลูกชายดี แต่ด้วยความที่เป็นแม่ที่รักลูกก็อดที่จะเข้าข้างลูกไม่ได้ ดังนั้นคำตอบที่บองฤทธิ์ได้จากแม่ของบองก็ไม่กระจ่างนัก แม้ว่าแม่ของบองจะสงสารเวทนาซะไว้ แต่ก็อดห่วงลูกชายไม่ได้ เกรงว่าลูกชายเดือดร้อน ดังที่แม่ของบองพยายามพูดประนีประนอมกับบองฤทธิ์ว่า

"อย่าคิดอะไรมาเลย ต่างคนต่างอยู่ บองเขาก็คงรักทั้งสองคน...จะให้เลิกร้างกับใครก็คงไม่ได้"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 267)

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น แม่รู้ว่าบองหาไม่ถูกต้องที่มีผู้หญิงในขณะเดียวกันถึงสองคน นางเห็นใจและรู้สึกสงสารลูกสะใภ้ทั้งสอง แต่ก็ไม่สามารถที่จะตัดสินใจทำอะไรลงไปได้ เพราะความที่รักลูกมากจึงได้แต่แก้ไขสถานการณ์ไม่ให้เลวร้ายไปกว่านี้อีก เพื่อลูกชายคนเดียวของนางและความสงบสุขของครอบครัวลูกชาย

1.3 สภาพครอบครัวที่มีปัญหาความขัดแย้ง

ปัญหาความขัดแย้งเกิดขึ้นภายในครอบครัวหลาย ๆ ครอบครัว ซึ่งมีมากบ้าง น้อยบ้างเป็นเรื่องธรรมดา บางเรื่องอาจจะส่งผลกระทบต่อครอบครัวแตกต่างกันออกไปตามสถานะของปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ จากเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่ใคร่รุนแรงจนถึงในระดับที่รุนแรงมากจนจะทำให้ครอบครัวนั้นเกิดปัญหาที่ต้องแก้ไข นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของครอบครัวที่มีปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ กัน รวม 5 เรื่อง คือ

✕ 1.3.1 ลมหายใจสีขาว

✕ 1.3.2 คนแปลกหน้า

1.3.3 ไม้ไผ่กลัดต้น

1.3.4 ห้องสี่เหลี่ยม

1.3.5 รถเข็นสี่ขา

ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวที่ปรากฏในนวนิยายของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ซึ่งในแต่ละเรื่อง มีปัญหาที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

ก. ปัญหาเกี่ยวกับเวลาในครอบครัว

ในเรื่อง "ลมหายใจสี่ขา" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของครอบครัวที่มีปัญหาความขัดแย้ง อันเกิดจากการที่ผู้เป็นพ่อแม่มีแต่ทำงานนอกบ้านจนไม่มีเวลาให้ลูกจึงทำให้ลูกเกิดปัญหาขึ้น คือ ครอบครัวของนอร์ทซึ่งเป็นเด็กชายที่มีพร้อมพ่อพร้อมแม่ ซึ่งคอยให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็กชายอย่างเต็มที่ แต่เนื่องจากทั้งสองมีงานนอกบ้านที่ต้องทำมากจึงไม่ค่อยมีเวลาให้กับนอร์ทเท่าที่ควรจึงทำให้เด็กชายหันไปหาความสนใจสนุกสนานกับคนนอกบ้าน โดยกินเหล้า เล่นไพ่ ตามคำชักชวนของผู้ใหญ่ ดังที่แม่ของนอร์ทคิดเสียใจในการไม่มีเวลาให้กับลูกว่า

...แต่เพราะความไม่มีเวลาให้กับลูก นอร์ทที่ถูกปล่อยไว้เพียงลำพังก็แอบไปลี้มรส เหล้ามาหลายคราตามบ้านหม่ม ๆ รอบ ๆ บ้านซึ่งเมื่อมีงานเลี้ยง เขามักจะเรียกนอร์ทหยอกเข้าแล้วให้ดื่มเหล้าเสมอ ๆ คิดแล้วสอนก็เสียใจ เพราะถ้าสอนอยู่ด้วยในครั้งแรกมันก็จะมึนครั้งที่สองที่สามและอีกหลาย ๆ ครั้ง...

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 51)

จากสถานการณ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการที่พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูกเท่าที่ควร ทำให้ลูกมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น ดื่มเหล้า เล่นไพ่ ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขอาจก่อปัญหาต่าง ๆ ตามมา

ข. ปัญหาความไม่เข้าใจกันของพ่อแม่

ส่วนครอบครัวของเด็กหญิงบุญนั้น ถึงแม้จะมีพร้อมพ่อพร้อมแม่ เช่นเดียวกันกับนอร์ท แต่พ่อแม่ของบุญนั้นมักจะทะเลาะเบาะแว้งกันอยู่เสมอจนในที่สุดต่างฝ่ายก็ขอแยกทางกันอยู่ โดยแต่ละฝ่ายก็มีคนอื่นเข้ามาในชีวิตของตนโดยไม่สนใจความรู้สึกของตนเอง และลูกโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กหญิงบุญนั้นผู้เป็นลูกสาวคนเดียวที่ต้องเป็นผู้อยู่ท่ามกลางความแตกร้าง ไม่เข้าใจกัน ทำให้เธอมีความทุกข์เกิดความเจ็บปวด ขาดความอบอุ่น เพราะเมื่อพ่อแม่ของเธอยังดีกันอยู่นั้น

เธอมีแต่ความรักความอบอุ่น อยู่ร่วมกันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตากันระหว่างพ่อแม่ลูก แต่บัดนี้ความสุขที่เด็กหญิงบุญนงค์เคยได้รับไม่มีแล้ว เมื่อพ่อแม่ของนอร์ทพานนอร์ทและบุญนงค์ไปเที่ยวทะเลบุญนงค์เห็นภาพของ พ่อแม่และนอร์ทได้พูดคุยกันในรถอย่างมีความสุข ทำให้บุญนงค์ถึงชีวิตของตนเองของพ่อแม่ที่แยกจากกัน ดังความคิดคำนึงกับตัวเองว่า

...ภาพอย่างนี้ เสียงอย่างนี้ บุญนงค์ไม่เคยได้พบได้ยินมาเลย เมื่อสมัยที่คุณพ่อของคุณแม่ยังอยู่ด้วยกัน ธรรมเนียมของคุณพ่อไปทางขณะที่คุณแม่ก็ไปอีกทาง โอกาสที่สองคนจะคงแขนไปไหนต่อไหนด้วยกันจึงไม่เกิดขึ้นบ่อยนัก

และนั่นมีผลมาถึงเธอด้วย เพราะโอกาสที่บุญนงค์จะได้ร่วมทางไปพร้อมหน้าทั้งคุณพ่อคุณแม่ไม่เคยมี อย่างว่าแต่จะนั่งรถไปไหน ๆ เหมือนอย่างนี้เลย

แม้เพียงพากันไปทานอาหารที่ไหนสักแห่ง หรือนั่งคุยกันดี ๆ มีความสุข สนุกเฮฮากันภายในบ้าน ก็ไม่เคย มีแต่พบหน้ากันคราใดก็แผดเสียงใส่กัน หรือไม่ก็ต่างกัน ต่างปลีกตัวไปหาความสุขที่ตนเองชอบ

บุญนงค์จึงรู้สึกอิจฉากับความสุขที่กำลังเกิดขึ้นในรถคันนี้มากกว่าที่จะร่วมสนุกสนานไปด้วยกับเบิร์ด ที่ดูจะคล้อยตามไปได้อย่างแนบแน่นเสียแล้ว...

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 301)

จากสภาพการณ์นี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ชี้ให้เห็นว่า เด็กที่พ่อแม่ทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำไม่มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีผลกระทบถึงลูก เมื่อลูกมาพบครอบครัวที่มีความสุขพร้อมพ่อ-แม่-ลูก ทำให้เขาเกิดความรู้สึกกระทบกระเทือนใจ และอิจฉาในความสุขของผู้อื่น

ค. ปัญหาจากการมีบุตรบุญธรรม

ในเรื่อง "คนแปลกหน้า" เป็นนวนิยายที่แสดงถึงภาพสะท้อนของครอบครัวที่เกิดปัญหา เนื่องจากการมีคนอื่นเข้าไปเป็นส่วนเกินของครอบครัว ซึ่งทำให้สมาชิกในครอบครัวไม่พอใจเกิดความรังเกียจชิงชัง ดังที่ทวิต้องเข้าไปเป็นสมาชิกของครอบครัวหนึ่ง เพราะพ่อแม่ยกเขาเป็นลูกบุญธรรมเนื่องจากความยากจน ตลอดเวลาทวิต้องถูกลูก ๆ ทุกคนของครอบครัวนั้นรังเกียจและกลั่นแกล้งต่าง ๆ ด้วยความรู้สึกว่าทวิเป็นคนที่เข้ามาแย่งความรักจากพ่อของพวกเขาไป ตัวของทวิเองก็เกิดปัญหา ตอนหนึ่งของเรื่องผู้เขียนกล่าวถึงความขัดแย้งของทวิ และพี่สาว

บุญธรรมที่ระรานทวิและถูกทวิโต้ตอบ โดยใช้ถ้อยคำปลาดบหน้าซึ่งทวิก็นึกคิดเมื่อเห็นแววตาแสดง
ความเมตตาของพ่อ พ่อพูดกับทวิว่า

พี่สาวสองคนจ้องหน้าทวิเหมือนจะฉีกออกเป็นหมื่น ๆ ขึ้น ความเกลียดชังที่สะสมมา
ยาวนานเพิ่มอีกมากมายจนไม่มีวันที่จะกลับมาให้เป็นพี่น้องกันได้ เหมือนที่พ่อพยายาม
ขอร้องขอให้เป็น

แต่หล่อนก็เกรงใจพ่อ และค่อย ๆ ถอยออกไปโดยไม่โต้แย้ง ผากแววตาแห่งความ
เคียดแค้นให้ทวิได้รู้ว่าหล่อนเกลียดเขา

ชายสูงอายุที่เลี้ยงเขามาตั้งแต่ตัวเล็กอย่างเต็มใจก้าวเข้ามาหา แม้สายตานั้นจะ
เต็มไปด้วยความเมตตาเหมือนเคย แต่สิ่งที่ตนได้ทาบก็จุดให้ทวิต้องหลบตาลงด้วยสัจนึกคิด

"พี่น้องกันแท้ ๆ ...ทำไมทำกันไม่ได้ละหือ..."

"ผมขอโทษ...พ่อ"

พูดได้แค่นั้น แต่มันก็ออกมาจากใจจริง และเขาพูดอะไรไม่ออกอีก น้ำตาของคนรักดี
ซึมเอ่อ

เขาเลี้ยงเด็กหนุ่มคนนี้มากับมือ เลี้ยงเป็นลูกชายคนหนึ่ง เขาเข้าใจคนอย่างทวิดีกว่า
ลูกสาวคนที่ตั้งป้อมต่อต้าน เพราะหล่อนคิดว่า การนำทวิมาเลี้ยงคือการถูกแย่งทุกสิ่งทุก
อย่าง

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2539 : 31 - 32)

จากการเข้ามาอยู่กับคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ทำให้ทวิรู้สึกเหมือนอยู่กับคนแปลกหน้า อังว้าง
โดดเดี่ยว ขาดความรักความอบอุ่น เพราะเขาต้องทนอยู่อย่างผู้อาศัยเท่านั้น ทวิจึงขาดความสุข
ในครอบครัวเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ผู้เขียนได้บรรยายความรู้สึกของทวิว่า

เขาเดินคอดกกลับมายังห้องนอนชั้นล่าง คำว่า "กาฝาก" ไม่ใช่คำใหม่ที่เขาจะได้ยิน
จากพี่สาว สภาพที่อยู่ทุกวันนี้ มันไม่ได้ผิดไปจากเขาว่า "กาฝาก" หรือลูกนอกไส้แม้แต่น้อย
เขาไม่ได้ตั้งป้อม เพราะรู้ว่าตัวเองไม่ใช่ลูกที่แท้จริงของบ้านนี้ ทวิก็นึกเสมอว่าชีวิตเขา
เป็นหนี้บุญคุณของทุกคนในบ้านนี้

เขาไม่เคยคิดในรศคุณ หากมีสิ่งใดจะตอบแทนได้ เขาก็ยินดีที่จะรับทำ เพียงแต่ว่าหลายปีมาแล้ว เขาเริ่มรู้สึกอ้างว้างอยากเห็นพ่อแม่ของตนเอง อยากกลับไปอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากับพ่อแม่ที่แท้จริงหรือกับพี่น้องที่มาจากสุ้าห้ก้าเนิดคู่เดียวกัน

อีกคนหนึ่งที่เขาหมั่นต้องนอนฝันร้าย ฝันว่าเดินอยู่ท่ามกลางคนแปลกหน้า และคนแปลกหน้าเหล่านั้นมาพร้อมญาติพี่น้อง ขณะที่ตนเองมาคนเดียว

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2539 : 35)

จากสภาพการณดังกล่าวเห็นได้ว่า การยกลูกให้คนอื่นไปเลี้ยงดู เนื่องจากความจนหรือมีปัญหาดิ ๆ ก็ตาม ลูกอาจจะไม่มีความสุขเหมือนอยู่กับพ่อแม่ที่แท้จริง บางครั้งอาจทำให้เกิดปัญหาได้ เช่น ทวีต้องมาเป็นลูกชายบุญธรรมของครอบครัวอื่น เนื่องจากความยากจนของครอบครัวของเขาเอง เมื่อเขาเกิดเป็นลูกฝาแฝด พ่อจึงตัดสินใจยกเขาให้กับคนที่มีฐานะดีกว่าเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระ ทวีจึงกลายเป็นคนว่าเหวเดียวดาย แม้ว่าเขาจะมีโอกาสพบกับรัชชคู่แฝดของเขาแต่รัชชก็รู้สึกผูกพันกับทวีแต่อย่างใด เพราะทั้งสองจากกันไปตั้งแต่เด็ก ๆ แต่ถึงอย่างไรก็ดีทวีก็พยายามจะกลับไปหาครอบครัวเดิมของเขา แต่ผลที่ได้รับก็คือพ่อของเขามักจะคิดว่าเขากลับมาเพื่อขอความช่วยเหลือ โดยเฉพาะเรื่องเงิน และจะปฏิบัติกับทวีเหมือนเป็นคนแปลกหน้าคนหนึ่งเท่านั้น ดังที่ทวีได้รำพึงกับตนเองว่า

นึกน้อยใจเหมือนกัน เวลาที่เขาแะมาที่นี่ พ่อมักตีความว่าเขาจะแะมาเอาเงินหรือไม่ก็ขอความช่วยเหลือเสมอ แม่เผลอออกมาอีกคนอย่างแปลกใจ และด้วยคำถามเดียวกันแต่คราวนี้ทวีคร้านที่จะตอบ

"ตอนนี่ก็กิจการดีนะแม่..." เขาชวนคุย

"รอยี หนีสินเยอะ" แม่ตีกำแพงป้องกันทันที

นี่ไม่ใช่ครั้งแรกเช่นกันที่เขาพบท่าทีห่างเหินเหมือนเป็นคนอื่น คิดแล้วน้อยใจเขาไม่ต้องการมาเบียดเบียนเงินทองข้าวของ แต่ปากหน้ามาเพียงเพื่อต้องการความรักความอบอุ่น ซึ่งเขาหาไม่ได้เมื่อไปเติบโตขึ้นในครอบครัวอื่น

ขณะที่ทวีคิดเช่นนั้น พ่อแม่กลับรู้สึกว่าเขาเป็นคนอื่นไปแล้ว ยึดถือว่าปีสัหรับการยกทวีให้คนอื่นเลี้ยงดู เพราะลูกที่เขามีและเลี้ยงดูจนได้การศึกษาเต็มทีนั้นก็มากพอ ไหนยังจะภาระอื่น ๆ มัดตัวอีก

การกลับมาของทวิจะด้วยความรู้สึกใด ๆ ก็ตาม จึงให้เพียงการมาเยือนของคน คน
หนึ่งที่ชวนให้คิดไปว่า อาจจะเพื่อขอความช่วยเหลืออะไรสักอย่าง

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2539 : 39)

เนื่องจากพ่อแม่ที่แท้จริงของทวิเป็นคนจีนจึงมีความเชื่อว่า ทวิต้องเป็นคนของครอบครัวที่
ทวิไปอยู่เป็นลูกบุญธรรมด้วย และต้องปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์กับครอบครัวนั้น เพื่อเป็นการสนอง
พระคุณให้มากที่สุด ทวิไม่ควรจะมาผูกพันกับครอบครัวเดิมแต่อย่างใด เพราะเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง
จึงทำให้ทวิยิ่งรู้สึกโดดเดี่ยวเพิ่มยิ่งขึ้น เขาตระหนักดีว่าเขาไม่มีใครอีกแล้วที่จะให้ความรักความ
อบอุ่นแก่เขาได้ ดังที่พ่อที่แท้จริงของทวิพูดกับทวิว่า

"มึงมาเที่ยวบ่อย ๆ ยังงี้ ภูยังกลัวเขาจะว่าเสีย" พ่อข้า

"เอ็งก็รู้แล้ว ควรจะทำตัวให้เขาเบาใจ เขาเลี้ยงของเขามา เขาน่าจะได้ชื่นชม
หางานทำที่ดี ช่วยเหลือเจือจุนเขาบ้างได้ต้องเป็นห่วงทางนี้ ที่นี้ไม่มีปัญหาอะไรเดือด
ร้อน ทำได้ก็ให้เขา ไปตอบแทนเขาไป ไม่ต้องมาส่งเสียทางนี้" แม่พูดยืดยาว

เขานิ่งฟังอยู่อย่างนั้น อยากจะเล่าว่าชีวิตในบ้านคนอื่นมันว่าเหวอย่างใดถูกใจจริง ๆ
ของเขาจริงเพียงไหนจนเขาทนไม่ได้เลยระเบิดใส่ไปเมื่อคืนนี้ ก็ไม่อยากจะเล่า
เมื่อรู้สึกว่าคุณนี่ พ่อแม่พี่น้องจริง ๆ มองเห็นเขาเป็น "คนอื่น" ไปเสียแล้ว

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2539 : 41 - 42)

นอกจากนี้ทวียังถูกพ่อบังเกิดเกล้าว่าเขาไปเปรียบเทียบกับรัชพี่ชายคู่แฝดของเขา และ
ประณามว่าเขาเป็นคนที่ไม่ได้เรื่องสู้พี่ชายฝาแฝดของตนไม่ได้ เลยไม่ว่าจะเป็นในด้านชีวิตส่วนตัว
หรือหน้าที่การงาน ทำให้ทวิเกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจยิ่งนัก และยิ่งทำให้เขาารู้สึกโดดเดี่ยว
ว่าเหวยิ่งขึ้น ทวิจึงต่อว่าต่อขานพ่อของเขาด้วยเสียงดัง และนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้บรรยาย
ถึงความรู้สึกของพ่อต่อทวิในขณะที่ทวิได้พูดถึงความรู้สึกของตนเองที่เขาได้รับจากพ่อว่า

เสียงสั้น ๆ นั้นค่อนข้างดัง ผู้เป็นพ่อนิ่งงัน แน่นนอนมันเกินกว่าที่พ่อจะเข้าใจได้ถึง
สาเหตุ พ่อรู้ว่าเด็กหนุ่มที่นั่นชุกเสราต่อหน้าคือลูกชายแท้ ๆ อีกคนหนึ่ง แต่มันได้แปรเปลี่ยน

ไปนานเกินยี่สิบปีแล้ว พ่อได้ยกให้คนอื่นไปตั้งแต่ทียังเล็ก ๆ วันเวลายาวนานขนาดนั้น พ่อลืมไปเสียสนิทว่าทียคือลูก

พ่อเคยคิดถึงทียในตอนต้น ๆ แต่ก็คิดว่าทียเป็นลูกคนอื่น เมื่อยกให้เขาไปแล้วพ่อก็ไม่อยากหมกมุ่นคิดถึง วัน ๆ มีเรื่องที่จะต้องทำต้องคิดอีกมากนึก ยิ่งทียโตเป็นหนุ่มขึ้นมา พ่อก็ยังละอายใจและถือว่าเสียมารยาทมากที่จะยังคิดอยู่ว่าทียคือลูก

พ่อเคยได้ข่าวเกี่ยวกับทียบ้างเหมือนกันว่าเขาเรียนจบพาณิชย์ ทำงานเป็นพนักงานขายของ แต่ไม่ยี่ดยาวก็มีอันต้องออกมา พ่อแอบรู้มาด้วยว่าทียผิดไปจากธวัช ซึ่งเป็นคู่แฝดเหมือนพี่กับดิน

ขณะที่ธวัชมุ่งมั่นร่ำเรียน แต่งเนื้อแต่งตัวส่อแสดงว่าเป็นคนมีระเบียบ แต่ทียกลับไม่เรียน มีปัญหาโต้แย้งกับเพื่อนร่วมงาน แม้แต่กับพี่สาวซึ่งเป็นลูกของพ่อที่รับเอาทียไปเลี้ยงดูจนเติบโตใหญ่ พ่อก็ได้ข่าวว่าทียตบหน้าเสียด้วยถ้วยน้ำปลา

พ่อมองทียอย่างไม่พอใจ เสื้อผ้าเก่า ๆ ปอน ๆ ของเขาดูน่าตาคาใจ ผมเผ้าหวดเคราปลอยยาวเหมือนคนบ้า ยิ่งเมื่อคิดย้อนไปถึงช่วงคราวที่ได้มาจากพ่อบุญธรรมของเขา และธวัชผู้พี่ชายซึ่งทียเคยแหวะไปหาแล้ว พ่อก็นึกตาคาใจ

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2539 : 331 - 332)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนให้เห็นว่าแม้ทียจะเป็นผู้ใหญ่แล้ว เขาก็ยังต้องการความรักความเข้าใจ ความอบอุ่นจากครอบครัวไม่ว่าครอบครัวที่มีพ่อแม่ที่แท้จริงหรือครอบครัวพ่อบุญธรรมก็ตาม เพราะเหตุเขาขาดสิ่งเหล่านี้จึงทำให้เขามองคนอื่น ๆ เป็นคนแปลกหน้า ไม่เข้าใจกัน ผู้เขียนคงคาดหวังให้คนในสังคมมีความเป็นมิตรไมตรีต่อกัน ไม่ทำร้าย ไม่ทำลายซึ่งกันและกัน

ง. ปัญหาเรื่องลูกขาดความรัก

ในเรื่อง "ไม้ไผ่กลัด" เป็นนวนิยายที่นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงถึงภาพสะท้อนของครอบครัวที่มีปัญหาเนื่องจากผู้เป็นลูกคือ สาจิน เมื่อแต่งงานมีครอบครัวโดยที่ยังไม่พร้อมและไม่สามารถรับผิดชอบครอบครัวได้ ประพฤติตนเป็นคนเหลวไหลไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ การทำงาน และหน้าที่ของการเป็นหัวหน้าครอบครัว ทำให้ภาระเรื่องการเลี้ยงดูต้องตกอยู่กับแม่ของเขา รวมทั้งরাไฟผู้เป็นภรรยาต้องออกหางานทำนอกบ้านเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวแทนสามี และต้องอดทนต่อความเหลวไหลของสาจินผู้เป็นสามีเพื่อไม่ให้ลูกขาดพ่อ ดังที่ผู้เป็นแม่ขอร้องไว้ แต่

สามีเผลอลืมกลับบ้านทุกวัน เงินที่เคยได้ก็ไม่ได้ทำให้เราไพบหมดความอดทน ซึ่งตัดสินใจพาลูกชายน้อยหน้ากลับบ้านของตนเอง ดังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันหนึ่ง และแม่ของสาจินได้พูดกับเราไปอย่างท้อแท้ว่า

ชายหนุ่มขาดงานบ่อย ๆ จนในที่สุดที่ร้านอาหารต้องเลิกจ้าง เพราะวันหนึ่งสาจิน...
 เมาจนครองสติไม่อยู่มีเรื่องทะเลาะกับลูกค้าของร้านอาหารแห่งนั้น
 ชายหนุ่มเอะอะด้วยความเสียใจ บวกกับฤทธิ์น้ำเมากลับบ้าน เราพยายามอดกลั้น
 ความรู้สึกที่ได้เห็นความเปลี่ยนแปลงของสามีที่กลับเข้าสู่สภาพเดิมอย่างเต็มที่ เธอรู้ว่าถ้า
 ความอดทนของเธอสิ้นสุดลงเมื่อไหร่ น้อยหน้าก็คงจะไม่มีพ่ออีก
 "อย่าเองก็หมดปัญญาแล้วเราไปเสีย..." ย่าพูดขึ้นมาในวันหนึ่งที่สาจินเมาแกล้งกลับบ้าน
 ดั่งเคย "ไม่รู้จะว่าจะสอนมันยังงัย ไร ๆ กันแล้ว ถ้าไม่รู้จักคิดเองกลับตัวเองมันก็ยาก"
 "หนูอยากกลับไปอยู่บ้าน" อยู่ ๆ เราไปก็โผล่ขึ้นมา
 "อดทนลูก อดทนหน่อยเถอะ" ย่าพูดด้วยไม่รู้จะปลอบใจอย่างไรถึงจะดีไปกว่านี้
 เราหนึ่ง และคืนนี้สาจินเผลอลืมมาอีกอย่างเคย เราตัดสินใจทันทีที่ที่เตียงเธอเก็บ
 เสื้อผ้าใส่กระเป๋าทิ้งจากบ้านของย่าพร้อมกับน้อยหน้าก่อนที่จะใคร ๆ จะตื่น
 (นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2534 : 128)

นอกจากนั้นสาจินยังสร้างปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวให้เพิ่มมากขึ้น โดยการทารุณ
 ร่างกายเราไปผู้เป็นภรรยา เมื่อเกิดอารมณ์โกรธขึ้นมา ทำให้ผู้เป็นแม่และพี่สามีไม่พอใจในการ
 กระทำของสาจินและเห็นเราไปเป็นนอย่างยิ่ง เมื่อศรัทธามาเยี่ยมแม่ได้ติดตามแม่เกี่ยวกับความ
 ประพฤติของน้องแม่เล่าเรื่องของสาจินที่เมาและทารุณร่างกายเราไปให้ศรัทธาฟัง ศรัทธาโกรธ
 มาก และแม่ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกิดขึ้นว่า

"ตามาเจอเขาซึ่งแม่ไปยุ่งด้วยมาก ๆ ไม่ได้หรอกขนาดเตือน ๆ สาจินมันยังย้อนเอา
 ว่าเรื่องของมัน แต่เราไปก็คงจะไปอยู่ชั่วคราวมั้ง รายนั่นคงจะคิดรวบรัดว่าสาจินจะกลับตัว
 ไปได้หรือเปล่ามากกว่า"

"ทำไมเป็นคนไม่มีการศึกษาไปได้" ชายหนุ่มบนท้องชายเบา ๆ "เอะอะไม่พออะไร
ก็ตอบอย่างนี้ไม่มีผู้หญิงที่ไหนเขามาทวนรื้อ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2534 : 110)

จากสถานการณ์ที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ความไม่รับผิดชอบของหัวหน้าครอบครัวมีผลสะท้อน
ต่อสถาบันครอบครัว คือพ่อ แม่ ลูก ซึ่งทำให้ครอบครัวแตกแยก ผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือลูก
ซึ่งต้องขาดทั้งพ่อและแม่ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจลูกเมื่อเติบโตขึ้น

จ. ปัญหาจากพฤติกรรมที่ไม่ดีของผู้เป็นพ่อ

ในเรื่อง "ห้องสี่เหลี่ยม" เป็นนวนิยายที่แสดงถึงภาพสะท้อนของครอบครัวที่เกิด
ปัญหาความแตกแยกขึ้นภายในบ้าน เนื่องจากผู้เป็นพ่อเป็นผู้ก่อให้เกิดปัญหาความแตกร้างขึ้น นั่นคือ
ครอบครัวของโพลินที่เคยมีความเป็นอยู่อย่างอบอุ่น พ่อแม่ของเธอมีความรักใคร่ปรองดองกันเป็น
อย่างดี พ่อทำหน้าที่ของผู้เป็นพ่อได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งสร้างความอบอุ่นในครอบครัวยิ่งขึ้น ต่อมา
ครอบครัวของเธอเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากพ่อของเธอเป็นผู้สร้างปัญหาขึ้นมา โดยพ่อจะออกไปหา
ความสุขนอกบ้านกับผู้หญิงอื่น ซึ่งทำให้โพลินรู้สึกปวดร้าวใจเกี่ยวกับการสร้างปัญหาให้ครอบครัวด้วย
การกระทำของพ่อของเธอเอง ทำให้โพลินเบื่อบ้าน เบื่อพ่อ ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์
ได้บรรยายความรู้สึกของเธอต่อปัญหาครอบครัวว่า

"บ้านที่น่าเบื่อหน่ายของเธอเอง"

มันก็เป็นบ้านหลังเดียวกับบ้านอันอบอุ่นที่เธอเกิดและอยู่มาตั้งแต่เล็กจนเติบโตเป็นสาว
กับพ่อและแม่นั่นเอง ไม่ได้มีใครอื่นเข้ามาทำลายความอบอุ่นเหล่านั้น แต่คนที่ทำลายความ
อบอุ่นและสร้างความน่าเบื่อหน่ายให้มันเกิดขึ้นมาจนเกือบสองปีนี้ ก็คือ "พ่อ" ของเธอเอง

พ่อมักจะปลีกตัวจากครอบครัวออกไปหาความสุขนอกบ้านกับเพื่อนฝูงผู้นิยมในสุรา ไม่
เพียงแต่เท่านั้น พ่อยังไปมีผู้หญิงอื่นอีกด้วย อันที่จริงเรื่องทางอนี้ของผู้ชาย เธอก็เคยได้
ยินได้รับรู้มามากแล้วจากเพื่อน จากข่าว จากคนที่รู้จักและไม่รู้จัก มันดูเป็นเรื่องธรรมดา
ไปในที่สุด เธอรู้สึกสงสารและเห็นใจภรรยาผู้เคราะห์ร้าย และลูก ๆ ผู้ต้องเจอปัญหา
แบบนี้

ไพลินมิเคยจะรู้หรือกว่า ความปวดร้าวนั้นจะมีมากสักเพียงไร เพิ่งมาได้รู้สแห่ง
ความปวดร้าวเหงาหงอยอันแท้จริง ก็ต่อเมื่อเรื่องมันเกิดขึ้นกับเธอ และแม่ผู้นำสงสารใน
ยามนี้เอง

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 9 - 10)

สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวของไพลินครั้งนี้ก็สืบเนื่องมาจากความต้องการ
ทางเพศของผู้เป็นพ่อนั่นเอง โดยที่พ่อของไพลินซึ่งแม้จะมีอายุมากกว่าแม่ของเธอ นับสิบปีแต่พ่อก็ยัง
มีความต้องการทางเพศอยู่ตลอดเวลา แต่ในขณะที่แม่ของเธอขาดการตอบสนองในเรื่องนี้แล้ว
จึงทำให้เกิดความแตกแยกขึ้นระหว่างพ่อและแม่ของเธอ ซึ่งไพลินเองก็เข้าใจในปัญหานี้แต่เธอก็
สงสารและเห็นใจแม่ที่ต้องมารับสภาพปัญหาเนื่องจากสาเหตุดังกล่าว เธอถูกขืนทั้งท่วงและทาง
ความอบอุ่นของครอบครัวที่พ่อกล้งทำลาย และเมื่อพ่อพูดยกย่องถึงเรื่องความผิดพลาดของไพลินใน
อดีตทำให้เธอปวดร้าวทุกครั้ง ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนความคิดของไพลินต่อแม่ไว้
ดังนี้

ไพลินน้ำตาคลอ ทำไมเธอจะไม่รู้เรื่อง "เช็กส์" เธอยอมรับอยู่หรือว่ามันเป็นเรื่อง
สำคัญ เป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องการ แต่พ่อให้ความสำคัญกับมันมากเกินไป กว่าที่จะถึงวันนี้พ่อก็
เคยได้สิ่งเหล่านั้นมาแล้ว หรือหากว่ายังต้องการ พ่อก็ควรปลงเสียบ้าง

แม้อยรักพ่อไม่จีตจาง แม่แม่อาจจะไม่มีสิ่งนั้นให้อีก แต่เมื่อขาดสิ่งนั้นไปเพียงอย่าง
เดียว พ่อก็ถึงกับจะไม่รักแม่เสียหรือ...มันมากเกินไป

แม้แม่จะอายุอ่อนกว่าพ่อเกือบสิบปี แต่มันคิดด้วยหรือ ที่แม่จะหมดความรู้สึกตอบสนอง
ต่อพ่อในเรื่องนั้น ไพลินเชื่อทั้ง ๆ ที่แม่ไม่เคยพูดไม่เคยบิปากว่าแม่ก็ปวดร้าวไม่น้อย แต่
ชีวิตที่ยังเหลืออยู่ของแม่อีกก็รักพ่อ มันจึงไม่มียุติธรรมเลยที่แม่จะต้องมาแบกรับพฤติกรรมที่
ทำร้ายความรู้สึกกันเช่นนั้น

ไพลินสงสารแม่เหลือเกิน ถ้าหากว่า "เช็กส์" เป็นสิ่งของที่สามารถซื้อมาต่อเติมให้
แม่ได้เหมือนเติมน้ำมันรถแล้วละก็ไพลินจะรีบทำทันที แม้ว่าจะต้องใช้เงินทองมากมายสัก
เพียงไร เธอก็พยายามหาเงินมาให้ได้

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 11)

สถานการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งของพ่อที่มีต่อแม่ และไพลินไม่ดีขึ้น ถึงแม้ไพลินจะทักท้วงด้วยวิธีใด ๆ ก็ตามพ่อก็ยังประพฤติตนโดยการหาความสนุกนอกบ้านกับเพื่อน กับสุรา และหญิงอื่นเช่นเคย แต่แม่ของไพลินไม่เคยว่าอะไรพ่อที่ทำตัวเหลวไหล คงมีอาการเจ็บขมเป็นปกติ ไม่แสดงความวิตกกังวลหรือเศร้าเสียใจแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะเธอเป็นคนที่เหตุผล มีปรัชญาในการครองชีวิตที่ดีจึงสามารถเผชิญกับสภาพต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างกล้าหาญและอดทน

จ. ปัญหาด้านทัศนคติ

ในเรื่อง "รถเข็นสีขาว" เป็นนวนิยายของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ที่สะท้อนภาพของสองครอบครัวที่มีทัศนคติและความคิดเห็นในเรื่องลูกไม่เหมือนกัน ครอบครัวชิตชัยและรัศมี เป็นครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย แต่ชิตชัยมีลูกชายชื่อหนึ่งวัย 7 ขวบ แต่พิการเดินไม่ได้ ส่วนครอบครัวของทรงยศและดาเรศ เป็นครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง มีลูกชายวัย 4 ขวบ ชื่อกุ่ม เป็นเด็กที่มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงและน่ารัก กุ่มมักชอบไปเล่นกับหนึ่งเสมอ แต่ทรงยศพ่อของกุ่มไม่ต้องการให้กุ่มไปเล่นกับหนึ่ง ถึงแม้ชิตชัยและรัศมีเต็มใจต้อนรับเพราะไม่ต้องการให้มีรอยร้าวกับเพื่อนบ้าน เขามัวอยากให้ลูกมีปมด้อย อยากให้มีเพื่อนและคบกันได้เยี่ยงคนปกติ เมื่อทรงยศเดินมาใกล้ลูกชายเขาจึงร้องเรียกและเชิญเข้าบ้านต้อนรับด้วยไมตรี เมื่อทรงยศเดินมากับลูกชายเขาจึงร้องเรียก และเชิญเข้าบ้านต้อนรับด้วยไมตรี แต่ทรงยศแสดงกริยาเหมือนไม่ต้องการเข้าบ้าน ทำให้ชิตชัยคิดอยู่ในใจว่า

บรรยากาศที่ชิตชัยพยายามจะเสริมสร้างให้ดูดีขึ้นดูยากหนักหนา เขามัวเข้าใจเหมือนกันว่าผู้ชายรุ่นใหม่อายุทรงยศคิดอะไรมากมาย และดูเป็นการทำร้ายปิดกั้นความต้องการของเด็ก ๆ ถึงเพียงนั้น

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 34)

ส่วนครอบครัวของชิตชัย และรัศมีนั้นไม่ต้องการให้ลูกของตนเล่นกับใคร เพราะเขามีความสะเพร่าใจในภาพลูกต้องนั่งจับเก้าอี้ จะไปไหนต้องคลานกระเดียบ ๆ เหมือนตัวหนอน ซึ่งยาของหนึ่งก็มีความรู้สึกเช่นเดียวกับชิตชัย เมื่อกุ่มเข้ามาเล่นกับหนึ่งในบ้าน ดังที่ยารำพึงกับตนเองว่า

หญิงชราลอบถอนใจ ไม่ใช่ว่ารังเกียจเด็ก แต่ภาพที่เห็นตรงหน้านั้นอดสะเทือนใจไม่ได้เช่นเคย

กุ่มอายุเพียงสี่ปีกว่า ๆ ขณะที่หลานชายของนางอายุเจ็ดปี แต่เด็กอายุเจ็ดปีต้องกระเถิบตัวเหมือนหนอน จะไปไหนก็ต้องนั่งรถเข็น แต่เด็กอายุอ่อนกว่าซี้จรรย์านจากสุดซอยมาเที่ยวถึงบ้านนี้ได้โดยมือหนึ่งถือลูกบอลพลาสติกมาด้วย

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 29)

จากเหตุผลดังกล่าวการประสานสัมพันธ์ของจิตชัยไม่อาจเป็นไปได้ เพราะทรงยศยังยืนยันในจุดยืนของตนเมื่อลูกชายร้องไห้แฉ่งขึ้น และต้องการเล่นของเล่นที่บ้านของหนึ่ง ทรงยศรับปากจะซื้อของเล่นให้ลูกถึงแม้ราคาแพง โดยบอกกับตาเรศผู้เป็นภรรยาว่า เพื่อความสุขของลูก เมื่อถึงวัยเข้าโรงเรียนเขาก็จะให้ลูกไปฝากเรียนในโรงเรียนอนุบาลใกล้ ๆ บ้าน ซึ่งต้องเสียค่าเทอมแพงมาก เพราะต้องการให้กุ่มมีเพื่อนเล่นที่ไม่พิการ ดังที่ตาเรศได้สนทนากับทรงยศว่า

"ไม่ดีหรอก ไปโรงเรียนก็จะได้เพื่อนเล่นมากกว่านี้"

"พูดยังงี้อย่าให้คุณจิตชัยกับภรรยาเค้าได้ยินนะ เค้าจะหาว่ารังเกียจลูกเค้า"

"ใครจะไปรังเกียจลูกเค้า"

"ใครจะไปทำไม ๆ ยังงั้นเล่า...ลูกของใครใครก็รักหนึ่งเป็นเด็กน่าสงสาร ผมไม่คิดซ้ำเติมครอบครัวเค้าหรอก เพียงแต่ว่าคุณต้องนึกถึงลูกเราบ้าง ลูกเราไปเล่นบ้านเขาคลุกคลี้กับลูกเขาเพียงคนเดียว ลูกเราก็ไม่พัฒนา ไม่มีการแข่งขันกับเด็กในสภาพเดียวกัน..."

"หนึ่งเป็นเด็กน่าสงสารนะคุณ..."

"ไอ้ ผมก็สงสาร เราไม่กีดกันให้ลูกเราคบหา เราไม่ปลูกฝังความมาจดากับลูก กุ่มจะต้องรักเพื่อนเห็นใจเพื่อนที่พิการ แต่ว่าลูกเราก็ต้องมีเพื่อนอื่นด้วย วันนี้ผมว่าถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องส่งลูกไปโรงเรียน..."

"เพื่อนบ้านกัน...คุณต้องระวังความรู้สึกกันด้วย..." หล่อนเตือนสามี

"แน่นอน...ผมรู้ว่าเขารักลูก เราต่างรักลูกเหมือนกัน แต่เราก็มีแนวทางของตนเอง..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 56 - 57)

ถึงแม้ครอบครัวทั้งสองจะพยายามไม่ให้เด็กได้เล่นด้วยกัน เนื่องจากมีทัศนคติที่ไม่เหมือนกัน แต่เด็กทั้งสองก็ได้พบปะและเล่นด้วยกันเสมอ เมื่อมีโอกาสนักจิตวิทยาพาหนึ่งไปผ่าตัดขาโดยมีความหวังว่าจะเดินได้ กุ้งบอกกับพ่อว่าคิดถึงหนึ่ง อยากไปเยี่ยมหนึ่งที่โรงพยาบาล แต่พ่อแม่ก็ไม่พาไป ทำให้กุ้งมีอาการหงอยเหงา อารมณ์หงุดหงิดจนผิดปกติ จนพ่อและแม่ต้องหันมาปรึกษากัน แม่บอกความเห็นว่าการจะพากุ้งไปเยี่ยมหนึ่ง

"เราพากุ้งไปเยี่ยมหนึ่งดีกว่า ทำแกจะคิดถึงกันจริง ๆ"

ทรงยศติดตาม แล้วก็ค่อนข้างจะเห็นด้วย เขานึกตำหนิตัวเอง ที่ไม่เข้าใจความรู้สึกของลูกเสียตั้งแต่แรกด้วยคิดไม่ถึงว่า เด็กตัวน้อย ๆ ขนาดนี้จะมีความคิดถึงกันมากมายถึงเพียงนั้น

กุ้งออกจากบ้านด้วยอาการลึกลับ พ่อพาแวะหน้าโรงพยาบาล เดินหาร้านขายดอกไม้ให้ช่อหนึ่ง เขียนอวยพรให้ด้วยข้อความว่า "ขอให้พี่หนึ่งหายไว ๆ กลับไปบ้านจะได้เล่นสนุกกัน" แล้วลงชื่อน้องกุ้ง

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 87 - 88)

จากสภาพการณ์ที่กล่าวมา นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนภาพของครอบครัวที่มีปัญหาความขัดแย้งกันในด้านทัศนคติ คือ ผู้ใหญ่ไม่ต้องการให้เด็กทั้งสองมาเล่นด้วยกัน แต่ไม่สามารถห้ามปรามลูกของตนเองได้ เพราะเด็กมีความผูกพันกันทางด้านจิตใจ มีความรักความต้องการเพื่อนเหมือนกัน

1.4 สภาพครอบครัวที่มีความรักความเข้าใจเป็นพื้นฐาน

ครอบครัวที่มีความสุข มีความอบอุ่นก็เนื่องมาจากการที่สมาชิกทุกคนในครอบครัวได้ทำหน้าที่ของตนได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ กล่าวคือ สมาชิกทุกคนจะมีความรัก ความเข้าใจกันเป็นพื้นฐานสำคัญ มีความรู้สึกเอื้ออาทรต่อกัน ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันอย่างเต็มที่ ทุกคนจะถือว่าเป็นผู้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในครอบครัวของตน ทำให้ครอบครัวจึงดำเนินไปอย่างราบรื่นและสงบสุข นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนสภาพของครอบครัวที่มีความรักความเข้าใจเป็นพื้นฐานเอาไว้ในนวนิยายของเขา 2 เรื่อง ได้แก่

1.4.1 เกร็ดดาว

1.4.2 ห้องสี่เหลี่ยม

ในเรื่อง "เกร็ดดาว" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของครอบครัวที่แม้จะมีฐานะไม่ค่อยดีนัก แต่สมาชิกทุกคนในครอบครัวมีสัมพันธ์ภาพในครอบครัวดี มีความรัก ความอบอุ่นเอื้ออาทรต่อกัน ช่วยเหลือกันอย่างเต็มที่เพื่อให้ครอบครัวของตนอยู่รอดได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ ครอบครัวของวิญญู เป็นครอบครัวที่สมาชิกทุกคนจะมีหน้าที่หารายได้มาเกื้อกูลกัน เจ็บกันไปเริ่มตั้งแต่ ผู้เป็นแม่จะเป็นผู้นำในการประกอบอาชีพค้าขาย ส่วนลูก ๆ ทุกคนก็จะต้องมีหน้าที่ช่วยกันเกื้อกูลน้อง ๆ ที่ยังไม่มีรายได้ โดยช่วยกันส่งเสียเงินให้แม่เพื่อให้น้องคนเล็กได้เรียนหนังสือ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของครอบครัวซึ่งทุกคนก็ทำอย่างเต็มใจ ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นภาพของครอบครัววิญญูในด้านความรัก ความเกื้อกูลและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังข้อความที่ว่า

แม่ขายข้าวแกงในโรงเรียน...ก็โรงเรียนวัดใกล้บ้านนั่นเอง ส่วนน้องอีกสองคนผู้ชายที่เป็นน้องรองจากเขาทำงานแล้ว ส่วนคนเล็กสุดเป็นผู้หญิงก็เรียนอยู่มหาวิทยาลัยปีสุดท้าย น้องสองคนช่วยเหลือแม่เป็นอย่างดี

ครอบครัวของวิญญูช่วยเหลือกันมาตลอด เพราะแม่สอนให้ลูกรักกัน ให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน จนถึงบัดนี้ทั้งน้องและวิญญูเองยังช่วยแม่ขายของที่โรงเรียนอยู่เสมอ โดยเฉพาะน้องสาวคนเล็กที่กำลังเรียนอยู่นั้นเธอมีเวลามากน้อย เพราะยังไม่ได้ทำงานจึงช่วยแม่ได้มาก ส่วนน้องชายหลังจากทำงานแล้ว เขาก็ช่วยเหลือแม่ในเรื่องการเงินเสมอมา ซึ่งก็เป็นเช่นเดียวกับวิญญูที่หาเงินมาให้แม่ใช้ไม่เคยขาดมือ

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 91 - 92)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้แสดงถึงภาพสะท้อนครอบครัวที่มีความสุข ความพอใจกับสภาพที่อบอุ่น ผู้เป็นพ่อบ้านมีความรับผิดชอบในการหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว ส่วนภรรยาจะทำหน้าที่เป็นแม่บ้านใช้ชีวิตอย่างประหยัด ไม่เคยย่อท้อต่อความยากลำบากหรืออุปสรรคแต่อย่างใด ดังครอบครัวของอมรซึ่งประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ตลอดเวลาที่ผ่านมามีครอบครัวของเขาเป็นครอบครัวที่อบอุ่น มีความเห็นใจซึ่งกันและกัน พอใจในสภาพความเป็นอยู่ของตน ดังความนึกคิดของอมรที่มีต่อครอบครัวดังนี้

คุณอมรอนหายใจ นึกถึงตัวเอง อาชีพรับราชการที่มีเพียงเงินเดือน แต่ตลอดเวลาที่ผ่านมา เขาก็มีให้ลูกให้เมียมีกินมีใช้ไม่ขาดไม่เหลือ สำหรับเขาการมีครอบครัวที่อบอุ่น เข้าอกเข้าใจกันมันเพียงพอแล้ว และตลอดเวลาที่ผ่านมาภรรยาก็ไม่เคยเลยที่จะบ่นเรื่องเงินเรื่องทอง เธอก็ใช้ชีวิตอย่างประหยัดคอดออม

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 84 - 85)

พร้อมกันนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้แสดงถึงภาพสะท้อนของครอบครัวเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คือ การปล่อยให้ลูกมีส่วนในการตัดสินใจชีวิตของตนเอง โดยเฉพาะในเรื่องคู่ครอง ดังที่แม่ของมธุรสได้บอกสามีว่าให้ปล่อยลูกสาวตัดสินใจการเลือกคู่ครองด้วยตนเอง ถึงแม้ว่าอมรจะไม่เห็นด้วยก็ตาม

คุณอมรอนหายใจ...งานใจไม่ได้เห็นดีเห็นงามไปกับภรรยาจนหมด แต่เมื่อนึกถึงคำพูดของภรรยาที่ว่าชีวิตของลูก ก็ต้องให้ลูกเลือกเอง เห็นทีเขาจะต้องปล่อยวางกับเรื่องนี้ ...ปล่อยให้มธุรสตัดสินใจเองว่าจะเลือกใคร

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 :

านที่มธุรสก็ตัดสินใจเลือกแล้ว ผู้ชายที่เธอพอใจและเพียบพร้อมทั้งคุณสมบัติ และทรัพย์สินสมบัติ มีแม่เป็นผู้สนับสนุนและเต็มใจ ส่วนพ่อถึงจะไม่เห็นดีเห็นงามไปกับแม่ แต่เมื่อคิดว่าชีวิตเป็นของลูกควรให้ลูกเลือกเอง จึงไม่คัดค้านในการตัดสินใจของลูกในครั้งนี้

ในเรื่อง "ห้องสี่เหลี่ยม" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของครอบครัวที่ภริยามีความรักความเข้าใจในสามีและลูกเป็นพื้นฐานอย่างเหนียวแน่นมั่นคง และมีความอดทนสูง มีหลักการในการดำเนินชีวิตไม่ว่าจะมีเหตุการณ์อะไรมาทำให้สภาพครอบครัวผันเปลี่ยนไปอย่างไรก็ตามความรักและความเข้าใจที่เคยมีต่อครอบครัวไม่เคยจืดจางสามารถประคับประคองครอบครัวให้อยู่ได้ ดังจะเห็นได้จากครอบครัวของไพลินที่เกิดปัญหาความแตกแยกอันเนื่องจากผู้เป็นพ่อบ้านเจ้าให้กับหญิงอื่นและเริ่มทอดทิ้งครอบครัว แต่แม่ของไพลินก็เป็นผู้หญิงที่มีความอดทนเป็นอย่างสูง เมื่อต้องพบกับพฤติกรรมของสามีที่เปลี่ยนแปลงไปไม่ได้ให้ความรักความอบอุ่นแก่ครอบครัว ทั้ง ๆ ที่นางรู้อยู่เต็มอกว่าสามีของนางเริ่มบ้านใจ และแบ่งความสุขไปให้กับผู้หญิงนอกบ้านก็ตาม แต่นางก็

ไม่ปรึกษาพ่อแม่หรือเรียกร้องอะไรทั้งสิ้น เพราะนางยึดมั่นในความรักที่นางเคยมอบให้แก่สามีเสมอมา แม้เวลาและเหตุการณ์จะผันเปลี่ยนไป อย่างไรก็ตามนางก็พร้อมจะอดทน เมื่อไพลินกลับบ้าน เธอเห็นแม่กำลังปรนนิบัติพ่อซึ่งเมาไม่ได้สติก็รู้สึกสงสารแม่และชิงชังพ่อกว่าขึ้น ผู้เขียนได้บรรยายความรู้สึกของไพลินเกี่ยวกับพ่อแม่ไว้ดังนี้

เสียงพ่อเจิบไปแล้ว เมื่อโผล่เข้าไปในบ้านจึงเห็นพ่อนอนแผ่หราอยู่บนเก้าอี้หวาย มีแม่เอาผ้าเย็นเช็ดหน้าตาให้เหมือนเคย เธอหยุดมองภาพนั้นนิดหนึ่งถอนใจอย่างท้อแท้ ในที่สุดแม่ก็ต้องทาหน้าทีนี้อีกครั้ง ทั้ง ๆ ที่ก่อนหน้านี้แม่ต้องทนทุกข์รอคอยพ่อ กว่าจะมาอนลั่นเรียวแรงในอ้อมแขนแม่ พ่อได้ออกไปโรดเล่นเหมือนวัวแก่ที่วิ่งเริดออกจากคอกสู่ทุ่งหญ้าอ่อนเขียวขจี

มันไม่เป็นธรรมชาติเลยจริง ๆ สงสารแม่มากเพียงไร ไพลินก็ยังชิงชังพ่อกว่าขึ้นเพียงนั้น

แม่ละมือจากพ่อ หันมากอดไพลิน น้ำตาแม่ เอ่อคลอด้วยสะเทือนใจก็ทำใจแม่จะไม่คิดไม่ทุกข์ แต่หลายปีทีี่จะสืบสารสัมพันธ์จนงอกงามเป็นความรักได้ แล้วยังอีกหลายปีที่ประทับระคองกันมาจนเหมือนชีวิตเดียวกัน จะให้แม่ตัดพ่อได้อย่างไร

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 49 - 50)

นอกจากแม่ของไพลินจะเข้าใจพ่อแล้ว แม่ยังเข้าใจในตัวลูกเป็นอย่างดี ไม่ว่าลูกของนางจะเกิดปัญหาอะไรขึ้นในชีวิตก็ตาม แม้ว่านางจะไม่สามารถช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำสิ่งใดแก่ลูกได้ แต่นางก็พร้อมจะให้กำลังใจและความรู้สึกร่วมในทุกข์ และสุขของลูกสาวเป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากการที่ไพลินตัดสินใจลาออกจากงาน เนื่องจากทนสภาพการเอาเปรียบของนายจ้างไม่ได้ แทนที่นางจะโกรธลูกที่ตัดสินใจว่าวาม ทว่าให้ลูกสาวของนางกลายเป็นคนว่างงานไป แต่นางกลับให้กำลังใจลูก โดยบอกว่าไพลินทำถูกและภูมิใจที่เลิกต่อสู้กับนายทุนให้แก่นักเขียนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ดังที่ไพลินสนทนากับแม่ว่า

"ก็ลินเพิ่งจะได้เลื่อนตำแหน่ง คุณแม่เองก็ภูมิใจ ลินไม่อยากทำลาย ความภูมิใจของคุณแม่นะซิคะ"

"เอ... เรื่องที่แม่จะภูมิใจในตัวลูกมีอีกเยอะไป อย่างที่ลีนไปต่อสู้อีก เขียนนั้นก็ เป็นเรื่อง ที่แม่ภูมิใจเหมือนกัน ถึงมันจะกระเทือนถึงกับต้องออกจากงานแม่ก็ไม่เสียใจหรอก ถ้าเราต่อสู้เพื่อ ความถูกต้องแล้วต้องเดือดร้อนออกจากงาน แม่ว่าแม่ไม่เสียใจ"

โพลีนกอดมารดาไว้แน่น น้ำตาคลอด้วยความซาบซึ้งขึ้นมาอีก

"แต่ลีนก็ไม่ได้ถูกไล่ออกหรอกนะคะ ลีนลาออกเองต่างหาก"

"นั่นแม่ยิ่งภูมิใจ เออ... เห็นว่ายกทีมออกกันเลย วาทินด้วยใช่ไหม..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 210)

แม้ว่าแม่ของโพลีนถึงแม้ว่าจะไม่มีความรู้มากนัก เมื่อลูกมีปัญหาดังต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย แต่แม่ก็มีประสบการณ์และมีคติในการดำรงชีวิต โดยยึดหลักธรรมทางพุทธศาสนา สอนลูกให้มีสติ ตัดใจหรือให้ปลงเสียไม่ต้องทรมานทรมาน และยังสอนเกี่ยวกับการใช้ชีวิตและการครองคู่ของลูก เมื่อลูกสาวคิดพลาดไปกับวาทินก็บอกให้ลืมเสียและตั้งต้นใหม่ โดยสอนเรื่องชีวิตคู่แก่ลูกว่า

"ก็อยู่ที่ใจนั่นแหละลูก เราถามตัวเราเองก่อนดีที่สุด เราต้องการชีวิตแบบไหน ชีวิตคู่ มันเป็นธรรมชาติ มันไม่ใช่เรื่องเชกซ์อย่างเดียวนะ มันหมายถึงการมีเพื่อนคู่คิดด้วย แต่ก็นั่นแหละ บางทีคนที่เราคิดว่าจะได้มาเป็นคู่คิดด้วย มันก็กลับไม่ใช่..." พลายน้าเสียงนั้นบ่งถึงความเหนื่อยอยู่ลึก ๆ

ใช่ นางเหนื่อยหน่าย เมื่อนึกถึงตัวเอง ชีวิตที่เป็นตัวอย่างแห่งความยุ่งยากในบั้นปลาย ในวัยที่เหมือนไม้ใกล้ฝั่ง

"สำหรับแม่... มันอาจจะ เป็นหนึ่งในร้อย ๆ พัน ๆ คู่ก็ได้ลีนอย่าไปตกอกตกใจเลย แต่ถึงอย่างไรมแม่ถึงจะลุ่ม ๆ ดอน ๆ มีปัญหาอยู่บ้างแม่ก็มีความสุขมากกว่าที่จะให้ อยู่คนเดียวนะจ๊ะ

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 203)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าภายในครอบครัวจะมีปัญหาเกิดขึ้นในหลาย ๆ เรื่อง ถ้าบุคคลในครอบครัวมีความอดทน มีสติที่ดีและพยายามหาวิธีการต่าง ๆ มาแก้ไขปัญหาก็สามารถประคับประคองครอบครัวให้อยู่รอดได้

1.5 สภาพครอบครัวที่แม่มีสามีใหม่

สำหรับครอบครัวที่แม่มีสามีใหม่ด้วยสาเหตุต่าง ๆ ก็ตาม นั้นไม่ใช่สิ่งสำคัญ หรือเป็นปัญหาสำหรับครอบครัว ถ้าเกิดจากความรักความเข้าใจซึ่งกันและกันก็สามารถทำให้ ครอบครัวเกิดความอบอุ่นได้ แต่ที่เป็นปัญหามากคือ แม่ไม่ได้เห็นความสำคัญของสมาชิกในครอบครัว เด็กจะขาดความอบอุ่น เกิดการไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาอย่างถูกต้องได้

ในนวนิยายของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ที่ผู้เขียนสะท้อนสภาพครอบครัวที่ แม่มีสามีใหม่ มี 2 เรื่อง ได้แก่

1.5.1 ลมหายใจสีขาว

* 1.5.2 ผ่านไปเหมือนสายลม

ในเรื่อง "ลมหายใจสีขาว" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อน ภาพสังคมด้านครอบครัวที่แม่มีสามีใหม่ คือ เบิร์ดเป็นลูกชายของพัชรา ในอดีตมีอาชีพเป็นหมอนวด ปัจจุบันก็เป็นเมียน้อยเศรษฐี ซึ่งให้การเลี้ยงดูคนในครอบครัวเป็นอย่างดี พัชราต้องคอยปรนนิบัติ และเอาอกเอาใจมานพสามีใหม่ จึงมักจะทิ้งให้เบิร์ดอยู่กับยาย ที่เธอไปรับมาจากบ้านนอก เพื่อ มาดูแลเบิร์ดในเวลาที่ต้องออกไปนอกบ้านกับมานพ แม่ของเบิร์ดมักจะมีอารมณ์โกรธขุนเคืองที่ มานพไม่มาค้างที่บ้าน และทุกครั้งเบิร์ดก็จะเป็นที่รองรับอารมณ์ของแม่อยู่เสมอ จึงทำให้เด็กชาย ต้องเป็นคนซึมเศร้า อ่างว้างโดดเดี่ยว และบางครั้งก็ก้าวร้าวและเบิร์ดได้ซึมซับความรู้สึกเหล่านี้ ไว้กับตนเอง ซึ่ง นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ได้บรรยายความรู้สึกของเบิร์ดไว้ว่า

แต่อย่างหนึ่งที่เบิร์ดได้รู้ และซึมซับเอาไว้มากมาย จนกลายเป็นเด็กขี้อาย ก้าว รัวก็คือ การถูกทอดทิ้งให้อยู่กับความอ้างว้าง บางครั้งเขาคิดมากแม้จะเป็นความคิดของเด็กที่ยังไม่โตมากนัก แต่เบิร์ดก็พอจะรู้ว่าอะไรคือ "ความเหงา" และอะไรคือ "ความ อบอุ่น"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 226)

จากพฤติกรรมของพัชรา ทำให้เบิร์ดยิ่งรู้สึกอ้างว้างยิ่งขึ้นเมื่อได้เห็นภาพครอบครัวที่มีความอบอุ่นพร้อมพ่อแม่ ลูกของครอบครัวของนอร์ทจนทำให้เบิร์ดรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจยิ่งนัก เบิร์ด

อยากเล่าเรื่องต่าง ๆ ของตนให้แม่ฟังเพื่อแม่จะได้ชื่นชม แต่สิ่งที่เบิร์ดได้รับคือความไม่สนใจ ความไม่ยินดีในร้ายของแม่ สิ่งเหล่านี้สร้างความน้อยใจให้กับเบิร์ดมาก ดังที่นอร์ทคิด

น้ำตาของเด็กน้อยไหลอาบแก้ม ด้วยน้อยอกน้อยใจที่คุณแม่ไม่ได้สนอกสนาใจในเรื่องของตัวเองเลย ภาพแห่งความรักระหว่างนอร์ทและพ่อแม่ของเขาในวันนี้ยังติดแน่นในความทรงจำ และมันยิ่งทำให้เด็กน้อยสะเทือนใจ

เขานึกถึงงานนอร์ทขึ้นมาทันที นอร์ทโชคดีที่มีทั้งพ่อและแม่มีหน้าที่พ่อแม่ยังใส่ใจดีด้วยความคิดของเขาวันเวียนอยู่เพียงแค่นี้ก่อนที่จะหลับ และฝันร้าย

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 206 - 207)

นอกจากนี้เบิร์ดยังเกิดรู้สึกน้อยใจเมื่อเขาถูกแม่ทอดทิ้งให้อยู่บ้านตามลำพังในวันหยุด ซึ่งความรู้สึกของเด็กชายอยากจะเรียกร้องให้แม่พาเขาไปไหน ๆ ด้วย เพราะเขาต้องการความอบอุ่นจากแม่นั่นเอง จนวันหนึ่งแม่ไปเที่ยวพัทยานกับมานพสามิใหม่ เบิร์ดขอตามไปด้วยแต่ปฏิเสธไม่ยอมพาเบิร์ดไปด้วย แม้เบิร์ดจะอ่อนวอนขอไปด้วยแม่ก็ไม่ยอมพาไป จนเบิร์ดถูกแม่ดู ทำให้เบิร์ดเสียใจมาก ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนความรู้สึกของยายว่า

เบิร์ดกัดริมฝีปากด้วยความน้อยใจวันหยุดแท้ ๆ คุณแม่ยังไม่อยู่บ้าน ถึงจะไม่รู้ว่าคุณแม่ยังไม่อยู่บ้าน ถึงจะไม่รู้ว่าคุณแม่จะไปเที่ยวหรือไปธุระ แต่เด็กน้อยก็ไม่อยากให้ออกไป หรือหากจะออกไป ก็ปรารถนาเหลือเกินที่จะติดตามไปด้วย

ไม่ว่าในเส้นทางที่จะไปนั้นขึ้นสวรรค์หรือลงนรก นั้นก็ไม่ใช่ว่าสิ่งที่เด็กน้อยจะคิดไปถึงอย่างเดียวในความคิดตอนนั้นคือไม่อยากพาไป อยากให้ทุกคนอยู่ห้อมล้อมเขา

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 187)

เมื่อเบิร์ดผิดหวังเขาจึงแกล้งนารองเท้าแม่ไปซ่อนไว้หลังบ้าน เมื่อแม่หารองเท้าไม่พบรู้ว่าเบิร์ดเอาไปซ่อนไว้ จึงบังคับให้เบิร์ดไปหยิบมาให้และทารโทษเบิร์ดหรือในวันที่พ่อเลี้ยงของเบิร์ดไม่ได้นอนค้าง แม่เบิร์ดจะอารมณ์เสีย เกรี้ยวกราดอย่างรุนแรงกับเบิร์ด เช่น ใช้อำนาจด้วยวาจาที่รุนแรง ทบตีทำร้ายร่างกายต่าง ๆ เบิร์ดไม่เข้าใจในการกระทำของแม่ เพราะเบิร์ดไม่

ได้ทำผิดแต่ถูกลงโทษ เบิร์ดจะเกิดอาการตกใจและกลัวมาก ดังที่เมียมานพามาทำให้กลับบ้าน แม่ของเบิร์ดโกรธมากจึงระบายอารมณ์กับเบิร์ด โดยดูและทำร้ายเบิร์ดด้วยอารมณ์โกรธ

"เจ้าเบิร์ด!" หล่อนตวาด

เบิร์ดวิ่งหน้าตื่นเข้ามาหา

"เลือกมาแอบฟังอะไร" ว่าแล้วหล่อนก็หยิกหนับเข้าให้

เบิร์ดเจ็บเหลือเกิน เจ็บกว่าทุกวัน เพราะวันนี้คุณแม่หยิกแรง...

"ไอ้เบิร์ด...ไอ้เบิร์ด!"

"เลือกออกไปไหนมา..." ว่าแล้วหล่อนก็ทุบปลักเข้าให้

เบิร์ดปกป้องพัลว่ ทั้งตกใจและไม่เข้าใจอะไรเลย

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 118 - 119)

เบิร์ดได้แต่เสียใจและรู้สึกเหงา ขาดความรักความอบอุ่น ทำให้เบิร์ดกลายเป็นเด็กขาดความเชื่อมั่น ก้าวร้าว เพราะถูกทอดทิ้งให้อยู่กับความอ้างว้าง ยิ่งตอนนี้ไม่มียายแล้วเบิร์ดยังรู้สึกเหมือนอยู่คนเดียว ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนความรู้สึกของเบิร์ดว่า

ไม่มีใครถามเบิร์ดสักคำว่า "กินข้าวแล้วรึยัง"

ชีวิตนี้หนอ หากยังมีคุณยาย เบิร์ดคงจะนอนซุกอกาให้อบอุ่น แต่ยามนี้ เบิร์ดมีแต่ห้องที่ตกแดงไว้วางใจด้วยเงิน...

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 187)

เบิร์ดหาทางออกโดยออกนอกบ้านไปหานอร์ท เพื่อนบ้านเป็นประจำ บางวันเบิร์ดจะเพลินอยู่กับเพื่อนจนลืมคิด แต่ก็ไม่ได้สร้างความหวังยาให้กับแม่ของเบิร์ด เพราะจิตใจของเธอหมกมุ่นอยู่กับมานพเพียงคนเดียว จึงเป็นโอกาสดีของเบิร์ดที่จะออกเที่ยวได้บ่อย ๆ และเมื่อเบิร์ดไปโรงเรียน แม่ไม่เคยไปรับเบิร์ดปล่อยาให้เบิร์ดกลับรถแท็กซี่เอง ซึ่งสร้างความว่าเหวให้กับชีวิตมาก ตอนยาย

ยังอยู่ ยายก็มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับเบิร์ด ซึ่งนางเองก็ไม่สามารถช่วยหลานได้ ผู้เขียนได้กล่าวถึงความคิดของยายเบิร์ดว่า

เด็กน้อยตาตาที่นั่งเบียดอยู่ข้าง ๆ ดุหงอยเหงาเหลือเกินอนาคตจะเป็นฉันใดหนอ ถึงนางจะไม่ได้รำเรียนอะไรมากมาย แต่ประสบการณ์ชีวิตก็สอนให้นางได้รู้ว่าเด็ก ๆ หลายคนมันต้องเสียคนไปแล้วเพราะถูกพ่อแม่ทอดทิ้งไม่มีเวลาให้

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 16)

จากสภาพครอบครัวของเบิร์ดที่แม่ไปมีสามีใหม่ โดยไม่เอาใจใส่ลูกเท่าที่ควร แต่เบิร์ดยังได้รับความรักความเอาใจใส่จากยายที่ช่วยดูแลให้ความอบอุ่น เมื่อยายตายเบิร์ดถูกทิ้งให้อยู่ลำพังกับคนรับใช้ทำให้เบิร์ดเป็นเด็กก้าวร้าว เอาแต่ใจตนเอง และเมื่อถูกแม่ดูว่าหรือทำโทษ เบิร์ดก็จะนำพฤติกรรมที่ได้รับไปแสดงกับคนรับใช้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่สมควรเพราะจะเกิดพฤติกรรมอื่น ๆ จากคนรับใช้ย้อนกลับในทางเลวร้ายได้

ในเรื่อง "ผ่านไบบ่เหมือนสายลม" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนสภาพครอบครัวที่แม่มีสามีใหม่ คือมาลัยแม่ของลินดา ได้เลิกกับพ่อ แล้วมีสามีใหม่ นางหลงรักสามีใหม่มาก จนลืมลูก ไม่ได้ใส่ใจดูแลลูกเท่าที่ควรกระทำ ทำให้ลินดาขาดความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัวไม่มีที่ปรึกษา หรือ ลินดาต้องอยู่คนเดียว เพราะเธอมีแม่ที่ไม่รับผิดชอบในความสุขทุกข์ของลูก และพ่อเลี้ยงมีพฤติกรรมชั่วร้าย มีจิตใจไร้คุณธรรม ถ้าหันกลับมา พ่อเลี้ยงจะพยายามหาโอกาสลวนลาม เพื่อข่มขืน ลินดาตลอดเวลา แต่บังเอิญยังไม่สบโอกาสจึงเป็นสาเหตุให้ลินดาไม่อยากรกลับบ้าน มักจะอยู่ที่โรงเรียนตอนเย็น ๆ เสมอ ๆ และปรับทุกข์ให้ครูบันลือฟัง แทนที่ครูจะช่วยเหลือกลับข่มขืนจนท้องดังที่ครูประจักษ์ให้ลินดาเล่า เหตุการณ์ที่ถูกครูบันลือข่มขืนตอนหนึ่งว่า

"บ้านหนูไม่น่าอยู่ มันเหมือนนรกค่ะ"

"เธออยู่กับใคร"

"แม่ค่ะ ลินดาน้ำตาซึม แต่ก็ยังอยากจะเล่าทุกอย่างต่อไป"

"แล้วคุณพ่อของเธอล่ะ"

"เลิกกับแม่ค่ะ..."

"เธอก็ควรจะอยู่กับแม่ แม่ไม่มีพ่อคงต้องการลูกทดแทน ลินดามีพี่ น้องหรือเปล่า"

"หนูเป็นลูกคนเดียวค่ะ"

"ยังต้องอยู่กับแม่ให้มาก ๆ คนเราเมื่อต้องเลิกรากันก็มีลูกนั้นแหละมาทดแทน มาทำ
าให้ชีวิตอบอุ่นขึ้นได้"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 11)

หลังจากเกิดเรื่อง ลินดาถูกไล่ออกจากโรงเรียน เธอไม่ได้รับความเป็นธรรมไม่รู้จักหัน
หน้าไปปรึกษาใคร จะกลับไปหาแม่เล่าให้แม่ฟังก็เกรงว่าแม่จะไม่เชื่อหรืออาจจะถูกพ่อเลี้ยง
กลอนลามจะข่มขืนเธออีก ลินดาลัดกลุ้มมาก จึงตัดสินใจหาด้วยตัวเอง หนีเตลิดไปผจญชีวิตในสังคม
เพียงคนเดียว

จากเหตุการณ์ที่กล่าวมา ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นว่าสภาพครอบครัวที่แม่มีสามีใหม่ และแม่
หลงรักสามีใหม่จนไม่มีเหตุผล มีวเมาอยู่กับกิเลส ไม่ได้หาตระแวงในความปลอดภัยของลูก ไม่ได้
าให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูก ลูกขาดที่พึ่ง ไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ถูกต้อง จึงหาวิธีการ
แก้ไขปัญหาเอง และต้องเผชิญกับสิ่งที่ชั่วร้ายในชีวิตตลอดมา จนในที่สุดก็รู้ว่าบ้านคือที่ที่ปลอดภัย
สามารถให้ความสุขได้อย่างแท้จริง และแม่คือที่พึ่งที่ดีที่สุดของลูก

1.6 สภาพครอบครัวชนบท

ครอบครัวชนบทมีลักษณะ เป็นครอบครัวที่สมาชิกของครอบครัวมีความสัมพันธ์กัน
แบบปฐมนิคม มีการร่วมกันทำงาน มีความรักใคร่ปรองดองกัน มีความเป็นอยู่อย่างใกล้ชิด ช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกัน และสมาชิกทุกคนมีความผูกพันต่อกันอย่างแท้จริง การดำเนินชีวิตเป็นแบบง่าย ๆ
เพราะฐานทางเศรษฐกิจค่อนข้างยากจน ต้องรับจ้างหาเลี้ยงครอบครัวไปวันหนึ่ง ๆ ดังเช่น

ในเรื่อง "ถนนนอกเมือง" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนภาพของ
ครอบครัวชนบทที่มีชีวิตและความเป็นอยู่ของครอบครัวบุญเหลือ เขาอายุ 9 ขวบ เรียนหนังสืออยู่ชั้น
ประถมศึกษา บุญเหลือมีพ่อเป็นกรรมกรรับจ้างขุดดิน ขนดินในละแวกชนบทใกล้ ๆ บ้าน ส่วนแม่ป่วย
ถูกกระต่ายขाय มีรายได้เลี้ยงชีพไปวันหนึ่ง ๆ และยังได้ค่าแรงที่ไม่เป็นธรรม ดังที่พ่อของบุญเหลือ
ได้พูดคุยกับนายจ้างเรื่องค่าแรงขุดดินที่ถูกกดราคาว่า

"เหมาเป็นคัน ๆ เขาให้คืนจะสองร้อย"

"ก็ราคาดีเหมือนกันน้ำ" พ่อว่า

เพราะอะไรล่ะ ไอ้สองร้อยนี่มันไม่ชัลดัมพ์ธรรมดาอะ มันใช้สืบล้อชนเลยเชียว"

"บ้างก็แย่หน่อย ถ้าสืบล้อนี้มันต้องคันละสามร้อยซิ"

"ขาดงานมาหลายวันแล้ว" พ่อตอบและหัวเราะอย่างขมขื่น

"ถ้าไม่เกี่ยวเรื่องราคาค่าเหนื่อย จะทำด้วยกันก็เอนะ"

พ่อกับน้ำคว่ำจอบคนละด้าม เสียบุ้งก็เข้าที่ปลายจอบ แล้วแบกทิ้ง ๆ ออกไปที่ภูเขากองโต ขณะที่มีมองตะวันลับลา

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2523 : 52 - 53)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ที่เอื้อเพื่อเพื่อแผ่กันระหว่างเพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน เมื่อพ่อของบุญเหลือชนดินกลับมาบ้าน แม่ของบุญเหลือจะปฏิเสธอาหารมาเลี้ยงดู ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้บรรยายไว้ในความคิดของแม่บุญเหลือว่า

แม่พับถุงต่อไป ส่วนน้ำจก็คิดถึงข้าวมือกลางวันที่จะต้องจัดเตรียมไว้ให้คนทำงานกลางแดดสองคนนั้น

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2523 : 53)

ด้วยความมีน้ำใจแม่ของบุญเหลือที่จัดเตรียมอาหารการกินไว้เลี้ยงน้ำสด เพราะเขาทั้งสองทราบซึ่งกับน้ำใจของน้ำสด ที่แบ่งงานให้ทำในขณะที่พักของบุญเหลือกำลังตกงาน ดังที่พ่อแม่ของบุญเหลือได้พูดกับน้ำสดว่า

"พู่นี่ไม่ต้องเอาข้าวมานะ กินด้วยกันนี่แหละ"

"ไม่เอน่า จะมาล้มทับกันทำไม ำห้มันเย็นไปกว่านี้ละ"

"แหม ไม่ล้มทับพ่อก" แม่รีบบอก ขณะยกกาน้ำลงจากเตาและวางไว้กลางบ้าน"

"ที่นั่นช่วยให้เราทำงานได้เงิน เราก็ต้องช่วยพี่บ้าง"

~~~~~

ข้าวมือกลางวัน ๆ นี้ผ่านไปอย่างอบอุ่น

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2523 : 55 - 56)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังสะท้อนให้เห็นถึงการอบรมเลี้ยงดูลูกของคนในชนบท เช่น แม่ของบุญเหลือมักจะสอนให้เขาช่วยเหลือตนเอง และสอนให้รู้จักประหยัด ดังที่บุญเหลือต้องอาบน้ำทำความสะอาดร่างกาย และแต่งตัวเอง ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้บรรยายถึงตอนที่พ่อบุญเหลือสั่งให้บุญเหลือไปอาบน้ำว่า

บุญเหลือจ้วงขันพลาสติกเก่า ๆ ตักขึ้นมาราดตัวแรง ๆ

"อย่าอาบให้มันเป็ลือนักนะ น้ำนะ"

บุญเหลือชะงักมือ เขายังไม่ได้จู่จู่โคลเลย สองจิตสองใจว่าจะจู่จู่โคลเสียก่อน หรือจะพอเพียงแค่นี้ เพื่อประหยัดน้ำ เพราะเขารู้ว่าพ่อเป็นคนเหนียวกับการดักน้ำใส่ร่อง แต่ในที่สุดเขาก็จัดการจู่จู่โคลให้สะอาด

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2523 : 71)

จากสภาพการณดังกล่าวเห็นได้ว่า ครอบครัวของบุญเหลือเป็นครอบครัวชนบท ที่มีฐานะยากจน รับผิดชอบดินเพื่อเลี้ยงครอบครัวที่มีพ่อ แม่ ลูก และครอบครัวของบุญเหลือก็เป็นครอบครัวที่มีความสุข มีความรัก ความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด รวมทั้งความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดเวลา

1.7 สภาพครอบครัวที่ให้ความสำคัญในเรื่องการเลี้ยงดู

หน้าที่สำคัญของครอบครัว คือ จะต้องให้การอบรมเลี้ยงดูและเสริมสร้างพฤติกรรมต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เป็นคนดี มีวัฒนธรรมการเลือกดำเนินชีวิตในทางที่ถูก และเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคมได้ จึงถือว่าการอบรมเลี้ยงดูเป็นเรื่องสำคัญที่จะนำไปสู่การมีชีวิตที่ดี เช่น

ในเรื่อง "ไม้ไผ่กลัด" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนถึงสภาพของครอบครัวในด้านการเลี้ยงดูลูกที่จะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการที่จะทำให้ลูกเป็นคนดีได้ ดังที่ครอบครัวของศรัทธาจะให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาของลูก โดยที่บุษบงผู้เป็นภรรยาจะยอมจ่ายเงินกินเปล่าให้กับโรงเรียนดี ๆ ที่สังคมยอมรับ เพื่อให้ลูกของเธอได้เข้าเรียนในโรงเรียนเพื่อจะได้มีพื้นฐานที่ดีขึ้นเมื่อเติบโต ดังที่บุษบงสนทนากับศรัทธาว่า

"นั่นแหละค่ะ สำคัญทีเดียว เพราะจะเป็นจุดเริ่มต้นเด็ก ๆ ถ้าเริ่มดีเท่ากับว่าได้เปรียบคนอื่นไปแล้ว"

"แล้วคุณคิดจะเอาลูกไปเรียนที่ไหน?" เขาตัดบทถามในใจ คิดจะไม่ยุ่งเรื่องนี้อีก เพราะเพียงแค่นี้ เริ่มเค้าความวุ่นวายเสียแล้ว

"โรงเรียน..." หล่อนเอ่ยชื่อโรงเรียนฝรั่งแห่งหนึ่ง "แต่ต้องจ่ายเงินมากเขาจะเอาเงินไปช่วยสร้างตึกสามหมื่นค่ะ"

"สามหมื่น" ชายหนุ่มแทบจะหน้ามืดทันที "มันก็ค่าแป๊ะเจี๊ยะดี ๆ นี่เอง ทำไมเราจะต้องยอมให้มันชู้ตริตด้วยล่ะ?"

"แหม!...คุณ วิศว วิศว วิศว เขาก็ยอมทั้งนั้นแหละค่ะ ถ้าอยากให้ลูกเข้าโรงเรียนดี ๆ ก็ต้องยอม"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2534 : 112 - 113)

การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเลี้ยงดูลูกก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง นั่นคือ การที่ครอบครัวของบุษบงจะคอยควบคุมดูแลลูกชายตลอดเวลา แม้กระทั่งการดูโทรทัศน์ก็ต้องแนะนำรายการที่เป็นประโยชน์ให้แก่ลูก เพื่อจะได้มีพื้นฐานติดตัวไว้ ดังที่ภูเขาคูรายการโทรทัศน์ที่ชอบแต่บุษบงไม่อนุญาตแต่กลับสอนลูกว่า

"ดูทีวีแข่งกับยังยี้ดีกว่า สนุกกว่าตั้งเยอะ"

"ไม้ไผ่ได้ลูก มีแต่เรื่องฆ่ากัน ไม่ดีนะค่ะ"

"แต่มันสนุก สนุกกว่าหนังฝรั่งเรื่องนี้ก็ พูดยะไรก็ไม่รู้เรื่อง ภูเขาคูฟังไม่รู้เรื่อง"

"แล้วลูกอยากรู้เรื่องมัยล่ะ?" บุษบงได้ทรีบสอน

"ถ้าหนูอยากฟังรู้เรื่องเหมือนคุณพ่อคุณแม่ หนูต้องขยันเรียนหนังสือให้เก่ง ๆ นะคะ"

"เรียนภูเขาเรียนแล้ว ที่โรงเรียนสอนเอปีชีด้วย"

เด็กชายว่าพลางท่อง เอ ปี ชี ตามประสาเด็ก

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2534 : 145)

ส่วนศรัทธาผู้เป็นพ่อแม่นักกลับมาว่าการเลี้ยงดูลูกควรจะทำให้มีความสำคัญในด้านการทางอารมณ์มากกว่าด้านสติปัญญา สำหรับเด็กเล็ก ๆ ดังเช่น ภูเขา ลูกชายของเขาซึ่งเรียนอยู่ในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนเน้นหนักในด้านการเรียน ซึ่งศรัทธาคิดว่า

โรงเรียนน่าจะหันมาสนใจทางด้านการส่งเสริมความถนัดหรือเกมที่เสริมปัญญา และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จะดีกว่า

เด็กอายุเพียงแค่นี้ ดูเหมือนว่าที่โรงเรียนจะเน้นการเรียนหนัก เพื่อให้ผู้ปกครองเห็นว่าโรงเรียนดี จะต้องทำให้เด็กเก่งสอบได้คะแนนดี ๆ มากไป

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2534 : 148)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้สะท้อนถึงสภาพการอบรมเลี้ยงดูที่จะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก ดังที่บุษบงแสดงความเห็นว่า แม้ว่าน้อยหน้าจะมีพฤติกรรมไม่ค่อยเรียบร้อยเท่าใดนักเนื่องจากขาดการอบรม เพราะพ่อแม่มีปัญหาแยกทางกันก็ตาม แต่บุษบงคิดว่าการค่อย ๆ อบรมและเฝ้าฝึกฝนเด็กขายน้อยหน้านั้นน่าจะพอนำให้น้อยหน้าดีขึ้นได้ ดังข้อความที่ว่า

ทุกสิ่งทุกอย่างที่บุษบงให้กับภูเขา เธอก็จะให้หน้าเท่า ๆ กัน แต่น้อยหน้าก็ยังต้องการที่จะเป็นอย่างเดิม เหมือนเมื่อตอนที่อยู่บ้านย่า คือ ทาอะไรเมื่อไหร่ก็ได้ ตามใจที่อยากจะทำ เขามักจะผีนกยูงอยู่บ่อย ๆ ซึ่งบุษบงก็ใจเย็นที่จะชี้แจงและฝึกฝนเด็กชายจนน้อยหน้ากลายเป็นเด็กที่พูดจาดีขึ้น

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2534 : 164 - 165)

การอบรมเลี้ยงดูนั้นถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่พ่อแม่จะต้องให้ความสนใจดูแล ให้ความรักเป็น ผู้ที่คอยอบรมสั่งสอนในสิ่งที่ดีงาม เด็กจะได้รับความอบอุ่นเมื่ออยู่กับพ่อแม่ ดังที่บุษบงให้ความสนใจ ภูเขานในเรื่องอาหารการกิน การศึกษาเล่าเรียน การดูโทรทัศน์ โดยคอยให้คำแนะนำชี้แจงสิ่งที่ เป็นประโยชน์เพื่อมีโอกาสมองมา

จากสถานการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ เขียนภาพสะท้อนของ ครอบครัวออกมาในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวเอาไว้แล้วอย่างชัดเจน และนำมาถ่ายทอดลงใน เนื้อหาของนวนิยายแต่ละเรื่องอย่างน่าสนใจ โดย นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้ถ่ายทอดภาพของ ครอบครัวแบบต่าง ๆ นี้จากประสบการณ์ที่เขาได้พบเห็นจากสังคมทั่วไปแล้วนำมาเรียบเรียงกันอย่าง มีสาระ จนสามารถกล่าวได้ว่า นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ใช้ภาพสะท้อนของครอบครัวที่น่าสนใจใน สังคมเป็นวัตถุดิบในการสร้างเนื้อหาในนวนิยายแต่ละเรื่องนั่นเอง

2. ด้านอาชีพ

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพชีวิตของผู้คนในสาขาอาชีพต่าง ๆ ไว้ใน นวนิยายของเขาโดยผ่านตัวละครในแต่ละเรื่อง โดยประมวลภาพของคนแต่ละอาชีพให้ผู้อ่านได้รู้จัก ตามประสบการณ์ของเขาที่พบเห็นในสังคมปัจจุบันสะท้อนลงในเนื้อหาของนวนิยาย อาชีพต่าง ๆ ที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพลงไว้ในนวนิยายของเขามีดังต่อไปนี้

2.1 อาชีพครู

"หางเครื่อง" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของอาชีพ ครูโดยผ่านตัวละครที่ชื่อ รวี เขาเป็นชายหนุ่มที่ประกอบอาชีพครูสอนวิชาดนตรีในโรงเรียนแห่งหนึ่ง เป็นงานประจำ ส่วนในตอนกลางคืนหลังเลิกสอนแล้วเขาก็จะไปเล่นดนตรีตามห้องอาหาร เพื่อเป็น การหารายได้พิเศษแต่รวิก็เป็นครูที่ดี กล่าวคือ เขาจะเป็นครูที่มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน ประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยที่ดี และจะรักษาภาพลักษณ์ของความเป็นครูเป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้ จากบทสนทนาตอนหนึ่งที่เดือนได้พูดคุยกับรวิถึงเรื่องปัญหาการทำงานที่โรงเรียนรวิว่า

"มันก็มีบ้าง เพราะอาชีพครูมันมีระเบียบวินัยเราต้องไปแต่เช้า ไปให้ทันเส้นแดง
แล้วก็ต้องกลับตามเวลา..."

"พี่ก็อดอัดแย่"

"ไอ้...อยู่ที่ว่าเจ้านายจะเข้าใจเราสักแค่ไหน พี่เองไม่เคยเสียงาน พี่ระวังเรื่องนี้มาก เมื่อเวลาเราผิกระเปียบไปบ้างคนเขาจะได้ไม่ว่า เพราะงานเราดี เรารับผิดชอบ..."

เดือนพฤษภาคมนี้รับ แต่เธอก็ยังพบสีหน้ากังวลของเขา

"ทำไมไม่ลาออกมาเล่นดนตรีเสียเลยล่ะ"

"อีกสักพักนึง ตอนนี้นักร้องมันยังไม่มั่นคง เราต้องทำงานสองอย่างจริงจังพี่ก็เลยอายใจเหมือนกัน แต่มันไม่ผิดนี่ใช่ไหมเดือน เราหารายได้พิเศษของเราโดยงานหลักไม่เสีย เพียงแต่ว่า ร่างกายเราแย่น้อยเหนื่อยน้อย"

"พี่เคยนอนหลับในเวลาสอนหนังสือไหม"

"ใคร ๆ เขาก็ตราหน้าว่าพี่ต้องเคย แต่พี่ระวังมากเรื่องนี้ พี่จึงไม่เคยหลับเลย"

"แล้วพี่ทนได้ไงนะ..."

"ก็มันจำเป็นนี่ ภาพพจน์ของเราจะได้ไม่เสียไง"

รวีหัวเราะเบา ๆ "บางทีนี่หลับในเลยยังมี เวลาที่ดนตรีเลิกดึกนะ เอ้อ...ไม่ใช่เทวดานี่นะ เรามันก็ไ้มนุษย์ธรรมดา ร่างกายมันไม่ใช่เหล็กไหล เครื่องจักรก็ยังมีพักเครื่อง แต่อย่างว่ากลัวเค้าจะว่าได้เลยต้องทน"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 110 - 111)

นอกจากนี้รวิยังแสดงถึงความรับผิดชอบต่อนักเรียนในการสอน กล่าวคือ เมื่อเขาจะละทิ้งงานสอนออกไปทำธุระข้างนอกโรงเรียน แต่พอได้พบกับผู้อำนวยการซึ่งให้แง่คิดกับเขาเรื่องการทบทวนที่กับการมีความจำเป็นส่วนตัวควรจะต้องพิจารณาให้เหมาะสม รวิจึงเกิดความละอายใจเนื่องจากความจริงแล้วเขาไม่ได้มีธุระจริงอย่างที่เขายกผู้อำนวยการในตอนแรก เขาจึงไม่ขอลาออกไปนอกโรงเรียน ดังปรากฏในบทสนทนาตอนหนึ่งระหว่างรวิกับผู้อำนวยการโรงเรียนว่า

"คุณมีชั่วโมงสอนหรือเปล่า"

รวิอึ้งลงไปที่นั่น นึกตามนิตนเองที่ด่วนเข้ามาเฝ้าลา ทั้ง ๆ ที่ตนเองเป็นครูมานานจนรู้อยู่แก่ใจว่า หากไม่มีชั่วโมงว่างแล้วก็ไม่ควรจะไปไหน

การทิ้งห้องเรียนไปธุระนั้นก็มีผลเสียมากมาย ถึงแม้จะมีการฝากห้องหับไว้กับใครแล้วก็ตามที

"ถ้ามันไม่จำเป็นจริง ๆ คุณก็ไม่ควรทิ้งเด็ก อันนี้ผมไม่ได้ขัดหรือกะ แต่อยากให้คุณทบทวนธุระเสียก่อนว่ามันสำคัญมากสักแค่ไหน... ถึงกับจะทิ้งเด็กไป"

รวิตต์ใจได้ เขาละอายใจเกินกว่าที่จะออกอ้อนขออนุญาตอีกต่อไป

"ผมเปลี่ยนใจแล้วครับ... ธุระมันไม่สู้จะสำคัญนักหรอก อาจจะพูดได้ว่ามันไม่สำคัญเลยก็ได้..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 511)

รวิตต์ประสบความสำเร็จในอาชีพครูที่เขาทำอยู่ เขาเป็นครูที่มีความรับผิดชอบต่องานที่การงาน ทางานด้วยความสามารถ ประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยที่ดี และสามารถรักษาภาพลักษณ์ของการเป็นครูไว้ได้อย่างดีเยี่ยม สมควรเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นได้

ในเรื่อง "ผ่านไปเหมือนสายลม" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของครูที่ขาดความยุติธรรม และเข้าข้างครูซึ่งกระทำความผิด นั่นคือ ผู้อำนวยการของโรงเรียนและครูประจำชั้นของลินดาพยายามคาดคั้น และพูดจาข่มขู่ลินดา หลังจากที่ทราบข่าวว่าเธอถูกบันลือครูหนุ่มในโรงเรียนข่มขืนแต่คนทั้งสองก็ยังปรีกปราวว่าเป็นเพราะความประพฤติดิที่ใหม่เหมาะสมของลินดาเองที่เป็นคนที่ไม่รักษานวลสงวนตัว ดังในบทสนทนาที่กล่าวถึงการไต่สวนเรื่องราวระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนครูประจำชั้นกับลินดาตอนหนึ่งว่า

"โรงเรียนของเราไม่เคยมีเรื่องน่าอัปยศอย่างนี้เลยนะ"

ผู้อำนวยการเอ่ยต่อไปอยู่เรื่อย ๆ ดวงตาที่พอมองแววปรานีเหลืออยู่บ้าง เริ่มเครียดขึ้นทุกที น้ำเสียงก็เริ่มเหมือนจะดุ ๆ อีกด้วย แต่ลินดาไม่กลัวหรอก เมื่อมันเลยจุดนั้นมาเธอก็ไม่กลัวอีกต่อไปแล้ว

"เธอรู้ไหมว่า ความคิดของเธอเนะ ถึงกับจะต้องออกโรงเรียนเชียวหนา" พ.อ. สาทักอีก

"ทราบค่ะ"

เธอตอบเฉยเมย ไม่มีความหวาดหวั่นให้เห็นแม้แต่น้อย

"อยากมีเพื่อนหรือหรือนะ" อาจารย์ประจำชั้นตะคอก

"เปล่าค่ะ..." ลินดาหันไปตอบตาวาวด้วยความไม่พอใจ "หนูอยากเรียนหนังสือค่ะ"

อยากเรียนแล้ว ทำไมทำตัวเหลวไหลยังงี้ เราเป็นลูกผู้หญิงมันต้องรักนวลสงวนตัวซี ถ้าไม่รักตัวเองก็ควรจะรักชื่อเสียงของโรงเรียนบ้าง เธอเสียตัวคนเดียวที่ไหนเมื่อเธอเสียตัวโรงเรียนก็เสียชื่อเสียงไปด้วย เพื่อน ๆ ที่เขาดี ๆ ก็ต้องอับอายขายหน้าตาม ๆ กัน... เพราะเธอคนเดียวลินดา..."

อาจารย์ประจำชั้นกระแทกเสียง

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 9)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้ที่เคร่งครัดต่อระเบียบวินัย แม้มีความเวทนาต่อศิษย์บ้าง แต่เขาก็ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน โดยไล่ลินดาออกจากโรงเรียน เพราะถือว่าเธอประพฤติตนไม่เหมาะสม ท้าผิดกฎระเบียบของโรงเรียน โดยไม่มีการผ่อนผัน หรือหาทางออกที่ดีกว่านี้ให้

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังสะท้อนภาพของครูที่มีพฤติกรรมเลวร้าย นั่นคือการข่มขืนลูกศิษย์ที่เป็นเด็กนักเรียนหญิงในโรงเรียน เนื่องจากไม่สามารถข่มใจ และหักห้ามพฤติกรรมความต้องการทางเพศของตนเองได้ นั่นคือ บันลือ ครูหนุ่มในโรงเรียนที่กล้าเปิดใจสารภาพกับผู้อำนวยการในโรงเรียนของเขาในบทสนทนาตอนหนึ่งว่า

"ลินดานะมีปัญหาที่บ้าน เด็กต้องการหนีร้อนมาพึ่งเย็น เด็กไว้ใจคุณเพราะคุณเป็นครู คิดว่าคุณจะเป็นที่เย็นที่ทำให้เธอคลายร้อน แต่คุณกลับร้อนยิ่งกว่า อะไรทำให้คุณพลาดไปถึงขนาดนี้หือ"

"ผมทนไม่ไหวหรอกครับ ลินดาสวย ผมมันผู้ชายเด็กสาว ๆ ขาว ๆ ยั๊งนี้ ผมจะทนได้ยังไง" บันลือเปิดอกสารภาพสิ้น

"คุณทนไม่ได้ทั้ง ๆ ที่ผู้หญิงคนนั้นเป็นลูกศิษย์ของคุณหรือ"

บันลือนิ่ง ความละอายใจขณะนี้ทำให้เขาไม่อาจจะตอบคำถามของผู้อำนวยการได้

"โรงเรียนเรามีเด็กสวย ๆ มากมาย สวยกว่าลินดาอีกแต่ครูผู้ชายหนุ่ม ๆ ของเราไม่เคยก่อเรื่องเหมือนคุณ แล้วนี่..." ผู้อำนวยการชักจะมีอารมณ์ขื่นมาบ้าง

"แล้วนี่ถ้าคุณเห็นผู้หญิงสวย ขาว คุณก็ต้องข่มขืนเขาหมดหรือ คุณออกไปเถอะ อย่าเป็น
ครูเลยมันเสีย..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 30)

แม้ผู้อำนวยการโรงเรียน จะเรียกครูบันลือมาตักเตือนให้เขาสำนึกในหน้าที่ของครูต่อนักเรียน บันลือก็กลับโต้แย้งจนผู้อำนวยการหมดความอดทนที่จะช่วยเหลือ จึงขอให้บันลือลาออกไปเสียจากราชการ อย่าอยู่เป็นครูอีกต่อไปมีเพื่อนครูหลายคนได้ทักท้วงให้ครูบันลือเลิกพฤติกรรมที่กระทำอยู่เสียที ครูบันลือกลับพูดกับเพื่อนอย่างไม่ละอายว่า

"เอ็งอย่ายุ่งกับเด็กนักเรียนเลยวะ มันไม่ดีหรอก"

"เด็กนักเรียนหิวดี ของใหม่ ๆ ชิง ๆ ถึงนักเรียนก็เถอะ ให้อพวกแก่น ๆ นะก็หา
บริสุทธียาก ถ้าเอ็งจะมีเมียก็ต้องเด็กนักเรียน ถึงจะได้ของชิง ๆ"

"ถ้าเอ็งทำอย่างงี้ อีกหน่อยเด็กนักเรียนก็ไม่มีเด็กบริสุทธินะจ้ะ"

เขาหัวเราะอย่างผู้ยิ่งใหญ่ ก่อนจะตอบเพื่อนไปว่า

"แต่คนอื่นเขาไม่ถือเหว"

"นั่นเป็นธรรมชาติของบันลือ ที่เพื่อนหลายคนทนที่คบหาด้วยไม่ได้ ต่างก็ปลีกตัวออกไป
เรื่อย ๆ ที่เหลืออยู่บ้างก็เพื่อนประเภทเดียวกันหรือคล้าย ๆ กัน

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 131)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวเพื่อน ๆ ได้ตักเตือนแต่ครูบันลือกลับหัวเราะเยาะคำทักท้วงของเพื่อนครูผู้หวังดีเหล่านั้น ทำให้เพื่อนหลาย ๆ คนต่างปลีกตัวไม่คบหากับบันลือ เหลือเพียงแต่เพื่อนประเภทเดียวกับบันลือที่ยังคงคบกันอยู่ นอกจากนั้นผู้เขียนได้บรรยายลักษณะของบันลือเมื่อย้ายไปอยู่โรงเรียนแห่งใหม่ และมีเด็กนักเรียนหญิงใหม่ไว้ว่า

ที่โรงเรียนแห่งใหม่ เด็กหญิงคนใหม่หลายคนอยู่ในสายตาของเขาแล้ว เพียงแต่รอ
เวลาอันเหมาะสม เขาก็จะสละศรับของครูออก แล้วกลายเป็นสัตว์ร้ายตะครุบเหยื่ออ่อน
เยาว์ต่อไป

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 130)

อาชีพครูของบันลือที่ได้ประพฤติปฏิบัติตั้งแต่ต้นจนถึงสุดท้ายเชื่อว่า ไม่มีตอนใดที่ถือว่า เป็นครูได้เลย เขาเปรียบเสมือนสัตว์ร้ายที่อาศัยอยู่ในร่างของครู และอาศัยร่างนั้นทำร้ายคนอื่นที่ รู้ไม่เท่าทัน จากการประพฤติปฏิบัติตนที่ไม่สมควรได้ชื่อว่าเป็นครู ถือว่าเป็นภัยต่อสังคมทำให้เด็กผู้ บริสุทธิ์ต้องกลายเป็นผู้รับบาป โดยที่พวกเขาไม่ได้ก่อขึ้นเลย

2.2 อาชีพตำรวจ

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนอาชีพตำรวจผ่านตัวละครที่ชื่อ "เรื่อง" ใน นวนิยายเรื่อง "ฆาตกร" เป็นเรื่องของตำรวจชั้นประทวนยศ "จ่า" ซึ่งมีความประพฤติไม่น่า ศรัทธาเท่าใดนัก จ่าเรื่องเป็นตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์โดยมิชอบ เขาเป็นตำรวจที่มี การกระทำที่จัดได้ว่าอาศัยตำแหน่งหน้าที่การงานเบียดบัง และหาผลประโยชน์ส่วนตัว โดยจ่าเรื่อง ได้สร้างอิทธิพลกับพวกที่มีอาชีพจัดมวยชกแข่งขัน เมื่อจัดจัดชกมวยขึ้นจ่าเรื่องต้องการให้ลูกชายขึ้น ชกมวย จึงไปบังคับให้จิตผู้มียาเสพติด และเป็นคนหานักมวยจากอีสานมาชกโดยให้จิตหานักมวยที่ อ่อนคมีมือกว่าลูกชายของตนและบังคับให้แพ้ด้วย เมื่อลูกชายของตนพ่ายแพ้ทำให้จ่าเรื่องโกรธแค้นคิด ถึงกับโกงเงินค่าบัตรเข้าชมการชกชกมวยในครั้งนั้นทำให้จิตโกรธ และนำเรื่องดังกล่าวไปเล่าให้ นักหนังสือพิมพ์ที่เป็นเพื่อนของเปลวพังเพื่อให้อยู่ช่วยลงข่าวนี้ นอกจากนี้จ่าเรื่องยังเป็นตำรวจที่ชอบ ใช้อารมณ์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องกับหน้าที่ กล่าวคือ หากเขาไม่พอใจใครหรือใครที่ขัดผลประโยชน์ ของเขาแล้ว จ่าเรื่องก็จะพยายามยัดเยียดข้อหาให้ใครอื่นไว้วนครอบครองให้แก่เจ้าของร้านกาแฟ เพียงแต่เจ้าของร้านไม่ยอมให้ เขากินเหล้าฟรีในวันตรุษจีนเท่านั้น ดังข้อความตอนหนึ่งที่จิตนึกถึง พฤติกรรมของจ่าเรื่องประกอบการเข้าใจของเขาว่าเขาจะเอาเรื่องกับจ่าเรื่องดีหรือไม่ว่า

ถ้าจ่าเรื่องเกลียดใครขึ้นมา ใครคนนั้นก็คือ ศัตรูที่เขาจะต้องทำลายให้หายแค้นเข้า สักวัน

จ่าเรื่อง เคยจับเจ้าของร้านขายกาแฟคนหนึ่งไปโรงพัก โดยยัดข้อหาให้ใครอื่น วนครอบครอง เพียงเพราะเจ้าของร้านคนนั้นเคยขัดใจไม่ยอมให้เขากินเหล้าฟรี ในวัน ตรุษจีน

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 14)

นอกจากนี้ซิดยังเคยปรารภกับนายสนามมวถึงพฤติกรรมของจำเริญงาให้เขาฟัง เมื่อครั้งที่ซิดไปขอร้องให้นายสนามมวจัดคู่ชกพิเศษคือ ระหว่างลูกชายของจำเริญกับนักมวยที่ซิดจัดหามาเป็นคู่ชกให้ว่า แท้จริงแล้วซิดไม่ต้องการจะจัดให้มีการชกมวยของคู่นี้เลย แต่เขาตระหนักดีถึงความเลวร้ายของจำเริญงาที่ดีว่า จะต้องเกิดผลร้ายแก่เขาอย่างแน่นอนหากเขาไม่ยอมจัดมวยคู่นี้ขึ้น คำกล่าวของซิดตอนหนึ่งที่พูดกับนายสนามมวว่า

แล้วซิดก็เริ่มเล่าเรื่องที่จำเริญงามาบังคับขู่ขู่ให้เขาจัดลูกชายเข้ารายการให้เพื่อน และนายสนามมว

"ถ้าจำเริญงาเป็นคนอื่นอยู่คนเดียว..." ซิดกุมขมับ "แต่เนี่ยแม่งอิทธิพลภัยเลยมีเรื่องกะคนอย่างจำเริญงาเรื่องละก็ถูกกลับอีसानตึกว่า..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 15)

เมื่อซิดเล่าเรื่องที่จำเริญงาโกงเงินค่าบัตรในการแข่งขันชกมวยในครั้งนั้นไปเพื่อนหนังสือพิมพ์ให้ช่วยลงข่าวให้สำเร็จแล้ว จำเริญงาก็ถูกสารวัตรใหญ่ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของตนเรียกพบเพื่อซักถามข้อเท็จจริง จำเริญงาปฏิเสธข้อกล่าวหาของซิดทั้งหมด และขอร้องให้สารวัตรใหญ่ช่วยเหลือเขาเหมือนกับทุกครั้งที่สารวัตรใหญ่จะคอยช่วยลูกน้องทุกคนที่เคยทำผิดมาแล้ว แต่สารวัตรใหญ่กลับไม่พอใจในการกระทำของเขา และต่อว่าจำเริญงาอย่างรุนแรง ดังนั้นบทสนทนาที่ทั้งสองคนได้โต้เถียงกันตอนหนึ่งว่า

"กระจอกฉิบหายเลย!" สารวัตรเอนตัวพิงพนัก จุกหูหรือสูบใช้ความคิด "กูไม่รู้จะเอาหน้าไปซุกไว้ที่ไหน มีลูกน้องกระจอกอย่างมึงนี่ มีอย่างที่ไหนไอ้เห่า โกงเงินค่าบัตร เขาจะหาเงินใช้ทั้งทีไร้อย! มีทางทาเยะไป แต่มึงมันกระจอกฉิบหายกระจอกจริง ๆ"

หน้าของซิด ลอยวนเวียนอยู่ในความคิดของจำเริญงาทันที

"มึงเคียดร้อนเสียแล้วละไอ้เรื่องไอ้เห่า เจ้านายเขาอ่านเจอ กูคงจะช่วยอะไรมึงไม่ได้ เค้าต้องสอบสวนแน่ ๆ"

"ท่านช่วยผมด้วยสิครับ"

"ช่วยไม่ได้หรอกลงว่ามีเรื่องฉาวลงหนังสือพิมพ์ยังงี้ละก็ช่วยยาก หนังสือพิมพ์มัน

พิมพ์เป็นแสน ๆ คนอ่านกันทั่วประเทศ ถ้ามีขนาดนี้กู้ช่วยมึงไม่ได้หรอกเรื่องเอ๊ย"

"ธ...ท่านครับ ก็ที่ไอ้ศักดิ์มันยิงจิ้งจอกตายคาชอย ยังช่วยทำให้มันยิงจิ้งจอกได้เลยนี่ครับ"

"มันไม่เหมือนกันว๊วย ไอ้เรื่อง นั้นมันคนตายแล้ว คนตายมันพูดไม่ได้ว๊วย แต่รายมึงนี่ เจ้าทุกข้มันยังอยู่เออ...กูถามมึงสักคำ ตอบมาให้ขึ้นเสตือซิ ไอ้ที่เจ้าว่ามึงอมเงินค่าบัตร นะมันจริงหรือเปล่า...?"

สารวัตรหัวเราะขำ ๆ

"งั้นมึงหาหลักฐานเตรียมเอาไว้ กูจะให้ตำรวจไปเรียกไอ้ชิตมันมาพบ มึงต้องประกัน หน้ากับมัน มึงมีหลักฐานแน่นะ"

"ครับ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ 2525 : 64 - 65)

จำเรื่องพยายามหาทางชำระความแค้นที่ติดค้างกับเขาจนกระทั่งวันหนึ่ง เมื่อเขาสบโอกาส เขาก็จับกุมขโมยในข้อหาทำร้ายร่างกายทั้ง ๆ ที่ชิตเล่าความจริงว่าเขาช่วยเหลือหญิงสาวสองคนให้รอดพ้นจากการถูกข่มขืนจากพวกอันธพาลในชอย โดยชิตช่วยเหลือและจัดการกับพวกคนร้ายได้หมด จำเรื่องก็ไม่ยอมฟังและยืนยันจะจับเขาให้ได้ทั้ง ๆ ที่ชิตแสดงความจำนงแก่เขาว่าจะต้องปฏิบัติตาม วนช่วงกลางคืนให้เสร็จสิ้นก่อนแล้วตอนเช้า เขาจึงจะไปให้การที่สถานีตำรวจก็ตาม ดังเหตุการณ์ ตอนหนึ่งที่ชิตได้ตอบกับจำเรื่องว่า

รถสายตรวจของตำรวจท้องที่คันนั้นแล่นเข้ามาตามซอยอย่างช้า ๆ จนเมื่อมาถึงชิตนั้น แลละ รถคันนั้นจึงจอดก็กลง

ตำรวจสามคนปราดออกมาหาชิต

ชิตจำได้แม่นว่า โดยเฉพาะตำรวจคนที่หน้า

ไม่ซ้ำใคร จำเรื่องนั่นเอง

"คนี่แหละครับจำ มันดีหัวผม" ไอ้หนุ่มคนนั้นมุดหัวออกมาจากกระบะหลังขึ้นหน้าชิต

"ไปโรงพัก" จำเรื่องออกคำสั่งกับชิตทันที

"ผมไม่ได้ทำผิดอะไรนะจำ" ชิตสะบัดแขนจนหลุด

"มีเจ้าทุกข์ชิตตัวยังงี้ มึงยังจะเถียงรี"

"ไอ้พวกนั้นมันรังแกผู้หญิงผมช่วยผู้หญิงมันรุมทึ้งร้ายผม ผมก็ต้องป้องกันตัวนะซี"

"ไปดูกันที่โรงพักเถอะ เดียวก็รู้เรื่อง" จำเรื่องตบพ

ตำรวจยศน้อยกว่าที่มาด้วยกันสองคนกรากเข้ามาจับแขนชิต

"ไม่ต้องมาจับหรอก" ชิตมองดู ๆ

"ผมไม่ใช่ผู้ร้าย แล้วก็ไปแน่ ๆ โรงพักนะ...แต่ว่าแล้วใครจะอยู่ยาม เอาไว้พรงนี้

ผมไปพบสารวัตรไม่ได้หรือ"

"ไม่ได้ มึงต้องไปเดี๋ยวนี้ไม่งั้นกูจะจับมึงนะ" จำเรื่องดาวว้ายมึนเหี้ยมเกรียมอย่างผู้มี
ชัยชนะ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 177 - 178)

นอกจากนั้น นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้สะท้อนถึงอาชีพตำรวจที่ใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ไม่ถูกต้อง นั่นคือ การที่สารวัตรใหญ่ข่มขู่ชิตให้มีความผิดในฐานะขมของทั้ง ๆ ที่เขารู้ว่าชิตไม่ได้ลงมือทำเลย เพียงแต่เขาขอร้องให้ชิตไปถอนเรื่องจากหนังสือพิมพ์ที่กล่าวหาลูกน้องของเขาแต่ชิตไม่ยอมทำตามเขา จึงนอนเฝ้าเรื่องนี้มาเล่นงานชิตเพื่อเป็นการข่มขู่ให้ชิตยอมจำนน ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งที่สารวัตรใหญ่กล่าวกับชิตว่า

"ลื้อจะบ้าหรือชิต..." ตะเะบั้ง "เรื่องแค่นี้ทำไม่ได้เออะ...ถ้ายังงั้นลื้อมาหาว่าอ้าวไม่ปรานีนะ"

"ผมไม่ว่าหรอก อะไรที่ผมคิดจริง ผมยอมรับ"

"เออ...อวดดีนักไอ้ท่า

"ผมไม่ได้อวดดี แต่ผมต้องการความถูกต้อง"

"อะไรก็คือความถูกต้อง อ้าวจะเอาผิดลื้อถึงสองข้อหาจะได้เลย ข้อหาแรกจัดมวย
คราวนั้นลื้อก็ผิดแหง ๆ แล้วนี่ลื้อยังเป็นสาวย้ำขมอีก"

"ผมไม่ได้เป็นสาบานได้" ชิตเถียงทันที

"ถ้าอ้าวจะให้ลื้อเป็น ลื้อก็ต้องเป็น เข้าใจไหมวะชิต..."

ชิตนั่งงัน เสียงสารวัตรใหญ่ยังพูดต่อเนิบ ๆ แต่น่ากลัว

"ถ้าอ้าวจะให้ลื้อติดคุก ลื้อก็ต้องติด...ชิตเอ๋ย"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 100 - 101)

อาชีพตำรวจหรือผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ คือ อาชีพให้บริการในด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชน แต่มีตำรวจหลายคนปฏิบัติหน้าที่ในทางตรงข้าม ในเรื่องมาตรการ จำเรื่องได้ใช้อำนาจหน้าที่ของตำรวจทำร้ายประชาชนทุกวิถีทาง หาผลประโยชน์ให้กับตัวเอง และใช้อำนาจหน้าที่ทำร้ายผู้บริสุทธิ์โดยเจตนา และเริ่มนุญชัธรรมโดยมีผู้บังคับบัญชาคอยให้การสนับสนุน ทำให้คนดีต้องกลายเป็นมาตรการทั้งที่ไม่ได้ทำผิด

2.3 อาชีพสื่อมวลชน

ในเรื่อง "หางเครื่อง" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของคนประกอบอาชีพเกี่ยวกับสื่อมวลชนคือ การเป็นนักข่าวหนังสือพิมพ์ในคอลัมน์บันเทิง โดยสะท้อนภาพอาชีพผ่านตัวละครที่ชื่อว่า ชู เกียรติเป็นตัวละครที่ยึดอาชีพนักเขียนข่าวในคอลัมน์บันเทิงหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง โดยที่ชู เกียรติจะมีหน้าที่เขียนข่าวเกี่ยวกับบุคคลในแวดวงบันเทิง และเขาจะเขียนข่าวในด้านบวกเพื่อเป็นการสนับสนุนสำหรับคนที่เอื้อผลประโยชน์แก่เขาเท่านั้น ดังที่เขาได้อธิบายถึงลักษณะการทำงานของเขาส่งให้แก่นิเวศน์สาวที่ก้าวจากอาชีพหางเครื่องมาเป็นนักร้อง นักแสดงตอนหนึ่งว่า

"อยู่วงการบันเทิงมันมีพรรคพวก เรื่องเงินจะมาก่อนเสมอไม่ได้นะเดี๋ยวนะ อย่างหนึ่ง ที่วีเรื่องนี้ก็ของพรรคพวกกัน เงินทองค่าตัวนะก็ต้องผ่อนปรนกันบ้าง...คนชอบ ๆ กัน"

"เลยว่ะ ห้างบันเทิงนะเค้ามีรายได้ เห็นลงข่าวนั้นข่าวนี้นึกว่าข่าวจริง ๆ"

"มันก็ข่าวจริง ๆ ทั้งนั้นแหละเดี๋ยวนะ แต่เป็นข่าวของพรรคพวก เรากินเงินเดือนของเค้า แล้วอีกทีก็พรรคพวก มันก็เหมือนที่พี่เชียร์เดือนนั้นแหละ...นักร้องดี ถ้าไม่เชียร์ก็ไม่ดัง หนังสือก็เหมือนกัน ถ้าไม่เชียร์มันจะไปดังได้ยังไง"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 386 - 387)

ชู เกียวยังใช้ปากกาของเขาในการเขียนทำลายคนในวงการบันเทิงที่ไม่ยอมอ่อนน้อมต่อเขาด้วยการนำเสนอข่าวเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น ก็ทำให้คนคนนั้นต้องพบกับความตกต่ำลงในทันที ดังที่เหตุการณ์ตอนหนึ่งที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ว่า

จำได้ว่าชูเกียรติเคยพูดถึงดาราสาวบางคนที่ยังซื้อกับเขา เลยมีอันต้องตกฮวบอย่างรวดเร็ว ด้วยอาวุธง่าย ๆ อย่างคาดไม่ถึงคือปากกาในมือของเขาเอง ปากกาธรรมดา ๆ ที่เขียนข้อความเพียงไม่กี่บรรทัดลงหนังสือพิมพ์ ดาราก็ร่วงหน้าลงจากฟ้า กลายเป็นดินให้คนเหยียบย่ำเสียมากต่อมากแล้ว

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 388)

ชูเกียรติยังเป็นนักข่าวที่มีความสัมพันธ์ฉันคู่สาวกับนักแสดงสาวที่เขาเขียนสนับสนุนอยู่ด้วย โดยความสัมพันธ์ที่มีต่อกันนั้นไม่ถือว่าเป็นเรื่องผูกมัดต่อกันแต่อย่างใดทั้งสิ้น เพราะชูเกียรติถือว่าเป็นคำตอบแทนพิเศษที่คนที่เขาเขียนสนับสนุนควรจะต้องสนองต่อเขา ดังที่ชูเกียรติกล่าวกับเดือนดาราสาวที่เขามีความสัมพันธ์อยู่ด้วยในตอนหนึ่งว่า

"แต่พี่ก็เคยเขียนทำลายคนอื่นที่พี่เกลียดมาากแล้วนี่ เดือนกลัว"

"ไม่ต้องกลัว พี่จะยังสนับสนุนเดือนในแง่ของงานอยู่ แต่เรื่องระหว่างเราเอาเป็นว่าเกมส์...ไม่ต้องกลัว"

"แล้วคุณวิศักดิ์ล่ะ พี่อย่าไปทำลายเค้านะคะ"

"ถ้าทำลายเค้า ก็เท่ากับทำร้ายเดือนนั่นแหละ เพราะหนังของเขาเดือนเล่น เพราะฉะนั้นพี่ไม่ทำอะไรเดือนด้วยการทำลายเค้าแน่ ๆ เดือนอย่าห่วง"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 407)

อาชีพสื่อมวลชนของชูเกียรติดำเนินไปโดยไร้จรรยาบรรณ เขาใช้ปากกาเป็นอาวุธที่จะส่งเสริมหรือทำลายบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยไร้มนุษยธรรม เห็นแก่เงินจ้างและคำตอบแทนซึ่งบ่อยครั้งเขามีความสัมพันธ์ฉันคู่สาวกับนักแสดงที่เขาเขียนสนับสนุน โดยเชื่อว่าสิ่งนั้นเป็นคำตอบแทนพิเศษสำหรับเขา

ในเรื่อง "ถนนคนกว้าง" เป็นนวนิยายที่สะท้อนถึงอาชีพของคนทำงานเกี่ยวกับสื่อมวลชน นั่นคือ อาชีพเขียนข่าวคอลัมน์บันเทิงในนิตยสารฉบับหนึ่ง โดยนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของอาชีพดังกล่าวผ่านตัวละครที่ชื่อว่า อติศักดิ์ ซึ่งมีอาชีพคนเขียนข่าวสนับสนุนนักร้องที่เฟื่องแก้ว เข้ามานางวงการบันเทิง โดยเขาก็จะใช้วิธีนี้มาเสนอข่าวลงนิตยสารของเขา พร้อมทั้งส่งเทพผล

งานเพลงของนักร้องคนนั้นไปตามนักจัดรายการตามสถานีวิทยุต่าง ๆ ตลอดจนการจัดทำมิวสิกวิดีโอ
ฉายตามสถานีโทรทัศน์ด้วยเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมให้นักร้องมีชื่อเสียงอย่างรวดเร็ว
ดังในบทสนทนาที่อดิศักดิ์กล่าวแก่น้องนักร้องหนุ่มหน้าใหม่ที่ เดินทางมาขอให้เขาช่วยเหลือตอนหนึ่งว่า

"ผมจะเชียร์ให้" เขาโผล่ขึ้นมา "ผมเข้าใจ เห็นใจ คุณพยายามมากพยายามแล้ว
แต่บางที่เราอาจจะสู้ระบบที่เขาเป็นอยู่ไม่ได้ อ้อ...ผมแนะนำอีกอย่างนะ คุณต้องส่งเทป
คุณไปให้สถานีวิทยุทุกแห่ง...ส่งไปให้เขา เพื่อเขาจะเปิดของเรา เพลงจะได้ติดหูผู้คน
และอีกอย่างสมัยนี้ต้องทำมิวสิกวิดีโอแล้วฉายตามสถานีโทรทัศน์..."

"ผมไม่มีทุนแล้ว..."

"จ้ะ เรื่องโปรโมตทางทีวีก็ต้องตัดออกไป เพราะค่าใช้จ่ายมันเยอะ ต้องซื้อเวลาในที่
นั่งตั้งหลายสตางค์ ถ้าเราทำกันเองอย่างนี้คงทำไม่ได้ เอาเป็นว่าเพลงชุดแรกของคุณก็
อย่าให้มันขาดทุนก็แล้วกันนะ...หวังแค่นั้นซิ" "

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 70 - 71)

อาชีพสื่อมวลชนของอดิศักดิ์ ดำเนินไปตามจรรยาบรรณของนักหนังสือพิมพ์ เขามีความ
เข้าใจ เห็นใจในบุคคลที่เขาเกี่ยวข้อง ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่มาขอความช่วยเหลือ
ช่วยเหลือตามกำลังความสามารถเท่าที่จะทำได้โดยไม่มีคำตอบแทนมาเกี่ยวข้อง

"คนแปลกหน้า" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนถึงอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน
อีกอาชีพหนึ่งคือ อาชีพนักเขียน โดยนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนภาพของอาชีพนักเขียนผ่าน
ตัวละครที่ชื่อทิว ซึ่งมีอาชีพนักเขียนอิสระ เขียนเรื่องสั้น และบทกวีส่งไปลงในหนังสือรายสัปดาห์
โดยเขาจะได้คำตอบแทนเป็นรายชิ้น นั่นคือ เรื่องสั้นจะได้คำตอบแทนจำนวนสี่ร้อยบาทต่อเรื่อง
และบทกวีจะได้รับคำตอบแทนสองร้อยบาทต่อชิ้น ดังบทสนทนาที่ทิวกับพ่อของเขาคุยกันในตอนหนึ่ง
เกี่ยวกับการทำงานของเขาว่า

เขาหยิบหนังสือรายสัปดาห์ที่เก็บไว้สองเล่มมาให้พ่ออ่านกระดาษของมันเริ่มฉ่ำ และ
เหลือง เล่มหนึ่งลงเรื่องสั้น อีกเล่มหนึ่งลงบทกวี เขาเปิดออกส่งให้พ่อดู

"นี่เป็นเรื่องที่ลง ๆ ไปแล้วครับ"

"เขียนประจำหรือเปล่า..."

"เปล่าครับ มันเป็นลักษณะที่ว่า ถ้าเราขยันเขียนส่งไปบ่อย ๆ ก็ได้ลงบ่อย ๆ"

"แล้วเขาจ่ายค่าเรื่องอย่างไร..."

"เรื่องสั้นร้อยบาท อันนี้ไม่เท่ากันหรอกนะครับ บางเล่มก็มากกว่านี้หรือบางทีก็น้อยกว่า ส่วนบทกวีก็ร้อยสองร้อย..."

ทวีประสบผลสำเร็จจากอาชีพนักเขียนของเขา โดยเริ่มแรกจะเขียนเรื่องสั้นส่งไปตามนิตยสารต่าง ๆ ต่อมาเขาได้เข้าทำงานในสำนักพิมพ์แห่งหนึ่งมีหน้าที่ช่วยบรรณาธิการทำงานด้านต่าง ๆ และคัดเลือกเรื่องสั้นลงพิมพ์ แต่ด้วยความละเอียด และการรู้คิดทำให้เขาไม่คิดเลือกเรื่องของเขาส่งให้ลงพิมพ์ เพราะคิดว่าไม่ยุติธรรมต่อคนอื่น

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2539 : 83)

พฤติกรรมของทวีถือเป็นสิ่งที่ควรยกย่อง เพราะเป็นคนที่มีความละเอียดและไม่ฉวยโอกาส เขาคิดว่าเป็นการไม่ยุติธรรมต่อคนอื่น มีน้อยมากในสังคมปัจจุบัน ซึ่งส่วนใหญ่จะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนทั้งนั้น

ในเรื่อง "ผู้หญิงคนหนึ่ง" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนถึงอาชีพสื่อมวลชนคืออาชีพคนทำนิตยสาร โดยสะท้อนภาพการทำงานของคนทำนิตยสารผ่านตัวละครที่ชื่อวามนรีวีเป็นผู้หญิงสาวที่มีอาชีพบรรณาธิการของนิตยสารฉบับหนึ่ง ซึ่งเธอต้องคอยควบคุมดูแลการผลิตนิตยสารฉบับที่เธอรับผิดชอบในทุก ๆ เรื่องไม่ว่าจะเป็นด้านการนำเรื่องราวต่าง ๆ มาลงตีพิมพ์ในนิตยสาร โดยเธอจะต้องทำงานร่วมกับฝ่ายต่าง ๆ เช่น ฝ่ายโฆษณาของบริษัทด้วย ดังนั้นในการผลิตหนังสือแต่ละฉบับวามนรีวีจะต้องปรึกษากับฝ่ายโฆษณา คือ ภิกษุชายหนุ่มไฟแรงที่ก้าวเข้ามาดูแลงานในด้านนี้ของบริษัท โดยที่วามนรีวีจะต้องนำเสนอตั้งแต่คนที่จะมาขึ้นปกหนังสือ เนื้อหาภายในเล่มว่าเป็นอย่างไรให้ภิกษุได้พิจารณาด้วย ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งของการทำงานร่วมกันของวามนรีวีและภิกษุว่า

ภิกษุ...ฝ่ายโฆษณาของนิตยสารเล่มนี้นั่นเอง

"เล่มนี้ลูกค้าอยากรู้ว่าใครจะขึ้นปกครับ"

หญิงสาวบอกชื่อนางแบบสาวแล้วยังให้ข้อมูลเพิ่มอีก

"เรื่องข้างในเรามีสัมภาษณ์คุณหญิงมิ่งขวัญ ท่านให้สัมภาษณ์ทุกชอกทุกมุมทุกเรื่องแม้

เรื่องส่วนตัวของท่านกับสามี... รับรองว่าเล่มนี้ขายดีแน่ ๆ สบอนเซอร์ลงโฆษณาแล้วรับรองไม่ผิดหวังแน่"

ภิเศกยิ้ม... ดวงตาเขาสวย เป็นประกายระยิบระยับพลางหมุนตัวกลับ

"เล่มนี้โฆษณาเต็มแน่"

มนรวิก็มโนหาทำงานของเธอต่อ รู้ว่าภิเศกต้องรีบออกไปพบลูกค้าในตยสารเล่มนี้เป็นหนังสือที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงซึ่งอยู่ในวัยทำงาน มนรวิเริ่มทำงานที่นี้ตั้งแต่หนังสือเล่มนี้เริ่มแรกจนบัดนี้มาถึงปีที่สามแล้ว เธอเป็นบรรณาธิการมาตลอด และช่วงสามปีที่ผ่านมาเป็นช่วงที่เธอทุ่มเทเวลาและความคิดให้กับงานของตัวเองอย่างเต็มที่... กระทั่งไม่มีเวลาสนใจอะไรอื่นที่เป็นสิ่งสวยงามสำหรับชีวิต

กระทั่งภิเศกก้าวเข้ามา เขาเป็นฝ่ายโฆษณาที่คล่องซึ่งเพิ่งเข้ามาทำงานที่นี้ได้เพียงห้าเดือนเท่านั้น แต่ผลงานของเขาก็เป็นที่ยอมรับของหัวหน้าฝ่าย เพราะภิเศกจะหาโฆษณาให้หนังสือได้มากเสมอ

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 12 - 13)

แล้วมนรวิก็ต้องจัดการสิ่งงานทุกอย่างเกี่ยวกับการจัดทำนิตยสารให้แก่คนในบริษัทว่าแต่ละคนจะต้องมีหน้าที่ทำอะไรกันบ้าง ดังที่ตอนหนึ่งในเรื่องของเธอสั่งงานกับพนักงานในบริษัทของเธอว่า

"วันนี้ไม่มีอะไรแล้ว พรุ่งนี้ขออย่าลืมว่าต้องไปสัมภาษณ์คุณณตริ์สามโรงเข้านะ แล้วกิตติต้องไปทำงานบุปผาชาติของโรงแรมแมริ์สิบโรงนะ... ถ้ายรูปมาเยอะ ๆ เลยแล้วพี่จะเลือกอีกที"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 13)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังสะท้อนให้เห็นภาพการทำงานของคนทำหนังสือกับลูกค้าที่มาลงโฆษณาในหนังสือว่าจะต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างเหนียวแน่นด้วยต่างฝ่ายต่างก็ต้องการผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ดังที่มนรวิได้สนทนากับนางอานาจหัวหน้าฝ่ายโฆษณา

ของบริษัทถึงการจัดงานเลี้ยงพบปะพูดคุยกับบริษัทที่มาลงโฆษณากับบริษัทของเธอ เพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์กันยิ่งขึ้น ดังข้อความในบทสนทนาว่า

"ผมอยากเลี้ยงลูกค้าที่ลงโฆษณาในหนังสือเราเพื่อสร้างภาพพจน์ และจะได้คุ้นเคยกันมากขึ้นคุณณว่ามันจะเข้าที่มัยครับ"

"ดีซี... แล้วงบเรื่องจัดเลี้ยงล่ะคะ"

"เราบราเดอร์แลกโฆษณากันใจ ผมได้ที่ร้านอาหารแห่งหนึ่งเชิญแขกสิบคนกำลังดี เพราะมากไปมันจะเป็นกลุ่มใหญ่แล้วเราค่อยทยอยเลี้ยงกันเป็นกลุ่ม ๆ จะได้มีเวลาพูดคุยกันได้นาน ๆ"

"สิบคน... น้อยไปมัยคะ" หญิงสาวนั่งคิดพลางมองหน้าคู่สนทนา "หนังสือเราเล่มนี้จำนวนโฆษณามันมากกว่าสิบชิ้นนี้ถ้าเราเชิญมาแค่สิบมันก็เท่ากับเลือก แล้วรายชื่อไม่ได้เชิญเขาจะคิดยังไง เดี่ยวจะหาว่าเราเลือกที่รักมักที่ชังเพราะเราคงไปอธิบายให้ไม่ได้ทุกรายที่ไม่ได้เชิญว่าแล้วจะเชิญคราวหลัง... มันว่าอย่างนี้ไม่ดีหรือคะ เชิญมาทั้งหมดเลยแต่เราจัดงานแบบกันเองจะได้มีเวลาทักทายพูดคุยกัน... ทั้งหมดก็ชักสามสิบคนรวมทั้งคนของเราด้วย"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 21 - 22)

มนรวิประสพผลสำเร็จในอาชีพบรรณาธิการของนิตยสารทั้งในด้านการทำงานร่วมกับฝ่ายต่าง ๆ การผลิตนิตยสาร ซึ่งนิตยสารที่ผลิตมาแต่ละฉบับจะได้รับการดูแลจากเธอตั้งแต่ปกหนังสือถึงเนื้อหาภายในผลงานเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในสำนักงานและผู้อ่าน

2.4 อาชีพช่างภาพ

"ผ่านไประหว่างสายลม" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพอาชีพช่างภาพถ่ายรูปหญิงเปลือยโดยสร้างให้ตัวละครชื่อ มานะ เป็นตัวละครที่ยึดอาชีพนี้โดยทำงานอย่างมีศิลปะ ทุกครั้งที่มานะถ่ายภาพนางแบบเปลือยเขาจะต้องมีสมาธิเป็นอย่างมาก นั่นคือ เขาจะต้องทำงานอยู่กับนางแบบตามลัทธิเท่านั้น และต้องอาศัยการจัดแสงไฟเข้าช่วยเพื่อทำให้ผลงานที่ออกมาสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น ดังคำอธิบายที่มานะตอบโต้กับผู้จัดการของเขาในการทำงานตอนหนึ่งว่า

"ผมว่าผู้จัดการอย่าดูเลย นางแบบจะอาย" มานะบอก

"อะไรกัน ทำไมจะต้องอาย เป็นนางแบบอายด้วยหรือ"

"ไร้ คนทุกคนก็อายเป็นทั้งนั้นแหละครับ"

"อายแล้วมาแก้ผ้าถ่ายรูปทำไมกัน"

มานะเลือดขึ้นหน้าเหมือนกัน เขารู้สึกไม่พอใจเช่นนี้เสมอ เมื่อได้ยินคนพูดดูถูกนางแบบ

"งานถ่ายแบบไม่ใช่จะมาแก้ผ้าทำเตี๊ยะวะครับ มันมีแสงทำทาง มีอารมณ์ มันหลายอย่าง ไม่ใช่จู้จู้ ๆ ก็มาโชว์อะไรต่อมิอะไรกันแล้วผมก็ทำงานไม่ได้ด้วย เวลามีคนมาดู"

ผู้จัดการหรีตามองมานะอย่างรู้ทัน

"จะดูชะคนเตี๊ยะว้าไหมล่ะ"

"คิดบ้า ๆ ผมเคยบอกแล้วนี่ครับ ว่าผมทำงาน ผมไม่ได้ยุ่งอะไรกับนางแบบ เพราะโรคจิตอยากดูผู้หญิงแก้ผ้าอะครับ"

"ผมไม่เชื่อ"

"ก็ตามใจ แต่เวลาผมทำงาน ผู้จัดการจะเข้าไปดูไม่ได้ ผมไม่มีสมาธิ นางแบบก็จะอายด้วย"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 182)

นอกจากนี้บรรยากาสนห้องทำงานของมานะก็จะจัดเป็นสตูดิโอสำหรับการถ่ายภาพ โดยเฉพาะมานะจะเป็นคนจัดการเกี่ยวกับอุปกรณ์ทุกอย่างที่จำเป็นในการทำงานด้วยตนเอง ดังที่นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้บรรยายจากตอนหนึ่งไว้ว่า

ห้องของมานะ มีอุปกรณ์ถ่ายภาพพร้อมสรรพ เขาใช้เวลาเพียงไม่นาน ห้อง ๆ นั้นก็กลายเป็นสตูดิโอขนาดกระทัดรัดสามารถถ่ายแบบได้อย่างสบาย ๆ

มานะเป็นคนจัดไฟเอง ยกข้าวของเอง แต่เป็นเพราะห้องจัดไว้ค่อนข้างดี จึงไม่ต้องจัดอะไรมาก เพียงแต่ยก ๆ ย้าย ๆ บางสิ่งเท่านั้นทุกอย่างก็เป็นทีพอใจ

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 186)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังสะท้อนให้เห็นการทำงานของช่างภาพที่มีความพิถีพิถันในการทำงานถ่ายภาพแบบเบลอ ซึ่งถือว่าเป็นงานศิลปะที่เน้นความงดงามของผลงานที่น่าเสนอสาระของนางแบบ ดังนั้นมานะจึงถ่ายภาพอย่างมากมายโดยไม่กลัวสิ้นเปลืองฟิล์มแต่อย่างใด ดังปรากฏอยู่ในบทสนทนาตอนที่มานะเถียงกับนางแบบคนหนึ่งที่

ถ่ายหลงเชื่อ จัดแจงนั่งวางท่าให้ลินดาดูเป็นตัวอย่าง ลินดาทำตามขณะที่มานะถอยออกไปยังกล้องที่ตั้งอยู่บนขาหยั่ง

ภาพของลินดาปรากฏอยู่ในเฟรม ท่าทางดี ใบหน้าเก้ ทุกอย่างเรียบร้อย มานะกดชัตเตอร์ควับ!

เขาถ่ายเธอเสร็จก็ให้นั่งพัก เรียกถ่ายมาถ่ายต่อ

"อะไรกัน เมื่อก็คุณถ่ายไปตั้งเกือบม้วนแล้วนี่"

"ขออีกหน่อยเถอะน่า"

"ไม่เสียดายฟิล์มหรือยังงั้น ำใช้ไม่ก็รูปเอง"

"แต่ผมอยากถ่ายไว้มาก ๆ แล้วเอาไปเลือกฟิล์มนะไม่ต้องเสียดายหรอก บริษัทเขาให้ใช้ไม่อื่น เขาต้องการรูปดี ๆ คุณเหนื่อยหรือยัง"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 187)

นอกจากนี้มานะยังเป็นช่างภาพที่ทำงานด้วยการยึดถือหลักความสุภาพเป็นพื้นฐาน เขาไม่เคยคิดฉวยโอกาสกับนางแบบที่เขา กำลังถ่ายภาพแต่อย่างใด หากจะต้องมีการถูกเนื้อต้องตัวกันบ้าง ก็จะเป็นความจำเป็นในการทำงานเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากตอนที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้บรรยายเอาไว้ว่า

แล้วเขาก็ลงมือทำงานต่ออย่างรวดเร็ว แต่ว่าแน่นอนมานะสุภาพมากถ้าไม่จำเป็นแล้ว เขาจะไม่แตะเนื้อต้องตัวนางแบบเลยด้วยซ้ำไป และทุกครั้งที่มีเหตุจะต้องแตะเนื้อต้องตัวนางแบบเขาจะทำความสุภาพเสมอ

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 188)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังบรรยายถึงบรรยากาศในการทำงานถ่ายภาพเปลื้องของลินดา และต่ายว่าจะต้องมีการจัดทำทางกายถ่ายภาพเปลื้องของทั้งสองก่อน จากนั้นช่างภาพก็จะจัดการเกี่ยวกับการจัดไฟให้เรียบร้อย จากนั้นจึงลงมือถ่ายภาพไว้เป็นจำนวนมากเพื่อจะได้ไว้เลือกผลงานที่จะสวยงามที่สุด ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเหตุการณ์ตอนหนึ่งในการทำงานของต่าย และลินดาไว้ว่า

ลินดาเหลียวมองไปรอบ ๆ อย่างระแวง เกรงไปว่าจะมีสายตาของคนอื่น นอกเหนือจากกลุ่มที่มาด้วยกัน เมื่อเธอหันกลับมาอีกครั้งก็พบว่าต่ายยืนเปลื้องกายซ่อนจอห์น นมมือถือตระกร้าหวายใส่ดอกไม้สวยงาม

ลินดามองมานะ นิทัศน์และคนแต่งหน้า เขาเหล่านั้นกำลังง่วนอยู่กับการพิจารณาจัดทำทางให้ต่าย

"คุณเอาตะกร้าขึ้นมาถือบังไว้ล่ะ" มานะสั่ง

ต่ายทำตาม หล่อนคล่องมาก เมื่อยกตะกร้าขึ้นทำตามที่มาะสั่ง จุดที่ลินดาคิดว่าไม่น่าบสออย่าให้ใครเห็นก็ถูกบังไว้ทันที

"โอ.เค. คุณเอาเสื้อไปคลุมให้หน่อย"

นิทัศน์ เดินไปส่งเสื้อแพรสีชมพูให้ ลินดาลอบมองสายตาของคนเหล่านั้นไม่ว่าจะเป็นนิทัศน์หรือมานะที่ออกคำสั่งให้ต่ายวางท่าหรือตลอดจนช่างแต่งหน้าไม่เห็นมีใคร กระพริบกระพือหรือ ต่อภาพเปลื้องของต่ายตรงหน้าเลย

มานะวัดแสงและง่วนอยู่กับกล้องถ่ายรูปของเขาเขาไม่ใช้ขาหยั่ง หากแต่เอามันคล้องคอ เดินถอยออกมาแล้วยกกล้องขึ้นส่อง

เสียงชัตเตอร์ลั่นสนั่นไปทั้งราวป่า

หนึ่งครั้ง สองครั้ง

ต่ายเอียงข้างนั้นที่ข้างนี้ที่ ท่าทางยั้มห้วนน่ารักมาก

"คุณนั่งลงบ้างสิ" มานะสั่ง

เมื่อต่ายนั่งลง เขายังไม่พอใจ กลับเดินลี้วเข้าไปจัดทำให้หล่อนแล้วถอยออกมาเป็นภาพหน้าไว้อีกหลายภาพ

จากเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การทำงานที่มีระบบทำให้อาชีพช่างภาพของมานะ ประสบผลสำเร็จอย่างงดงาม ภาพจากการถ่ายทุกภาพของเขาเต็มไปด้วยศิลปะสวยงาม เป็นที่ชื่นชอบของบรรดาแฟนหนังสือประเภทผู้ทุกคน นางแบบส่วนใหญ่ที่มานะ เป็นผู้ถ่ายภาพจะมีชื่อเสียงโด่งดัง เป็นที่รู้จักของคนในวงการ

2.5 อาชีพคนในวงการบันเทิง

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของคนในวงการบันเทิงทั้งกลุ่มอาชีพที่ทำงานอยู่เบื้องหน้า ได้แก่ นักแสดง นักร้อง นางแบบ หรือกลุ่มอาชีพที่ทำงานอยู่เบื้องหลัง ได้แก่ หางเครื่อง คนจัดเสื้อผ้า เป็นต้น โดยนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้นำเสนอภาพการทำงานของคนในอาชีพดังกล่าวออกมาจากตัวละครในนวนิยายแต่ละเรื่องของเขาดังต่อไปนี้

2.5.1 อาชีพนักร้อง

ในเรื่อง "ถนนคนกว้าง" เป็นนวนิยายที่นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของนักร้องที่เพิ่งจะก้าวเข้ามาสู่วงการบันเทิงผ่านชีวิตของตัวละครที่ชื่อ ปอง เป็นเด็กหนุ่มมาจากต่างจังหวัดที่มีความใฝ่ฝันจะเข้ามาอยู่ในเมืองหลวง และต้องการจะมาเป็นนักร้องที่มีชื่อเสียง ปองเข้ามาทำงานอยู่ในวงดนตรีที่มีชื่อเสียงวงหนึ่ง ด้วยเขาหวังว่าวันหนึ่งข้างหน้าเขาจะมีโอกาสเป็นนักร้องที่มีชื่อเสียงบ้าง ดังนั้นปองจึงอดทนทำงานทุกอย่างในวงดนตรีที่เขาทำงานอยู่ด้วย ไม่ว่าจะเป็นงานแบกหามจนถึงการมีส่วนร่วมเล็ก ๆ น้อย ๆ กับวงดนตรีวงนั้น ดังที่นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ในเหตุการณ์ตอนหนึ่งว่า

ปองทำได้ทุกอย่าง ช่วยขนเครื่อง ช่วยเทสเสียง และบางทีก็ช่วยแต่งเพลง แต่เพลงที่ปองช่วย พี่แจ๊คไม่ชอบ งานของปองไม่ถูกใจ ดังนั้นผลงานของเขาจึงถูกเก็บกองไว้ตลอด
(นิเวศน์ ไทยราษฎร์. 2537 : 10)

เขาก็แค่เด็กหนุ่มวัยรุ่นผู้ใฝ่ฝันถึงเสียงเพลง ที่เรียนจบแค่ ปวส. แล้วตัดสินใจเข้ากรุงเทพฯ มาขออาศัยอยู่กับนักร้องผู้ยิ่งใหญ่ วัน ๆ

แต่เมื่อคิดถึงวันข้างหน้า ปองก็อดสูใหม่ เขาปรับเปลี่ยนความคิดใหม่ว่า

ช่างปะไร ไม่มีใครฟังก็ช่าง เขาถือเสียว่าการมาร้องเพลงที่นี่คือการซ้อม เขาจะได้หาความชำนาญ เพื่อวันหนึ่งวันหน้าถ้ามีโอกาสเขาจะได้ลองไปเสนอตัวกับบริษัททาเทบ... ใครจะรู้ล่ะว่าบางที...บางทีคนอย่างเขาอาจจะประสบผลสำเร็จในชีวิตได้

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 11 - 12)

นอกจากนี้บองยังมีความพยายามที่จะเป็นนักร้องให้ได้แม้ว่าเขาจะต้องพบอุปสรรคในการทำงานสักเพียงใดก็ตาม บองก็ไม่เคยย่อท้อ ดังจะเห็นได้จากการบันทึกเทปการร้องเพลงของตนเองเพื่อนำไปเสนอบริษัททาเทบพิจารณา เขาให้เหมียวซึ่งเป็นภรรยาเป็นผู้ยกวิทยุบันทึกเสียงที่เขาร้องเอาไว้ ต้องอยู่นิ่งตลอดเวลา เพราะบองไม่มีเงินมากพอที่จะสร้างห้องบันทึกเสียงที่ตั้งเหตุการณ์ที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ว่า

เหมียวเกร็งข้อมือแบกน้ำหนักของวิทยุเทป ขนาดสองฟุตด้วยความอดทน บองกำลังแสดงฝีมือเล่นกีตาร์ และร้องเพลงของฟิเตอร์เพื่อบันทึกลงไปในเทป

เขาเป็นเล่นอยู่กลางห้อง เหมียวผู้เป็นภรรยายกเครื่องอัดให้อยู่ในระดับเดียวกับกีตาร์ เพราะวิธีนี้จะทำให้เสียงที่อัดออกมาดีกว่าที่จะวางวิทยุเทปไว้กับพื้น และระหว่างที่ทำการบันทึก เหมียวยืนอยู่ท่าไหนก็ต้องอยู่ท่านั้นตลอดจนกว่าจะจบเพลง เธอจะขยับเขยื้อนเนื้อตัวไม่ได้ เพราะไม่เช่นนั้นเสียงดนตรีอาจจะผิดเพี้ยนน้ำหนักของเสียงออกมาไม่ตรงตามที่ต้องการ

จบเพลงของฟิเตอร์ บองร้องเพลงของพีแฉ็คแห่งวงซาราบ้างเหมียวยืนยกเครื่องวิทยุเทปอย่างอดทน ทั้ง ๆ ที่แขนกำลังล้าไปทั้งสองข้าง

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 42)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังสะท้อนให้เห็นภาพของนักร้องที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับของประชาชน ทำให้ฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น เนื่องจากรายได้จากการขายเทปเพลงของพวกเขาจะอยู่ในระดับสูง ในขณะที่นักร้องที่ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงแนวการร้องไปตามความนิยมของตลาดก็จะยืนหยัดอยู่ในวงการต่อไปไม่ได้ หรืออาจจะต้องหาทางพลิกผันตนเองจากการร้องเป็นวงก็จะต้องกลายมาเป็นศิลปินเดี่ยว ดังที่นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนให้เห็นภาพของแฉ็ค นักร้องนำในวงซาราบ้าง

ที่มีผลงานเพลงเป็นที่นิยมของประชาชนก็เป็นวงดนตรีที่มีงาน และรายได้มากแต่ในขณะที่ที่ต๋อยนักร้อง นานในวงมนตรากลับต้องสลายวงดนตรีของตน เนื่องจากปัญหาทางด้านความเปลี่ยนแปลงของเวลา และสถานการณ์บ้านเมืองจึงทำให้ความนิยมในการฟังเพลงของประชาชนเปลี่ยนไป ต๋อยจึงหันมา เป็นนักร้องเดี่ยว ร้องเพลงอัดเทปขายแทนการร้องเป็นวงแทน ดังที่นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ในเหตุการณ์ตอนหนึ่งว่า

บนเวทีที่ ๆ วงธารากำลังเล่นกันอย่างมันสุด ๆ เสียงร้องของพี่แจ๊คหัวหน้างดกระหึ่ม ไปตามลำโพงขนาดใหญ่ เสียงของพี่แจ๊คมีทั้งพลังและความอ่อนหวานอยู่ในตัว แม้ว่าเพลง ของวงนี้ใคร ๆ จะบอกว่าเป็นเพลงที่มีเนื้อหาสาระหนัก และค่อนข้างไปทางเพื่อชีวิต แต่เทป ที่ทำออกขายทุกตลับกลับขายเกลี้ยงตลาดทำให้ทุกคนในวงเปลี่ยนฐานะกันอย่างทันตาเห็น

แต่พอมาช่วยงานนี้ เขาไม่ได้มากับวงธารา พอมากับพี่ต๋อย ซึ่งอดีตเคยเป็นนักร้อง สังกัดวงมนตรา แต่เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไปและสถานการณ์บ้านเมืองได้เปลี่ยนแปลงไป วงมนตราของพี่ต๋อยก็ถึงเวลาที่แตกสลาย พี่ต๋อยจึงเป็นศิลปินเดี่ยว และดูเหมือนว่าจะเป็น คนเดียวของวงที่ยังร้องเพลง และออกเทปขายอยู่แต่ยอดการขายก็สู้ของวงธาราหรือของ พี่แจ๊คไม่ได้

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 10)

อาชีพนักร้องของต๋อยประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากต๋อยมีความพยายามไม่ ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ เขาทำตั้งแต่ช่วยขนเครื่องดนตรี ทดสอบเสียง แต่งเพลง บันทึกเทปการ ร้องเพลงเพื่อเสนอบริษัททำเทป จนกระทั่งกลายเป็นนักร้องยอดนิยมของวงการเพลง ได้คำตอบ แทนสูง ผลงานเพลงเป็นที่นิยมของประชาชน

ในเรื่อง "หางเครื่อง" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของนักร้อง ที่เพิ่งจะเริ่มก้าวเข้าสู่การบันเทิ่กผ่านชีวิตตัวละครที่ชื่อ เดือน เดือนเป็นเด็กสาวที่ขาดพ่อ เธอต้อง อยู่กับแม่ที่มีอาชีพทอดก๊วยแขกขาย เดือนมีสภาพความเป็นอยู่ฝืดเคือง ดังนั้นเดือนจึงพยายามที่จะ ขยับฐานะความเป็นอยู่ของตัวเองด้วยการก้าวเข้ามาสู่วงการบันเทิงโดยเดือนเริ่มจากการเดินทาง เครื่องของวงดนตรีวงหนึ่งไปสักกระยะหนึ่งก่อน เพื่อฝึกความคุ้นเคยกับการปรากฏต่อหน้าผู้คนจาก

นั้นพอเริ่มมีประสบการณ์มากขึ้น จึงจะได้เป็นนักร้องดังบทสนทนาที่โรจน์หัวหน้านางดนตรีที่เดือนทำงาน
อยู่ในวงได้พูดกับเดือนตอนหนึ่งว่า

"เดินหางเครื่องไปก่อนสักพักเถอะ เดือน แล้วพี่จะสนับสนุนให้เป็นนักร้อง"

"แต่หนูอยากจะเป็นนักร้องเลยนี่พี่ หนูไม่อยากเป็นหางเครื่องหรอก"

"ไม่ได้... ต้องเอาประสบการณ์ไปก่อน จู๋ ๆ จะขึ้นร้องเพลงเลยได้ยังไง เป็นหาง
เครื่องกับเพื่อน ๆ บนเวทีนะมันไม่เงิน พอคุ้น ๆ แล้วต่อไปก็ร้องเพลงคนเดียว ที่นี้ดัง
เลยเพราะเราคุ้นเวทีมาแล้ว นักร้องทุกคนนะร้องเพลงดี ทั้งนั้นแหละ เมื่ออยู่ข้างล่างนะ
แต่พอขึ้นเวที มีดนตรีช่วย ก็ร้องผิดคิดเสียง สุ่มกันไปหลายรายแล้ว มันไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ
หรอก เชื่อพี่เถอะ พี่อยู่วงการนี้มานานแล้ว"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530: 24 - 25)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังสะท้อนภาพของการเป็นนักร้องที่จะต้องอาศัยแรง
สนับสนุนจากสื่อมวลชนด้วยไม่ว่านักร้องคนนั้นจะ เป็นคนที่มีความสามารถในการร้องเพลงมาก
อย่างไรก็ตาม แต่ถ้าไม่ได้แรงสนับสนุนจากสื่อมวลชนแล้ว นักร้องคนนั้นก็ไม่สามารถจะมีชื่อเสียง
ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงสนับสนุนจากนักจัดรายการวิทยุ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความมีชื่อเสียงของ
นักร้องเป็นอย่างยิ่ง ดังที่นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ในเหตุการณ์ตอนหนึ่งว่า

วงดนตรีมีนักร้องตัวอย่างเดียวไม่เพียงพอ หรือแม้แต่ว่าจะสามารถเลือกเพลงของตน
เองได้ด้วยคุณภาพที่เป็นเยี่ยม นั่นก็ยังคงอาศัยแรงโฆษณาด้วย นักข่าวบันเทิง หรือแม้แต่ว่า
ใครก็ตามที่แอบอ้างว่ารู้จักนักข่าวบันเทิง จึงกลายเป็นคนที่หัวหน้านางดนตรีจะต้องเกรงอก
เกรงใจ

นอกเหนือจากนักหนังสือพิมพ์แล้ว บรรดานักจัดรายการวิทยุยังเป็นผู้มีอำนาจ สามารถ
คลบ้นดาลาให้อยู่หรือล้มดับลงได้โดยไม่ทันใดเกิด

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 69)

การเป็นนักร้องนอกจากจะมีความสามารถในการร้องเพลง แล้วยังจะต้องมีเสื้อผ้าที่มีราคาแพงสวมใส่ในขณะร้องเพลงด้วย เพื่อเป็นการเสริมบุคลิกภาพให้ดีขึ้นและเรียกร้องความสนใจจากผู้ฟังอีกด้วย ดังในบทสนทนาที่เดือนพูดกับแม่ของเธอในเรื่องเครื่องแต่งกายของเธอในการร้องเพลงว่า

"ถ้าเสื้อผ้ามันราคาแพงยังงี้ ร้องเพลงมาเอ็งก็คงไม่เหลือ"

"ถ้าเราดังมันก็เหลือชีแม่ พวกนักร้องดัง ๆ นะหนูเคยได้ยินเค้าว่าตัดชุดละเป็นพัน ๆ บาทไหมเขาไม่ล้มจมละบางคนชุดละหมื่น เขายังเหลือเงินซื้อรถซื้อบ้าน..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 122)

เดือนยังจะต้องฝึกซ้อมร้องเพลงใหม่ ๆ ให้ได้โดยวิธีการฝึกของเธอนั้นก็เปิดเพลงจากวิทยุแล้วร้องตาม จากนั้นเดือนก็จะใช้ความจำของตนจำเนื้อเพลงเหล่านั้นแทนการท่องจำจากเนื้อเพลงที่เป็นลายลักษณ์อักษร ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายถึงการฝึกซ้อมเพลงของเดือนตอนหนึ่งว่า

สำหรับเนื้อเพลงดัง ๆ พวกนั้นไม่ใช่เรื่องยากที่เดือนจะไปเสาะหาเอามาดู แล้วเปิดวิทยุทรานซิสเตอร์เครื่องเล็ก ๆ หมุนหาคลื่น ร้องตาม มันเป็นการซ้อมร้องเพลงที่ขาดเครื่องมือก็จริงอยู่ แต่ความขำจวนและทำอะไรทำจริงของเดือน เรื่องยากก็เป็นเรื่องง่าย โดยเฉพาะเรื่องเพลงที่เดือนหมายมั่นปั้นมือ

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 123)

เดือนได้รับคำตอบแทนจากการร้องเพลงในงานนอกสถานที่ เพื่อเป็นกำลังใจจากแขกที่มาฟังการร้องเพลงของเธอ เนื่องจากพอใจในการร้องเพลงและรูปร่างหน้าตาของเธอจึงได้รับการตบรางวัลถึงห้าร้อยบาท ดังที่เหตุการณ์ตอนที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ว่า

เจ้าภาพสั่งให้คนมาประกาศเรียกเดือนไปรับรางวัลเดือนดีใจจนเนื้อเต้น ตัวเบาหวางขณะเมื่อเดินตามคนนำทางแหวกว่ายไปในทะเลคนที่เดือนก็รู้สึกเหมือนว่ามีดวงตานับร้อย ๆ ถ้ามอง

นายพันร่างใหญ่ควักใบสะห้าร้อยมาเตรียมไว้นานแล้ว เมื่อเดือนเข้าไปหาตะไหล่อ
อย่างนิ่มนวล ก่อนจะส่งเงินให้

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 138)

อาชีพทางเครื่อง นักร้องของเดือนประสบความสำเร็จ และก้าวหน้าไปสู่การเป็นดาราสาว
ภาพยนตร์ ซึ่งแต่ละขั้นตอนที่เดือนผ่านไปจนถึงจุดเหล่านั้นได้ เดือนต้องเสียทั้งเวลา เงินทอง และ
เสียตัวด้วยความสมัครใจและไม่สมัครใจ เป็นการสร้างความเจ็บช้ำทั้งกาย และใจอย่างแสนสาหัส
ถึงแม้เธอจะประสบความสำเร็จตามที่เธอใฝ่ฝันแล้วก็ตาม

2.5.2 อาชีพทางเครื่อง

"ทางเครื่อง" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพ
ของผู้หญิงที่ประกอบอาชีพทางเครื่องผ่านชีวิตตัวละครที่ชื่อเดือน เดือนเป็นเด็กสาวที่เริ่มยึดอาชีพ
ทางเครื่องก่อนที่จะก้าวเข้าสู่อาชีพนักร้อง เดือนทำงานเป็นทางเครื่องอยู่กับวงดนตรีของโรจน์
เดือนจะต้องมีชุดทางเครื่องสำหรับเต้นออกงาน โดยเธอจะต้องไปตัดชุดโดยที่วงดนตรีจะออกค่า
ใช้จ่ายไปก่อนแล้วจึงมาหักเงินจากเงินเดือนของเธอที่หลัง ดังบทสนทนาที่โรจน์หัวหน้าวงดนตรี
ตกลงกับเดือนในเรื่องนี้ว่า

"ชุดทางเครื่อง เดือนต้องไปวัดตัดชุดทางเครื่องเอาไว้ งานหน้าเดือนต้องออก
เดินแล้ว"

"แต่เดือนไม่มีเงินนะคะ ทางวงดนตรีตัดให้หรือเปล่าคะ"

"อืม...ตัดให้ แล้วไปหักเงินที่หลัง"

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพการทำงานเป็นทางเครื่องของเดือนใน
ด้านรายได้จากการทำงานของเธอครั้งละไม่ถึงร้อยบาท ดังที่แม่ของเดือนพูดถึงรายได้ของเดือน
ตอนหนึ่งว่า

"เอ็งเดินทางเครื่องทีละห้าหกลสิบบาท แล้วแม่ก็ขายกล้วยแขกได้ไม่กี่ตั้งค์ จะเอาเงิน
ที่ไหนไปซื้อทีวี ที่ไหนอะไรนั่นได้วะ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 72)

อาชีพทางเครื่องของเดือน ประสบความสำเร็จ เนื่องจากความสวยและลีลาการแสดงของเธอ เวลาเธอไปแสดงที่ใดผู้ชมจะนิยมชมชอบ และให้ความสนใจติดตามไปชมการแสดงอย่างคับคั่ง ซึ่งเธอก็ใช้การเดินทางเครื่องเป็นพื้นฐานในการก้าวไปเป็นนักร้อง และดาราดาวเด่นที่มีชื่อเสียงในเวลาต่อมา

2.5.3 อาชีพคนทำงานในวงการภาพยนตร์

"เกร็ดดาว" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของคนทำงานในวงการภาพยนตร์ออกมาผ่านเนื้อเรื่อง กล่าวถึงกระบวนการทำงานของการสร้างภาพยนตร์ไทย โดยเริ่มกล่าวถึงการทำงานในขั้นตอนต่อจากการถ่ายทำเสร็จสิ้นลงแล้วก็ต้องนำเข้าห้องแลปเพื่อตัดต่อและบันทึกเสียง จากนั้นก็มาถึงขั้นตอนการประชาสัมพันธ์โดยการนำเอาดารานักแสดงฝ่ายหญิงมาให้สื่อมวลชนทาบ่าว ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ว่าเหตุการณ์ตอนหนึ่งว่า

ในที่สุดภาพยนตร์เรื่องที่สโรชาได้แสดงเป็นนางเอกก็ถ่ายทำกันเสร็จเรียบร้อยระหว่างที่ขบวนการผลิตต่าง ๆ อยู่ในช่วงสุดท้ายคือ การเข้าห้องแลป ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของบริษัทโฆษณาประชาสัมพันธ์ถึงงานชิ้นนี้กันอย่างต่อเนื่อง

เรื่องราวของสโรชาถูกนำมาเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ โดยมีนิตยสารหลายเล่มมาสัมภาษณ์ รวมทั้งถ่ายรูปขึ้นปก

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 53)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ก็ยังบรรยายเหตุการณ์ในเรื่องตอนหนึ่งเกี่ยวกับการถ่ายทำภาพยนตร์ฉากหนึ่ง ซึ่งจะมีการจัดเตรียมงานโดยฝ่ายที่อยู่เบื้องหลังเอาไว้ก่อนหน้าเรียบร้อยแล้ว จากนั้นนักแสดงนางก็จะเดินทางมาเพื่อร่วมถ่ายทำในแต่ละฉาก ซึ่งก็เป็นไปอย่างสะดวกและง่ายดาย ดังข้อความตอนหนึ่งว่า

เมื่อไปถึงสตูดิโอ เธอก็ได้เห็นการทำงานโดยคนรุ่นหนุ่มรุ่นสาวที่เต็มไปด้วยพลัง และไฟในการทำงาน

ห้องสีเหลี่ยมกว้างใหญ่ถูกกันด้วยตาข่ายที่เสียบดอกไม้ไว้เต็มแผงไฟในห้องสว่างตามจุด

ที่ต้องการเน้นสรีระถูกช่างแต่งหน้าทําผมดึงตัวไปตกแต่ง

เสื้อผ้าที่จะใส่ถ่ายแบบเรียงรายอยู่ที่ราวแขวนเป็นดับ สรีระเปลี่ยนชุดไปยืนหน้ากล้อง
ตาข่ายดอกไม้ด้านหลังสวยงามเหมือนอยู่ในดงดอกไม้ แสงไฟดูอบอุ่นพร้อมกับเสียงเพลงดัง
กระหึ่ม สรีระโพลัดท่าเมื่อช่างภาพกดชัตเตอร์รัวถี่ยิบ

แล้วชุดใหม่ก็ถูกเปลี่ยนอีก ฝ่ายแต่งหน้าทําผมมาตกแต่งเพิ่มเติม ฝ่ายจัดฉากตกแต่งกัน
ใหม่ แล้วชุดใหม่ก็ถ่ายกันต่อ สรีระทำงานอย่างสนุกสนานและตั้งใจ

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 54 - 55)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังสะท้อนถึงบรรยากาศการทำงานของคนถ่ายรูปแบบเพื่อ
ขึ้นปกนิตยสารฉบับหนึ่ง โดยจะนํานางเอกภาพยนตร์คนใหม่มาเป็นนางแบบ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์
สัมพันธ์ภาพยนตร์เรื่องนั้นไปในตัวด้วย โดยนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายให้เห็นถึงภาพของห้อง
ทำงานที่มีการจัดเตรียมอุปกรณ์การทำงานทุกอย่างไว้แล้วอย่างเรียบร้อยไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์
เกี่ยวกับไฟ เสื้อผ้าที่จะใช้สวมใส่เพื่อถ่ายแบบ ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายไว้ใน
เหตุการณ์ตอนหนึ่งในเรื่องว่า

รถของวิญญูเลี้ยวปราดเข้าไปจอดหลังกองถ่ายหนัง ซึ่งบัดนี้เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ
กำลังเตรียมงานกันอยู่ บ้างก็ตั้งกล้อง ตั้งไฟ ช่างภาพเตรียมพร้อม ช่างแต่งหน้าทําผมก็
ทําหน้าที่ของตัวเองไป

สรีระก้าวลงมาพร้อมชายหนุ่ม แล้วเธอก็ถูกช่างแต่งหน้าทําผมลากตัวไปทันที
งานถ่ายภาพยนตร์ช่วงนี้ไม่มีอะไรยุ่งยาก สรีระจะต้องแสดงกับตัวประกอบ ซึ่งก็มี
เพียงนิดหน่อย และต่อจากนั้นก็เข้าไปถ่ายทํานบ้านหลังหนึ่ง ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากที่นั่นและ
จะเป็นการถ่ายที่มีหลายฉากหลายคัท

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 138)

สรีระประสบความสำเร็จในการแสดงภาพยนตร์เป็นอย่างดี เธอสามารถรักษาตัว รักษา
ชื่อเสียงจากบุคคลที่หวังร้ายต่อเธอไว้ได้ จากการมีสติสัมปชัญญะ ความไม่โลภ ไม่ทะเยอทะยานต่อ

เงินทอง การรู้จักหลักหนีจากสิ่งไม่พึงประสงค์ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างถูกต้อง และมีความสุข

2.4 อาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย

"มาตรการ" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยผ่านตัวละครที่ชื่อว่า ชิต ซึ่งเป็นตัวละครที่มีอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยของหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ในราคาค่าจ้างตามความพอใจของคนในหมู่บ้าน โดยชิตจะต้องมีหน้าที่เดินตรวจตามซอยต่าง ๆ ในหมู่บ้านที่เขารับผิดชอบและชิตก็ทำหน้าที่ของเขาอย่างสมบูรณ์แบบในเรื่องที่ชิตสนิทสนมกับราฟิงภรรยาของเขาเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของเขาว่า

อากาศร้อนนักชิตปลดกระดุมเสื้อเม็ดบนอกเม็ดหนึ่งไม่มีลมพัดมาสักวูบเดียว นี่ไม่ใช่คืนแรกที่อากาศร้อนรุ่มเพียงนี้อาชีพยามอย่างเขาเจอกับมันมานักต่อนักแล้วไม่ว่าจะร้อนจะหนาว หรือฝนจะตกจึก ๆ ชิตไม่เคยหลบงาน ไม่เคยถอยหนีแม้แต่ก้าวเดียว

ราฟิงเองยังเคยท้วงเขาในคืนวันที่ฝนตก

"พี่นะ รอให้ฝนหายก่อนก็ได้เน้า"

"ไม่ได้หรอก ถ้ารอให้ฝนหายพี่ต้องออกไป ขมยมนั่นบ้านใครเขาขึ้นมาตอนนั้น พี่ก็แยะนะซี"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 94)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้สะท้อนภาพการปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดของชิต โดยชิตจะเริ่มทำงานตั้งแต่เวลาสี่ทุ่มเป็นต้นไปจนถึงสว่าง บางครั้งชิตต้องพบกับปัญหาต่าง ๆ จากพวกมิจฉาชีพที่มาสร้างความเดือดร้อนให้กับผู้คนในหมู่บ้าน และชิตได้รับค่าตอบแทนการทำงานที่ดีจากเจ้าของบ้าน และเจ้าของโรงงานในละแวกนั้น ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้บรรยายไว้ในเหตุการณ์ตอนหนึ่งว่า

รายได้ของเขา คือ เงินที่เก็บจากบ้านและโรงงานแถบนี้ในอัตราสูงสุดแล้ว แต่จะให้บางบ้านก็สิบบาท โรงงานใหญ่ ๆ บางแห่งก็ให้ถึงยี่สิบบาท แต่บางแห่งก็ไม่ให้

ถึงใครจะให้หรือไม่ให้ชิตก็ทำหน้าที่อย่างเคร่งครัด งานของเขาจะเริ่มตั้งแต่สี่ทุ่มเรื่อย

ใบจนสว่างคาตา ไม่ว่าอากาศจะหนาวเย็นอย่างไร ชิตจะเดินท้อม ๆ คอยดูแลตามขอย และตีระฆังบอกเวลาเป็นระยะ ๆ

บางครั้งชิตก็เจอขรมย มีการออกกำลังปล้ำจับกันบ้างชิตเคยหัดมวยมาแล้ว เพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกับเขาแถว ๆ อีสานมักจะเป็นมวยกันเกือบทุกคน เมื่อขรมยสู้ขึ้นมาจึงมักจะสู้ชิตไม่ได้ถูกเขาจับส่งตำรวจเสียบ่อย ๆ สร้างความเคียดแค้นแก่พวกขรมยยิ่งนัก

ชิตรู้ว่าเขามีศัตรูมาก แต่เขาไม่หวั่น เพราะเขาคิดว่าคนพวกนั้นคือศัตรูของประชาชนทั้งหลาย ที่จ่ายค่าอยู่ยามให้เขาทุกเดือน เมื่อพวกขรมยทำตัวเป็นอันตรายต่อนายจ้างของเขา เขาก็ยินดีที่จะเป็นศัตรูกับคนเหล่านั้น

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 11 - 12)

อาชีพพนักงานผู้รักษาความปลอดภัย เป็นอาชีพที่คนมองว่าไม่มีเกียรติ มีรายได้ต่ำ แต่ความจริงแล้วเขาเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง ทำงานเสี่ยงกับอันตราย เพราะต้องทำหน้าที่ดูแลทรัพย์สินให้แก่ชาวบ้านในละแวกนั้น ดยมีอาวุธเพียงแค่ไม้กระบองเท่านั้น ถ้าเกิดมีการต่อสู้กันขึ้น เขาคงไม่สามารถต่อสู้ได้ คนเป็นพนักงานผู้รักษาความปลอดภัยจึงมีการเสี่ยงได้ตลอดเวลา และในกรณีที่ทรัพย์สินของชาวบ้านสูญหาย ผู้ต้องสงสัยคนแรก คือ ผู้รักษาความปลอดภัย

2.7 อาชีพหมอนวด

"ลมหายใจสีขาว" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพคนที่ประกอบอาชีพหมอนวด กล่าวคือ พัชราเป็นหญิงสาวที่มาจากชนบทเข้ามาประกอบอาชีพหมอนวดในกรุงเทพฯ โดยทำงานในสถานอาบอบนวดแห่งหนึ่ง ซึ่งคอยบริการผู้ชายที่ชอบมาใช้บริการความสุชนอกบ้านด้วยการให้หมอนวดคอยบีบนวดอาบหน้าชำระร่างกายให้ ซึ่งพัชราเองเป็นผู้หญิงที่ทำงานได้อย่างในระดับดีมาก ดังที่ในวงการอาชีพนี้จะเรียกว่า "ตองเอ" ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ในเหตุการณ์ตอนหนึ่งว่า

ความจริงพัชรามีเหตุผล แต่ไม่ยอมบอกลูกชาย เดิมพัชราเป็นหมอนวด ใคร ๆ เขารู้กันทั้งนั้น หล่อนยึดอาชีพนี้มานาน จนมีผู้ชายหนีเมียคนหนึ่งมาติดพันหล่อนจริงจัง ถึงขนาดมีลูกขึ้นมา ก็คือ "เบิร์ด" นั่นเอง เขาอยู่กับหล่อนไม่นาน ก็สลับคราบผู้ที่มีเงินทิ้ง เหลือแต่คราบแมงดาเกาะหล่อนกิน

เขาไม่ทำอะไรเลยนอกจากเอาเงิน เงินที่หล่อนได้มาจากพวกผู้ชายเมื่อที่นิยม
เบสเสียกลงอ่าง และความสวยระดับ "ตองเอ" ของหล่อนก็ช่างทำเงินเสียจริง ๆ จน
เขาใช้เพลิน แต่ในที่สุดหล่อนก็ทนที่จะหาเลี้ยงเขาไปไม่ไหว หล่อนจึงไล่เขาออกไปและ
ก้มหน้าก้มตาเป็นหมอนวดหาเงินเลี้ยงลูกชาย ซึ่งส่งไปให้แม่เลี้ยงอยู่ที่บ้านต่างจังหวัด
(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 17)

จากพฤติกรรมดังกล่าวผู้เขียนแสดงให้เห็นว่า อาชีพหมอนวดเป็นอาชีพที่สุจริตที่ผู้ประกอบการ
อาชีพสามารถหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ อดยากไม่เบียดเบียนใคร แต่คนในสังคมไม่ยอมรับ เป็น
อาชีพที่น่ารังเกียจ เป็นอาชีพที่ต่ำต้อยทั้งนี้เพราะค่านิยมทางด้านวัฒนธรรมของสังคมถือว่าการ
ประกอบอาชีพนี้เป็นสิ่งที่ไม่ดีงาม

2.8 อาชีพผู้ขายขายบริการ

"ขอรู้อย่างเดียว" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนให้เห็น
อาชีพผู้ขายขายบริการ ซึ่งเป็นอาชีพใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมเมื่อไม่นานนัก นิเวศน์ กันไทยราษฎร์
สะท้อนภาพของคนในอาชีพดังกล่าวผ่านตัวละครที่ชื่อภูมาชายหนุ่มที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบทที่ห่างไกล
ความเจริญแต่ภูมาต้องการพัฒนาตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต เพราะเขาไม่ต้องการจะมี
ชีวิตที่ลำบากเนื่องจากความยากจนอีกต่อไป ภูมาจึงหันมายึดอาชีพผู้ขายขายบริการตามคำแนะนำ
ของเพื่อนสนิทเพื่อแลกกับเงินทองจำนวนมากที่ได้รับจากการทำงาน โดยภูมานำเงินดังกล่าวมาใช้
จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยและใช้เป็นค่าเล่าเรียนด้วย นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนให้เห็นภาพการทํางาน
ของภูมาว่า เขาต้องทำงานขายบริการความสุขทางเพศให้แก่บรรดาสาวแก่แม่หม้าย ตลอดจน
สาวอารมณ์เบสเสียบางคน และบางครั้งก็จะต้องขายบริการทางเพศให้แก่ผู้ชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน
ทางเพศด้วย ดังนั้นในการทำงานอาชีพนี้จึงเป็นภาระที่ค่อนข้างหนักหน่วงมากสำหรับคนที่เป็นผู้ขาย
ปกติเช่นภูมา ด้วยเหตุนี้ ก่อนที่ภูมาจะเริ่มทำงานครั้งแรกทางสำนักงานที่เขาไปสมัครจึงต้องมีการ
ทดสอบภูมาดูก่อนว่าเขาสามารถปรับตัวเองให้ทำงานนี้ได้ดีเพียงใด ดังนั้นในครั้งแรกของการทดสอบ
การทำงานเพื่อจะได้ประเมินคุณภาพการทำงานของเขาว่าเป็นเช่นไร แต่แล้วเมื่อการทดสอบผ่านไป
ภูมาก็ได้รับความชื่นชมในคุณภาพการทำงานของเขาว่าอยู่ในขั้นดีมากดังเหตุการณ์ตอนหนึ่งที่
นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ว่า

หล่อนพาเข้าห้อง และนาที่ถัดมาภูมาก็ได้ประสบการณ์แปลกใหม่ แม้ว่าหล่อนจะเป็นหญิงเทียม แต่ก็ไม่นับว่าน่าทึ่งและถึงจะขยี้แหยงในตอนแรก ในไม่กี่นาทีถัดมาคนหนุ่มอย่างภูมาก็เคลิ้มไปได้เหมือนกัน

หล่อนละมือ ยึดกายขึ้นจูบแก้มเขาพอดหนึ่ง แล้วกระซิบว่า

"เกรตเอ... คุณภาพคับมือ"

ภูมาถอนใจร้องอกเมื่อผ่านการตรวจสอบไปได้ นึกกายตัวเองวาวขึ้นมาอีก แต่ก็พยายามตัดใจเดินตามหล่อนลงมาพบกับเชิด

"เป็นไง..." เชิดถามยิ้ม ๆ

หล่อนยกนิ้วหัวแม่มือชูขึ้นสองข้างแทนคำตอบ ก่อนจะพลัดกายหายไปจากรั้ว

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 6 - 7)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังสะท้อนภาพที่ลึกลงไปของผู้ขายขายบริการอีกว่า เขาจะต้องถูกทดสอบความสามารถในการบริการความสุขทางเพศ เพื่อจัดระดับขึ้นว่าจะเป็นคนทำงานในระดับใด เพราะนั่นจะหมายถึงค่าตอบแทนในการทำงานที่พวกเขาจะได้รับ ดังนั้นภูมาจึงต้องถูกทดสอบเพื่อจัดระดับขึ้นของการเป็นผู้ขายขายบริการ โดยเขาถูกพามาทดสอบที่สำนักผู้ขายขายบริการแห่งหนึ่งแถวถนนสุขุมวิท ซึ่งที่นั่นจัดเป็นสถานที่เฉพาะเปิดบริการในเรื่องความสุขทางเพศ โดยจัดห้องสำหรับเรื่องกิจกรรมทางเพศโดยเฉพาะ เหตุการณ์ตอนที่ภูมาถูกเพื่อนของเขาพาไปทดสอบที่สำนักงานแห่งนั้น ดังที่บทสนทนาระหว่างเชิดกับภูมาว่า

"ต้องมีการทดสอบอีกไหมวะ เชิด"

"มีซี... ไม่งั้นจะรู้ได้ยังไงว่ามึงอยู่เกรตอะไร"

"ทดสอบยังง..." ภูมาหน้าตาตื่นขึ้นหน่อยหนึ่ง

"เดี๋ยวกี่รู้"

คำตอบของเชิดจบลงพร้อมกับทั้งสองก้าวเข้าไปในบ้านหลังนั้น ซึ่งมีชายหนุ่มรูปร่างดีประมาณสิบคน เขารู้ได้ทันทีโดยไม่ต้องให้ใครบอกว่านั้นต้องมีอาชีพเดียวกับเขา

เชิดพาเข้าบ้านนั่งยังเก้าอี้ว่าง ๆ ตัวหนึ่ง แล้วกระซิบบอกภูมาว่า

"พวกที่นั่นนี่ เกรตซีทั้งนั้น..."

งูมาได้แต่พยักหน้า นึกแปลกใจที่คนพวกนั้นหน้าตาดี แต่ทำไมเกรงตัว อยากซักถามให้
รู้เรื่องมากไปกว่านั้น แต่ดูไม่สะดวกนักจึงเก็บความสงสัยเอาไว้ก่อน หมายถึงว่าเมื่อขับรด
ออกไปจากที่นี่เขาคงมีโอกาสดูตามทุกอย่างที่ข้องใจ

เชิดปล่อยงูมานั่งอยู่คนเดียว ครู่หนึ่งเขาก็กลับมาพร้อมเจ้าสำนัก ซึ่งเป็นชายหนุ่ม
หน้าตาดีอีกคน บุคลิกดีมาก ดีกว่าดารานางบางคนเสียอีก

เชิดแนะนำตัวงูมาให้รู้จัก เขายกมือไหว้

"หน้าตาดีนะ..." เขาส่องตรวจหน้าของงูมา "หนวดคงจะไม่ค่อยมี"

"ครับ ผมคนหนวดน้อยครับ"

"ไม่เป็นไร กันให้มันเรียบร้อยอีกหน่อยก็คงหน้าจิ้มมาเอง..."

แล้วก็ถึงนาฬิกาที่ใจ คือการทดสอบงูมาว่าเป็นสินค้าที่จะมีคุณภาพสักเพียงไร

เจ้าสำนักสั่งให้งูมาขึ้นไปนอนรอในห้องชั้นบน เขาไม่ได้ตื่นตื่นอะไรกับสิ่งที่กำลังจะ
เกิดขึ้น แต่รู้สึกสับสนตัวเองที่มีสภาพเหมือนหุ่นยนต์ ไม่มีความคิด

ห้องห้องนั้นมีหลายอย่างที่บ่งบอกว่าได้ตระเตรียมไว้ใช้กับเรื่องสารานุกรมในการมรณ
มากกว่าที่จะใช้เป็นห้องหลับนอนพักผ่อนเพื่อตื่นขึ้นมาประกอบสัมมาอาชีวะ

กระจกติดรอบด้านเหมือนโรงแรมม่านรูด เมื่อถึงตัวโครมลงบนที่นอนก็เจอกับภาพของ
ตัวเองปรากฏบนกระจกเงาที่ติดไว้กับเพดานเข้าอีก

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 20 - 21)

ต่อจากนั้นงูมาก็ถูกทดสอบจากเจ้าสำนักด้วยการให้เขาให้บริการความสุขทางเพศแก่ผู้หญิง
คนหนึ่งที่มีหน้าตาดีแถมมาก เพื่อเป็นการทดสอบว่างูมาจะให้บริการแก่ผู้หญิงคนนี้ได้หรือไม่อย่างไร
เพื่อจะได้นำไปประชาสัมพันธ์คุณภาพความเป็นสินค้าที่ดีของงูมา ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์
ได้บรรยายเอาไว้ในเหตุการณ์ตอนหนึ่งว่า

เจ้าสำนักได้ส่งผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งหน้าตาค่อนข้างจะจี๋เหร่ขึ้นมาทดสอบงูมา เพื่อจะให้
เขาทำข้อสอบหลายข้อ

ข้อแรกงูมาจะอดทนได้สักแค่ไหนหากได้ลูกค้านั่งตาชว้างหน้าตาขมวดมุ่นมากกว่าเสนาหา

ข้อสอง...แน่ละ ลูกค้านั้นส่วนต้องการอิมเมจในการมรณเหมือนกินอาหารหลาย ๆ

อย่าง หลาย ๆ ชามาให้สาสมแก่ใจ

ระดับของสินค้าที่ชื่อ "กูมา" ที่จะนำไปโฆษณาแก่ลูกค้าก็อยู่ที่ความอดทนยาวนานและปริมาณเป็นสำคัญ

"ทานอะไรก่อนไหม..." หล่อนถามยิ้ม ๆ

หล่อนไม่ช่ลูกค้า แต่หล่อนเปรียบเทียบกับเสมือนครูที่เข้ามาทดสอบผู้ชายทุกคนที่จะเข้ามายึดอาชีพขายตัว ว่ามีความเป็นชายสักเท่าไร

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 22 - 23)

นอกจากนี้กูมายังจะต้องให้บริการความสุขทางเพศแก่คนทุกประเภท และทุกรูปแบบโดยตัวเองไม่มีสิทธิ์เลือกได้เลยไม่ว่าคนที่เข้ามาเป็นลูกค้าใช้บริการทางเพศกับเขาจะมีสภาพอย่างไรก็ตาม ดังที่กูมาได้สนทนากับเชิดเพื่อนสนิทของเขาถึงการทำงานตอนหนึ่งว่า

"อาชีพขายตัว ไม่ว่าผู้หญิงหรือผู้ชาย จะเลือกแขกไม่ได้ เขาถึงได้ทดสอบมึงด้วยคน หน้าตาหยังยายจิ้ม อีกหน่อยมึงก็เจอแขกที่หน้าตาอย่างงี้บ้าง บางคนปากเหม็น พูดมาก กลืนตัวแรง มันสารพัดที่มึงจะต้องเจอ..."

กูมายกมือขึ้นท่วมหัวทั้ง ๆ ที่หลับตา

"ยังงี้ก็ขอให้เจอแต่แขกดี ๆ หน้าตาสวย ๆ เอะอะวะ มันค่อยหนักหน่อย"

"ต่อให้มึงบนบานเจ้าพ่อเจ้าแม่ที่ไหนก็ไม่มีทางที่จะช่วยมึงได้มึงเตรียมตัวไว้เถอะ สารพัดคนที่มึงจะเจอ บางทีไปเจอยายแก่ชาดิสมี ชนิดต้องง้างมึงทุบออกแรงง้างให้เจ็บตัวเสียก่อน มึงอาจจะหนักยิ่งขึ้น"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 28 - 29)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังสะท้อนภาพการทำงานของผู้ชายขายบริการที่จะต้องมีคนกลางคอยแนะนำลูกค้าให้ และพวกเขาจะต้องถูกหักค่านายหน้าไปจากเงินหนึ่ง ส่วนเงินรายได้ที่พวกเขาจะได้รับอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยจริง ๆ ก็จะได้จากเงินพิเศษที่เรียกว่า "ค่าทิป" ที่ผู้ให้บริการจะสมนาคุณให้จากความพอใจในคุณภาพที่จะได้รับ ดังในบทสนทนาที่กูมากับเชิดพูดกันถึงรายได้จากการทำงานขายบริการความสุขทางเพศตอนหนึ่งว่า

"ไอ้ตัวหรืออีตัว มันหนีคนกลางไม่พ้นหรือวะกู..." เขาตะแคงไหล่เพื่อนรักด้วยความเห็นใจ

เพราะความรู้สึกที่ภูมามีนั้น เขาเคยมีและมันอยู่เต็มที

"กูเข้าใจผิด ถ้าไม่มีเขา ไม่มีมึงแนะนำ จะให้กูไปท้อม ๆ ขายตัวผู้หญิงที่ไหนเขาจะซื้อ เพียงแต่เขาหักมากไปหน่อยจริง ๆ"

"ทำใจเถอะน่า มันต้องทำใจ เงินพิเศษจากแขกนั้นแหละจะพออยู่ได้สบาย ๆ ถ้ามึงเจอแขกสวยแล้วใจดีมึงก็โชคดีไป แขกที่บมึงเท่าไรล่ะเมื่อคืนนี้..."

"ห่าร้อย"

"เป็นการเริ่มต้นที่ไม่เลวหรอก นั่นแหละรายได้ของเราจะไม่มีใครมาหัก มึงไม่ต้องกลัว"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 46)

และนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้บรรยายถึงลักษณะบุคลิกภาพของผู้ที่มีอาชีพผู้ขายขายบริการที่จะมีการไว้หนวด เพื่อเป็นการแสดงถึงสัญลักษณ์เฉพาะของคนประกอบอาชีพนี้ เพื่อให้บรรดาลูกค้าทั้งหลายสังเกตได้ทันที ดังที่บทสนทนาตอนหนึ่งที่เชิดบอกกับภูมาว่า

"ไว้หนวดได้แล้วมึงนะ"

"ทำไมต้องไว้หนวดด้วยวะ ภูมาคลำหน้าตัวเองพลางนึกขึ้นชมหนวดตกคานริมฝีปากของเชิด"

"ต้องไว้สิ มันเหมือนโลโก้ ลูกค้าจะได้มีที่สังเกตไงวะ" นับตั้งแต่วันนั้นคนใกล้ชิดจึงเริ่มพบว่าบนใบหน้าอันเกลี้ยงเกลาของภูมาเริ่มบ่งบอกหนวดเหนือริมฝีปากแล้ว ปองหทัยเพื่อนหญิงที่วิทยาลัยคนหนึ่งท้วงว่า

"เธอจะไว้หนวดทำไมนะกู หน้าตาเธอสะอาดดีอยู่แล้ว จะไปเล่นผู้ร้ายหนังไทยหรือไงกัน"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 18)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังสะท้อนภาพของภูมาถึงสภาพความเป็นอยู่ของเขาที่ค่อนข้างดีกว่าสภาพที่อยู่อาศัยคือห้องแคบ ๆ ในวัดแห่งหนึ่ง กล่าวคือ ภูมาจะมีข้าวของเครื่องใช้ที่ทันสมัยและ

มีราคาแพงเนื่องจากภูมามีรายได้มากมายจากการประกอบอาชีพผู้ขายบริการ ดังที่
นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ตอนหนึ่งว่า

รองเท้าคู่ใหม่ ๆ ทันสมัยที่เพิ่งบอกถึงราคาว่าแพงกว่าฐานะของภูมาที่จะซื้อใช้วางอยู่
ด้านในของห้อง ตู้พลาสติกที่เปิดอยู่ทำให้เห็นเสื้อผ้าสวย ๆ แขนอยู่เต็ม สภาพในห้อง
โทรม ๆ นั้นขัดแย้งกันมากกับข้าวของเครื่องใช้บางอย่าง

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 129)

อาชีพผู้ขายบริการของภูมาประสบผลสำเร็จ เขามีรายได้จากการประกอบอาชีพมากขึ้น
ขึ้นการดำรงชีวิตดีขึ้น แต่ภูมาก็ไม่ชอบอาชีพนี้ซึ่งเขาคิดว่าถ้าเขาเรียนสำเร็จเขาจะเลิกประกอบ
อาชีพเช่นนี้เพราะจิตใจเขาไม่ยอมรับ

3. พฤติกรรมของคนในสังคม

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพพฤติกรรมของคนในสังคมตามประสบการณ์ที่พบ
เห็นแล้วนำมาตีแผ่ลงในนวนิยาย โดยการสร้างตัวละครให้มีพฤติกรรมต่าง ๆ กัน มีความโดดเด่น
และแสดงบทบาทในนวนิยายเรื่องต่าง ๆ อย่างน่าสนใจ พฤติกรรมที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์
สะท้อนภาพออกมาในนวนิยายของเขาสามารถแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 พฤติกรรมในทางเพศ

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของพฤติกรรมในเรื่องเพศสัมพันธ์ของ
ผู้คนในสังคมในแง่มุมต่าง ๆ ผ่านตัวละครในนวนิยายเรื่องต่าง ๆ หลายเรื่อง ให้เป็นผู้แสดง
บทบาทพฤติกรรมเหล่านั้นออกมาตามที่เขามองเห็นในสังคมดังนี้

"ขอรู้เพียงคนเดียว" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพ
พฤติกรรมของคนที่มีความผิดปกติทางเพศ คือ ผู้ชายที่มีความผิดปกติในเรื่องเพศ นิยมการมีเพศ
สัมพันธ์กับผู้ขายด้วยกัน ซึ่งคนเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นบุคคลที่มีเกียรติและมีหน้ามีตาในวงสังคมด้วย
กันทั้งนั้น ดังนั้นบทสนทนาตอนที่ภูมากล่าวกับเชิดเพื่อนสนิทของเขาเกี่ยวกับการทำงานเป็นผู้
ขายบริการว่า

กามาเล่าทุกอย่างที่เกิดขึ้นให้เพื่อนผู้หาหนทางใหม่ให้แก่ชีวิตอย่างไม่ปิดบัง

"มึงต้องทำตัวให้อ่อนเหมือนต้นอ้อ แต่ถึงเวลาแข็งต้องแข็งให้จริง ให้นาน...รู้ไหม
แขกของมึงนะระดับอาจารย์หมาลัยเชียว"

"ไม่น่าเลย..."

"เอาเถอะ...หากินทางนี้ต่อไปแล้วมึงจะยิ่งเจอแปลก ๆ วนสังคมผู้ดีมีเงินนะกะเทย
เอย เกย์เอย ให้อั้วที่วิปริตผิดปกติเนี่ยมันเยอะไปหมด แต่ยิ่งเยอะก็ยิ่งดี พวกเราจะได้มีทาง
หาเงินได้สบาย ๆ โดยไม่ต้องไปปล้นเขากินน้ำดีแล้วจางตาย"

กามาเลิกเลยไปถึงอาจารย์ที่สอนเขาอยู่ บางคนมีเค้ากะเทยให้เห็น จะมีใครไหมหนอที่
มีพฤติกรรมอวดพรางเหมือนอย่างอาจารย์หนุ่มใหญ่ที่เขาไปนอนด้วยเมื่อคืนนี้

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 11)

กมายังขายบริการความสุขทางเพศให้แก่ราตรีสาวใหญ่ที่มีปัญหาในเรื่องพฤติกรรมทาง
เพศเนื่องจากสามีของเธอป่วยหนักจนไม่สามารถให้ความสุขทางเพศแก่เธอได้ ราตรีซึ่งเป็นผู้หญิง
ที่ยังมีความต้องการในเรื่องความสุขทางเพศอยู่ จึงต้องหันมาใช้บริการความสุขทางเพศกับผู้ชาย
ขายบริการอย่างเช่นกามา โดยจ่ายเงินให้แก่กามา ด้วยราคาค่อนข้างสูง เพื่อซื้อความสุขทางเพศ
เพื่อเธอต้องการ ดังในบทบรรยายตอนที่สาวใช้ซึ่งเฝ้าบ้านพักขายทะเลเห็นพฤติกรรมของกามา
และราตรีที่ไปเที่ยวหาความสุขด้วยกันรำพึงว่า

นางรู้สึกอิจฉาขึ้นมาเล็กน้อยที่เห็นผู้หญิงมีอายุอย่างราตรีมีสามีหนุ่มน้อยน่ารักอย่างกามา
ได้ เพราะชีวิตของนางนั้น ปีนี้เกินเลขสี่มาจนเกือบจะเหยียบเลขห้า ก็ยังหาคู่ตุนาหงั้นไม่
ได้เลย

หลังจากนางเดินออกไปจากบ้านพักได้ไม่นานนัก ผัวหนุ่มเมียแก่ในความรู้สึกของหญิง
เฝ้าบ้านคนนั้นก็วิ่งหยอ ๆ ไล่กันลงมาจากบ้านในชุดอาบน้าก่อนจะวิ่งข้ามถนนไปเช่าห้วง
ยาง และลงไปพลอตรักกันนันทะเล

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 66)

ราตรีจิตไตรตรองอยู่เป็นเวลานานกว่าจะตัดสินใจเลือกใช้บริการความสุขทางเพศจาก
 ภูมาเนื่องจากเธอเป็นหญิงสาวที่มีฐานะดี และเป็นผู้มีหน้ามีตาในสังคม ดังนั้นเธอต้องเลือกสรร
 ผู้ขายบริการที่นิสัยดีที่จะไม่นำเรื่องความลับของเธอมาเปิดเผยให้คนอื่นทราบ ดังที่
 นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ตอนหนึ่งว่า

ยิ่งเป็นผู้ใหญ่ที่มีความคิดมาก มีฐานะสังคมสูงส่งขนาดนี้ดูเหมือนหล่อนจะยิ่งจมดิ่งลงสู่สิ่ง
 ที่ได้ก้าวล้ำลงไปเสียมากมายจนไม่อาจจะถอนตัวออกมาได้ง่าย ๆ บริการ "พัวเช่า" ก็มีให้
 เลือกอีกมากมาย แต่หล่อนไม่ยากตระเวนซื้อความสุขไปทั่วเหมือนผู้ชายที่เยาว์โสเภณี

กว่าที่จะตัดสินใจเลือกสถานบริการที่ไหนสักแห่ง หล่อนคิดหน้าคิดหลังจนถ้วนถี่ และก็เช่น
 เดียวกัน กว่าที่หล่อนจะเลือกภูมาหรือใคร ๆ ก่อนหน้านี้ หล่อนก็คิดแล้วคิดอีกจนมาถึงภูมา
 คนนี้ หล่อนพอจะจนถึงที่สุดเขาเป็นเด็กชื้อ ๆ นอกเหนือจากความสามารถที่ปล่อนปรารถนา
 นั้นแล้ว โอกาสที่หล่อนจะต้องอับอายเพราะการป่าวร้องโพนทะนาดูเหมือนหล่อนมั่นใจที่สุด
 ว่าจะไม่มี

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 125)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังสะท้อนพฤติกรรมของผู้ชายที่เป็นอาจารย์สอน
 หนังสือในระดับมหาวิทยาลัยแต่กลับมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศนั่นคือ อาจารย์เสนีย์ที่เป็นอาจารย์
 สอนภูมาแต่กลับมีความพึงพอใจในตัวลูกศิษย์ และแสดงพฤติกรรมลวนลามภูมาในห้องพักของตนเพื่อ
 เปิดเผยทาส์ของตัวเองให้ภูมาได้รับรู้ ดังในเหตุการณ์ตอนหนึ่งว่า

อาจารย์เสนีย์ชมภูมาไม่ขาดปาก

"ภูมา เธออะไรหล่อ" อาจารย์ทำเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ ให้ความรู้สึกว่าสุดหล่อจริง ๆ
 แถมยังยื่นมือโน้มเนียนเข้ามาลูบไล้ใบหน้า และแผงหนวดเอาตื้อ ๆ อีกอย่างสนุกมือ
 ถ้าไม่มีคนัยกับเพื่อนนักศึกษาเข้ามาส่งงาน มือนั้นก็คงจะยังไม่ละวางไปจากดวงหน้า

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 49 - 50)

แล้ววันที่สุดอาจารย์เสนีย์ก็กลายมาเป็นแขกของภูมา เพื่อให้ภูมาปรนเปรอความสุขทางเพศให้แก่เขา โดยอาจารย์เสนีย์ไปใช้บริการกับภูมายังสำนักงานที่ภูมาสังกัดอยู่ ตั้งในเหตุการณ์ตอนหนึ่งว่า

"ใหม่ล่าสุดเลยล่ะ..." กะเทยคนเดียวกับที่ทดสอบภูมาโฆษณาสรรพคุณ

แล้วหันมาทางภูมา

"อาจารย์อยากได้เพื่อนที่ดี อย่าให้อาจารย์ผิดหวังเชียวนะคะ"

"ครับ..." ภูมาตอบเบา ๆ

แล้วเขาก็ลุกขึ้นอย่างว่าง่ายเมื่อ "แขก" เข้ามาตึงมือ แรกคิดว่าจะพาออกไปเดิน ที่ไหนได้ หล่อนหรือผู้ชายที่เขาเรียกกันว่า "อาจารย์" กลับพาภูมาไปที่ประตู

"ไปไหนครับ" ภูมาถามขลาด ๆ

"ไปบ้านฉัน แต่มันจะเป็นสวรรค์ของเราสองคน..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 8)

พฤติกรรมเรื่องเพศสัมพันธ์ของภูมานั้น สังคมไทยยังไม่ยอมรับ คนส่วนใหญ่ถือว่าเป็นเรื่องเสียหายน่าละอายขัดต่อขนบประเพณี ศีลธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม แม้ตัวภูมาเองยังยอมรับว่าพฤติกรรมทางเพศที่เขาปฏิบัติอยู่นั้นไม่ถูกต้อง และทุกครั้งที่ปฏิบัติเขาจะรู้สึกละอายใจ ถึงกับตั้งใจไว้อย่างแน่วแน่ว่าถ้าเรียนจบเขาจะเลิกพฤติกรรมแบบนี้ทันที

ในเรื่อง "ผ่านไปเหมือนสายลม" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับผู้หญิงที่มีพฤติกรรมทางเพศเบี่ยงเบนในทางหนึ่งที่ว่า พฤติกรรมดังกล่าวเป็นเรื่องไม่ถูกต้องแม้คนที่มีพฤติกรรมประเภทนี้จะพยายามหาเหตุผลเข้าข้างตนเองก็ตาม แต่ก็เป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ดังนั้นเสียงของลินดาที่พยายามจะโต้แย้งความคิดของต่ายในเรื่องตอนหนึ่งว่า

"อย่าเสียใจเลย" หล่อนปลอบ "เดี๋ยวนี้ใคร ๆ เขาก็ชอบยังงี้กันทั้งนั้นแหละ

ไม่เห็นจำเป็นต้องฟังมันเลย ใจพวกผู้ชายโสดรอก ท้องก็ไม่ท้องด้วย เธอจะไปคิดอะไรมากมายละลินดา

"แต่มัน..." ลินดาพูดไม่ออก

ลินดา กำลังจะบอกว่า มันวิปริต

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 54 - 55)

ในขณะที่ความรู้สึกของลินดาเองก็เกิดความรู้สึกขยะแขยง และเกิดความละอายใจต่อการกระทำของต่ายที่มีความสัมพันธ์ทางเพศต่อเธอ ลินดาต้องการจะหลีกเลี่ยงหนีไปให้พ้นจากต่าย ตั้งในบทบรรยายความรู้สึกตอนหนึ่งของลินดาเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

ขณะต่ายพลิกกายเข้ามากอด ลินดา รู้สึกขยะแขยงวูบขึ้นมาเหมือนกัน ความละอายใจ กลับคืนมา แต่ความท้อแท้หมดหวังในชีวิตก็กลับกลบทับความรู้สึกเหล่านั้นไว้จนนอนนิ่งเฉย

"ฉันไม่ค่อยสบายนะต่าย" เธอบ่นเบา ๆ

หล่อนหยุดระรานลินดา ผงกกายขึ้นด้วยความห่วงใย

"ทานยาซี เป็นอะไรไปล่ะ"

"ปวดหัว ถ้าได้นอนพักก็คงหายไปเอง"

"โอ.เค. งั้นก็นอนพักซะ"

แล้วหล่อนก็นอนตะแคงกอดลินดาไว้แนบอกร เหมือนเกรงว่าลินดาจะลุกหนีไป ลินดา นอนนิ่ง อีกหลายนาที่ถัดมาเธอก็รู้ว่า ต่ายหลับสนิทแล้ว ลินดาค่อย ๆ แกะมือหล่อนออก เธอยังนอนไม่หลับครุ่นคิดถึงตัวเองอีกครั้ง

เธอยังไม่มีทางไปไหนได้เลย เธอไม่อยากอยู่กับต่ายเพราะมันถึงเพื่อนถึงเมีย แม้ต่ายจะปรนเปรอเอาอกเอาใจ แต่เรื่องอย่างนี้รู้ไปถึงไหนก็อายเขาถึงนั้น

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 89 - 90)

แต่มานะก็แสดงความเห็นใจต่อปัญหาของลินดาในเรื่องนี้ เพราะเป็นเรื่องธรรมดาที่ปัจจุบันคนส่วนใหญ่ก็มักจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนดังกล่าว จึงไม่ใช่สิ่งเลวร้ายที่ลินดาจะต้องลงโทษตนเองต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ตั้งในบทสนทนาตอนหนึ่งที่มานะแสดงความเห็นในปัญหาเรื่องนี้กับลินดาว่า

ลินดาารู้สึกอับอาย เมื่อนึกถึงสภาพที่เธอเป็นอยู่กับการตาย นอกเหนือจากมานะแล้ว จะมีใครอีกที่คนได้รู้ความจริงเหล่านี้บ้างหรือไม่หนอ เมื่อนึกถึงตรงนี้ก็ตอ้งก้มหน้า

มานะเข้าใจความรู้สึกของเธอได้ดี

"เรื่องแบบนี้มีออกเยอะไป ในแวดวงสังคมชั้นสูงก็มีออกมาก มันไม่ใช่เรื่องผิดเรื่องเลวที่คุณจะต้องคิดมากนักของทุกอย่างมันมีที่มา ปัญหาทุกอย่างมันมีทางแก้ทั้งนั้นแหละ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 181)

แล้วมานะก็ไปพบกับตาย เพื่อพูดให้ตายเข้าใจถึงความถูกต้องเหมาะสมต่อพฤติกรรมที่ตายกำลังทำอยู่ว่าเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง เพราะเป็นเรื่องที่ผิดธรรมชาติที่ควรจะเป็น และสังคมก็ไม่ยอมรับต่อพฤติกรรมดังกล่าว ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งที่มานะกล่าวกับตายว่า

"ลินดาเป็นผู้หญิง ผู้หญิงเป็นของผู้ชาย ผู้ชายเป็นของผู้หญิง ตายต้องยอมรับ"

ตายก็ตรึมฝีปากจนห่อเลือด คับแค้นเหลือหลายใครจะรู้

"คุณจะถูกยิงไงก็พูดไปเถอะ คุณมานะ แต่ฉันจะอยู่รอดไม่มีลินดาไม่ได้"

"คุณคิดเอาเองนะซีตาย ธรรมชาติสร้างคุณมาให้คู่กับผู้ชาย วันหนึ่งก็จะมีคนดีมาสนใจคุณอย่างตอนที่คุณขลิบเขาก็เสนอตัวเข้ามา คุณต้องการอะไรล่ะ ถ้าต้องการความมั่นคงด้านการเงินก็เลือกเขา แต่ถ้าคุณต้องการเป็นหนึ่งไม่เป็นน้อย ไม่เป็นเมียเก็บของใคร วันนั้นก็ต้องเจอคนดี"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 237)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะต่อปัญหาพฤติกรรมของผู้หญิงที่มีความเปี่ยงเบนทางเพศ โดยมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงด้วยกันว่าเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง ผิดธรรมชาติและสังคมก็ไม่ยอมรับพฤติกรรมดังกล่าว และที่สำคัญเป็นพฤติกรรมที่น่าละอายใจและควรจะหาทางแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าวให้กลับคืนมาสู่พฤติกรรมปกติให้ได้

ในเรื่อง "ชีวิตฉันเป็นดังเช่นละคร" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพพฤติกรรมของคนในสังคมที่นิยมหาความสุขทางเพศ แต่ไม่ยอมรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง คือ พงษ์สิทธิ์ เป็นเจ้าของบริษัท มีฐานะการเงินดีและมีกิจการของตนเอง แต่มีนิสัยเจ้าชู้ ขอบมี

ความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิง เช่น พนักงานในบริษัทที่หน้าตาสวยทุกคน และเมื่อเกิดผิดพลาด ถ้าผู้หญิงเกิดตั้งครรภ์ขึ้นมา เขาจะไม่รับผิดชอบในเรื่องการเลี้ยงดูบุตรที่จะเกิดมา และจะยอมจ่ายเงินเพื่อแลกกับความเป็นอิสระ ดังที่ ตรีกาลพนักงานสาวสวยในบริษัทของพงษ์สิทธิ์ ได้มีความสัมพันธ์กันทางเพศกับเขาและตั้งครรภ์ขึ้น ตรีกาลขอร้องไห้เขารับผิดชอบ แต่ได้รับการปฏิเสธทันที กลับให้ตรีกาลไปจัดการหาแท้ง ตั้งในบทสนทนาตอนหนึ่งของพงษ์สิทธิ์กับตรีกาลว่า

"คุณปล่อยให้ท้องได้ยังไง...ทำไมไม่ป้องกัน คุณก็รู้ว่าเรื่องของเรานั้นจะเป็นยังไง...ผมแต่งงานกับคุณไม่ได้ ผมไม่เคยคิดจะแต่งงานกับผู้หญิง คนไหนอีก...คุณหาทางเอาเองก็แล้วกันว่าคุณจะจัดการกับปัญหานี้ยังไง ผมจะไม่จดทะเบียนรับรองบุตร ผมจะไม่แต่งงาน ผมทำได้ก็แค่เท่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ นั่นคือ เลี้ยงดูกันไปอย่างนี้...ผมทำได้แค่นี้..."

ตรีกาลมองหน้าเขาอย่างตกตะลึง คุณพงษ์สิทธิ์สตาร์ตรถขับออกจากที่นั่นอย่างฉุนเฉียวเท่าที่ผ่านมามีว่าเขาจะมีผู้หญิงกี่คนต่อกี่คน ไม่เคยมีใครสร้างปัญหาให้อย่างนี้

"ผมจะให้เงินคุณก้อนหนึ่ง...คุณไปคิดเองว่าจะทำยังไง อย่ามาดึงเอาผมเข้าไปวนวายด้วย มันช่วยไม่ได้ที่เกิดเรื่องอย่างนี้ขึ้นมา...มันเรื่องของ คุณ คุณไม่รู้จักป้องกันตัวเอง"

"คุณพงษ์สิทธิ์..." หญิงสาวเรียกชื่อเขาเสียงเครือ "คุณพูดอย่างใจได้ไง เด็กในท้องนี้ลูกของคุณนะ"

"แต่ผมไม่พร้อม ผมไม่ต้องการจะมีลูก"

"คนบ้า...คนเห็นแก่ตัว ไม่อยากมีลูกแล้วมายุ่งกับตรีทำไม"

"มันคนละเรื่องกัน ผมขอบคุณ พอใจคุณ เรามีใจตรงกันก็มีความสุขด้วยกัน มันจบแค่นั้น..."

"คุณมันเลว เห็นแก่ตัว" หญิงสาวตวาดเขากลับเสียงดัง

พงษ์สิทธิ์หันขวับมาจ้องหน้า

"พูดดี ๆ นะ ผมเห็นแก่ตัวตรงไหน ลองนึกดูให้ดี ผมให้คุณมากแค่ไหน คุณได้อะไรไปจากผมบ้าง บ้าน...รถ...เงินทอง...เครื่องประดับผมให้ตามที่คุณอยากได้ อย่างนี้จะ

เรียกว่าผมเห็นแก่ตัวได้ยังไง ผมไม่ได้หลอกคุณกินฟรี ผมรับผิดชอบซึ่งผมก็รับเท่าที่ผมรับ
ได้..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 87 - 88)

พงษ์สิทธิ์มีพฤติกรรมด้านเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงหลาย ๆ คน โดยไม่คิดจะรับผิดชอบ แม้ผู้หญิง
บางคนจะตั้งครมกับเขาก็ตาม เขาจะให้ไปทานทั้งถั่วไม่ ทานทั้งเมื่อบุตรเกิดมาเขาจะไม่รับรอง
ว่าเป็นบุตรตามกฎหมาย พฤติกรรมเช่นนี้ถือว่าเป็นอันตรายต่อผู้หญิงที่รักเขาไม่รู้เท่าทันเล่ห์เหลี่ยม
ของคนชั่ว ซึ่งนอกจากจะได้รับความเจ็บปวดทั้งใจและกายแล้ว อาจมีอันตรายในการทานทั้งหรือ
ถั่วล่อลวงให้เด็กเกิดมา เด็กจะกลายเป็นภาระต่อสังคมถ้าไม่ได้รับการเลี้ยงดูที่ถูกต้องเท่าที่ควร

ในเรื่อง "เกร็ดดาว" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนพฤติกรรมของคน
ที่มีความต้องการทางเพศแต่ไม่ต้องการผูกมัดแต่อย่างใด ดังที่สะท้อนภาพพฤติกรรมของจเร และ
ราศรีที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกัน แต่จเรไม่ต้องการที่จะผูกมัดกับเธอแต่อย่างใด จเรจะให้เงินทอง
เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มากพอที่จะทำให้เธอและลูก ๆ ของเธอมีความสุขได้ แต่เขาจะไม่ยอม
รับผิดชอบในตัวของเธอราศรีในลักษณะของการสร้างครอบครัวแต่อย่างใด และจเรเองก็ยังไม่มีความ
สัมพันธ์ในลักษณะนี้กับผู้หญิงคนอื่น ๆ อีกด้วย ดังที่สรุพาซึ่งเป็นลูกสาวของราศรีครุ่นคิดถึงปัญหา
เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างแม่ของเธอกับจเรว่า

สรุพาไม่เคยรู้จักคุณจเร เพราะตลอดเวลาที่ผ่านมาเธอไม่เคยพาคุณจเรมาที่บ้านและ
เขาก็ไม่เคยคิดที่จะมาหาคุณราศรีที่บ้านด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างเธอ และเขาเป็นไป
อย่างแปลก ๆ ยามใดที่เขาต้องการอยู่ใกล้ชิด จเรจะเป็นฝ่ายโทรศัพท์มาหา และให้คุณ
ราศรีออกไปพบ ซึ่งเธอก็ไม่เคยติดต่อหรือจัดขึ้น

คุณจเรเป็นคนที่รับผิดชอบต่อความสุขของตัวเอง เขาส่งเสียเลี้ยงดู และให้เงินทองคุณ
ราศรีโดยไม่เคยขาดมือ ซึ่งข้อนี้เธอก็เ็นชมเขาอยู่บ้าง แต่กระนั้นก็มีนิสัยอยู่ข้อหนึ่งที่ทำให้
คุณราศรีหนักใจมากในการที่จะขอแยกทางกัน นั่นก็คือคุณจเรเป็นคนอารมณ์ร้อนและร้าย ถ้า
เขารู้สึกว่ากำลังถูกเอาเปรียบ

และในกรณีของเธอกับเขา คุณราศรียังไม่เคยปรึกษาบอกกล่าวทักท้วงอะไรเลย และเขา
ก็คิดเอาเองว่าเธอคงมีความสัมพันธ์กับเขาเช่นนี้ตลอดไป ทั้ง ๆ ที่โดยความเป็นจริงแล้ว

คุณเจมีได้มีคุณราศรีคนเดียว เขายังมีผู้หญิงอีกหลายคนที่เขาจะพลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป มาหาตู้ ซึ่งเธอก็ไม่เคยซักถามจึงไม่เคยรู้ว่าเขาจะต้องรับผิดชอบผู้หญิงคนอื่น ๆ อย่างไรบ้าง

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 28 - 29)

พฤติกรรมของเจเร ส่วนใหญ่จะเป็นพฤติกรรมของทางเพศของคนที่มีฐานะการเงินดีชอบความสุขกับการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับหญิงที่ตนพอใจใช้เงินเป็นเครื่องมือในการซื้อหา โดยไม่มีการรับผิดชอบว่าจะเลี้ยงดูยกย่องนานเท่าใด ขึ้นอยู่กับความพอใจของตนเอง พฤติกรรมเช่นนี้ถือว่าเป็นภัยต่อสังคมมากถ้าหากเขาเกิดต้องการผู้หญิงที่ไม่เต็มใจ แล้วใช้กลอุบาย บังคับขู่脅 หรือหลอกลวง เพื่อให้ได้หญิงนั้นมาเป็นของตน

3.2 พฤติกรรมที่สะท้อนถึงเรื่องวัตถุนิยม

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพพฤติกรรมของคนในสังคมที่มีความต้องการในเรื่องวัตถุนิยมไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินเงินทอง วัตถุสิ่งของที่จะช่วยแสดงถึงฐานะความเป็นอยู่ที่ดีสุขสบายมองดูภูมิฐานะเป็นที่ยอมรับของผู้คนในสังคมชั้นสูงที่วัดค่าของคนด้วยวัตถุทรัพย์สินเงินทอง แม้ว่าในบางครั้งอาจจะต้องทำอะไรบางอย่างที่ขัดแย้งกับความรู้สึกส่วนตัวหรือศีลธรรมจรรยาที่ดีงามก็ตาม นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพพฤติกรรมของคนในสังคมที่นิยมเรื่องวัตถุผ่านตัวละครในนวนิยายของเขา ดังนี้

ในเรื่อง "ลมหายใจสีขาว" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพพฤติกรรมของผู้คนที่ต้องการยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของตนเองให้ห่างไกล จากสภาพความเป็นอยู่เดิมที่สังคมไม่ยอมรับ นั่นคือ การที่พัชราหญิงสาวที่เคยย่ำอาชีวะหมอนวดมาก่อน เมื่อเธอก็รู้จักกับมานพซึ่งเป็นชายหนุ่มมีนิสัยเจ้าชู้ และมีครอบครัวแล้ว เข้ามามีความสัมพันธ์ด้วย และยอมรับผิดชอบส่งเสียให้เธอมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น เพราะพัชราจึงต้องการจะลบภาพเดิมที่เธอไม่ต้องการจะให้ผู้คนรับรู้เรื่องราวในอดีตของเธอ จึงตัดสินใจที่จะไปอยู่บ้านจัดสรรซึ่งเป็นสังคมของคนมีเงินซึ่งเธอคิดว่าจะสามารถเปลี่ยนแปลงภาพในอดีตของเธอได้ ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเหตุการณ์ในเรื่องตอนหนึ่งว่า

มานพแสดงออกหลายอย่างจนหล่อมนั้นใจว่า เขารักหล่อจริง ๆ เขาขอให้หล่อเล็ก เป็นหมอนวดแล้วอยู่เฉย ๆ มานพฐานะดีมาก เขายินดีจะเลี้ยงหล่อกับแม่และลูกชาย แล้ว เขาก็ทำได้จริง ๆ เขาซื้ออรัญญิกให้หล่อตั้งรุ่นไล่สุดาให้หล่อนาฬิกา แล้วเขาก็ซื้อบ้านจัดสรรให้ด้วย บ้านที่หล่อกำลังขับรถสวยที่ได้มาจากเขา พาลูกชายและแม่ไปอยู่นี่เอง

พัชราเบื่อบ้านที่เพิ่งจากมา เพราะชาวบ้านเขาู้กันทั่วว่าหล่อเป็นนาคร มีอาชีพอะไร นั่นเองเป็นเหตุผลที่หล่อไม่อยากให้ลูกชายออกไปเล่นนอกบ้าน หล่อไม่อยากให้ลูกรู้อะไร ึ่งหมดของหล่อ

หล่ออยากหนีไปจากสังคมเก่า ๆ ที่เหมือนหนามแหลมทิ่มตาความรู้สึกหล่อตลอดเวลา เสียที หล่อจะไปอยู่สังคมใหม่สังคมมีเงิน สังคมของบ้านจัดสรรที่เขาเลือกกันว่าอยู่กันอย่างตัว าคอร์ตัวมัน หล่อต้องการสังคมเช่นนั้น เพื่อที่จะวางตัวใหม่มาให้ล่วงรู้ว่าอดีตของหล่อเป็น อย่งไร

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 18)

พัชราพยายามที่จะปกปิดสภาพความเป็นอยู่เดิมของตัวเองว่าเคยมีอดีตเป็นคนบ้านนอกมา ก่อน ดังนั้นพัชราจึงได้เปลี่ยนแปลงสภาพของตนเองให้มองดูเป็นคนกรุงเทพฯ ด้วยการสรรหา เครื่องใช้ประกอบฐานะต่าง ๆ ที่จะทำให้เธอมองดูเป็นผู้ดีมีชาติตระกูลให้ได้ ดังที่เหตุการณ์ใน เรื่องตอนหนึ่งที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ว่า

หล่ออยากออกจากบ้านแต่เช้า บางครั้งการนั่งรถออกนอกเมือง คือ สิ่งที่หล่อ นปรารถนาเหมือนกัน หล่อเติบโตมาจากชนบท ลึกเข้าไปในความรู้สึกแท้จริงยังมีความรัก ต่อชนบทอยู่ไม่น้อย เพียงแต่ว่าเมื่อหล่อรู้ตัว ความอับอายที่จะมีใครรู้ว่าหล่อเป็นคนบ้าน นอก ทำให้ต้องปิดล้อมตัวเองด้วยมาดของชาวกรุงเทพฯ ที่มีความเป็นผู้ดีทุกกระเปาะนี้

ความเป็นผู้ดีที่หล่อพยายามจะนำเสนอมาประดับตนเอง ก็คือ แต่งตัวดีมีราคาแพง ำชุด ผรั่ง กินอาหารในสถานที่หรู ๆ

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 188)

จากพฤติกรรมของพัชราที่นิยมวัตถุ โดยทำทุกอย่างให้ได้ตามสิ่งที่ต้องการไม่ว่ารถยนต์ บ้าน ทรัพย์สินเงินทองต่าง ๆ แต่เธอก็ไม่ได้มีความสุข เพราะต้องคอยยื้อแย่งยึดเหนี่ยว เพื่อให้วัตถุเหล่านั้นอยู่กับเธอตลอดไป จนเธอต้องเสียแม่เนื่องจากขาดการดูแลเอาใจใส่ และเสียความรู้สึกที่ดีงามของลูก ซึ่งนับวันจะเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของชาติต่อไป เพราะเธอขาดความรับผิดชอบในการดูแลสั่งสอนและให้ความรัก แต่ก็ยังโชคดีที่เธอคิดได้เมื่อยังไม่สายเกินไป เธอจึงตั้งต้นทำตัวเป็นทั้งพ่อและแม่ที่ดีของลูก และทำหลาย ๆ อย่างที่ควรทำเพื่อลูกจะได้เป็นเด็กดีมีคุณภาพเมื่อเติบโตต่อไป

ในเรื่อง "เกร็ดดาว" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพพฤติกรรมของผู้หญิงคนหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญในเรื่องวัตถุสิ่งของมากกว่าจิตใจ นั่นคือ มธุรสหญิงสาวที่เป็นคนรักของวิญญู ทั้งสองรักใคร่สนิทสนมกันมากจนถึงกับตกลงว่าใช้ชีวิตร่วมกัน และวิญญูเองก็พยายามอดทนทำงานหนักเพื่อสร้างฐานะให้มั่นคงเพื่อมธุรสหญิงสาว แต่แล้วมธุรสก็ไม่สามารถอดทนกับความยากลำบากในการสร้างฐานะของเขาได้ เพราะมธุรสต้องการมีคู่ครองที่มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีสบายดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ตอนหนึ่งว่า

มาบัดนี้...เมื่อเดินมาได้เพียงครึ่งทาง มธุรสก็เป็นฝ่ายท้อไม่ไหว เธอปลีกตัวแยกทางเดินไปเสียก่อน...แยกจากไปโดยทิ้งความหวังความฝันทั้งหลายไว้ให้เขาคนเดียว
(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 133)

จากสถานการณ์ดังกล่าวพ่อแม่ของมธุรสเองก็มีความคิดสอดคล้องกับมธุรส เพราะในขณะที่มธุรสคบหาอยู่กับวิญญู ก็มีภานูชายหนุ่มที่มีฐานะและความรู้ดีกว่าวิญญูเข้ามาติดพันกับมธุรส ภานูพยายามเอากเอาใจมธุรสและแสดงฐานะความเป็นอยู่ที่ดีรวยของเขาให้พ่อแม่ของมธุรสเห็นใจ ในที่สุดรุ่งทิพย์แม่ของมธุรสก็เริ่มเปรียบเทียบถึงความแตกต่างระหว่างวิญญูกับภานู และเธอก็มีความรังเกียจมาทางภานูมากกว่า ดังที่รุ่งทิพย์ได้รำพึงถึงเรื่องนี้ตอนหนึ่งว่า

คุณรุ่งทิพย์ยังยิ้ม...อันที่จริงเธอรู้เรื่องของลูกตลอด และเห็นดีเห็นงามไปกับมธุรส ด้วยที่หันมาสนิทสนมกับภานู คุณรุ่งทิพย์ก็เป็นแม่ที่เหมือนแม่ทั่วไปคือ อยากให้ลูกสุขสบายและดีขึ้นกว่าเดิม

ในเมื่อภานุเป็นเพื่อนชายคนที่ดูมีอนาคตกว่าวิญญูเข้ามาติดพัน เธอก็สนับสนุน

ภานุเรียนจบวิศวะ ทำงานบริษัทฝรั่ง เงินเดือนหลายหมื่น เขามีบ้านอยู่มีรถใช้ทุกครั้งที่มาหาภานุจะต้องมีของกำนัลมาฝาก ยิ่งถ้าเป็นวันสำคัญภานุก็ยิ่งให้ของที่มีค่ามีราคา อีกทั้งเวลาทำให้กับภานุก็มีมากมายไม่เหมือนวิญญูที่ยุ่งอยู่กับการทำงาน แต่รายรับกลับน้อยนิด แถมยังมีภาระที่ต้องรับผิดชอบทั้งพ่อแม่พี่น้องที่จะต้องรับผิดชอบ จนเดี๋ยวนี้บ้านพักหลังที่ดินซักรแปลงวิญญูก็ยังไม่มี

ไม่เหมือนภานุที่เขาไม่ต้องช่วยเหลือเจือจานพ่อแม่แต่พ่อแม่กลับเป็นผู้ให้ ไม่ว่าจะเป็นบ้านรถ หรือเงินทองถ้าขาดมือ

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 81 - 82)

ในที่สุดวิญญูก็สามารถรับรู้ถึงท่าทีของคนในครอบครัวของภานุ และตัวเธอเองว่าทุกคนตั้งข้อรังเกียจในฐานะความเป็นอยู่ที่ยากจนของเธอ แม้ว่าเธอจะพยายามทำความดี และมุ่งมั่นสร้างฐานะอย่างไรก็ตาม วิญญูเองก็ยอมรับสภาพความจริงในข้อนี้ ดังบทสนทนาตอนที่วิญญูพูดกับสโรชาว่า

"พี่เสียใจที่สรไม่มั่นคงหนักแน่นมากกว่า พี่ทำทุกอย่างเพื่อที่จะเป็นฐานให้กับชีวิตคู่ พยายามหาเงินหาทองให้เขาเก็บพี่จริงจังกับเขามาตลอด ทั้ง ๆ ที่ถ้าพูดกันตามตรงแล้วพี่มีโอกาสที่จะเปลี่ยนใจมากกว่าเขามาก พี่ยังไม่เปลี่ยนใจคนเรานี้มันยากที่จะหยั่งถึงนะ พี่หามาให้เท่าไรเขาก็ไม่พอ... คนใหม่นี้เขามีฐานะดีกว่าพี่ อย่างน้อยถ้าสรแต่งงานกับเขา สรก็ไม่ต้องมาทนกดดันเกลือกิน อยากทำอะไรก็ได้ไม่ต้องรอเก็บรอออมเหมือนกับพี่จะอยู่กับพี่..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 161)

การตัดสินใจของภานุที่เลือกทรัพย์สินมากกว่าหัวใจ อาจเป็นการเลือกที่ถูกต้องหรือผิดก็ได้แล้วแต่สถานะการณ์ที่จะเกิดขึ้นในภายหน้า ถ้าเธอเลือกทรัพย์สินและทำให้มันมีค่าเพิ่มพูนทั้งตัวทรัพย์และเจ้าของทรัพย์และตัวของเธอเอง เธอก็จะมีความสุขตามต้องการ ถ้าเธอเลือกหัวใจแต่ไม่สามารถรักษาหัวใจไว้กับเธอได้ ความสุขของเธอก็จะล่มสลายลง จึงเป็นการสมควรที่คนเรา

ควรเลือกสิ่งที่คุณพอใจมากที่สุด และรักษาสิ่งที่คุณเลือกด้วยความฉลาด และมีสติให้สิ่งที่คุณเลือกอยู่กับตนตลอดไป

ในเรื่อง "ลูกโป่งสวรรค์" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพพฤติกรรมของคนในสังคมที่เห็นความสำคัญของวัตถุทรัพย์สินเงินทองมากกว่าจิตใจ กล่าวคือ สุภาไพลินเป็นหญิงสาวที่มีตำแหน่งนางงามเป็นเครื่องรับประกันคุณภาพความสวยของเธอ แต่เธอกลับตีค่าความสวยงามของตนเองเป็นทรัพย์สินเงินทองจากงานมหาศาลที่มีคนร่ำรวยที่ต้องการความสวยความสาวของตัวเอง เธอยอมทุ่มเงินทองมากมายของตนเองมาเป็นเครื่องแลกเปลี่ยน โดยมีคนที่เป็นคนกลางติดต่อกับผู้ชายที่ร่ำรวยและมีความต้องการตัวเองไปเป็นนางบำเรอความใคร่ของเขา ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างคุณนายหน้าติดต่อประสานงานในเรื่องนี้กับบริพัตรผู้ชายที่ปรารถนาในตัวสุภาไพลินถึงจำนวนทรัพย์สินที่เขาจะต้องจ่ายในเรื่องนี้ว่า

บ้านหนึ่งหลังพร้อมที่ดิน รถอีกหนึ่งคันและเงินฝากในธนาคารที่เป็นบัญชีชื่อของสุภาไพลินสามล้านบาท ซึ่งจำนวนนี้ไม่ได้นับรวมถึงค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน

"ทั้งหมดเป็นเงินไม่น้อยเลยนะ" บริพัตรเอ่ยเบา ๆ

วุฒิพงศริษะยอมรับ "มากแต่ผมว่าคุ้มนะครับ ระดับนางงามของประเทศ เธอจะต้องมาเป็นของเราคนเดียว ผมว่าไม่เฉพาะแต่กับคุณบริพัตรเท่านั้นที่ทางคุณรมณีจะเรียกร้องอย่างนี้ให้เด็กของเธอ ถ้าเป็นคนอื่นก็เรียกร้องเหมือนกัน มันไม่ใช่เรื่องซื้อขาย แต่มันเป็นเรื่องความต้องการความมั่นใจ และผมเชื่อว่าถ้าคุณบริพัตรรับข้อเสนอนี้ไม่ได้ ก็คงคนอื่นเสนอมาให้อยู่ดีล่ะครับ"

บริพัตรนิ่ง วุฒิเอ่ยต่ออีกว่า

"นี่ยังดีนะครับที่ยังไม่มีรายการของเครื่องเพชรเครื่องทองต่าง ๆ อันที่จริง กว่าคุณรมณีจะยอมปล่อยเด็กของเธอให้คุณบริพัตรนี่ผมต้องพูดจนน้ำลายแห้ง เพราะเธอยังหวังว่าจะมีหนุ่มโสดจริง ๆ มาขอแต่งงานกับเด็กของเธอ มีใช้อย่างกรณีของคุณบริพัตร ที่มีครอบครัวอยู่แล้ว...อย่าโกรธผมนะผมพูดตรง ๆ"

บริพัตรพยักหน้ารับ อันที่จริงเงินแค่นี้ไม่มากมายอะไรสำหรับเขาหรอก

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 34)

หลังจากที่บริษัทได้สุภาพไลน์ไปครอบครองสมบัติของเขาแล้ว บริษัทก็เริ่มแสดงท่าทาง
 เปื้อนนายสุภาพไลน์ จนสุภาพไลน์รับรู้ถึงท่าทีของเขา เธอจึงเริ่มคิดหาหนทางต่อไปที่จะกอบกู้เงิน
 ทองจากผู้ชายคนอื่นที่ปรารถนาตัวเธอ ดังที่ธรรมเนียมคนที่เป็นตัวกลางจัดการ เป็นนายหน้าในเรื่องนี้บอก
 กับเธอว่าก่อนที่จะเธอจะเลิกกับบริษัท เธอควรจะเรียกเงินสักก้อนหนึ่งแล้วเดินทางไปซบตัวที่ต่าง
 ประเทศ เพื่อให้ได้ชื่อว่าเป็นสาวนักเรียนนอก และจะได้กลับมา กอบกู้เงินทองจากผู้ชายร่ำรวย
 ที่ปรารถนาตัวเธอเลย ดังบทสนทนาที่ธรรมเนียมพูดกับสุภาพไลน์ตอนหนึ่งว่า

"น้ำจะจับหนูใส่ตระกร้าล้างน้ำไหม..." เสียงคุณธรรมเนียมบอก

"ก่อนจะเลิกกับเขาหนูขอเขาเงินก้อนโต ๆ สักก้อน... ล้านสองล้านอะไรก็ได้
 พอได้มา หนูจะไปเมืองนอกเลย ไปอยู่ที่นั่นสักปี... หรือปีครึ่ง ไปเรียนอะไรก็ได้ หรือ
 อย่างไม่ทำอะไรเลยก็ได้แค่ภาษากลับมา และไปประกาศอะไรนิด ๆ หน่อย ๆ ไม่ต้อง
 วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยหรอก เอาไอ้ที่เขาสอนกันตามห้องแถวนะ... เวลาผ่านไป
 ประเดี๋ยวเดียว... ปีสองปี... คนลืมแล้ว หนูกลับมาอีกที่หนูก็เป็นสุภาพไลน์คนใหม่... ที่นี้ละ
 หนูก็จะทั้งสวยทั้งหอม เพราะชีวิตได้พบได้เห็นได้ผ่านประสบการณ์ชีวิตมาหลายอย่าง...
 ผู้ชายดี ๆ จะต้องสนใจ

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2526 : 71)

สุภาพไลน์เห็นความสำคัญของทรัพย์สินเงินทองมากกว่าตัวเองทำให้ชีวิตไม่ประสบความสำเร็จ
 สำเร็จ เธอต้องขายตัวเพื่อแลกทรัพย์สินกับคนหลาย ๆ คน จากคนที่หนึ่งและต่อ ๆ ไปเธอเริ่ม
 คิดไปอย่างหนึ่งว่า สังขารคนเราย่อมร่วงโรยลงทุกวัน เมื่อยังสาวยังสวยเธอก็สามารถขาย
 ร่างกายเพื่อทรัพย์สินเงินทองได้ แต่เมื่อเธอแก่สังขารร่วงโรยสภาพของเธอเป็นเช่นไรใครเขา
 จะต้องการเธอ สุภาพไลน์จึงเปรียบเสมือนคนสวยแต่ไม่มีสมองเท่านั้นเอง

ในเรื่อง "ขอรู้อย่างเดียว" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพ
 พฤติกรรมของคนในสังคมที่ยึดถือวัตถุนิยมทรัพย์สินเงินทองสำคัญกว่าศักดิ์ศรีของความเป็นคนนั่นคือ ภูมา
 ชายหนุ่มที่มีฐานะยากจน เป็นเด็กจากชนบทที่เข้ามาอาศัยวัดเรียนหนังสือที่กรุงเทพฯ แต่เขาไม่
 สามารถอดทนต่อความยากจนของตัวเองได้ จึงตัดสินใจประกอบอาชีพผู้ขายขายบริการตามค่านิยม
 ของเพื่อนสนิท เพื่อแลกกับเงินทองที่ได้มาเป็นจำนวนมาอย่างง่ายดาย โดยไม่คำนึงถึง

ศักดิ์ศรีความเป็นลูกผู้ชายแต่อย่างใด ดังนั้นเหตุการณ์ตอนที่ นิเวศน์ ก้นไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ว่า

"กูมาผละไป ในห้องส่วนตัวที่ต่อเติมออกไปจากข้างกุฏิพระจัด" คำแรงจากการขายตัวครั้งแรกออกมาดู เงินจำนวนหนึ่งพันบาท ไม่ใช่ว่าหาได้ง่าย ๆ เลย แต่ถึงกระนั้นเมื่อนึกถึงวิธีที่ได้มันมา ซึ่งเฟื่องผ่านโหมด ๆ กูมาก็ขยะแหยง เขาอาบนํ้าอาบทานทันที แต่แม้จะชำระล้างร่างกายที่ครั้งก็คราว ความขยะแหยงในสิ่งที่ได้ทำลงไปก็ไม่มีวันจะหมดไปได้เลย เพราะมันติดอยู่ในใจของกูมาเสียแล้ว

(นิเวศน์ ก้นไทยราษฎร์. 2525 : 10)

นอกจากนี้กูมายังรู้สึกภูมิใจในความสามารถในเรื่องการปรนเปรอความสุขทางเพศ เพื่อแลกกับเงินทองที่เขาจะได้เป็นจำนวนมาก จากลูกค้าของเขาซึ่งทำให้กูมาสามารถหาซื้อวัตถุสิ่งของมาสนองความสุขส่วนตัวของเขาได้อย่างง่ายดาย โดยกูมาไม่รู้สึกรู้สึกับความรู้สึกละอายใจของตัวเองแต่อย่างใด ดังที่ นิเวศน์ ก้นไทยราษฎร์ บรรยายเหตุการณ์และความรู้สึกนึกคิดของกูมาตอนหนึ่งว่า

เพียงแต่เขามีสิ่งเหล่านั้น เขาก็สามารถหอบข้าวของราคาแพง ๆ มาเป็นสมบัติได้แล้ว หรือ...แทบไม่น่าเชื่อเลยจริง ๆ กูมายิ้มกับตัวเองอย่างรื่นระเรีง

และคิดถึงเซ็ดด้วยความขอบคุณ

ขอบคุณ...เซ็ด เพื่อนผู้หาทางใหม่ที่ได้เงินดีมาให้

ขอบคุณประสิทธิภาพของตัวเองที่มันสามารถมาก ขอบคุณความเป็นชาย กูมาพรา

ขอบคุณตัวเองอยู่ในอารมณ์ และก้าวขึ้นรถล้ออย่างเบิกบาน

(นิเวศน์ ก้นไทยราษฎร์. 2525 : 58 - 59)

กูมายึดอาชีพผู้ขายขายบริการ เพื่อต้องการเงินในการครองชีพ เขาไม่ได้นึกถึงศักดิ์ศรีของตัวเอง เขาไม่มีความอดทนต่อความยากจน เขาประกอบอาชีพ ขายบริการเพราะเห็นว่าเป็น

อาชีพที่ได้เงินมาง่าย ๆ และยิ่งมากขึ้นเมื่อเวลาผ่านไปนานเข้า ๆ ถึงแม้ว่าเราจะมีทรัพย์สินเงินทองเพิ่มพูนมากขึ้น แต่ส่วนหนึ่งของความนึกคิดคือความขยะแยะงานสิ่งที่ทำ มันจะติดเป็นจุดดำอยู่ในหัวใจของภูมิตลอดไป

3.3 พฤติกรรมความขัดแย้งภายในครอบครัว

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพพฤติกรรมความขัดแย้งในครอบครัวของผู้คนในสังคมอันมีผลทำให้เกิดปัญหาครอบครัวแตกแยก และปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของครอบครัวที่มีปัญหาพฤติกรรมที่นำไปสู่ปัญหาความไร้ความความบาดหมางซึ่งกันและกันลงในนวนิยายของเขา ดังนี้

"ลมหายใจสีขาว" เป็นนวนิยายที่สะท้อนภาพพฤติกรรมความขัดแย้งของคนในครอบครัวทั้งพ่อ แม่และลูกซึ่งนำไปสู่ปัญหาครอบครัวแตกแยกในที่สุด นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ กล่าวถึงครอบครัวของบุญนุ่ที่เริ่มมีปัญหาครอบครัวแตกแยก ซึ่งเกิดจากพฤติกรรมของพ่อและแม่ที่มีความขัดแย้งกันทั้งในเรื่องการกระทำ ซึ่งต่างคนต่างดำเนินไปคนละแนวทางตั้งแต่ก่อนแยกทางกัน แล้วดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ตอนหนึ่งว่า

ภาพพ่อแม่ลูกอย่างนี้ ชีวิตของบุญนุ่ไม่ค่อยจะได้พวมมากนัก เมื่อสมัยที่ลูกพ่อกับคุณแม่ยังมาได้เลิกกันนั้นก็เถอะ แทบจะนับครั้งได้ เพราะคุณแม่ต่างมีรสนิยมกันไปคนละทาง

ขณะที่คุณแม่ยืนนั่งดื่มเหล้ากับเพื่อน ๆ คุณแม่ชอบแต่งตัวสวย ๆ และไม่ยากคุยกับใคร ยิ่งวันใดที่คุณพ่อพาเพื่อนไปบ้านตั้งวงดื่มเหล้า คุณแม่จะกระพืดกระเฟียดขึ้นมาทันที

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2526 : 266 - 267)

นอกจากนี้หลังจากที่พ่อแม่ของบุญนุ่เริ่มเกิดความไม่เข้าใจกัน โดยทั้งคู่มักจะออกไปนอกบ้านไม่ยอมที่จะอยู่ประจันหน้ากัน และแม่ของบุญนุ่ก็จะพาผู้ชายคนอื่นเข้ามานอนด้วยที่บ้าน โดยไม่คำนึงถึงจิตใจของบุญนุ่ผู้เป็นลูกแต่อย่างใดหรือแม้แต่จะเป็นอาหารปากของชาวบ้านก็ตาม ดังที่นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ว่า

ผู้ชายคนนั้นแวะเวียนมาให้บุญนุณสวัสดี และบางครั้งก็นอนค้างกับคุณแม่ บุญนุณนอนอยู่อีกห้องหนึ่งแล้วก็พลาดไปคิดถึงคุณพ่อ มีคำถามเกิดขึ้นมากมาย ในคำคืนที่แม่มีความสุขอยู่กับผู้ชายคนนั้น คุณพ่อจะล่วงรู้หรือไม่หนอว่า มีอะไรเกิดขึ้นในบ้านหลังนี้ บนเตียงของคุณพ่อ และกับชีวิตของบุญนุณ

แต่ที่แน่นอนในเวลาต่อมา ก็คือ ชาวบ้านเริ่มรับรู้ ร้านค้าประจำหมู่บ้านคือ แหล่งข่าวที่ขยายความเพิ่มสีสันกันต่อ ๆ ไปอย่างสนุกสนาน

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 252 - 253)

ทั้งพ่อและแม่ของบุญนุณก็ยังมีปากเสียงกันบ่อย ๆ คุยทั้งคู่ต่างก็โยนความคิดให้แก่กัน คุยพ่อของบุญนุณก็กล่าวโทษความผิดว่าแม่ของบุญนุณไม่สนใจดูแลงานบ้านไม่ซื่อสัตย์ต่อเขา ในขณะที่แม่ของบุญนุณก็กล่าวโทษว่าพ่อของบุญนุณมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมชอบออกไปเที่ยวหาความสุขนอกบ้านโดยไม่สนใจลูกเมีย ดังในบทสนทนาตอนที่คนทั้งสองเถียงกันว่า

"มันก็เลวพอ ๆ กันแหละน่า ผู้หญิงอะไรทั้งบ้านทั้งลูกเที่ยวไปชอก ๆ ถึงไม่รักชื่อเสียงของตัวเอง มันก็ต้องรักชื่อเสียงของผัวมั้ง"

"แล้วชื่อเสียงของฉันล่ะ คุณเคยรักษาไหม คุณเองก็เที่ยวหลงระเรีง สนุกไปกับพวกผู้หญิงของคุณ กินเหล้าตีกลองเข้าโรงนวด..." หล่อนหันไปทางลูกสาวที่ยืนร้องไห้อยู่ข้าง ๆ "คุณไม่เคยสนใจลูกเลย"

"แล้วคุณล่ะ สนใจมากนักหรือ เอาแต่แต่งตัว เอาแต่สวยลูกผัวเป็นเงาไม่รู้ไม่ชี้..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 217)

หลังจากพ่อกับแม่ของบุญนุณแยกทางกันแล้ว บุญนุณก็ต้องอยู่กับแม่ คุยในวันหยุดพ่อของก็จะมารับไปเที่ยวนอกบ้าน และพอถึงเวลาก็พามาส่งบ้าน ซึ่งไม่เพียงพอกับความต้องการของบุญนุณที่เธอต้องการจะอยู่พร้อมพ่อพร้อมแม่ ดังในบทสนทนาตอนที่บุญนุณกล่าวกับพ่อของเธอว่า

"นุณคิดถึงคุณพ่อทุกวัน ยิ่งเวลาที่มีคนมานอนบ้านเรานุณยิ่งคิดถึงห้องนั้น เตียงที่คุณพ่อคุณแม่เคยนอนด้วยกันนะตอนไม่มีคนอื่นมานอนแล้ว นุณไม่ชอบเลย คุณพ่อกลับไปนอนบ้านนุณ

อีกนะคะ "

"ไม่ได้หรอกลูก..."

คุณพ่อที่เคยดู กลับอ่อนลงจนผิดคาด นุ่นรู้สึกเสียตายเพราะ เมื่อสมัยที่ยังอยู่ร่วมกันนั้น หลายครั้งคุณพ่อเสียงดังเกินความจำเป็น พูดกับเธอด้วยเสียงที่แฝงความดุตัน และขี้โมโห มากกว่าคุณแม่

นุ่นไม่อยากอยู่กับคุณพ่อให้นาน ๆ วันหยุดมีสองวันในหนึ่งสัปดาห์ มันน้อยจนเหมือนไม่มีเลย เพราะเพียงออกมารอคุณพ่อแวะรับก็เกือบจะเที่ยงวัน พามานั่งทานข้าว พาเที่ยวนั้น เที่ยวนี้นานก็หมดวันแล้ว

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 254 - 255)

เมื่อพ่อแม่ของนุ่นมาพบกันที่บ้านเพื่อจะมารับนุ่นไปเที่ยวนอกบ้าน หลังจากที่ทั้งสองได้แยกทางกันอยู่แล้ว ทั้งสองก็จะมีปากเสียงกันอยู่เสมอในการอ้างถึงสิทธิ์ที่แต่ละคนจะมีในตัวนุ่น ผู้เป็นลูกสาว ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งว่า

"ผมแน่จะพาลูกออกไปเที่ยว แล้วคุณเลิกเอาขายนุ่นไปทำไม"

"ฉันพาลูกไปเที่ยวหาความสุข ฉันเป็นแม่ ฉันไม่มีสิทธิ์หรือยังไง ทื่อ..."

"เอ๊ะ ก็เรตกลงกันแล้ว วันหยุดผมจะมารับนุ่น"

"ใช่...แต่ถ้าฉันมีโปรแกรม ฉันยอมพานุ่นไปไหนก็ได้ฉันเป็นแม่"

"เลวมาก ต่แล้วไม่รักษาคำพูด เทียวพาลูกไปเล่นมากตัวเองอยากจะไปรู้จักกับใครก็ ไปสิ พาลูกไปทำไม ลูกเป็นผู้หญิงอย่าให้มันได้เห็นตัวอย่างที่เลว ๆ เลย"

"หยุดนะ...ปากสกปรก ไปให้พ้น อย่างสามหาที่นี้"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 260)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ก็กล่าวถึงครอบครัวของเด็กชายนอร์ท ซึ่งเป็นครอบครัวที่มีความพร้อมในด้านฐานะความเป็นอยู่ทุกอย่าง เพราะพ่อของนอร์ทเป็นนักจัดรายการวิทยุที่มีชื่อเสียงและแม่ของเขาก็ต้องออกไปช่วยสามีทำงานทั้งวัน ดังนั้นนอร์ทจึงต้องอยู่บ้านกับคนน้า

นอร์ทใช้เวลาว่างในการออกไปเที่ยวเตร่นอกบ้าน และมีพฤติกรรมก้าวร้าว ดังที่ นิเวศน์
กันไทยราษฎร์ บรรยายไว้ในเหตุการณ์ตอนหนึ่งว่า

นอร์ทก็เป็นลูกคนเดียวของพ่อแม่เหมือนกัน พ่อของนอร์ทเป็นนักจัดรายการชื่อดังชื่อ
"ธนะดล" แอ่ยชื่อออกไปใคร ๆ ก็รู้จักกันดี เพราะไม่เพียงแต่จัดรายการเพลงเท่านั้น
"ธนะดล" พ่อของนอร์ทยังเป็นคนเสียงดัง มีคนมาจ้างอัด "สปอตโฆษณา" เสมอ ๆ จนพูด
ได้ว่า เสียงของธนะดลนั้นคุ้นหูคนทุกเพศวัยทีเดียว

แม่ของนอร์ทชื่อลลิตา หล่อนต้องออกไปช่วยธนะดลทำงานทุกวันงานของหล่อนเปรียบ
เสมือนผู้จัดการส่วนตัวของสามี

นอร์ทจึงถูกทิ้งให้อยู่บ้านคนเดียวกับคนใช้

แต่ละวันที่ผ่าน ๆ ไป นอร์ทมีเวลาเหลือเฟือที่จะเที่ยวเตร่วุ่นเสียแต่เวลาโรงเรียน
เปิด นอร์ทจึงใช้เวลาส่วนหนึ่งอยู่ที่โรงเรียนเมื่อกลับถึงบ้าน หากยังมีเวลาเหลือ คุณพ่อ
คุณแม่ยังไม่กลับ ก็จะได้เที่ยวเตร่วุ่นไปตามใจปรารถนา

นอร์ทค่อนข้างหัวแข็ง ผู้ใหญ่หลายคนที่ได้ยินนอร์ทพูดต่างตาคันกันว่า เขาเป็นเด็กพูดไม่
เพราะ หรือแม้แต่เบิร์ดเองใช้เวลาเพียงไม่กี่นาที เบิร์ดก็รู้สึกแล้วว่านอร์ทพูดจาไม่
เพราะเอาเสียเลย

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 39 - 40)

จากการที่นอร์ทถูกพ่อแม่ทอดทิ้งให้อยู่บ้านกับคนใช้ตามลำพัง เขาก็เล่นเกมอยู่ที่บ้านโดย
คิดแต่จะเอาชนะอย่างเดียวเท่านั้น และเมื่อแม่กลับมาเขาแสดงความก้าวร้าวกับแม่ทันที ดังใน
เหตุการณ์ตอนที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ว่า

นอร์ทขี้ม่งพ่องใส นี่เป็นความสุขอย่างหนึ่งสำหรับชีวิตที่วุ่นเหว ถูกทอดทิ้งอยู่ตาม
ลำพังกับลูกจ้าง นอร์ทเล่นทุกอย่างและถ้าทุก ๆ อย่างนั้นเมื่อก่อนนอร์ทก็จะต้องชนะ
นอร์ทดูจะมีความสุขขึ้นบ้างเมื่อตัวเองเป็นผู้ชนะในทุก ๆ เกมการแข่งขัน

ขณะที่แก้วกำลังกลักรถออกมาทางออกไม่ได้ เสียงรถเก๋งของคุณผู้หญิงก็ขับปรามาจอด
หน้าบ้าน นอร์ทวิ่งนำหน้าออกไปก่อน ขณะที่แก้วเปิดประตูลูก นอร์ทก็รีบราดเข้าไปหา

ลลิตาอย่างดีใจ เมื่อหล่อนเปิดประตูออกมา นอร์ทยืงคำถามทันที

"ชื่ออะไรมาฝากนอร์ทมั่ง"

"แหม...แม่มาเหนื่อย ๆ พุดกับคุณแม่เพราะ ๆ หน่อยซิลูกนอร์ท"

นอร์ทชักมือกลับ สีหน้าจุนเจียวขึ้นทันที

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 48)

จากเรื่อง "ลมหายใจสีขาว" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนให้เห็นพฤติกรรมความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในแต่ละครอบครัว จากพ่อ แม่ สะท้อนกลับมาสู่ลูก ลูกจะเป็นผู้รับผลจากพฤติกรรมของพ่อแม่อย่างเต็มที่ และแสดงออกมาในรูปแบบต่าง ๆ กัน บางคนจะเก็บกดไว้ในใจ แสดงออกทางด้านความรู้สึกนึกคิด บางคนแสดงออกมาทางกริยาอาการ เช่น การพูดการกระทำ การแสดงกริยาจากก้าวร้าว ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ถ้าปล่อยไว้โดยไม่ได้รับการแก้ไขจะติดเป็นนิสัยที่แก้ไม่ได้ในขั้นสุดท้าย

"ผ่านไประหว่างสายลม" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของครอบครัวที่มีปัญหาแตกแยกอันเนื่องจากพ่อแม่แยกทางกันอยู่ ฝ่ายแม่มีสามีใหม่ซึ่งสร้างปัญหาให้กับลูกเลี้ยง นั่นคือ ครอบครัวของลินดานั่น พ่อแม่ของเธอแยกทางกันแล้วแม่ของเธอก็มีสามีใหม่ และพ่อเลี้ยงพยายามที่จะข่มขืนลินดา จนทำให้เธอต้องหนีออกจากบ้าน ดังในบทสนทนาตอนที่ลินดาพุดกับเพื่อนของเธอถึงเรื่องในอดีตว่า

"พ่อแม่ฉันเขาไม่มีเวลาสนใจฉันหรอก เขามีแต่เวลามัวกัน เขาสัมเสียด้วยซ้ำไปว่าฉันเป็นลูก ก็พ่อเลี้ยงไม่ปลื้ม แม่ยังไม่ว่าสักคำเลย"

คุณพระช่วย...ลินดาแทบไม่เชื่อเลยว่า เรื่องแบบนี้จะได้เกิดขึ้นกับคนอื่นด้วย

"ทำไมตกใจไปไหน ไม่คิดว่าพ่อจะปลื้มลูกไปไหน"

"เปล่าค่ะ ดาก็เจอเหมือนกัน"

"อะไรนะ นี่เจอมาเหมือนกันงั้นหรือ"

"ใช่...เจอมาเหมือนกัน แต่ยังไม่สำเร็จ ดาหนีมาเสียก่อน"

"นับว่าโชคดี ฉันซี พุดก็พุดเถอะ ก่อนหนีออกมาจากบ้านฉันก็คือ เมียน้อยของพ่อเลี้ยง

ดี ๆ นี่เอง ดีแท้ ๆ เป็นทั้งลูกเป็นทั้งเมียเสีย..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 51)

พฤติกรรมที่เกิดจากปัญหาการแตกแยกของครอบครัว ผู้รับปัญหาโดยตรงคือลูก ถ้าเป็นลูกสาวจะหนีไม่พ้นปัญหาพ่อเลี้ยงกับลูกเลี้ยง ส่วนใหญ่ลูกเลี้ยงจะถูกพ่อเลี้ยงข่มขืนจนเสียคน ต้องหนีออกจากบ้าน หรือตั้งครรภ์ต้องทานแท้งก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม และกระทบต่อศีลธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามอย่างยิ่ง ผู้เขียนต้องการสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมที่คนในสังคมต้องช่วยกันแก้ไข้ปัญหาเหล่านี้ร่วมกันโดยเฉพาะผู้เป็นพ่อและแม่

"ถนนคนกว้าง" เป็นนวนิยายที่นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพพฤติกรรมของคนในครอบครัวที่สร้างปัญหาอันเป็นสาเหตุของครอบครัวแตกแยก กล่าวคือ ปองนักร้องหนุ่มที่มีคนรักอยู่แล้วคือ เหมียว เขาและเหมียวจดทะเบียนสมรสอยู่กินกันฉันสามีภรรยาอย่างลับ ๆ เนื่องจากปองเป็นนักร้องขวัญใจประชาชนเขาจึงไม่ยอมเปิดเผยกับใคร ๆ ว่าเขามีครอบครัวแล้ว แต่แล้วปองก็ไปมีความสัมพันธ์กับปองฤทัยอีกคนหนึ่ง ทั้งสองได้เสียกันจนปองฤทัยตั้งท้อง ปองแสดงความรับผิดชอบปองฤทัยด้วยการจะรับผิดชอบเลี้ยงดูเธอ แต่จะไม่ยอมจัดพิธีแต่งงานกับเธออย่างเด็ดขาดซึ่งทำให้แม่ของปองฤทัยไม่พอใจเป็นอย่างมาก ดังในบทสนทนาที่ปองและแม่ของปองฤทัยโต้ตอบกันเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

"จะแต่งงานกันเมื่อไหร่ยังงี้ล่ะ" มารดาของปองฤทัยถามทันทีที่รู้ว่าลูกสาวตกลงกับปองได้เรียบร้อยแล้ว

"คงไม่มีพิธีอะไรกันหรอกครับ" ชายหนุ่มตอบเสียงเรียบ

"เพราะไหน ๆ มันก็ไหน ๆ แล้ว จนป่านนี้จนปองท้องแล้ว"

"ไม่มีได้งั้น จะอยู่กันเฉย ๆ อย่างนี้หรือ" แววดาของผู้เป็นมารดาฝ่ายหญิงมีสีหน้าไม่พอใจ "จะทำอะไรก็ควรทำให้มันถูกต้อง"

"ผมว่าเรื่องอื่น ๆ มันปลื้มย่อย เอาเป็นว่าผมจะรับผิดชอบและเลี้ยงดูปองฤทัยกับลูกจะไม่ดีกว่าหรือ"

"มันหมายความว่ายังงี้ล่ะ" มารดาหญิงสาวหน้าเสีย ลูกสาวเหลืออยู่เพียงคนเดียว เมื่อจะมีครอบครัวแต่งงานแต่งงานการนางก็ต้องการที่จะทำทุกอย่างให้ถูกต้องและดีงาม

"ผมบอกชัดเจนดีแล้วนี่ครับ ผมจะรับเลี้ยงดูปองกับลูก"

"แล้วเรื่องแต่งงานล่ะ"

"ก็ที่รับนี้ไม่ยิ่งไปกว่าแต่งงานอีกหรือครับ"

"มันควรมีพิธี..."

"ไม่จำเป็นหรอกครับ ผมกับปองก็อยู่ด้วยกันจนมีลูกแล้ว"

"หมายความว่าจะไม่มีการมีพิธี จะอยู่กันโดยโดยไม่ต้องทำพิธีอะไรอย่างนั้นใช่ไหม" มารดาของปองอุทานเสียงดัง

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 241 - 242)

แล้วปองอุทัยก็ทราบความจริงว่าปองมีเมียอยู่แล้ว คือ เหมียวและเหมียวเองที่เคยไปพบกับปองอุทัยเพื่อแสดงตัวว่าเธอเป็นเมียของปอง เมื่อปองอุทัยและเหมียวรู้ความจริงแล้วว่าปองหลอกลวงพวกเธอ ปองก็มิได้มีความรู้สึกหวนวิตกแต่อย่างใด และเขายังยืนยันว่าจะต้องการจะมีทั้งปองอุทัย และเหมียวในเวลาเดียวกัน ดังในบทสนทนาตอนที่ปองพูดกับเพื่อนของเขาว่า

"ผมก็ต้องมีทั้งสองคน คงต้องอ้างลูก...ทางปองอุทัยคงไม่มีปัญหา เพราะเขารู้แล้วว่าผมมีเหมียว แต่เหมียวนั้นละเขายังไม่รู้จะมารู้ก็ตอนนี้ คงเสียใจเหมือนกัน แต่จะให้ผมทำอย่างไรล่ะ วันใดวันหนึ่งเขาก็ต้องรู้ จะช้าหรือเร็วเขาก็ต้องรู้..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 317)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวปองจึงตัดสินใจพาปองอุทัยไปอยู่กับแม่ของเขาที่บ้านต่างจังหวัด เพื่อเป็นการตัดความยุ่งยากทั้งหลายที่จะเกิดขึ้น ซึ่งปองอุทัยเองก็พอใจกับข้อเสนอของเขาเพราะเป็นการให้แม่ของปองรับรู้ และยอมรับเธอไปด้วย ดังในบทสนทนาตอนที่ปองอุทัยนึกในใจว่า

หญิงสาวนั่งคิด เกือบฉุิเสศ แต่เมื่อนึกถึงสถานะของตัวเอง เธอไม่ได้แต่งงานกับเขาอย่างถูกต้อง ไม่ว่าจะโดยทางกฎหมายหรือในทางขนบธรรมเนียมประเพณี การที่เขาจะให้เธอไปอยู่กับมารดาเขา นั่นก็อาจจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้เธอได้รับการยอมรับ

การไปอยู่กับมารดาเขาก็เท่ากับเป็นการประกาศว่าตัวเธอคือ ภรรยาของเขา

ปองฤทัยนึกถึงผู้หญิงในสังคมอีกหลายคนที่ไม่มีโอกาสเช่นนี้

ดังนั้นปองฤทัยจึงพยักหน้าตกลงรับทันที

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 225)

พฤติกรรมของปองในเรื่อง "ถนนคนว่าง" นี้ ผู้เขียนต้องการสะท้อนให้เห็นถึงการที่ผู้ชายมีภรรยาหลายคน ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ความยุ่งยากของตนเอง และของผู้เป็นภรรยาในฐานะสามีที่ไม่ต้องการให้ภริยาคนหนึ่งคนใดรู้ เพราะจะเกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา ส่วนคนเป็นภรรยาก็รู้สถานะของตนเองว่าไม่ได้แต่งงานถูกต้องทั้งในทางกฎหมายหรือขนบธรรมเนียมประเพณี ทำให้เกิดความละอายไม่กล้าสู้หน้าแก่บุคคลรอบข้างได้อย่างภาคภูมิใจ ต้องเก็บซ่อนตัวอยู่เพื่อไม่ให้ใครรู้ และต้องคอยรอรับปัญหาที่จะติดตามมาเมื่อความจริงถูกเปิดเผยขึ้น

3.4 พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการค้าในธุรกิจ

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพพฤติกรรมของคนในสังคมที่ค้าในธุรกิจที่เต็มไปด้วยเล่ห์เหลี่ยม ตลอดจนกลวิธีการที่มุ่งจะแสวงหาผลประโยชน์ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้จนบางครั้งก็ไม่คำนึงถึงเรื่องใด ๆ ทั้งสิ้น พฤติกรรมของนักธุรกิจที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพออกมาในนวนิยายของเขามีดังต่อไปนี้

ในเรื่อง "เจ้าวลากดิน" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของคนที่อยู่ในวงการถ่ายภาพและทำหนังสือ ซึ่งประกอบธุรกิจร่วมกันแต่ก็ไม่ได้มีความซื่อสัตย์ในการทำงานต่อกัน กล่าวคือ ทศพรจะนำภาพถ่ายของนางแบบเปลือยที่เขาถ่ายให้กับนิตยสารฉบับหนึ่งไปขายให้กับหนังสืออีกฉบับหนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงการเสียผลประโยชน์ของบริษัทต่ออย่างใด เพราะทศพรมุ่งหวังแต่เพียงเงินทองเท่านั้น แต่ในขณะที่บริษัทที่ถูกทศพรหักหลังกลับคิดได้ว่าการกระทำของทศพรจะเป็นการส่งเสริมการขายหนังสือของบริษัทได้เป็นอย่างดี ดังนั้นบทสนทนาของพนักงานในกองบรรณาธิการตอนหนึ่งว่า

"ดูนี่...มาดูอะไรนี่" เธอชี้ให้ดูรูปสุรียที่ขึ้นภาพสีในหน้าที่หนึ่งด้วยชุดแต่งกาย และการโพสท่าที่คล้ายคลึงกับภาพ ๆ หนึ่งที่ลงพิมพ์นิตยสารของเธอ

"รูปนี้เหมือนของเราเลย เขาคงไม่ได้เอาฟิล์มไปจากเราแน่" นั่นก็หมายความว่าเขาต้องได้ไปจากทางเจ้าตัวเขาเอง...ทำไมเขาทำอย่างนี้ล่ะ ขายรูปให้เราแล้วทำไมเอา

ไปขายที่อื่นอีก...อย่างนี้ไม่แฟร์เลยนี่คะ"

บรรณาธิการสาวกะพริบตาถี่ ๆ วูบแรกไม่พอใจ แต่คงไม่มีทางทำอะไรได้ แต่เมื่อคิดอีกทีมันก็ดีเหมือนกัน เพราะท้ายเรื่องได้รูปภาพยังบอกว่าถ้าใครสนใจอยากดูภาพสวย ๆ อย่างนี้จุใจให้หาดูได้จากหนังสือของเธอ

"ช่างเขาเถอะ มันอาจจะทำให้หนังสือของเราขายดี"

"พี่คิดงั้นหรือ?"

"ก็จะให้คิดยังงี้ละ ในเมื่อมันออกมาอย่างนี้แล้วนี่"

"ร้าย..." เธอหันมาเล่าเรื่องนี้มาบอกสั้นหน้า "เขารู้กันว่านายทศพรเจี้ยว...มันอย่างนี้นี่เอง เจี้ยว...เจี้ยวจริง ๆ ะด้วย"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2538 : 419 - 420)

ในด้านการทำงานของทศพรจะต้องมีการวางแผนในการทำงานล่วงหน้า เพื่อหวังผลกำไรอยู่เสมอ ดังที่ทศพรวางแผนถ่ายภาพถ่ายของสุรีย์นางแบบที่เขาถ่ายภาพเปลือยของเธอไปส่งให้หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งตีพิมพ์รูปภาพของสุรีย์ เพื่อเป็นการเรียกร้องความสนใจจากผู้คนเสียก่อน ทั้งนี้เพื่อจะได้มีผลต่อการรับงานชิ้นต่อไปของสุรีย์ ดังที่ทศพรพูดกับสุรีย์ตอนหนึ่งว่า

"ผมทำให้คุณทุกอย่าง...คุณจะไปไหนผมตามไปช่วย ใครติดต่อหรือทำอะไรจะติดต่อผมกระโดดเข้าไปประสานงานต่อให้"

เขายังพูดถึงสิ่งที่ตัวเองได้ทำไปด้วยท่าทางไม่พอใจ ที่สุรีย์ทาคลายกับไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ "คุณต้องยอมรับชีวิตว่าคุณไม่มีผมช่วย คุณไม่มีวันจะได้อะไรมากมายอย่างนี้ อย่างกรณีคุณอาผม ถ้าผมไม่เข้าไปยุ่งด้วย คุณจะได้ค่าตัวเท่านี้หรือ แม้แต่งานชิ้นนี้ งานปฏิบัติที่ทำกันนี้ ถ้าผมไม่แทรกเข้าไปคุณก็ได้แค่ล้านเดียว...ถ้าผมไม่วางแผนจับคุณถ่ายรูปขึ้นปกหนังสือพิมพ์รายวันเล่มนั้น คุณจะมีอะไรไปต่อรองเขา..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2538 : 425)

นอกจากนี้ ทศพรยังหักหลังกับบริษัทของปิยะด้วยการนำภาพถ่ายของปานวาดนางแบบสาวที่ถ่ายภาพเปลือยไปขายให้อีกบริษัทหนึ่ง ซึ่งเป็นคู่แข่งเพื่อหวังเงินรายได้โดยทศพรไม่คำนึงถึงความเสียหายที่บริษัทของปิยะจะได้รับ ดังที่ปิยะกล่าวกับปานวาดตอนหนึ่งว่า

"แย่งจิ้ง" ปิยะบันและเรียกร้องความเห็นใจจากปานวาด" ผมเสียเปรียบ ผมเสียหาย กับคุณทศนะตกลงกันแล้วว่าจะทำภาพชุดพิเศษของคุณให้ผม แหม...แล้วแอบจิกเอาส่วนหนึ่งไปขายให้คู่แข่งผม และถ้าภาพที่ขายมันแย่งกว่าที่ที่ผมมา ผมจะไม่ว่าอะไรเลย นี่กลับเลือกภาพเยี่ยม ๆ ทั้งนั้นไป คุณวาดคิดดูนะ...ผมจะเสียหายเท่าไร ผมก็เหมือนคนค้าขายทำอะไรมันก็ต้องได้กลับมาบ้าง อย่างนี้คู่แข่งผมเขาก็สบายนะซิ คุณทศทำไม่ถูก...ผมถูกเจ้านายด่าเปิงเลย"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2538 : 103)

จากการกระทำของทศพรที่นำรูปภาพถ่ายของปานวาดไปขายให้กับหนังสือพิมพ์รายวันฉบับหนึ่งกลับกลายเป็นผลดีต่อบริษัทต้นสังกัดที่ทศพรถ่ายภาพให้แก่เขา เพราะภาพของปานวาดที่หนังสือพิมพ์รายวันฉบับหนึ่งนั้นนำไปตีพิมพ์กลับกลายเป็นการส่งเสริมการขายให้กับบริษัทของปรีดี ดังนั้นบทสนทนาตอนหนึ่งที่ปรีดีพูดกับภรรยาของเขาว่า

สองสามีภรรยาก็มาเห็นแก่กันอย่างพอกพอกใจกับข่าวที่พาดหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวัน

"ถ้าเป็นอย่างนี้จิงหะเป็นของเราแล้ว" ปรีดีเอ่ยขึ้นมาเมื่อหยิบสไลด์ชุดพิเศษของปานวาดออกมาจากตู้เก็บเอกสาร

"เดี๋ยวจะสั่งฝ่ายศิลป์ให้ทำแอตลางโฆษณาภาพชุดนี้เลย"

ภรรยาเขาลุกออกไปนอกห้องเพื่อสั่งงานลูกน้อง

"ชุดละร้อยละ" ปรีดีร้องตะโกนบอก

"ทุกครั้งนะห้าสิบนะคุณ" เธอแย้ง

"หนนี้พิเศษหนึ่งร้อย และเชื่อเถอะพริบตาเดียวเกลี้ยง"

ภรรยาสาวยิ้มกริ่มเมื่อนึกถึงเม็ดเงินที่จะมากองตรงหน้า

ซึ่งก็เป็นไปอย่างที่คาดไว้ ทันทีที่หนังสือวางแผง ธนาดีดีส่งเงินมาสั่งซื้อภาพชุดพิเศษของปานวาดมีมากมาย มากกว่าทุกครั้ง และภาพทุกชุดที่ทำกันมา

และหนังสือพิมพ์บางเล่มก็เสนอข่าวนี้เป็นที่ฮือฮา บางเล่มใจกล้าขนาดลงภาพประกอบด้วย และนั่นก็เท่ากับโฆษณาขายภาพชุดให้กับปรีดีในทางอ้อม ยกการสั่งซื้อเพิ่มมากขึ้นไปอีก

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2538 : 98 - 99)

ทศพรดำเนินงานธุรกิจเกี่ยวกับการถ่ายภาพ โดยมีการวางแผนการทำงานไว้ล่วงหน้า เพื่อหวังผลกำไรเสมอ เช่น เขานำภาพนางแบบเปลือยที่เขาถ่ายให้กับนิตยสารฉบับหนึ่งไปขายให้กับนิตยสารอีกฉบับหนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงผลเสียของบริษัทเพราะเขามุ่งเพียงเงินเท่านั้น แต่การกระทำของทศพรกลับเป็นผลดีต่อบริษัทที่ทศพรสังกัด เพราะภาพที่นิตยสารฉบับนั้นลงพิมพ์ กลายเป็นการโฆษณาส่งเสริมการขายให้กับบริษัทเดิมทางอ้อม

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้สะท้อนภาพของทศพรชายหนุ่มที่ประกอบอาชีพช่างภาพที่มีความสัมพันธ์กับสุรีย์เพียงเพื่อหวังผลในด้านธุรกิจเท่านั้น เนื่องจากสุรีย์เป็นนางแบบที่ทศพรถ่ายภาพให้ ทศพรหวังในการขายรูปของสุรีย์ให้กับหนังสือต่าง ๆ เท่านั้น โดยทศพรมิได้มีความจริงจังกับสุรีย์แต่อย่างใด ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งที่ทศพรบอกถึงเจตนาจริงใจที่แท้จริงของเขาในการเกี่ยวข้องกับสุรีย์ว่า

"ทศพร...พูดยังกะเด็กวัยรุ่น เรื่องของความรักอย่าเอามาพูดเลยทำไมคุณไม่มองผลประโยชน์ที่เราจะมีร่วมกัน โอ้ความรักบ้าบอนั่นมันทำให้ล้มหรือ...ไม่มีทาง...เงินต่างหากที่มาให้เราล้ม ทำให้เรามีความสุข คุณจะสนใจเรื่องนั้นทำไม...ผมอยู่กับคุณ ผมทำประโยชน์ในทางธุรกิจให้มากมาย มันคุ้มเกินกว่าคำว่ารักเสียอีก"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2538 : 451)

จากพฤติกรรมดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ทศพรเป็นอีกผู้หนึ่งซึ่งประกอบอาชีพช่างภาพ โดยใช้อาชีพของเขาดำเนินงานเกี่ยวกับผลประโยชน์ทางธุรกิจ เขาทำธุรกิจเพื่อตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับผู้อื่น เขามีความสัมพันธ์กับนางแบบก็เพื่อต้องการขายรูปให้กับนิตยสารต่าง ๆ โดยไม่มีความรัก และความจริงจังให้กับนางแบบทุกคนที่รักเขา และยอมเสียสละทุกอย่างเพื่อเขาแม้แต่คนเดียว

ในเรื่อง "ลูกโป่งสวรรค์" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพพฤติกรรมของคนประกอบอาชีพนักธุรกิจที่ทำทุกอย่างเพื่อคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับทางด้านธุรกิจเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ดังที่ครอบครัวของบริพัตรและครอบครัวของมูทิตา ซึ่งพึ่งพากันในด้านผลประโยชน์มาโดยตลอด ดังนั้นพ่อแม่ของทั้งสองจึงมีความคิดที่จะใช้วิธีการคลุมถุงชนบริพัตรกับมูทิตา เพื่อการ

สานประโยชน์ต่อกัน และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายถึงความสัมพันธ์ของครอบครัวทั้งสองเอาไว้ว่า

บริษัทมีพี่สาว ขณะเดียวกันมูทิตาก็มีพี่ชาย ครอบครัวของเธอและเขาสนิทสนมคุ้นเคย มาเนิ่นนาน ซึ่งนอกเหนือจากความคุ้นเคยที่ว่า ทั้งบิดามารดาของเขายังมีความเคารพ นับถือต่อบิดาของมูทิตาเป็นพิเศษอีกด้วย ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากบิดาของมูทิตาคือ คุณชุมสาย เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่เคยเป็นที่พึ่งพิง และปกป้องกิจการธุรกิจของบิดาของบริษัทด้วย

"กิจการบริษัทของเราเจริญรุ่งเรืองค้ำเนินการอันใดไม่ติดขัดมาทุกวันนี้ก็เพราะคุณชุมสาย" บิดาของบริษัทมักจะบอกอย่างนี้แก่เขาเสมอ "คนอย่างพ่อใครมีบุญคุณต้องตอบแทน...บริษัทเองก็ต้องระลึกไว้เสมอ...จะทำอะไรก็ต้องนึกถึงชื่อนี้ไว้..."

ชายหนุ่มถอนหายใจ...ก็เพราะอย่างนี้ เขาจึงต้องแต่งงานกับมูทิตาแต่โดยที่ยังไม่รู้ จักและเต็มไปด้วยความรักเลยด้วยซ้ำ

เขากับมูทิตารู้จักเล่นหัวกันมาแต่เด็ก เธอตัวเล็ก ๆ ผิวพรรณหน้าตาสะอาดสะอ้าน เรือนร่างบอบบาง เขารักเธอเหมือนน้องสาวคนหนึ่ง บริษัทไม่เคยรู้หรือว่าผู้ใหญ่คิด และวางแผนอะไรให้ เขากับเธอสนิทสนมคุ้นเคยกันมาตลอด แม้กระทั่งเมื่อไปเรียนต่อ ต่างประเทศพ่อแม่ก็ส่งเขาไปพร้อมกับมูทิตา แม้ว่าจะแยกกันอยู่คนละบ้านแต่ก็อยู่ไม่ไกลกัน

ความใกล้ชิดสนิทสนมช่วยเหลือเกื้อกูลกันอันนี้เองที่ทำให้เขาปฏิเสธมารดาไปได้ เมื่อ บอกว่าจะให้เขาแต่งงานกับมูทิตา และบริษัทก็เชื่อว่า มูทิตาก็คงรู้สึกเช่นเดียวกันกับเขา

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 13 - 14)

นอกจากนี้มันคงและพร้อมพรยังมีความคิดที่จะปลดระวางตัวเองลงจากการทำงาน แล้ว ยกกิจการให้ลูกสาวกับลูกเขยคือ มูทิตาและบริษัทสืบทอดและดำเนินกิจการต่อจากตน เนื่องจาก มันคงคิดว่าตัวเองมีอายุมาก จึงสมควรพักผ่อนได้แล้ว ดังในบทสนทนาที่มันคงพูดกับพร้อมพรผู้เป็น ภรรยาในเชิงปรึกษาตอนหนึ่งว่า

คุณมันคงพยักหน้ายิ้ม ๆ เขาพับหนังสือเก็บเอี้ยวตัวมาหาภรรยาแล้วว่า

"ผมว่าเราคงจะถึงเวลาที่จะปล่อยให้ลูก ๆ ได้ทำบริษัทให้เต็มที่ได้แล้วนะ"

"คุณจะไม่ปลดเกษียณตัวเองงั้นหรือ" คุณพร้อมพรหฺวเราะ เพราะรู้ว่บริษัทนี้เป็นบริษัทที่สามร้กมาก เนื่องจากเขาก่อสร้างมันขึ้นมาจากที่ม่มีอะไร มาถึงปัจจุบันซึ่งบริษัทเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างดี

"ผมมองเห็นถูกเขาเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น ที่ผมคิดไว้จะแบ่งอำนาจหน้าที่ให้ทั้งสองคนเท่ากัน ำให้พี่น้องช่วยกันบริหาร อย่างพ้ตอนนี้เขาหย่ากับคมกฤช ก็เรียกว่าจะได้เอาเวลาที่คิดว่ารุ่นมาทุ่มเทกับงานเป็นจ้งหวะเหมาะ...ม่มีคนอื่นเข้ามาวุ่นด้วย ทางบริพัตร...เขาก็คงสบายใจขึ้นเพราะมุกิตาก็ดูดีแข็งแรงขึ้น ผมเองเมื่อแบ่งหน้าที่แบ่งอำนาจจัดการให้สองคน พี่น้องเขาแล้ว ผมก็จะม่ไปยุ่งม่ไปก้าวก่ายกับการบริหารงานของเขาละ ถอนตัวออกมาเลย...ช่วงแรกนี้เราอาจจะไปเที่ยวรอบโลกกันสองคน...คุณว่าดีม่ยี้ เราทำงานมาเยอะแล้วนี้ ถึงเวลาพักผ่อนกันเสียที่..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 168 - 169)

เพื่อเป็นการสืบทอดที่คมกฤชกับพิรดาแต่งงานกันด้วยเห็นชอบของผู้ใหญ่ของทั้งสองฝ่าย เนื่องจากครอบครัวของทั้งสองมีความสัมพันธ์กันมาก่อนเป็นเวลานาน ดังนั้นเพื่อเป็นการสืบทอดความสัมพันธ์ และสานประโยชน์ของทั้งสองครอบครัวผู้ใหญ่ของทั้งสองฝ่ายจึงต้องการให้คมกฤชกับพิรดาแต่งงานกัน คมกฤชประกอบอาชีพนักธุรกิจโดยอาศัยเงินทุนของพ่อแม่ของเขา และอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของพ่อแม่ของเขาคอยสนับสนุนการดำเนินงาน ดังในบทสนทนาที่พิรดาเล่าให้พ่อของเธอฟังถึงการทํารัฐกิจของคมกฤชตอนหนึ่งว่า

"เมื่อวานพี่โทรฯ ไปที่บ้าน ไม่พบก็เลยม่ได้คุยกัน" หญิงสาวบอกเล่า พิรดาแต่งงานแล้วกับคมกฤช โดยความเห็นชอบกันของผู้หลักผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่าย บิดาของคมกฤชก็เป็นข้าราชการผู้มีชื่อเสียงคนหนึ่ง แต่เขาม่ได้ดำเนินรอยตามบิดาในเรื่องของหน้าที่การงาน เพราะคมกฤชม่ได้รับราชการ

เขาทํารัฐกิจส่วนตัวโดยมีผู้เป็นบิดามารดาลงทุนให้

"คุณฤชเขากำลังจะลงทุนเข้าหุ้นกับเพื่อน ๆ ทํัพับกะพ่อ..."

พิรดาเ่อยกับบิดาขอคําร้กษา "พ่อว่ามันจะไปได้ม่ยี้กะ"

"เดี๋ยวนี้นคนเที่ยวกลางคืนกันเยอะ"

"นั่นซิคะ เขาถึงจะพากัน เเท่าที่คุยเห็นว่าจะทำให้ใหญ่โตที่สุดของบ้านเราเลย
นะคะ..."

"ทุนต้องเยอะซิ"

"คะระคมกันเต็มที" เอ่ยถึงตรงนี้ฟิรดาไน้งไบเนดก่อนจะเอ่ย

"ใจของพี่ พี่อยากจะลงทุนด้วยเยอะ ๆ อยากได้ซักห้าสิบบเปอร์เซ็นต์ของหุ้นเลย คุณพ่อ
ว่าถ้าพี่กับภรรยาไปกู้แบงก์มาลงจะคุ้มมั๊ยคะ..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 40 - 41)

นักธุรกิจส่วนใหญ่ต่างทำทุกอย่างเพื่อผลประโยชน์ในด้านธุรกิจของตนเองเสมอ เหมือนดัง
ครอบครัวของบริพัตรและมุกิตา ซึ่งเป็นครอบครัวทำธุรกิจทั้งคู่ ต่างฝ่ายต่างต้องการที่จะพึ่งพาอาศัย
กันในด้านผลประโยชน์ของธุรกิจ จึงให้ลูกชายและลูกสาวแต่งงานกันแบบคลุมถุงชน โดยไม่คำนึงถึง
จิตใจของลูกว่าต่างมีความรักความเข้าใจกันเพียงใด ผู้ใหญ่เพียงแต่ต้องการสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างครอบครัวที่แน่นแฟ้นเท่านั้น ในที่สุดครอบครัวที่พ่อแม่จัดการให้ ก็ไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้
เพราะขาดความรักความเข้าใจ เกิดเรื่องราวขัดแย้งมากมายในครอบครัวจนต้องหย่าร้างกันในที่สุด

ในเรื่อง "ชีวิตฉันเป็นดังเช่นละคร" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพ
ชีวิตของปานดวงแก้วหญิงสาวที่ประกอบอาชีพนักธุรกิจที่จะต้องไปติดต่อกับผู้บริหารบริษัทเพื่อตกลง
เซ็นสัญญากัน แต่เนื่องจากบริษัทผู้จัดการที่ปานดวงแก้วจะไปติดต่อด้วยนั้นเป็นคนเจ้าชู้ ปานดวงแก้วจึง
ใช้วิธีการพาผู้หญิงที่มีอาชีพขายบริการไปกับเธอด้วย เพื่อคอยบริการให้แก้แค้นเพื่อเป็นใบเบิกทางหรือ
การเอาใจใส่ดูแลดีไปในตัว เพื่อผลการเจรจาทางธุรกิจจะได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ดังในบท
สนทนาตอนหนึ่งที่ปานดวงแก้วเล่าถึงการทำงานของเธอให้แม่ของเธอฟังว่า

ปานดวงแก้วจึงเล่า "ปานรู้ว่าที่คุณดีเขาชวนปานไปค้างกับเขาที่พัทยาเพื่ออะไร
ปานเลยหาพวกที่มีอาชีพescortไปด้วย ยอมเสียเงินจ่ายไปเลย พาไปเป็นเพื่อน
คุณดี...เพราะอย่างนี้ไงคะแม่ ปานถึงได้งานแล้วไม่ต้องเสียตัว แถมยังติดต่อกับ
escortทำให้เพื่อนฝรั่งของคุณดีเขาด้วย"

"เขามีเรื่องอย่างนี้กันด้วยหรือ" คุณจิตติวิสุทธิคราง

ปานดวงแก้วหัวเราะ "ก็ทั้งนั้นแหละค่ะ ปานทำงาน ยิ่งทำยิ่งรู้สมัยนี้ทำอะไรต้องทั้ง

เลี้ยงดูและปูเสื่อ..."

"แล้วมันไม่บาปหรือลูก...ได้ก็ผู้หญิงที่ทำงานอย่างนั้น..." เอ่ยพลางมารดาก็ถอนหายใจแต่แล้วก็ว่า "จะว่าไปมันก็อาชีพของเขานี่ละ...เท่ากับเราหางานให้ ปานทำ งานปานต้องระวังตัวนะ...แม้ชักห่วงแล้วสิ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 50 - 51)

บตีเป็นคนทีประกอบอาชีพนักธุรกิจที่แฝงไว้ด้วยกิเลสตัณหา กล่าวคือ บตีเองเป็นคนเจ้าชู้ และชอบมีความสัมพันธ์กับหญิงสาวในแวดวงการทำงาน ดังนั้นบตีจึงใช้ชีวิตบึงคับให้ปานดวงแก้วไปเกี่ยวกับเขาที่ต่างจังหวัดในวันหยุด เพื่อแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์ที่ปานดวงแก้วจะได้รับจากเขาดังในบทสนทนาตอนหนึ่งที่บตียื่นข้อของเขาต่อปานดวงแก้วว่า

"เราต้องเข้าประชุมกันอีกหน" ชายวัยกลางคนเอ่ยเสียงนุ่ม

"สำหรับผมยังงี้ก็ต้องให้บริษัทคุณอยู่แล้ว...แต่คนอื่น ๆ ...พูดอย่างนี้คุณไม่ต้องห่วง ผมจะหาทางลุ่นให้...ว่าแต่วันศุกร์นี้คุณว่างมั๊ยละ"

"ทำไมหรือคะ" ปานดวงแก้วถาม

คุณบดีหัวเราะเสียงเบา "วันศุกร์...เสาร์ อาทิตย์...พอจะว่างมั๊ย"

"อันที่จริงวันหยุด ดิฉันจะเก็บไว้ให้คุณแม่ เพราะตอนนี้เรามีกันเพียงสองคนแม่ลูก แต่ถ้ามีธุระเกี่ยวข้องกับงานดิฉันก็ว่างได้คะท่าน"

"งั้นไปพ่ายกันนะ...ผมจะไปเย็นวันศุกร์ กลับมาสายวันอาทิตย์ คุณเองเล่นกอล์ฟได้ไม่เซ่หรือ ไปออกรอบกันที่สนามบางพระหน่อยเป็นไง...ผมมีที่คอนโดฯ พักยานั้นก็ได้..."

ปานดวงแก้วนิ่งอึ้ง...คุณบดียิ้ม ๆ เมื่อจ้องหน้า

"มันคุ้มกับงานคุณนะ...ผมนัดพวกฝรั่งไปด้วย คุณจะรู้จักใจแล้วถึงตอนประชุมรหวัดกัน บริษัทของคุณจะได้ผ่านงานชิ้นนี้"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 47)

จากสถานการณ์ดังกล่าว ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นว่าปานดวงแก้ว เป็นนักธุรกิจหญิงที่ประสบความสำเร็จในงานธุรกิจ เธอดำเนินงานด้านธุรกิจด้วยความฉลาด เมื่อเธอต้องไปติดต่อกานเพื่อ

เห็นสัญญากับผู้จัดการบริษัทซึ่งเจ้าชู้ และชอบผู้หญิงมักจะบังคับผู้หญิงให้ตามใจตนเองเพื่อแลกกับผลประโยชน์ ปานดวงแก้วใช้วิธีนี้ผู้หญิงบริการไปคอยบริการให้อย่างดี ทำให้การเจรจาทางธุรกิจของเธอสำเร็จลุล่วงไปได้ตามต้องการ

4. ด้านปัญหาสังคม

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพปัญหาสังคมไทยเอาไว้ในนวนิยายของเธอแต่ละเรื่อง นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ นำเสนอปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นตามความคิดเห็นของเธอแล้วนำมาตีแผ่ลงในนวนิยายดังต่อไปนี้

4.1 ปัญหาทางการศึกษา

ในเรื่อง "ไม้เกลดต้น" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนปัญหาสังคมเกี่ยวกับค่านิยมทางการศึกษาของคนทั่วไปที่มีกจะนิยมส่งบุตรหลานของตนเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง และทางโรงเรียนก็จะเก็บเงินกินเปล่าเป็นจำนวนมาก ซึ่งผู้ปกครองก็เต็มใจที่จะจ่ายเงินส่วนนี้ให้ทางโรงเรียน เพียงแต่ขอให้บุตรหลานของตนเข้าไปเรียนในโรงเรียนนั้นได้ก็พอ เป็นค่านิยมของผู้ปกครองเกี่ยวกับชื่อเสียงของโรงเรียนที่จะเลือกให้บุตรหลานเข้าเรียน ดังที่เหตุการณ์ของนางแสดงความจริงใจของเธอกับศรัทธาในเรื่องการเลือกโรงเรียนของลูกของเธอว่า

"นั่นแหละค่ะ สำคัญทีเดียว เพราะจะเป็นจุดเริ่มต้นเด็ก ๆ ถ้าเริ่มดี เท่ากับว่าได้เปรียบคนอื่นไปแล้ว"

"แล้วคุณคิดจะเอาลูกไปเรียนที่ไหน?" เขาตัดบทถามมาในใจ คิดจะไม่ยุ่งเรื่องนี้อีก เพราะเพียงแค่นี้ เริ่มเคঁาความวุ่นวายเสียแล้ว

"โรงเรียน..." หล่อนเอ่ยชื่อโรงเรียนฝรั่งแห่งหนึ่ง" แต่ต้องจ่ายเงินมาก เขาจะเอาเงินไปช่วยสร้างตึกสามหมื่นค่ะ"

"สามหมื่น" ชายหนุ่มแทบจะหน้ามืดทันที "มันก็ค่าแป๊ะเจี๊ยะดี ๆ นี่เอง ทำไมเราจะต้องยอมให้มันเขตรีดด้วยล่ะ?"

"แหม... คุณเฒ่า ๆ เขาก็ยอมทั้งนั้นแหละค่ะ ถ้าอยากให้ลูกเข้าโรงเรียนดี ๆ ก็ต้องยอม"

"แต่มันตั้งมาก แล้วผมก็ไม่ชอบวิธีนี้ด้วย ผมว่าให้ลูกเรียนโรงเรียนอะไรก็ได้ เนี่ยะ ผมเห็นเลยหมู่บ้านเราไปหน่อย เขาก็มีนี่ ไร่ว่าง ๆ จับรถไปดุกันนี่ย"

"ไม่..." หล่อนส่ายหน้าอย่างเด็ดเดี่ยว "ฉันไม่อยากจะลูกขายหน้าเพื่อน ๆ ลูกเรา จะต้องเข้าโรงเรียนนี้"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2534 : 112 - 113)

ในเรื่อง "มาตรการ" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนปัญหาทางการศึกษาในเรื่องการกระจายโอกาสทางการศึกษาที่มักจะเปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้ทางเศรษฐกิจดีเท่านั้นที่จะได้ศึกษาเล่าเรียน ส่วนคนที่มีความรู้ทางเศรษฐกิจต่ำก็จะกลายเป็นผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ซึ่งจะหมายถึงโอกาสต่าง ๆ ในชีวิตที่จะได้รับตามมาด้วย ดังที่เปลวสนทนาเรื่องการศึกษากับชิตตอนหนึ่งว่า

"แต่ผมไม่ได้เรียนหนังสือ ไม่ได้มีความรู้เหมือนเปลวนี้"

"ก็นั่นแหละ มันมีผลมาจากระบบการศึกษที่บ้านเราที่มันให้โอกาสคนรวยมากกว่า คนรวยมากกว่า คนรวยได้เรียน คนจนไม่ได้เรียนก็ถ้ามีความเสมอภาค คนจนก็ต้องได้เรียน ได้ความรู้ ได้งานและมีโอกาสลืมตาอ้าปากได้แน่ ๆ อย่างพูดถึงเรื่องนี้เลยมันยาวจะต้องคุยกันนาน ๆ เอาเรื่องเราถูกชนชั้นปกครองมันรังแกไปห้องสี่มวชนก่อนดีกว่า"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 55)

จากเหตุผลดังกล่าว นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนปัญหาสังคมในด้านการศึกษาไว้ว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มิคำนึงในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง แม้ว่าทางโรงเรียนจะเรียกเก็บเงินกินเปล่าเป็นจำนวนมากก็ตาม ผู้ปกครองก็ยอมจ่ายเงินเพื่อให้บุตรหลานได้เข้าเรียน ซึ่งดูเหมือนว่าจะเป็นการแข่งขันในด้านค่านิยมของผู้ปกครองมากกว่าที่จะคำนึงถึงเรื่องการเรียนการสอนของโรงเรียน และยังสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของรัฐไม่สามารถควบคุมปริมาณ และทำให้โอกาสที่จะได้รับสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการในชีวิตน้อยลง

4.2 ปัญหาการละเมิดทางเพศ

ในเรื่อง "คนแปลกหน้า" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้หญิงถูกล่วงละเมิดทางเพศกระทำซ้ำเราจากการกระทำของคนงานก่อสร้างที่เกิดอาการมึนเมา และระบายความโกรธของตนเองด้วยการล่วงละเมิดทางเพศผู้หญิง ดังเหตุการณ์ตอนหนึ่ง ขณะที่มันนี่กำลังเดินกลับบ้านในตอนค่ำ ได้ถูกคนงานก่อสร้างที่กำลังมึนเมาด้วยฤทธิ์สุรา ลากเธอเข้าไปล่วงละเมิดทางเพศบริเวณก่อสร้างบ้านจัดสรร นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้บรรยายถึงความรู้สึกของมันนี่ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศว่า

ค่าวันหนึ่งขณะที่กำลังกลับบ้าน บ้านซึ่งอยู่มาตั้งแต่เล็ก ๆ ทุ่งกว้างที่เคยวิ่งกับพี่ชายอย่างสนุกสนาน คนงานก่อสร้างที่เป็นใครมาจากไหนเธอไม่รู้ เมื่อกันมาจากร้านเหล้าสุดถนน ลากเธอเข้าไปข่มขืนในบ้านหลังใหญ่ที่ยังสร้างไม่เสร็จ

แม้มันจะไม่ฆ่าเธอเหมือนผู้หญิงเคราะห์ร้ายคนอื่น ๆ ที่พบในข่าว แต่มันก็ฆ่าเธอทั้งเป็น

เธอพยายามไม่ปล่อยชีวิตให้ต้องตายด้วยสิ่งที่เกิดขึ้น มันเป็นความพยายามที่ยากเย็น เป็นความทรงจำที่ขมขื่น บอกใครไม่ได้แม้แต่พ่อแม่พี่น้อง ได้แต่ปลอบตัวเองว่าจะไม่ยอมให้เหตุการณ์ครั้งนั้นทำร้ายชีวิตทั้งชีวิตเหมือนผู้หญิงเคราะห์ร้ายคนอื่น ๆ

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2539 : 19)

จากพฤติกรรมดังกล่าว ทำให้มันนี่มีความรู้สึกเห็นใจบุคคลที่ถูกล่วงเกินทางเพศมาก เพราะรู้ว่าความรู้สึกของบุคคลนั้นคงจะเหมือนกับความรู้สึกของตนเองที่เคยถูกละเมิดทางเพศมาแล้ว เมื่อพี่ชายของมันนี่และเพื่อนได้ร่วมกันล่วงเกินทางเพศแก่หญิง เพราะความเมา เธอจึงไม่เข้าข้างพี่ชายและเห็นว่าเป็นการกระทำผิดที่ร้ายแรงสมควรได้รับโทษ

ในเรื่อง "ผ่านไปเหมือนสายลม" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนปัญหาของเด็กนักเรียนหญิงที่ถูกครูผู้เป็นครูของตนข่มขืน นั่นคือ ขวณพิศ เด็กหญิงที่ถูกครูบันลือหลอกไปที่บ้านของเขา แล้วลงมือข่มขืนกระทำซ้ำเราลูกศิษย์ของตน โดยไม่คำนึงถึงหน้าที่และความรับผิดชอบในฐานะครูแต่อย่างใด ดังในเหตุการณ์ตอนหนึ่งในเรื่องที่ขวณพิศต้องเผชิญกับการกระทำของบันลือว่า

ชวนพิศพยายามจะวิ่งหลบออกประตู แต่บันลือเฝ้าว่าเขารู้ว่าไว้ได้แล้วจึงกลับมาโดย
แรง เธอขยับจะร้อง แต่บันลือตะปบมือปิดปากไว้ได้ก่อน พลังกตรางน้อย ๆ ของนักเรียน
ที่นำส่งสารลงกับเตียงนอน

เด็กสาวพยายามช่วยตัวเองจนสุดฤทธิ์ แต่เธอไม่มีทางรอดพ้นเงื้อมมือของบันลือไปได้
หรือ

เด็กสาวน้ำตาไหลพราก จับระบมแน่นยังพอทานไหว แต่เสียใจนี้ประมาณไม่ได้

"อย่าร้องให้ไปเลย..."

"ทำไมทักหนูยังงี้" เธอสะอื้นถาม

บันลือไม่ตอบ เขาโอบไหล่ชวนพิศ แต่เด็กสาวถอยห่างออกมา

"หนูจะกลับบ้าน"

"ก็ได้ ครูจะไปส่ง แต่เธอไม่ควรเล่าเรื่องนี้ให้ใครฟังนะชวนพิศสัญญากับครูก่อน"

เด็กสาวนิ่งเงียบ บันลือผู้ชำนาญชาญ ก้าวเข้ามาลูบผมอยู่ไปมา

"เธอไม่ได้อันตรายอะไรหรอก เจย ๆ เสีย แต่ถ้าจีนไปเล่าให้ใครฟังคนเขาก็ต้อง
รู้กันอีกมาก เธออย่าเล่าเขาก็ตามใจ"

เขาตอบด้วยความมั่นใจว่า ชวนพิศก็เหมือนเด็กอีกหลายคนที่ยอมเก็บเรื่องเงียบ
เพราะความอับอายดังที่เขาอยู่

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 256)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้บันลือถูกเพื่อนของเขาตำหนิถึงการกระทำที่ขบข่มจีนลูกศิษย์
ของตนเอง ด้วยการอ้างเหตุผลว่าต้องการความบริสุทธิ์ของเด็กนักเรียนหญิงเหล่านั้น โดยไม่สนใจ
ว่าเด็กผู้หญิงเหล่านั้นจะต้องรับผลจากการกระทำของเขาอย่างไร ดังบทสนทนาของเพื่อนบันลือตอน
หนึ่งที่ต่อบันลือว่า

"ยังงั้นคุณก็แย่มาก มีอย่างไหนกันเล่า ขณะที่ตัวเองต้องการคนบริสุทธิ์ผุดผ่อง แต่คุณ
เองก็ใช้ความเป็นครูเที่ยวทำลายเด็ก ๆ แล้วเด็กพวกนี้ก็จบออกไป เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มี
ราศีมาแล้ว ผมไม่เห็นด้วยเลย ทักยังงี้แย่มาก" ผลลัพธ์ที่เพื่อนคนนั้นพูดออกมาอย่างตรงไป
ตรงมา ก็คือถูกบันลือผลักออกกระเด็น

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 264)

ต่อมาบันลือยังใช้ความเป็นครูของเขาทำลายลินดา ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของเขาอีกคนหนึ่งในห้องพลศึกษาของโรงเรียน หลังจากเลิกจากการเรียนการสอนโดยไม่เกรงกลัวต่อสิ่งใด ๆ เลย ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ในเหตุการณ์ตอนหนึ่งว่า

ลินดาถอดก้นที่ ภาพของอาจารย์บันลือในเย็นวันนั้นผุดพรายขึ้นในความทรงจำ มันเด่นชัดมากเหมือนเพิ่งเกิดขึ้นเดี๋ยวนี้ และลินดาจะไม่มีวันลืมมันเลย

เย็นวันนั้น เขากอดปล้ำเธอ กดร่างเธอกับเบาะสำหรับให้นักเรียนเล่นยิมนาสติก เธอได้อ่อนวอนขอร้องเขา และตื่นจนสุดฤทธิ์ แต่เด็กหญิงตัวน้อย ๆ อย่างเธอหรือจะไปต้านทานแรงของชายชาติตรี ที่มีร่างกายอันกำยำอย่างเขาได้

ลินดาต้องตกอยู่ในสภาพ ที่ไม่ต่างอะไรจากกุหลาบแรกแย้มที่ถูกอาจารย์หนุ่มกระชากต้นติดมือขึ้นมาแล้วฟัดดอกไม้นี้เสียจนกระจุย

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 14)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังสะท้อนถึงต้นเหตุของปัญหาการข่มขืนที่เกิดจากการตีพิมพ์ภาพเปลือยของผู้หญิงที่ยั่วยุกามารมณ์ผู้ชายให้เกิดความรู้สึกทางเพศ อันเป็นชนวนเหตุนำไปสู่การข่มขืนในที่สุด ดังที่นิทัศน์เจ้าของนิตยสารฉบับหนึ่งนำเอาภาพเปลือยของลินดาที่มานะ เป็นช่างภาพถ่ายภาพไว้มาลงหน้าปก และเนื้อหาด้านในทำให้บรรดาผู้ชายทั้งหลายเกิดกิเลสตัณหา ดังในเหตุการณ์ตอนที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายเอาไว้ว่า

เมื่อหนังสือเล่มใหม่ออกวางแผง นักอ่านเจ้าประจำก็ชอบบอชอบใจกันนักหนา ตั้งแต่หน้าปก ยิ่งภาพชุดข้างในก็ยิ่งชัดมากอย่างวาบหวามไปตาม ๆ กัน มานะให้ลินดาใส่ราเชียร์สีขาวราคาแพง ที่เขาสั่งซื้อมาจากต่างประเทศไว้สำหรับนางแบบโดยเฉพาะ ปลดสายข้างหนึ่งให้เหมือนหลุดออก นิทัศน์เลือกเอาภาพนี้ขึ้นปกด้วยต้องการโชว์หน้าตาซึ่ง ๆ ของลินดาโดยเฉพาะ สำหรับภาพข้างในอีกสิบกว่าภาพนั้น เป็นภาพที่มานะให้ลินดาอนบนเตียงในท่าต่าง ๆ ทั้งนอนคว่ำหน้านอนหงาย โดยมีราเชียร์และบิกินีสีขาวตัวน้อย ๆ ปิดอยู่ ที่นอนสีชมพูและแสงสีที่เกิดจากฝีมือปรู๊ตแต่ง ทำให้ภาพหวานมาก เหมาะกับนางแบบหน้าอ่อน ๆ สวยซึ่งอย่างลินดามากทีเดียว

พอหนังสือเล่มใหม่ออกวางตลาดได้ไม่กี่วัน หลายคนที่เคยรู้จักสินค้าก็จําสินค้าได้ ครูที่โรงเรียนต่างยื้อแย่งกันดูเมื่อครูหนุ่มคนหนึ่งซื้อหนังสือเล่มนั้นเอามาอ่าน เพราะไปยืนรอรถประจำทาง แล้วเห็นหนังสือวางอยู่บนแผง เขาคล้อยคล้ายคล้อยคลาว่าใช่จึงพลิกดู เมื่อแน่ใจว่าใช่จึงซื้อติดมือมาเรียกเพื่อนครูหนุ่ม ๆ มาดู ทุกคนตะลึงลานความเป็นครูต่อสู้อันลึก ๆ กับความเป็นมนุษย์ปุถุชน

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 243)

จากพฤติกรรมดังกล่าว ผู้ประพันธ์ได้สะท้อนปัญหาการละเมิดทางเพศว่า มักเกิดจากการกระทำของบุคคลใกล้ชิด ได้แก่ พ่อเลี้ยง ครู เพื่อนร่วมงาน กลุ่มผู้ใช้แรงงาน โดยเฉพาะครูที่ขาดจริยธรรมและศีลธรรม ใช้โอกาสที่ต้องอยู่ร่วมคลุกคลีอย่างใกล้ชิดกับเด็ก และได้รับความไว้วางใจจากผู้ถูกข่มขืนก่อปัญหาการละเมิดทางเพศขึ้น และนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาการละเมิดทางเพศยังมาจากสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น หนังสือโป๊ ภาพเบลอีย เทปโทรทัศน์ประเภทปลุกใจต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนช่วยทำให้เกิดอารมณ์ทางเพศ และนำไปสู่การข่มขืนได้

4.3 ปัญหาความยากจน

ในเรื่อง "ถนนนอกเมือง" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนปัญหาความเป็นอยู่ของคนจนมีอาชีพกรรมกรรับจ้างรายวันที่ต้องดิ้นรนต่อสู้ชีวิตด้วยความอดทน กล่าวคือ ครอบครัวของบุญเหลือที่มีพ่อเป็นกรรมกรรับจ้างซูดินตามที่ดินต่าง ๆ และแม่ของเขามีอาชีพหีบถั่วขายเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ครอบครัวของบุญเหลืออาศัยอยู่ในกระท่อหลังเล็ก ๆ พอมีที่ซุกหัวนอนเท่านั้น ดังที่บุญเหลือซักถามแม่ของเขาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยตอนหนึ่งว่า

"ไ้บ้านเรานี้ละเขาไม่เรียกว่าบ้าน เขาเรียก...กระท่อบ แล้วไ้คนที่อยู่กระท่อบอย่างเรา เขาเรียกว่าคนจน คนจนต้องอยู่กระท่อบอย่างดีหน่อยก็แค่ไ้ไ้บ้านหลังเล็ก ๆ

"อ้าว! ทำไมคนจนต้องอยู่บ้านหลังเล็กสะแม่?"

"อูะ! เอ็งนี้จะมาซักหาตะหวักตะบวยอะไรวะ"

คราวนี้เสียงแม่ดังขึ้นกว่าอีก แต่ท่าทางช่างซักของบุญเหลือก็ทำให้นางเอ็นดู "คนจนคือคนที่ไม่มีเงิน เมื่อไม่มีเงินแล้วจะเอาปัญหาที่โหดมาซื้อบ้านหลังใหญ่สะ มันก็เลยต้องมุดหัวอยู่บ้านเล็ก ๆ เหมือนเรานี้แหละ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2523 : 19 - 20)

บ้านที่ครอบครัวของบุญเหลืออาศัยอยู่นั้นตั้งอยู่บนที่ดินของคนรวยที่ยอมมาให้เช่าที่เนื่องจากในตอนแรกที่ดินของเขายังไม่มีราคาเท่าใดนัก เพราะความเจริญยังไม่เข้ามาถึง แต่ครั้นความเจริญก้าวเข้ามาเจ้าของที่ดินก็ยินยอมมาให้เช่าที่ดินอีกต่อไป เพราะต้องการจะเก็บไว้ขายเพื่อให้ได้ราคาดี ดังนั้นครอบครัวของบุญเหลือจึงต้องรีบย้ายที่อยู่อาศัยโดยเร็วเพราะเจ้าของที่ดินต้องการจะขายที่ดิน ดังนั้นบทสนทนาตอนหนึ่งที่พ่อของบุญเหลือพูดกับเจ้าของที่ดินว่า

"มีธุระอีกหลายแห่ง ฉันจะแวะมาบอกข่าว คือไอ้ที่ตรงนี้นะ ฉันขายได้แล้วเจ้าของเขาคงจะมาปลูกบ้านเร็ว ๆ นี้แหละ มาบอกไว้ เพราะนายจะต้องไปอยู่ที่อื่นจะได้มีเวลาหาที่อยู่ใหม่กันยังงี้ละ"

บุญเหลือเห็นพ่อหน้าเสีย และเมื่อหันไปมองแม่ก็ไม่ได้แตกต่างกัน

"จะมาปลูกเมื่อไหร่ล่ะครับ" พ่อย้อนถามนอบน้อม

"คงเร็วมากเลย ให้เวลาห้าวันพอไหมล่ะ สำหรับที่จะย้ายไปนะ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2523 : 246 - 247)

เมื่อครอบครัวของบุญเหลือจะต้องย้ายที่อยู่อาศัยใหม่ พ่อของบุญเหลือก็ต้องไปหาเช่าที่ดินว่างเปล่าเพื่อจะปลูกบ้าน แต่ก็ได้รับการปฏิเสธจากเจ้าของที่ดินเพราะเขาต้องการเก็บที่ดินไว้ขายเนื่องจากความเจริญกำลังเข้ามาจึงทำให้ที่ดินขายได้ราคาดี ดังนั้นบทสนทนาตอนหนึ่งที่พ่อของบุญเหลือพูดกับเจ้าของที่ดินว่า

"ให้เช่าไม่ได้หรอก ถนนกำลังจะมา ความเจริญกำลังจะมี ฉันจะเก็บที่ไว้ขาย"

"ผมเดือดร้อนนะลูกตอนนี้นั้นยังมาไม่ถึงหรอกแบ่งให้ผมเช่าที่ปลูกบ้านสัก สามสี่ปีตารางวาเถอะน่า พ่อถนนมา ลูกไม่ต้องกลัว ผมจะย้ายไปอยู่ที่อื่น"

"ไม่ได้หรอก" เจ้าของหัวเราะ "ไอ้ความเดือดร้อนนะก็น่าเห็นใจ แต่ว่าอย่าให้ช่วยด้วยวิธีนี้เลย อีตอนจะอยู่ที่ไหนเหมือนกันยังงี้ทุกรายแหละ อีตอนจะให้ไปนั้นนะชี้รายไหนก็รายนั้น ไม่ยอมไปง่าย ๆ หรือ"

"ผมรับรองนำลูก จะให้ไปเมื่อไร บอกวันนี้...อีกสามวันไปเลย"

"ไม่ละ ไม่อยากมีเรื่องยุ่งที่หลัง ไปหาที่คนอื่นเถอะ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2523 : 254 - 255)

นอกจากครอบครัวของบุญเหลือจะเผชิญปัญหาการไร้ที่อยู่อาศัยแล้วพ่อของบุญเหลือยังต้องประสบปัญหาอันเกิดจากการขาดรายได้ เนื่องจากความเจริญทางเทคโนโลยีที่เข้ามาสู่ทำให้เจ้าของที่ดินเริ่มใช้รถแทรกเตอร์แทนแรงงานคนเพราะสะดวกและรวดเร็วกว่า ดังที่บุญเหลือรับรู้ถึงปัญหาของพ่อจากเพื่อนบ้านจากบทสนทนาตอนหนึ่งว่า

"เอ็งไม่รู้หรือกเหลื่อเฮีย งานนี้คงทำไม่ถ้วน พอลมดินตรงฤดูหมดแล้วเขาก็ใช้รถขนถึงตอนนี้พ่อเอ็งกะน้ำก็คงต้องหางานอีกละวะ"

"เค้าใช้รถแบบที่หน้าบ้านนี่ละรี น้ำ"

"เออ..."

ภาพตึกแถวชั้นหนึ่งที่เคยชื่นชมในความเก๋ไก๋ของมันผุดพรายขึ้นในความคิดของเด็กน้อย

"ไอ้รถนี้ไม่ดีเลย มันมาแย่งงานพ่อกับน้ำหมด"

บุญเหลือบ่น

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2523 : 143 - 144)

แม่ของบุญเหลือประกอบอาชีพปลูกกระดาศขาย เพื่อนำรายได้มาจุนเจือครอบครัวเป็นการช่วยเสริมอีกแรงหนึ่ง ดังในเหตุการณ์ตอนหนึ่งที่แม่ของบุญเหลือดีใจมากที่จะได้ส่งลูกสาวมาขาย เพราะจะทำให้ได้รายได้เพิ่มมากขึ้น ดังในคำพูดตอนหนึ่งของพ่อบุญเหลือที่กล่าวไว้ว่า

"บ้านคงใหญ่มาก สงสัยจะเป็นตึกชะมะมั้ง ก็ดีเหมือนกัน ถ้าเป็นตึกนี้ใช้ปูนแยะเลยเราไปขอซื้อปูนมาปลูกได้สบาย..."

คำพูดนั้นทำให้แม่ของบุญเหลือยิ้มอย่างมีความหวัง เพราะนางรู้ดีว่าลูกสาวหนึ่งนั้นสามารถจะนำมาปลูกได้หลายใบ และราคาขายก็แพงกว่าลูกที่ปลูกด้วยกระดาศหนึ่งสิอพิมพ์

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2523 - 103)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังสะท้อนภาพของชนยากจนที่มีชีวิตความเป็นอยู่ค่อนข้างแร้นแค้น ดังที่ครอบครัวของบุญเหลือต้องรับประทานอาหารที่ไม่ค่อยมีคุณภาพเท่าใดนัก และแม่ของบุญเหลือยัง

ต้องพับถุงกระดาษขาย เพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัวอีกทางหนึ่งด้วย ดังในบทบรรยายเหตุการณ์ในครอบครัวของบุญเหลือตอนหนึ่งว่า

ข้าวมือเช้าวันนี้ก็มาได้แตกต่างจากเมื่อวันวาน น้ำพริกที่ค้างถ้วยยังใช้ได้ดีอยู่ เพียงแต่แม่ได้ตักก้นมาเพิ่มขึ้น แล้วเจียวไข่อีกจานเดียว ก็อร่อยจนบุญเหลือต้องตักถึงสองหน

"เตี้ยกินข้าวอิ่มแล้ว เอ็งเอาถุงไปส่งที่ร้านนั่นทีนะ" แม่บอก

"ครับ"

ถุงนี้แม่พับไว้แต่ละวัน วันละนิดวันละหน่อย แล้ววางเรียงอยู่ข้างฝา มัดเอาไว้เป็นอย่างดี มันมากถึงสามร้อยถุงจะได้เงินหลายบาททีเดียว

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2523 : 7 - 8)

เมื่อความเจริญทางวิทยาการสมัยใหม่เข้ามาแทนที่การใช้แรงงานคน ทำให้พ่อของบุญเหลือไม่มีงานทำและไม่มียาขายได้ ดังบทสนทนาตอนหนึ่งที่พ่อของบุญเหลือพูดกับแม่ และบุญเหลือว่า

"อ้อ... ไข่แทรกเตอร์ที่เขาจะเอามาแทนที่พี่นะรี"

แม่ถามบาง ทำทางแม่ก็ตื่นเต้นเหมือนกัน

"ใช่ นี่แหละ" พ่อตอบเคร่งขรึม

บุญเหลือเขยิบมายืนใกล้ ๆ พ่ออีกนิด

"ไข่รถนี้มันชนดินได้หรือม้ เขาถาม

"ได้ มันเก่งกว่าพ่ออีก เอ็งคอยดูซิ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2523 : 79)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังสะท้อนปัญหาความยากจนของคนในชนบทที่ต้องประสบกับความทุกข์ยากแร้นแค้น เรื่องจากถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุน กล่าวคือ ครอบครัวของบุญเหลือที่พ่อแม่ของเขามีอาชีพรับจ้างขุดดินตามที่ดินของคนอื่น ๆ แต่รายได้ที่ได้รับนั้นไม่เพียงพอกับรายจ่ายมิหนำซ้ำค่าแรงงานก็ยังต่ำและไม่มีสิทธิ์เรียกร้องจากนายจ้างแต่อย่างใด

ขณะเดียวกันก็เริ่มมีการใช้รถแทรกเตอร์เข้ามาแทนที่แรงงานคนอีกด้วย ดังในบทสนทนาตอนนั้นที่ พ่อแม่ของบุญเหลือพูดกันถึงการทำงานว่า

"ถ้าอย่างนี้ อีกหน่อยพวกพี่ก็หางานยากนะซี" แม่บรารก

"ก็คงพอได้งานหรอก เพราะใช้แทรกเตอร์นี่มันเร็วก็จริงแต่ค่าจ้างมันแพง รถมันใช้น้ำมัน...น้ำมันขึ้นราคาอยู่เรื่อย ๆ ค่ารับเหมาเกี่ยดินมันก็ยิ่งแพงขึ้นเรื่อย ๆ ไม่เหมือนแรงคนอย่างพวกเรา อะอะไรจะขึ้นราคาก็ขึ้นไปแต่ราคาค่าเหนื่อยของพวกเรานั้นไม่มีขึ้น"

พ่อว่า

"มันน่าจะขึ้นบ้าง" แม่บอกความเห็น

"พวกเราขึ้นค่าแรงไม่ได้หรอก นอกจากคนจ้างเขาขึ้นให้เอง"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2523 : 82 - 83)

ผู้เขียนยังสะท้อนถึงปัญหาความยากจนของผู้คนในชนบทที่มีสาเหตุมาจากการเล่นหวยเถื่อน นั่นคือ คนในหมู่บ้านของบุญเหลือส่วนใหญ่มักจะหวังรวยทางลัดจากการเล่นหวยเพื่อแก้ความยากจน ดังในบทสนทนาตอนที่บุญเหลือพูดกับเพื่อนของเขาถึงการกระทำของพ่อแม่ และคนในหมู่บ้านว่า

"แต่แม่กูบอกว่า อีกหน่อยก็จะมีเงินแล้วละ" ถึงตอนนี้เขายิ้มอย่างมีความหวัง

"แม่มีเงินเอาเงินมาจากไหน?" บุญเหลือ ชักข้างเพราะเขาก็อยากให้แม่ตัวเองมีเงินมาก ๆ เหมือนกัน จะได้มีของเล่น มีเสื้อผ้าใหม่ ๆ สักที

"อีกหน่อยแม่กูก็ถูกหวย แม่ซื้อหวยไว้ยะ" เพื่อนตอบและย้อนถามบุญเหลือบ้าง

"แม่มีงไม่ได้ซื้อหวยเลยหรือไง?"

"ไม่" บุญเหลือส่ายหน้า "แม่กูไม่เคยซื้อหวยและพ่อกูไม่ชอบ"

ถ้าจั้นพ่อแม่มีงก็ไม่มีวันรวยหรอก ลุงเพิ่มข้างบ้านกูก็รวยแล้ว แกวไปได้เลขจากอาจารย์ที่ไหนไม่รู้ ตอนนี่แม่กูก็ไปหามาเหมือนกัน อีกหน่อยพ่อแม่กูก็รวย แม่บอกว่าถูกหวยเมื่อไรจะซื้อจักรยานให้กูด้วย"

"หรือ?" บุญเหลือตาวาว "แล้วมีงให้กูขี่มั้งนะ"

"เออ..." เพื่อนตอบทันที ท่าทางภาคภูมิใจหันไปไกลถึงวันนั้น

"แต่มีงบบอกให้แม่มีงซื้อหอยมั่งซี มีงจะได้มีจักรยานเองเิงสะ พอเรามีกันคนละคันนะ เราจะได้ขี่ไปเที่ยวทางร้นกัน"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2523 : 26 - 27)

ดังสถานการณ์ดังกล่าว ได้สะท้อนให้เห็นว่าคนยากจนส่วนใหญ่จะไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ต้องเช่าที่ปลูกสร้างบ้านเมื่อเจ้าของที่ดินต้องการที่ดินคืน คนเหล่านี้ต้องไปหาที่อยู่อาศัยใหม่ เกิดแหล่งชุมชนแออัดตามมา เป็นปัญหาแก่สังคมและประเทศชาติต่อไป

นอกจากนี้คนยากจนส่วนใหญ่จะมีการศึกษาต่ำ อาชีพส่วนใหญ่จึงเป็นอาชีพที่ใช้แรงงาน จึงถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุนในการจ้างงานประกอบกับการใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคน จึงทำให้คนงานไม่มีสิทธิเรียกร้องหรือต่อรองการจ้างงานได้มากนัก มีการเลิกจ้างงานมากขึ้น ทำให้รายได้ที่ได้รับไม่เพียงพอกับการใช้จ่ายในครอบครัว ทำให้ครอบครัวเดือดร้อน คนยากจนจึงคิดแก้ปัญหาโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ประกอบอาชีพทางทุจริต หรือบางคนต้องการรวยทางลัด หันไปเล่นการพนันห่วยเถื่อน เพื่อแก้ปัญหาความยากจน

4.4 ปัญหาสุขภาพจิต

ในเรื่อง "ผ่านไปเหมือนสายลม" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของครอบครัว ซึ่งเป็นครูผู้ชายที่มีความประพฤติเสื่อมเสียในเรื่องชู้สาวโดยชอบข่มขืนเด็กนักเรียนหญิงที่ตนสอน ซึ่งเมื่อเกิดเรื่องขึ้นทางผู้บริหารก็จะให้ความช่วยเหลือด้วยการให้บันลือไปสอนที่โรงเรียนอื่น แต่บันลือก็ไม่สามารถหยุดพฤติกรรมอันเลวร้ายของตนเองลงได้ และพฤติกรรมของบันลือก็เป็นปัญหาต่อสังคมอย่างร้ายแรง ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพปัญหาดังกล่าวในบทบรรยายตอนหนึ่งว่า

หลังจากที่ผู้อำนวยการ ได้รู้เรื่องระหว่างเขากับลินดาแล้ว บันลือถูกย้ายไปสอนที่อื่น ผู้อำนวยการพยายามย้ายเขาไปในโรงเรียนที่มีแต่เด็กผู้ชายล้วน ๆ แต่บังเอิญไม่มีตำแหน่งว่างจะรอไปอีก ผู้อำนวยการก็ระอาใจ เกรงว่าจะมีปัญหามานโรงเรียนของตนอีก บันลือจึงได้ย้ายไปสอนในโรงเรียนที่มีเด็กนักเรียนหญิง ซึ่งบังเอิญมีตำแหน่งว่างอีกครั้ง

ที่โรงเรียนแห่งใหม่ เด็กหญิงคนหนึ่งหลายคนอยู่ในสายตาของเขาแล้ว เพียงแต่รอ

เวลาอันเหมาะสม เขาก็จะสลัดคราบของครูออก แล้วกลายเป็นสัตว์ร้ายตะครุบเหยื่อ
อ่อนเยาว์ต่อไป

บันลืออายุเกือบจะสามสิบอยู่แล้ว แต่หน้าตาอ่อนกว่าวัย มีใครหลายคนถามถึง
ครอบครัว เขายิ้มแทนคำตอบ แต่ถ้าหากคนถามคือเพื่อนสนิทแล้ว บันลือมักจะตอบพลา
ยืมเยือกเย็นว่า

"จะต้องรืหาห่วงมาผูกคอไปทำไมกัน อยู่มันยังดีกว่า ไม่ผูกพันกับใคร จะไปไหน
นอนกับใครก็ได้"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 130 - 131)

จากสถานการณ์ดังกล่าว นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนปัญหาในด้านความประพฤติ
ของครูว่า ครูต้องเป็นผู้สร้างไม่ใช่ผู้ทำลาย ครูดีต้องประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กรกระทำ
ตนเป็นแบบนิยบุคคลเพื่อให้เด็กเคารพนับถือ และปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดีต่อไป ความประพฤติและ
จริยธรรมของครูถือเป็นสิ่งสำคัญ มีครูบางคนมีความประพฤติไม่เหมาะสมขาดจรรยาบรรณในอาชีพ
ขาดจริยธรรมและศีลธรรม ประพฤติตนให้เสื่อมเสียในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านชู้สาวซึ่งเป็น
การกระทำที่ไม่สมควรอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะทำให้เกิดปัญหาแก่สังคมแล้ว ยังก่อให้เกิดปัญหา
เกี่ยวกับความศรัทธาต่ออาชีพครูแก่บุคคลในสังคมอีกด้วย

วิเคราะห์ทัศนะของนิเวศน์ ก้นไทยราษฎร์ ที่ปรากฏในนวนิยาย

นวนิยายเป็นงานเขียนที่ให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน และเป็นสื่อสำคัญที่นักเขียนใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดประสบการณ์ ตลอดจนทัศนะของคนที่มีต่อสภาพสังคม นักเขียนจะเสนอความคิดเห็นเป็นไปตามสภาพแวดล้อมและยุคสมัยของสังคม และสะท้อนความคิดเห็นดังกล่าวลงในงานวรรณกรรมตามทัศนะที่ตนมีอยู่ ดังที่ กุหลาบ มลลิกะมาส ได้กล่าวไว้ว่า นักเขียนย่อมมองโลกและชีวิตมนุษย์ในแง่มุมต่าง ๆ กัน และต่างก็มีแนวคิดของตนที่มีอยู่ในโลกต่อสังคมและต่อชีวิตมนุษย์แตกต่างกัน แนวคิดหรือปรัชญาของนักเขียนจึงมีหลายแนว และต่างก็พยายามถ่ายทอดความคิดหรือปรัชญาต่าง ๆ นั้นลงในวรรณคดีที่ตนแต่งขึ้นเสมอ (กุหลาบ มลลิกะมาส. 2528 : 108) ทัศนะของนักเขียนจะเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างวรรณกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งวรรณกรรมประเภทนวนิยาย นักเขียนจะถ่ายทอดทัศนะของตนที่มีอยู่ผ่านตัวละคร และบทสนทนาอันเป็นองค์ประกอบสำคัญของนวนิยาย

นิเวศน์ ก้นไทยราษฎร์ ได้สะท้อนภาพสังคมในด้านต่าง ๆ ไว้ในนวนิยายของตนเองอย่างชัดเจน ในขณะเดียวกัน นิเวศน์ ก้นไทยราษฎร์ ก็ได้แสดงทัศนะของตนเองลงในนวนิยายแต่ละเรื่องโดยผ่านทางความคิดและบทสนทนาของตัวละคร ซึ่งทัศนะต่าง ๆ เหล่านี้ แบ่งได้เป็น 4 ด้าน คือ

1. ทัศนะที่เกี่ยวกับครอบครัว
2. ทัศนะที่เกี่ยวกับอาชีพ
3. ทัศนะที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของคนในสังคม
4. ทัศนะที่เกี่ยวกับปัญหาสังคม

1. ทัศนะที่เกี่ยวกับครอบครัว

นิเวศน์ ก้นไทยราษฎร์ แสดงทัศนะของเขาไว้ในนวนิยายแต่ละเรื่อง โดยเสนอทัศนะผ่านตัวละคร บทสนทนา และน้ำเสียงของผู้แต่ง นิเวศน์ ก้นไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับครอบครัวลงในนวนิยาย 5 เรื่อง ดังต่อไปนี้

- 1.1 ถนนคนคว้าง
- 1.2 ลูกโป่งสวรรค์

1.3 เกร็ดดาว

1.4 ลมหายใจสีขาว

1.5 เชื้อยวลาภดิน

1.1 ทักษะของครอบครัวที่ห่วยไบลูก

ในเรื่อง "เกร็ดดาว" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพครอบครัวที่อยู่ในภาวะการตัดสินใจเลือกคู่ครองของลูกสาว กล่าวคือ ครอบครัวของอมรและรุ่งทิพย์กำลังอยู่ในระหว่างการตัดสินใจในเรื่องเลือกคู่ครองของมธุสรผู้เป็นลูกสาว เนื่องจากมีผู้ชายมาขอพอลูกสาวอยู่สองคนด้วยกัน คือวิญญูชายหนุ่มที่มีความขยันขันแข็งในการทำงานหาเงินเป็นคนดีแต่วิญญูมีภาระต้องรับผิดชอบแม่และน้อง ๆ อีกหลายคน ส่วนภานุเป็นชายหนุ่มที่มีฐานะมั่นคง ร่ำรวย ในตอนแรกพ่อแม่ของมธุสรพึงพอใจกับความเป็นคนดีของวิญญูเป็นอย่างยิ่ง แต่พอเห็นภานุซึ่งเป็นคนร่ำรวยรุ่งทิพย์ผู้เป็นแม่ก็กลับเปลี่ยนความคิดเห็น ผู้เขียนแสดงทัศนะผ่านความคิดของรุ่งทิพย์แม่ของมธุสรว่า มธุสรควรจะได้แต่งงานกับผู้ชายที่มีฐานะร่ำรวย ซึ่งสามารถจะบันดาลสิ่งต่าง ๆ ให้เธอมีความสุขในชีวิตครอบครัวได้ เพราะในปัจจุบันการดำรงชีวิตในครอบครัวจะต้องมีเงินเป็นปัจจัยสำคัญ ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งที่รุ่งทิพย์กล่าวกับอมรผู้เป็นสามีว่า

"พ่อ...ชีวิตเราน่ะไม่ได้จนแต่ก็ไม่ได้รวย เงินทองที่มีมันก็แค่พอกินพอใช้ไปวัน ๆ แม่ต้องประหยัด จะซื้ออะไรอะไรก็ต้องคิดแล้วคิดอีก แม่เห็นคนที่เขามีบางทีเขาจะซื้อจะทำอะไรเขาก็ทำได้เลย ชีวิตอย่างนั้นมันมีความสุขดีนะพ่อ ลูกเองเขาก็อยากเป็นอย่างนั้น...ปล่อยเขาเถอะ ชีวิตของลูก เขาเลือกของเขาเอง อย่างงูนะแม่มันก็ไม่ได้ทำผิดอะไรเขา แต่พ่อลองดูซิ...ภาระเขาเยอะแยะสรวบว่าเดือน ๆ เขาต้องส่งเงินให้แม่ให้น้องให้สรเก็บเงินกัน ๆ จะซื้อบ้านซื้อที่ดิน เก็บเงินมันไม่ทันหรอก ที่ดินเดี๋ยวนี้ราคามันขึ้นพรวด ๆ มีเงินมาหน่อยราคาที่ดินมันก็ขึ้นสูงไปจนซื้อไม่ไหว สรเขาเลยท้อแท้ บางทีไปไหนมาไหนกับกูจะหาอะไรกินที่มันหรูหราหน่อยก็ไม่กล้าทำ กลัวเงินหมด..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 85)

1.2 ทักษะของครอบครัวที่มีปัญญา

ในเรื่อง "ถนนคนกว้าง" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพปัญหาครอบครัวของบองชายหนุ่มที่มีอาชีพนักร้องแต่เขาเป็นคนเจ้าชู้มีเมียอยู่แล้ว คือ เหมียว แล้วบองก็ไปมีความ

สัมพันธ์กับบองถัยอีก เมื่อทั้งเหมียวและบองถัยต่างรู้ความจริงว่าบองไม่ได้มีพวกเธอเพียงคนเดียว จึงเกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้น นั่นคือ ทั้งบองถัยและเหมียวเกิดความหึงหวงในตัวบอง และมักจะก่อเรื่องทะเลาะวิวาทกันอยู่เสมอ ๆ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะของเขาผ่านความคิดของแม่ของบองในลักษณะที่ว่า การมีครอบครัวแบบผัวเดียวเมียเดียวย่อมมีความสุขที่สุด ครอบครัวใดก็ตามที่มีบุคคลที่สามเข้ามาในชีวิตครอบครัวแล้วย่อมจะต้องเกิดปัญหา และทำให้คนในครอบครัวนั้น ๆ ไม่มีความสุข ดังที่แม่ของบองรำพึงในใจตอนหนึ่งว่า

หญิงสูงวัยถอนหายใจอีกครั้ง สายตานิ้มมองสะเทว้อย่างเวทนา ทำไมผู้คนสมัยนี้ถึงได้
จรรโลงวามกันเสียจริง เมื่อคิดถึงตรงนี้ก็อดจะคิดถึงลูกชายต่อไปไม่ได้ว่า อย่างนี้จะหา
ความสุขจากชีวิตครอบครัวมาจากไหน ในเมื่อมีแต่ความวุ่นวาย มีปัญหาที่จะต้องแก้กันอยู่
ตลอด

นี่ละนะ...กรรมใดใครก่อ คนนั้นก็รับกรรมไป

ถ้าบองลูกชายของนางเริ่มต้นชีวิตคู่แบบผัวเดียวเมียเดียวไม่ไปวอแวกับผู้หญิงอื่นให้
เกิดเรื่องยุ่งยากขึ้นมา เขากับเหมียวก็คงมีความสุขกันไปตามประสา

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 268)

ในเรื่อง "ลูกโป่งสวรรค์" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพครอบครัวของบริพัตรกับ
มูทิตาเป็นครอบครัวที่มีปัญหาความขัดแย้ง เนื่องจากมูทิตามีโรคประจำตัวทำให้เธอไม่สามารถจะ
ให้ความสุขทางเพศแก่บริพัตรผู้เป็นสามีของเธอได้จึงทำให้บริพัตรไม่มีความสุขสัมพันธ์กับ กับผู้หญิง
อื่น ทำให้ครอบครัวของบริพัตรไม่มีความสุข นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะต่อเรื่องครอบครัว
ผ่านมายังความคิดของฟิรดาฟัสสาวของบริพัตรในทางองที่ว่า ครอบครัวใดก็ตามบุคคลที่สามเข้ามาอยู่
เกี่ยวแล้ว ครอบครัวนั้นก็หมดความสุขในทันที และปัญหาของครอบครัวส่วนใหญ่มักจะเกิดจากฝ่าย
ชายมากกว่าฝ่ายหญิง เพราะผู้ชายมักจะออกไปทำงานนอกบ้านจึงมีโอกาสนพบปะผู้คนมากกว่า ดังที่
ฟิรดาแสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้จากบทสนทนาตอนหนึ่งว่า

"ดิฉันเสียใจด้วยนะคะ" ฟิรดาถอนหายใจ เรื่องของการมีครอบครัวมันละเอียดอ่อน

มันต้องพร้อมทั้งสองฝ่ายจึงจะไปกันรอด ดิฉันเองก็เพิ่งหย่า...คนเราเมื่อแรกรักมันก็ดีไป

หมดนะคะ...ดิฉันว่าผู้ชายมีโรคาสเยอะ...คือหมายความว่า เมื่อแต่งงานแล้วเขาก็ยัง
สนุกสนานเฮฮาได้เหมือนเดิม โอกาสที่จะไปพบคนใหม่จึงมีมากกว่าผู้หญิง...ดิฉันว่า
ครอบครัวส่วนใหญ่ที่มีปัญหาก็มักจะเกิดจากบุคคลที่สามแทบทั้งนั้น..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 130)

ส่วนคมกฤษสามีของฟิรดากลับมีทัศนคติในเรื่องครอบครัวในทางตรงกันข้ามว่าเรื่องความสุขทางเพศ
เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อความเป็นครอบครัว ดังนั้นเมื่อคมกฤษทราบข่าวเรื่องที่บริพัตรมีความสัมพันธ์
กับสุภาวพลิน โดยยอมจ่ายเงินให้เธอเป็นจำนวนมากเพื่อแลกกับความสุขทางเพศที่เขาไม่ได้รับจาก
มูทิตาผู้เป็นภรรยา เนื่องจากมูทิตามีโรคประจำตัวและไม่สามารถให้ความสุขทางเพศแก่เขาได้
คมกฤษจึงไม่ประณามในการกระทำของบริพัตรว่าเขาประพฤติตนนอกใจภรรยา แต่ในขณะที่ฟิรดา
ผู้เป็นภรรยาของเขากลับเห็นว่าเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง นั่นก็คือ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ มองว่า
ความสุขทางเพศที่จะได้รับจากคู่สมรสเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งในการใช้ชีวิตคู่ ดังบทสนทนาของ
คมกฤษและฟิรดาตอนหนึ่งว่า

"เรื่องธรรมดาหรือคะ" ฟิรดาถามเสียงเครียดก่อนจะวกกลับเข้ามาหาชายหนุ่มแล้ว
ว่า "คุณล่ะ...มีเรื่องธรรมดาอย่างนี้มั๊ย"

"แหม..." เขาอุทานพลางหันหลังกลับเหมือนคนมีขี้เกียจคิดหลัง แต่ฟิรดาไม่ทันได้พินิจ
พิเคราะห์เพราะเขาเอ่ยต่อว่า "อย่าเอามาปนกันเรื่องของเรานะ คุณมองให้เป็นธรรม
บ้าง น้องชายคุณก็รู้ ๆ อยู่เขามีภรรยาเป็นอะไร มูทิตานั้นน่าจะช่วยสนองอะไรบริพัตร
ได้...เห็นใจเขาเถอะนา..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 45)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังแสดงทัศนะของตนต่อเรื่องครอบครัวในทางตรงกันข้ามว่า
ครอบครัวใดที่เกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้น แล้วคนในครอบครัวนั้นควรจะหันหน้าเข้าหากันแก้ปัญหาคือ
ดังกล่าวกว่าให้ลุกลามไปมีข้อพิพาทปัญหาที่มูทิตามี เนื่องจากความไม่เข้าใจกับบริพัตรสามีเธอใช้วิธีการ
หนีปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยการไปขออาศัยอยู่กับพ่อแม่ของเธอ และแม่ของเธอไม่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง
กับการกระทำของเธอ ดังในบทสนทนาที่บองบุณกล่าวดักเตือนมูทิตาตอนหนึ่งว่า

และแม้เมื่อบิดามารดาขึ้นมาสมทบที่ห้อง มุกิตาก็ยังคงยืนยันอย่างเดิมว่า ถ้าบริษัทยังคิดหาทางแก้ไขไม่ได้ เธอขออาศัยอยู่กับบิดามารดาที่บ้านนี้ไปก่อน

"มันไม่เหมาะนะลูก" คุณปองบุญเอ่ยเบา ๆ "ตาแต่งงานมีครอบครัวแล้ว เราก็ควรที่จะอยู่เป็นครอบครัว"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 180)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ก็มีทัศนะเกี่ยวกับครอบครัวอีกประเด็นหนึ่งว่า การมีครอบครัวจะหมายถึงการรู้จักตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง ต้องรู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำหรือการตัดสินใจของตนที่ได้กระทำลงไปแล้ว เมื่อมีความผิดพลาดเกิดขึ้นก็จะต้องยอมรับ และหาทางแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ดังที่คุณแม่คงพ่อบริษัทพูดถึงลูกชายกับภรรยาของเขาในเรื่องนี้ตอนหนึ่งว่า

"พลาดก็เริ่มใหม่...เอาเถอะน่า อย่าไปคิดอะไรให้มาก คิดว่าลูกโตแล้ว รับผิดชอบชีวิตเอง ลูกไม่ช้ลูกโป่งนะที่อัดแก๊สเข้าไปแล้วก็ปล่อยให้ลอยไปตามเรื่องตามราว ถ้าเป็นอย่างนั้นแก๊สหมดเมื่อไหร่มันก็ร่วง ปล่อย ๆ แก่เถอะ...คราวนี้อะไร ๆ มันอาจจะดีขึ้นนะ เพราะที่ผ่านมามันคิดเส้น...ทำทุกอย่างให้ลูกหมด ซึ่งมันก็ไปไม่รอดบางทีสิ่งที่เราพอใจเขาไม่พอใจ...ให้เขาคิดเองอย่างนั้นดีแล้ว..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 291)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวที่มีปัญหาความขัดแย้งอันเกิดจากการที่ผู้เป็นสามีมีพฤติกรรมนอกใจภรรยาของตน ซึ่งค่อนข้างจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่เสมอในสังคมครอบครัวทั่วไป แต่หากผู้ก่อปัญหาดังกล่าวรู้จักหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้นให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุดหรืออาจจะไม่เกิดขึ้นเลยได้ก็จะเป็นการเหมาะสมยิ่งนัก ดังที่พ่อแม่ของมุกิตาแสดงทัศนะต่อปัญหาที่บริษัทผู้เป็นลูกเขยกำลังมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่นในทางองว่า บริษัทจะสามารถจะประพฤติดีเช่นนั้นได้หากไม่สร้างผลกระทบให้แก่มุกิตา ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งของมุกิตาพูดกับแม่ของมุกิตาว่า

"อันที่จริง เรื่องนี้เราทุกคนต้องทำใจนะคุณ เรามาดูความจริงกันซิ... ตาไม่สบายและเป็นโรคที่ยากแก่การรักษา วันหนึ่งก็ต้องจากไป ผม... ผมว่าบริพัตรเขาจะมีผู้หญิงอื่นบ้างมันไม่ช้เรื่องแปลกนะ... ขออย่างเดียว อย่าทำอะไรให้มันเกินหน้าเกินตา อย่าให้ตาเสียใจ เพราะยังงูตายก็ยังเป็นเมียอยู่... ถ้าบริพัตรเขามีแล้วหลบ ๆ ซ่อน ๆ ไม่ต้องเอามาออกหน้าออกตา... ผมว่าผมรับได้... คุณเองคุณต้องทำเป็นเอาหูไปนาเอาตาไปไร่อย่าเอาเรื่องนี้ไปบอกไปเล่าให้ลูกฟัง ลูกจะคิดมากไม่สบายใจ..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 58)

พินดาแสดงทัศนะเกี่ยวกับการที่สามีประพฤตินอกใจภรรยาของตน โดยไปมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่นว่าเป็น เรื่องที่อาจจะไม่ร้ายแรงนักสำหรับคนรุ่นใหม่ แต่การที่สามีของตนจะมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่นจนถึงขั้นมีลูกด้วยกันนั้น เป็นเรื่องที่ร้ายแรงมาก ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งที่พินดาพูดกับบริพัตรว่า

"เพราะไอ้การที่ผู้ชายจะไปมีผู้หญิงบ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ มันไม่ใหญ่โตอะไร แต่ถ้าลงขนาดไปมีลูกด้วยกันมัน เรื่องใหญ่เลยนะ... นี่ที่พูดจากความรู้สึกของผู้หญิงของคนเป็นเมีย... เรื่องอย่างนั้นมันยอมกันไม่ได้..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 144)

จากสถานการณ์ดังกล่าว พร้อมพรได้แสดงทัศนะต่อผู้ชายที่มีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวว่าเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง และผู้ชายส่วนใหญ่ก็มักจะสร้างปัญหาขึ้นเสมอ ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งของพร้อมพรที่พูดกับพินดาว่า

"พวกผู้ชาย สันดานมันเป็นอย่างนี้กันทั้งนั้น ตั้งแต่เกิดมาไม่เคยเห็นผู้ชายคนไหนซื่อสัตย์ต่อภรรยาซักคน แม้แต่คุณพ่อก็เถอะ... มาถึงตอนนี้บริพัตรนะ... นั่นก็ถึงกับมีลูกมิได้ด้วยกัน..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 148)

พร้อมพรยังแสดงทัศนะเกี่ยวกับการหย่าร้างของกลุ่มสมรสที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เพราะหากไม่ดำเนินการให้ถูกต้องแล้วอาจจะมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก่อปัญหา เรื่องหนี้สินเข้ามา ทำให้อีกฝ่ายหนึ่งต้องเดือดร้อนไปด้วย ดังที่พร้อมพรกล่าวในเชิงกำชับลูกชายของตนให้ดำเนินการหย่ากับพริดาให้ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อตัดปัญหาความยุ่งยากที่เกี่ยวกับเรื่องทรัพย์สินในภายหลัง ดังในบทสนทนาตอนที่พร้อมพรพูดกับปริพัตรว่า

"ช่างมันปะไร...ไม่ไ้ละ แม่ต้องพูดกับพี่เรื่องเงินช่างมัน ดี...จะได้รู้ เขาจะได้ติดค้างอยู่ในใจว่าเขาเอาเงินไปจากเราเท่าไร ะ แต่การไม่หย่ากันให้ถูกต้องนี่นะเราเป็นฝ่ายเสียเปรียบ เกิดตาดีตาร้ายไปก่อเรื่องยุ่ง ๆ อะไรขึ้นมา เราก็ต้องพลอยติดร่างแหไปด้วย...แม่ต้องพูดกับพี่แล้ว" ว่าแล้วคุณพร้อมพรก็ลุกเดินออกไป และเรียกหาคนขับรถให้พาไปบ้านพริดา

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 161)

ในเรื่อง "ลมหายใจสีขาว" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพครอบครัวที่มีปัญหาแตกแยกจนถึงขั้นหย่าร้างว่า เป็นเพราะทั้งพ่อและแม่ของบุญนุ่นต่างก็มีแต่ความทึบ ไม่เข้าใจกัน มีทัศนคติไม่ตรงกัน กล่าวคือ ครอบครัวของเด็กหญิงบุญนุ่นที่พ่อและแม่ของเธอแยกทางกันอยู่เนื่องจากทั้งสองมีทัศนคติไม่ตรงกัน เนื่องจากพ่อของบุญนุ่นคือ ธนาวุฒิชอบไปเที่ยวนอกบ้าน และนอกใจภรรยาในขณะที่ผู้เป็นแม่ก็มีวิถีต้องการเอาชนะ โดยการประชดสามีด้วยการไปมีความสัมพันธ์กับผู้ชายของคนอื่นเป็นการประชด แต่ในที่สุดทั้งสองก็กลับมาคืนดีกันด้วยความช่วยเหลือของแดง ซึ่งมีอาชีพเป็นหมอนวด ธนาวุฒิผู้เป็นพ่อของซึ่งบุญนุ่นไปติดพันในระหว่างที่แยกทางกับศิรินทร์ภรรยาของตน แดงเข้าใจตลอดมาว่าธนาวุฒิอยู่กับตนเพราะความว่าเหว ดังนั้นแดงจึงไปพบศิรินทร์แม่ของบุญนุ่นเพื่อขอให้เธอยอมคืนดีกับธนาวุฒิเพื่อเห็นแก่ลูกของเธอเอง ผู้เขียนได้แสดงทัศนะผ่านตัวละครแดง โดยชี้ให้เห็นว่าคนที่มีความผิดแล้วจำเป็นต้องมีความอดทนเป็นอย่างสูง เพื่อพยายามทำให้ครอบครัวมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อลูกของตนเอง ดังในบทสนทนาที่แดงพูดกับศิรินทร์ตอนหนึ่งว่า

"ดิฉันอยากจะเห็นครอบครัวของคุณกลับมาคืนดีกันเหมือนเดิมค่ะ" เธอเอ่ยขึ้นก่อน
เมื่อเห็นอาการเหมือนจะไม่เชื่อ ก็อธิบายด้วยน้ำเสียงราบเรียบจริงจังว่า

"คุณธนาวุฒินะ รักคุณนะค่ะ"

"ไม่จริงหรอก ถ้ารักก็คงไม่ต้องหย่ากันถึงสองครั้งสองหน"

"แต่มันมีปัญหายุ่งยากเดียวที่ทำให้เกิดเรื่องต้องหย่ากัน ก็ตรงที่เขาเอาแต่ใจตนเอง
ซึ่งอันนี้แหละค่ะ ดิฉันคิดว่าถ้าคุณทนอีกนิดเดียวก็อยู่กันได้..."

"ทำไมจะต้องทน คนเราเกิดมาต้องยอมทนคนอื่นนั่นหรือคุณ..."

"เพื่อความสุขของครอบครัวไงคะ ลูกเราก็มี บุญน่ะ เธอก็อยากอยู่กับพ่อแม่พร้อม
หน้า ถ้าเป็นไปได้ ดิฉันว่ากลับมาอยู่ด้วยกันได้ก็จะดีต่อเด็กมาก ดิฉันยินดีค่ะ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 340)

ในเรื่อง "เขี้ยวลากดิน" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนภาพ
ครอบครัวที่เกิดปัญหาความขัดแย้ง เนื่องจากขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของความเป็นสามี และ
ความเป็นพ่อ กล่าวคือ ครอบครัวของทศพร และเพียงพลอยมีปัญหาความขัดแย้งจนถึงขั้นแยก
เนื่องจากทศพรขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว เขาทอดทิ้งเพียงพลอยผู้เป็นภรรยาให้อยู่กับบ้าน
กับลูกตามลำพังโดยไม่เอาใจใส่ดูแลเธอแต่อย่างใด ทศพรเพียงแต่ให้เงินทองเพียงพลอยสำหรับ
จับจ่ายใช้สอยเท่านั้นจึงทำให้เพียงพลอยไม่พอใจ และได้เถียงกับเขาเพื่อที่เขาจะเข้าใจว่า การมี
ครอบครัวนั้นจะต้องมีความรับผิดชอบดูแลเอาใจใส่ต่อครอบครัวไม่ใช่เพียงแต่ให้เงินทองเท่านั้น
ซึ่ง นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะดังกล่าวผ่านบทสนทนาตอนหนึ่งของเพียงพลอยว่า

"การแต่งงาน การมีครอบครัว ไม่ได้หยุดอยู่เพียงแค่การรับผิดชอบเรื่องรายรับ ราย
จ่าย มันมีมากกว่านั้นอีก"

"คุณจะเรียกร้องอะไรจากผมมากมาย ผมไม่ใช่ผู้ชายประเภทที่อะอะไรก็ต้องอยู่บ้าน
ขลุกอยู่กับลูกกับเมียทั้งวัน นั่นมันไม่ใช่วิถีชีวิตของผม ผมต้องทำงาน...งานผมไม่มีเวลา
ที่แน่นอนตายตัว มันแล้วแต่อะไรอีกตั้งหลายอย่าง"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 116)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังแสดงทัศนะเกี่ยวกับครอบครัวเอาไว้อีกว่า ผู้เป็นสามีจะต้องรักและให้เกียรติภรรยาของตน สามีจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อภรรยาของตนเอง เป็นผู้ร่วมรับผิดชอบแก้ไขปัญหาคู่ครองทุกกรณี อีกทั้งยังต้องเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนลูกด้วยกัน ดังที่เพียงพลอยรำพึงความในใจของเธอตอนหนึ่งว่า

เพียงพลอยเข้าใจและรู้ว่าสามีจะต้องรัก และให้เกียรติภรรยาของตน เขาจะต้องไม่นอกใจ และเขาต้องรับผิดชอบปัญหาต่าง ๆ ในบ้านร่วมกับเธอ รวมทั้งต้องช่วยอบรมสั่งสอนเลี้ยงดูลูกร่วมกับเธอด้วย

แต่บัดนี้ทศพรได้ทำหน้าที่ไม่ครบ เขาไม่เคยใส่ใจเรื่องลูก และปัญหาจุกจิกในบ้าน บางเรื่องที่เขาควรจะได้รับรู้ เขาก็ละเลย

ทศพรยังชอบชีวิตอิสระ ที่จะทำอะไรก็ได้ตามใจ

และที่สำคัญในข้อที่เขารักและซื่อสัตย์ต่อเธอ เพียงพลอยไม่แน่ใจนัก ในเมื่อเขายังชอบที่จะกลับบ้านไม่เป็นเวลา และเรื่องส่วนตัวของเขา เธอไม่มีโอกาสรู้ว่าในแต่ละวันเขาไปไหน ทำอะไรบ้าง

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2538 : 156)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับปัญหาคู่ครองของคนในปัจจุบัน เนื่องจากการยึดอยู่กับตัวของตัวเอง โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกผูกพันกับสมาชิกของคนในครอบครัวแต่อย่างใด ดังที่วราพรแม่ของทศพรแสดงทัศนะต่อความแตกแยกของครอบครัวของทศพรผู้เป็นลูกชายของเธอตอนหนึ่งว่า

คุณวราพรนึกสงสารหลานหนุ่มสาวยุคนี้ไม่ได้สนใจใยดีกับความรู้สึกของลูกสักนิด ภาวितโบราณที่ว่ามีลูกเป็นธิดาทองคล้องใจเห็นจะเข้าไม่ได้ผลเสียแล้ว โดยเฉพาะกับลูกชายคนนี้ของเธอ เพราะทศพรไม่สนใจใยดีอะไรกับลูกของตัวเองแม้แต่หน่อย

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 201)

ในเรื่องปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับครอบครัวว่า ให้นวนิยายของตนว่า การมีครอบครัวแบบพ่อแม่เดี่ยวเมียเดี่ยวย่อมมีความสุขที่สุด การมีบุคคลที่สามเข้ามาในชีวิตครอบครัวย่อมเกิดปัญหาทำให้คนในครอบครัวไม่มีความสุข ปัญหาครอบครัวส่วนใหญ่มักจะเกิดกับฝ่ายชายมากกว่าฝ่ายหญิง การที่สามีนอกใจภรรยาโดยไปมีความสัมพันธ์กับหญิงอื่นอาจเป็นเรื่องไม่ร้ายแรงนักสำหรับคนรุ่นใหม่ แต่การไปมีความสัมพันธ์จนถึงขั้นมีลูกด้วยกันถือว่า เป็นเรื่องร้ายแรงมาก

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับครอบครัวว่า การมีครอบครัวต้องรู้จักตัดสินใจและสามารถแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ เมื่อผิดพลาดก็ต้องยอมรับและหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยใช้ความอดทน เพื่อประคับประคองครอบครัวให้มีความสุข สามีต้องรักและให้เกียรติภรรยา มีความซื่อสัตย์ ร่วมกันรับผิดชอบและมีความผูกพันต่อครอบครัว การมีครอบครัวแบบพ่อแม่เดี่ยวเมียเดี่ยวย่อมมีความสุข เมื่อมีบุคคลที่สามเข้ามาพัวพันในครอบครัว ทำให้ครอบครัวเกิดปัญหาและความสุขความเข้าใจทางเพศถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของครอบครัวเช่นกัน พร้อมทั้งได้แสดงทัศนะในเรื่องการหย่าร้างว่า ควรปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย จะได้ไม่เกิดปัญหาต่าง ๆ ในภายหลัง

2. ทัศนะที่เกี่ยวกับอาชีพ

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของการประกอบอาชีพต่าง ๆ ผ่านตัวละคร เอาไว้อย่างชัดเจน ในขณะที่เดียวกันก็ได้แสดงทัศนะส่วนตัวในการประกอบอาชีพต่าง ๆ โดยผ่านน้ำเสียงที่แสดงออกในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนความคิดของตัวละครในแต่ละเรื่อง ซึ่งนวนิยายที่นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะที่มีต่ออาชีพต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ทัศนะเกี่ยวกับอาชีพครู

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของคนที่ประกอบอาชีพครูผ่านตัวละครชื่อ รวี ในนวนิยายเรื่อง "ทางเครื่อง" โดยรวี เป็นตัวละครที่ประกอบอาชีพครูสอนดนตรีในโรงเรียนแห่งหนึ่งและมีอาชีพเสริมคือ การเป็นนักดนตรีประจำห้องอาหารในตอนกลางคืน นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะต่ออาชีพครูว่าเป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่องจากสังคม จริงอยู่ที่อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่มากนัก ดังนั้นครูส่วนใหญ่จึงต้องมีอาชีพเสริมเพื่อหารายได้มาจุนเจือให้

เพียงพอต่อการดำรงชีวิตแต่ครูก็ไม่ควรจะทำหน้าที่ไม่เหมาะสมหรือจะทำให้ภาพลักษณ์ของความเป็นครูเสื่อมลงในสายตาของคนทั่วไป และที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ความประหลาดในเรื่องที่ครูจะเสื่อมเสียไม่ได้เลยเช่นกัน ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งที่ผู้อำนวยการพูดกับรวิว่า

"ผมยินดีเสมอสำหรับครูที่ยืนยันแจ้งหารายได้พิเศษ..." ผู้อำนวยการเริ่มต้น
 อารัมภบท "แต่ว่าการหารายได้พิเศษก็ต้องดู อย่าให้เสื่อมเสีย ไม่ว่าจะเสื่อมเสียใน
 ความเป็นครู หรือเสื่อมเสียในสุขภาพของครูเองก็ตาม อาชีพบางอาชีพแม้จะไม่ผิด
 กฎหมาย แต่มันก็อาจจะไม่เหมาะสมกับอาชีพครู..."

"อย่างผมไปเล่นดนตรีตามห้องอาหารใช่ไหมครับ"

"ครับ แต่ที่อาจารย์ศิริพรก็ไปด้วย สรุปลแล้วอาจารย์โรงเรียนเราสองคนไปทํามาหา
 กินตามห้องอาหาร ถ้าหากผู้ปกครองเขาไปพบมามันก็ไม่สู้จะดีนัก..."

"แต่ผมก็หาเงินโดยสุจริตนะครับ"

"ถูกละ มันไม่ใช่ทุจริตหรอก แต่มันไม่เหมาะสมโดยเฉพาะตอนหลังนี้เพื่อนครูใน
 โรงเรียนเราเขาพูดกันว่า คุณศิริพรกับคุณแอมไปอยู่ด้วยกัน โดยไม่จดทะเบียนไม่มีการ
 แต่งงานให้มันเปิดเผยขึ้นมาใช่ไหม..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ 2530 : 483)

นอกจากนี้ชื่อเสียงของรวิที่แสดงถึงทัศนะของคนที่ประกอบอาชีพครูว่า เป็นอาชีพต้องสร้าง
 สรรค์สังคม ครูเป็นคนที่ดำเนินชีวิตอยู่บนรากฐานของเหตุและผล ดังในบทสนทนาตอนที่รวิกล่าว
 กับเพื่อนของเขาว่า

"เราเป็นครู เวลาเห็นเด็กทำอะไรผิด ๆ เราไม่ได้มองแค่ปลายเหตุหรือว่าจ้างแต่
 จะลงโทษทำเดี๋ยว แต่ต้องมองเลยไปถึงสาเหตุด้วย ครูที่ดีต้องเป็นยังงี้... เรื่องเดือนนี้
 เรามองเดือนอย่างครูมอง..."

"ก็เพราะนายมัวแต่เป็นครูนี้ละมั้ง ยายเดือนถึงได้ไปอยู่กะใช้นักหนังสือพิมพ์นั้น..."

"คนทุกคนมีความเป็นตัวของตัวเอง พวกนายก็รู้ว่าเราเป็นยังงี้ จะให้ไปตำว่าเดือน
 นะเราไม่ทำหรอก... เดือนเหมือนเด็กมีปัญหา ครูที่รู้ว่าเด็กมีปัญหาวะไรแล้วไปทำผิดยังงั้น

ยังงั้นทำไมมาเด็กหรือ เราพยายามบอกเตือนเรื่องนักหนังสือพิมพ์นะกลัว แต่เตือนไม่เคยเชื่อเลย..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 333)

รวีก็ยืนยันถึงอุดมการณ์ของความเป็นครูของตนว่าครูนั้นเป็นผู้สร้างสรรค์สังคม และคอยสั่งสอนให้เด็กเป็นคนดี เหมือนกับนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนคติต่อคนเป็นครูทุกคนว่า ครูเป็นอาชีพที่ช่วยทำให้คนทุกคนเป็นคนดี ซึ่งเป็นการยกย่องอาชีพครูอย่างแท้จริง ดังบทสนทนาตอนหนึ่งที่รวีพูดกับเตือนว่า

"ถ้าเห็นว่าเป็นครู ก็อยากจะเตือนว่า ครูไม่เคยทำให้เด็กเสีย ครูอาจจะไม่ใช่คนดี แต่ครูไม่เคยสอนสิ่งเลวหรือยุยงให้ใครเป็นคนเลวเลย"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 259)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนคติต่ออาชีพครูว่า ครูเป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่องจากสังคม อาชีพครูเป็นอาชีพที่ช่วยทำให้คนทุกคนเป็นคนดี เป็นอาชีพที่ต้องสร้างสรรค์สังคม ต้องดำเนินชีวิตอยู่บนรากฐานของเหตุผล อุดมการณ์ของครูคือ ผู้สร้างสรรค์สังคมและสั่งสอนให้เด็กเป็นคนดี แต่อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อย ดังนั้นครูส่วนใหญ่จึงต้องมีอาชีพเสริมเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัวให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้แสดงทัศนคติอีกว่า ครูไม่ควรทำงานที่ไม่เหมาะสมหรือทำลายภาพลักษณ์ให้ความเป็นครูเสื่อมเสียในสายตาของคนทั่วไป และสิ่งสำคัญที่สุดคือ ความประพฤติในเรื่องราวครูจะเสื่อมเสียไม่ได้เลย

2.2 ทัศนะเกี่ยวกับอาชีพตำรวจ

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของตำรวจผ่านตัวละครที่ชื่อ จำเริญ นวนนิยายเรื่อง "ฆาตกร" โดยจำเริญเป็นตำรวจชั้นประทวนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม ไร้ตำแหน่งหน้าที่แสวงผลประโยชน์ใส่ตนเอง ดังนั้นเมื่อจำเริญมีเรื่องกับชิตานเรื่องโรงคำบัตร เข้าชมการแข่งขันมวย แล้วชิตาก็นำเรื่องไปเล่าให้นักหนังสือพิมพ์ฟัง เพื่อให้ช่วยลงข่าวโจมตีตำรวจทำให้สารวัตรใหญ่ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของจำเริญโกรธมาก และไม่พอใจกับการกระทำ

ของชีวิตเป็นอย่างยิ่ง สารวัตรพูดกับชีวิตถึงความรู้สึกของตนเองที่วงการตำรวจกรมตีจนทำให้ตำรวจหมดกำลังใจในการทำงานตอนหนึ่งว่า

"เรื่องแค่นี้ ลื่อน่าจะพบกับอ๊วก่อน ไม่น่าจะเสียเวลาไปฟ้องหนังสือพิมพ์เลย วงการตำรวจยิ่งถูกโจมตีอยู่เรื่อย ๆ นี่ถ้าพวกอ๊วหยุดทำงานขึ้นมา บ้านเมืองจะเป็นยังไงลองคิดดูหนังสือพิมพ์แม่งก็เอาแต่เขียนแต่่า ค่าลูกเดียว พวกอ๊วซั้กจะหมดกำลังใจเหมือนกันนะ นี่นะ..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ 2525 : 71 - 72)

นอกจากนี้สารวัตรยังแสดงทัศนะเกี่ยวกับวงการตำรวจว่า เป็นอาชีพที่ถูกคนทั่วไปโจมตีจนทำให้ภาพลักษณ์ของตำรวจในสายตาของประชาชนเสียหายเป็นอย่างมาก ดังคำพูดตอนหนึ่งที่สารวัตรกล่าวกับชีวิตว่า

"ลื้อนะ ทาเหมือนไม่รักชาติ มีอะไรนิดอะไรหน่อยก็เอะอะลงหนังสือพิมพ์ทำให้ฝ่ายตรงข้ามของบ้านเมืองมันมีช่องทางเอาไปดำ่ว่า ทุกวันนี้ประชาชนเกลียดตำรวจ เพราะอะไรไม่เพราะไอ้พวกหนังสือพิมพ์มันหยิบไปเขียนตำหนอกหรือ ผิดนิดผิดหน่อยมันก็เอาไปเขียนขัดเสียนเสียผู้เสียคนไปเลย นี่ลื้อก็อีกคนกำลังทำเรื่องเล็กรเป็นเรื่องใหญ่..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 73)

ผู้เขียนได้แสดงถึงน้ำเสียงของชีวิตตอนหนึ่งที่กล่าวกับเปลวผู้เป็นเพื่อนของเขาว่าคนไทยมักจะกลัวเกรงอำนาจของตำรวจที่ประพฤติปฏิบัติตนไม่ถูกต้อง เพราะตำรวจเหล่านั้นมักจะใช้อำนาจกดขี่ข่มเหงประชาชนที่อ่อนแอกว่าอยู่เสมอ ดังคำพูดของชีวิตตอนหนึ่งว่า

"แล้วพี่ไปกลัวมันด้วยรี เราไม่คิดนี่"

"กลัวสิ มันเป็นตำรวจนี่นา"

"คนไทยเรายังงี้แหละกลัวมันอยู่เรื่อย ตำรวจเลว ๆ มันก็เลยได้ใจ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 52)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงน้ำเสียงของตัวละครในเรื่องและแสดงทัศนะต่อตำรวจว่าเป็นผู้ไม่รักษาความยุติธรรม ใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ไม่ถูกต้อง ไม่ประพฤติตัวเป็นที่พึ่งของประชาชนอย่างแท้จริง ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งที่คนที่ติดคุกคนหนึ่งพูดกับจิตว่า

"ไอ้เรื่องนี้ บางทีมันขึ้นอยู่กับตำรวจ ถ้าฝ่ายนั้นมันเพื่อนเขาพวกเขา เขาจะเอามาให้หนักยิ่งไง เขาก็ทำได้ แต่ถ้าเราเป็นพวกตำรวจ ผิดยิ่งไง เขาก็จะช่วยให้เราถูกก็ได้วันยังค่ำ อะโรมันก็ขึ้นอยู่กับตำรวจทั้งนั้นแหละ" เขาพูดเบาเสียงลง

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 180 - 181)

และนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะตอลงไปอีกในเรื่องที่ตำรวจมักจะใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว และไม่ประพฤติปฏิบัติตนเพื่อความสงบสุขของประชาชนอย่างแท้จริง ดังในบทสนทนาตอนที่จิตพูดกับเพื่อนของเขาเกี่ยวกับตำรวจว่า

"เพราะคนกลัวตำรวจนั้นแหละพี่ ตำรวจชั่ว ๆ เลยได้ใจมันมองเห็นประชาชนเป็นไอ้ตัวอะไรตัวหนึ่งที่ไร้ความหมาย มันจะแก่งแย่งทำอะไรก็ได้ ทั้ง ๆ ที่ตำรวจได้เงินเดือนเลี้ยงลูกเลี้ยงเมียน้อยเมียหลวงอยู่ทุกวันนี้ละ ก็มาจากภาษีอากรที่พวกเราประชาชนส่งมอบให้ทุก ๆ เดือน ทุก ๆ ปี"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 168)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังแสดงน้ำเสียงดูแคลนผ่านตัวละครในเรื่องการทำงานของตำรวจที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มงวดและจริงจัง ดังนั้นประชาชนจึงขาดความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยผ่านมาทางคำพูดของเปเลวที่พูดกับจิตว่า

"พี่รอเดี๋ยว ผมเข้าไปปิดบ้านก่อน" เขาบอก ขยับจะลุกขึ้นแต่ก็กลับพูดกับจิตอีกว่า "เห็นไหมบ้านเมืองของเราไม่ปลอดภัยเลย จะไปไหนก็ต้องปิดบ้านปิดช่องก๊วของจะหาย ถ้าเจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองมันท้อแท้ เราก็คงมีสวัสดิภาพกว่านี้ ไม่ต้องกลัว ไม่ต้องห่วงว่าไอ้นั่นไอ้นี่จะหาย"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 54 - 55)

นวนิยายเรื่อง "คนแปลกหน้า" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะต่อการทำงานของตำรวจว่า ส่วนใหญ่ตำรวจมักจะปล่อยปละละเลยไม่สนใจต่อการติดตามคดีความเท่าที่ควร ดังที่ มัทนีพูดกับพ่อของเธอถึงการติดตามคดีความเรื่องการข่มขืนหญิงสาวคนหนึ่งที่เกิดจากการกระทำของพี่ชายเธอตอนหนึ่งว่า

"เรื่องข่มขืนนะ พ่อได้ข่าวบ้างไหม ตำรวจรู้ตัวหรือเปล่า..."

"ไม่เห็นมีข่าวอะไรนี่หว่า ทำจะจับไม่ได้มั้ง ตำรวจเค้ามีเรื่องใหญ่โตอีกมากน่าพ่อว่า"

"แต่เรื่องข่มขืนมันก็ไม่เล้กนะพ่อ"

"แต่เขาคงมีเรื่องอื่นสำคัญกว่า..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 80)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะต่ออาชีพตำรวจว่า เป็นอาชีพที่คนทั่วไปโจมตีหาให้ ภาพลักษณ์ของตำรวจในสายตาประชาชนเสียหายมาก คนไทยมักจะเกรงกลัวอำนาจของตำรวจที่ประพฤติตนไม่ถูกต้อง เพราะตำรวจมักใช้อำนาจกดขี่ข่มเหงประชาชนที่อ่อนแอกว่าอยู่เสมอ ตำรวจบางคนไม่รักษาความยุติธรรมใช้อำนาจหน้าที่ในทางไม่ถูกต้องไม่ควร ไม่ประพฤติดินให้เป็นที่ยังของประชาชนใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ในด้านการทำงานของตำรวจล่าช้า ส่วนใหญ่ มักปล่อยปละละเลยไม่สนใจต่อการติดตามคดีความเท่าที่ควร การที่ตำรวจไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มงวดจริงจัง ประชาชนจึงขาดความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.3 ทัศนะเกี่ยวกับอาชีพสื่อมวลชน

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของคนประกอบอาชีพสื่อมวลชน คือ การเป็นนักเขียนหนังสือผ่านตัวละครในนวนิยายแต่ละเรื่องว่า นักเขียนเป็นอาชีพที่มีอิทธิพลต่อคนทั่วไป เป็นอาชีพที่สามารถให้คุณและโทษแก่คนในสังคมรอบข้างได้ แต่ในขณะเดียวกันคนที่ทำงานในอาชีพนี้ก็ต้องอาศัยคนที่มีบารมีและอำนาจบางอย่างเช่นกัน จึงจะทำงานของพวกเขาเจริญก้าวหน้าไปได้ด้วยดี นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะของเขาต่อคนที่ประกอบอาชีพนี้เอาไว้ในนวนิยายของเขาดังนี้

"คนแปลกหน้า" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ กล่าวถึง ทวี ซึ่งประกอบอาชีพนักเขียนที่ส่งผลงานของตนไปลงตามหนังสือและนิตยสารต่าง ๆ ซึ่งมีรายได้ไม่ค่อยดีนัก

แต่ทวิก็ไม่สนใจต่อเรื่องนี้เท่าใดนัก ตรงกันข้ามเขากลับมีทัศนคติต่ออาชีพนี้ว่า เป็นอาชีพที่ต้องสร้างความมั่นคงให้สังคมได้ ไม่ใช่สร้างความมั่นคงให้แก่ตัวเอง ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งที่ทวิพูดกับพ่อของเขาว่า

"การเป็นนักเขียน ไม่ได้เป็นเพื่อหาความมั่นคงให้ตัวเองหรือครอบครัว ผมคิดว่าตัวเองพออยู่ได้ก็พอแล้ว แต่งานเขียนนั้นต่างหากที่จะต้องหาความมั่นคงให้สังคม..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2539 : 84)

นอกจากนี้ทวียังมีทัศนคติต่อการทำงานในอาชีพนี้อีกว่า อาชีพนักเขียนต้องเป็นอาชีพที่มุ่งแก้ปัญหาให้แก่สังคมไม่ใช่คอยหนีปัญหา ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งที่ทวิกล่าวแก่เพื่อนร่วมงานของเขาว่า

"นักเขียนย่อมไม่หนีปัญหา แต่นักเขียนต้องเผชิญปัญหา เพื่อหาทางแก้ปัญหาแก่สังคม วมั้งนั้นจะเป็นนักเขียนทำไมกัน..." ทวิโต้

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2539 : 77)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้แสดงทัศนคติต่อคนที่ประกอบอาชีพนักเขียนที่ไม่ได้มีจิตใญ่มุ่งมั่นต่อการสร้างสรรค์งานเขียนของตนอย่างจริงจัง แต่กลับเขียนหนังสือเป็นงานอดิเรกเพื่อต้องการเงินเพียงอย่างเดียว แม้ว่าจะไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน ดังที่ทวิได้สนทนาถึงเรื่องดังกล่าวกับเพื่อนร่วมงานของเขาตอนหนึ่งว่า

"มีนักเขียนเยอะแยะไปทีเค้าทำงานอื่นเป็นหลักแล้วเขียนหนังสือไปด้วย มีชื่อเสียงดังกว่าอาชีพประจําที่เสียอีก..."

"แต่ผมคนละอย่าง นักเขียนพวกนั้นส่วนใหญ่ไม่ได้เขียนเรื่องสร้างสรรค์อะไร เขียนเรื่องตลาดเมกมณี..."

"อูชิ... คุณน่าจะอยากเป็นนักเขียนใจจะขาด แต่กลับไปดูถูกนักเขียนเสียแล้ว"

"ผมไม่ได้ดูถูกนะ แต่ประชาชนคนอ่านต่างหาก เขามักรับไม่ยกย่องงานแบบนั้น..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2539 : 78)

ในเรื่อง "มาตกร" เป็นนวนิยายที่ เทเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะต่อคนที่ประกอบอาชีพนักเขียนผ่านความคิดของ เปลว เพื่อนของชิตที่กล่าวแนะนำให้ชิตไปหานักหนังสือพิมพ์ เพื่อเล่าเรื่องความเดือดร้อนที่ชิตได้รับการถูกตำราวจริงแกล โดยเปลวแสดงทัศนะว่าคนที่ประกอบอาชีพนักหนังสือพิมพ์จะต้องเป็นปากเสียงและที่พึ่งของประชาชน แม้จะไม่รู้จักหรือคุ้นเคยกันเป็นการส่วนตัวก็ตาม นักหนังสือพิมพ์จะต้องช่วยเหลืออย่างแนบแน่น ดังในบทสนทนาตอนที่ชิตพูดกับเปลวว่า

"ตำรวจมันกลัวหนังสือพิมพ์เพราะหนังสือพิมพ์นี่แหละจะเปิดโปงความระยำของมันให้ประชาชนรู้ เพราะฉะนั้นเราต้องไปหาหนังสือพิมพ์
"พี่ไม่รู้จักใคร"
"ไม่ต้องรู้จักก็ได้ หนังสือพิมพ์คือสื่อมวลชน เขาจะต้องเป็นปากเสียงให้ประชาชนอยู่แล้ว ไปพิมพ์จะหาไปหาเอง"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 53)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะต่ออาชีพสื่อมวลชนด้านอาชีพของนักเขียนว่า คนทั่วไปมองอาชีพนี้เป็นอาชีพที่มีอิทธิพลสามารถให้คุณและโทษต่อบุคคลรอบข้างได้ โดยอาศัยอิทธิพลของคนที่มีการมีและอำนาจคุ้มครอง เพื่อให้งานของเขาเจริญก้าวหน้า แต่นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะของเขาว่า การเป็นนักเขียนไม่ใช่เพื่อหาความมั่นคงให้กับตัวเอง แต่ควรทำงานเขียนเพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่สังคม เพราะอาชีพนักเขียนต้องเป็นอาชีพที่มุ่งแก้ปัญหาให้แก่สังคม ไม่ใช่หนีปัญหา แต่ต้องผจญปัญหา เพื่อมุ่งหาทางแก้ปัญหา คนประกอบอาชีพนักเขียนที่มุ่งมั่นเขียนเพื่อเป็นงานอดิเรกเพราะต้องการเงิน เขาจะไม่ได้รับการยกย่องและยอมรับจากประชาชนเช่นกัน

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้แสดงทัศนะต่ออาชีพนักหนังสือพิมพ์ว่า นักหนังสือพิมพ์จะต้องเป็นปากเสียง และเป็นที่ยึดของประชาชนเมื่อเขามีเรื่องเดือดร้อน แม้จะไม่รู้จักหรือคุ้นเคยกันเป็นการส่วนตัวก็ตาม เพราะนักหนังสือพิมพ์ก็คือสื่อมวลชนนั่นเอง

2.4 ทัศนะเกี่ยวกับอาชีพช่างภาพ

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของตัวละครที่ประกอบอาชีพช่างภาพผ่านตัวละคร 2 ตัวด้วยกันคือ มานะในนวนิยายเรื่อง "ผ่านไปเหมือนสายลม" กับ ทศพรในนวนิยายเรื่อง "เจี้ยวลากดิน" ซึ่งตัวละครทั้งสองตัวนี้เป็นช่างภาพที่มีความสามารถในการทำงาน พวกเขา

ทั้งสองจะมีความพิถีพิถันในการถ่ายภาพแบบเปลือย เพราะทุกครั้งผลงานที่ดีพิมพ์ในหนังสือ นิตยสารต่าง ๆ จะได้รับความนิยมจากคนอ่านทั่วไปเป็นอย่างมาก แต่ในขณะเดียวกัน นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ก็แสดงถึงทัศนะของเขามีสื่ออาชีพนี้ในทางเองที่ว่าคนทั่วไปมักจะมองคนถ่ายภาพผู้ใดว่าต้องเป็นคนที่มียศเจ้าชู้ชอบมีความสัมพันธ์กับนางแบบเสมอ แต่เขากลับมองว่าช่างภาพผู้ใดมิได้เป็นเช่นนั้นเสมอไป ดังที่มานะได้อธิบายถึงอุดมการณ์ในการทำงานของเขากับผู้จัดการไว้ว่า

"คนเรานิยมนับไม่เหมือนกันนี้ครับผู้จัดการ ผมไม่นิยมใช้อำนาจหน้าที่เป็นการกดขี่ทางเพศ ได้ผู้หญิงมากนั้น ๆ ไม่ใช่เรื่องน่าภูมิใจ แต่มันบอกถึงความสำส่อนที่ซ่อนอยู่ในสำนึกของคน ถือกล้อง ผมเองอายุเมื่อมีคณาณถ่ายแบบหรือ ผมไม่กล้าตอบว่าใช่ เพราะไม่รู้เหมือนกันว่าคนเขามองผมว่าอย่างไร ถ้าเขามองผมว่าผมทำงานศิลปะอย่างแท้จริง ไม่ได้หวังเคลมนางแบบผมจะภูมิใจ แต่ก็นั่นแหละมันมีตัวอย่างให้เห็น ใคร ๆ ก็พลอยคิดไปว่าไอ้พวกถ่ายแบบนี้มันก็เคลมนางแบบเป็นนิสัยสิน"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 171 - 172)

พร้อมกันนั้นมานะยังได้ยืนยันเจตนารมณ์ในการทำงานของเขากับลีนดาแบบที่เขาไปถ่ายรูปผู้ใดให้เธอถึงความบริสุทธิ์ใจในการทำงานของเขาว่าเขาไม่เคยที่จะเกี่ยวข้องกับนางแบบ ทุกคนที่เขาทำงานด้วยแต่อย่างใด ซึ่งเป็นการยืนยันถึงทัศนะของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ที่มีต่ออาชีพช่างภาพว่าไม่ว่าจะเป็นจะต้องมีความสัมพันธ์กับนางแบบเสมอไป ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งที่มานะพูดกับลีนดาว่า

"อาชีพนางแบบไม่ใช่ไร้เสน่ห์ อย่าคิดมาก ผมถ่ายนางแบบมานานับไม่ถ้วนผมไม่เคยถูกอาชีพนางแบบเลยหมยยกย่องเสียด้วยซ้ำไป"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 119)

ในขณะที่เดียวกันมานะก็จะไม่พอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อมีเสียงครหาจากคนรอบข้างว่า คนที่เป็นช่างภาพถ่ายรูปผู้ใดจะต้องมีความสัมพันธ์กับนางแบบทุกคน ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงไว้ผ่านน้ำเสียงของตัวละครในเรื่องตอนหนึ่งว่า

"ก็นางแบบนะซี คุณคงเตรียม น่าอิจจาจริง ๆ นะ ผมชั่กอยากหัดถ่ายรูปบ้างแล้วซี"
มานะรู้สึกไม่พอใจอย่างยิ่ง แต่นี่ไม่ใช่ครั้งแรกที่เขาถูกคนเข้าใจผิด คนจำนวนไม่น้อย
มักมองคนถ่ายรูปนางแบบเป็นเช่นนี้

"คนอื่น ๆ ก็คงมี ที่พาดนางแบบเรียบอย่างที่คุณว่า แต่สำหรับผมคุณไม่ต้องอิจจาหรอก
ผมไม่เคยยุ่งกับนางแบบเลยสาบานได้"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 170)

ลิตานางแบบที่มานะ เป็นผู้ถ่ายภาพรูปของเธอ เพื่อลงนิตยสารที่เขาทำงานอยู่ยังมีทักษะ
เกี่ยวกับการทำงานในด้านนี้ทันเองว่า การทำงานถ่ายรูปนั่นเป็นงานที่มีศิลปะและเป็นงานที่มี
ศักดิ์ศรี ดังคำพูดของลิตาที่พูดกับเพื่อนของเธอตอนหนึ่งว่า

"ถึงจะแก้ผ้าถ่ายรูป แต่มันก็ต้องมีศักดิ์ศรี มีศิลปะบนอยู่ด้วยไม่ใช่แต่จะโชว์ แต่ไอนั้น
กันท่าเดียว ยังจู้ก็แย" หล่อนบ่นดัง ๆ

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 80)

ลิตายังได้แสดงทักษะส่วนตัวของเธอในทันเองว่าคนที่ทำงานในด้านการถ่ายภาพนั้นไม่ว่า
จะเป็นช่างภาพหรือนางแบบก็ตามมักจะถูกคนทั่วไปดูถูกว่าเป็นอาชีพที่ต่ำต้อยไม่ต่างจากการเป็น
โสเภณีแต่อย่างใด ดังในบทสนทนาตอนที่ลิตาพูดกับเพื่อนของเธอว่า

"แต่ไอ้ถ่ายแบบนี้คนมันก็ดูถูกเหมือนกันแหละ บางทีในสายตาของคนทั่วไป เขาก็ว่า
ไอ้เป็นกะหรี่กะถ่ายรูปนี่มันไม่ได้ต่างกันเท่าไร เขาบอกว่าลองแก้ผ้าถ่ายรูปได้มันก็
ชวนจิ้นเตียงได้...เล่นไม่ยากกว่าจิ้นเถอะ...แล้วหล่อนก็หัวเราะเหมือนจะขบขัน

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 72)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทักษะต่ออาชีพช่างภาพที่แตกต่างจากผู้อื่นในนวนิยายแต่ละ
เรื่องของเขาคือว่าคนทั่วไปมักมีทัศนคติต่ออาชีพช่างภาพว่าเป็นอาชีพที่ต่ำต้อย ช่างภาพนั้นมักจะมี
นิสัยเจ้าเล่ห์ เจ้าชู้ และมีความสัมพันธ์กับนางแบบที่เขาถ่ายแบบทุกคน แต่นิเวศน์ กันไทยราษฎร์

ให้ทัศนะการมองอาชีพช่างภาพผู้แตกต่างจากผู้อื่นว่า ช่างภาพผู้ต้องเป็นคนมีอุดมการณ์ในการทำงานถือว่าการถ่ายภาพเป็นงานศิลปะอย่างหนึ่ง ภาพที่ถ่ายออกมาต้องมีศิลปะปะปนอยู่ด้วย

2.5 ทัศนะต่ออาชีพคนในวงการบันเทิง

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของคนประกอบอาชีพคนในวงการบันเทิง ทั้งนักร้อง หางเครื่อง นักแสดงผ่านตัวละครในนวนิยายเรื่องต่าง ๆ และได้แสดงทัศนะของเขาผ่านความคิดของตัวละครแต่ละเรื่องดังต่อไปนี้

นอกจากนี้จิตยังมีปรัชญาประจำใจในการทำหน้าที่ของเขาว่า ยามเป็นอาชีพที่ไม่มียศและเกียรติเหมือนกับเป็นข้าราชการ แต่เกียรติยศของคนประกอบอาชีพยามจะอยู่ที่ความไว้วางใจของประชาชนที่พวกเขาให้บริการการรักษาความปลอดภัย ดังที่จิตคิดถึงคนรักที่พึ่งคนรักของเขาในเรื่องการทำหน้าที่ยามของเขาตอนหนึ่งว่า

"ยามนะ ไม่ใช่ข้าราชการนะพี่จิต ขยันไปเถอะมันไม่ได้มีชั้นยศกะเขาหรอกน่า"

เธอยังไม่ยอมลดรา

"ชั้นและยศของไทยยามอย่างพี่คือ ความไว้น้ำใจเชื่อใจของคนแบบนี้"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 94)

ในขณะที่เดียวกัน นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ จะแสดงความเห็นใจคนที่ประกอบอาชีพยามว่าเป็นอาชีพที่ต้องทำงานเสี่ยงอันตรายเพราะต้องปะทะกับโจรผู้ร้าย แต่ขณะเดียวกันยามก็มีเพียงไม้กระบองท่อนเดียวเป็นอาวุธประจำตัวเท่านั้น และยามก็ไม่มีสิทธิ์ที่จะทำร้ายใครได้ด้วย ดังที่นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงน้ำเสียงที่แผ่วไว้ด้วยความเห็นใจคนที่ประกอบอาชีพนี้เอาไว้ตอนหนึ่งว่า

จิตแต่งตัวเสร็จแล้ว เขานึกถึงเป็นอีกครั้ง แต่ด้วยความมั่นใจว่าที่ไม่ซื้อไว้นั้นดีแล้ว

เพราะมันไม่ใช่สิ่งที่จำเป็นสำหรับเขาเลย

จิตหยิบกระบองไม้อันเดิมขึ้นมาถือ ท่อนไม้สั้นนี้ต่างหากที่มันเหมาะยิ่งสำหรับเขา

เพราะจิตรู้ว่างานของเขาไม่มีสิทธิ์ไปทำร้ายใคร เขาไม่ใช่เจ้าหน้าที่ตำรวจ

อย่างดีที่สุดก็มีไว้ป้องกันตัวเอง หรือถือแก้เหงาในคำคืนเท่านั้น

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 170)

ในเรื่อง "หางเครื่อง" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะของเขามีต่ออาชีพนักร้องผ่านความคิดของตัวละครในเรื่องที่นางว่า อาชีพนักร้องเป็นอาชีพที่หาความเจริญก้าวหน้าได้ยาก เพราะนักร้องส่วนใหญ่จะมีความศึกษาไม่สูงนัก ดังที่วีแสดงทัศนะต่ออาชีพนักร้องกับลูกศิษย์คนหนึ่งของเขา เมื่อลูกศิษย์มาแสดงความประสงค์ว่าต้องการเป็นนักร้องว่า

"ขอหนูไปเป็นนักร้องด้วยคนได้ไหมคะ" บางคนเข้ามาอ้อน

"เป็นทำไมกัน ขยันรำเรียนหนังสือ เรียนให้สูง ๆ ไปทำงานอย่างอื่นดีกว่า"

"แต่นักร้องที่เรียนสูง ๆ ทำงานดี ๆ ก็มีไม่ใช่หรือคะ"

"ก็มีเหมือนกัน แต่กว่าจะได้รับการยอมรับมันกินาน อาชีพนักร้องนักดนตรีมีพบความสำเร็จไม่กี่รายหรอกพวกเธอควรคิดเรียนหนังสือ หาความเจริญรุ่งเรืองให้ตัวเองในเส้นทางอื่นจะดีกว่า"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 200)

ศิริพรยังแสดงทัศนะในเรื่องการประกอบอาชีพนักร้องว่าเป็นอาชีพที่ไม่มั่นคง แต่อย่างไรก็ตามขณะเดียวกันวีก็คิดว่าอาชีพนักร้องเป็นอาชีพที่ถูกคนทั่วไปดูถูกและไม่ยอมรับ ประการสำคัญก็คือไม่มีใครต้องการเลือกเป็นคู่ครอง ดังในบทสนทนาตอนที่ศิริพรพูดกับวีว่า

สำหรับศิริพรนั้น เธอเริ่มทำใจได้สำหรับอาชีพร้องเพลง

"มันไม่แน่นอนเลยนะ" เธอปรารภ

"ใช่ เพราะฉะนั้นพวกเด็กรักกันจึงไม่มีใครเค้าอยากได้เป็นครอบครัว"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 376)

วีได้แสดงทัศนะต่อคนที่ประกอบอาชีพนักร้องว่าเป็นอาชีพที่ย่อมจะต้องมีทั้งคนดีและคนเลวเช่นเดียวกับคนในอาชีพอื่น ๆ แต่อาชีพนักร้องเป็นอาชีพที่มีผู้หลงเป็นจำนวนมากกว่าอาชีพอื่น

ดังนั้นจึงเป็นธรรมดาที่จะต้องมีการพูดถึงเรื่องเกี่ยวกับการหลอกลวงผู้หญิง ดังบทสนทนาตอนหนึ่งของรวีว่า

"วงการนี้มันก็เหมือนวงการอื่น มีทั้งคนดีคนไม่ดีแต่ไอ้เรื่องหลอกลวงเด็กนะมันก็มีมากกว่าวงการอื่นหน่อยเพราะวงการนี้เด็กผู้หญิงมันเยอะ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ 2530 : 112)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังแสดงทัศนะต่อคนที่ประกอบอาชีพนักร้องว่าเป็นอาชีพที่จะสร้างรายได้และให้ความมั่นคงพอสมควร ในขณะที่ตัวกันไทยราษฎร์ก็เป็นอาชีพที่ให้ความบันเทิงแก่คนในสังคมเป็นอย่างมาก และอาชีพนักร้องเป็นอาชีพที่ได้เปรียบกว่าคนที่ประกอบอาชีพนักดนตรี เพราะมีโอกาสมากกว่าที่จะมีรายได้มากกว่า และประสบความสำเร็จในอาชีพมากกว่า ดังที่รวีแสดงทัศนะดังกล่าวนี้กับเดือนตอนหนึ่งว่า

"ร้องเพลงนี้แหละ มันจะเป็นอาชีพที่เดือนฟังมันได้ ทุกวันนี้สังคมต้องการสิ่งบันเทิงมาก นักร้องร่ำรวยไปมากแล้ว อีกหน่อยก็อัดเทป เดือนเห็นไหมเทปเดี๋ยวนี้ขายดีจะตาย นักร้องนะมีโอกาสมากกว่านักดนตรี อย่างพี่นี่...จะเอาชื่อเสียงก็ไม่ได้ จะเอาร่ำรวยก็ยาก จ้าได้ไหมวันที่เดือนได้ทิปนะ ตั้งพันนึงเชียะ นักดนตรีเล่นกันมีระบบไม่เคยได้หรอกจะบอกให้"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 146)

ในเรื่อง "หางเครื่อง" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังสะท้อนภาพของคนที่ประกอบอาชีพหางเครื่องผ่านตัวละครที่ชื่อ "เดือน" เดือนเป็นเด็กสาวที่มีฐานะยากจน แต่มีความใฝ่ฝันที่จะก้าวเข้ามาในวงการบันเทิงด้วยการเป็นนักร้องชื่อดัง เดือนเริ่มต้นการทำงานครั้งแรกด้วยการเป็นหางเครื่องของวงดนตรีลูกทุ่งวงหนึ่งซึ่ง นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะต่อคนที่ประกอบอาชีพหางเครื่องเอาไว้ว่าเป็นอาชีพที่อยู่ในวงการที่เต็มไปด้วยคนไม่ดี มักถูกหลอกลวงเสมอ ดังที่เพื่อนคนหนึ่งที่เป็นหางเครื่องเดือนเดือนให้ระวังตัวในเรื่องนี้ว่า

"เดือนเอ๋ย!..." หางเครื่องร่อนเก๋นางนั้นเกาะแขนเดือนดึงให้หันเข้าไปหา "อย่า
ไว้ใจคนง่าย ๆ นะ ไอ้คนในวงการนี้เนะ มันกะล่อนจะตายไป"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 52)

ในเรื่องดังกล่าวนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะของคนประกอบอาชีพทางเครื่อง
ที่หวังจะได้เข้าไปสู่ความสำเร็จในอาชีพด้วยการยอมเป็นภรรยาของหัวหน้าวงดนตรีที่ตนทำงานอยู่
ด้วย ดังที่เดือนแสดงความคิดเห็นถึงการทำงานของตนเองตอนหนึ่งว่า

วันนี้จะต้องดีกว่าทุกวัน เพราะวันนี้เดือนไม่เซ่เด็กหางเครื่องธรรมดา แต่ทว่าเดือน
เป็น "เมีย" หัวหน้าวงที่เด็กสาวเชื่อว่าหางเครื่องหลายคนก็คงรอโอกาสนี้ แต่คงจะไม่
มีทาง เดือนยิ้มกับเงาตัวเองในกระจกอย่างผู้ที่เหนือกว่าแล้วลุกขึ้นหมุนกายสำรวจความ
งดงามที่บรรจงแต่งอีกครั้งก่อนจะผันผายออกจากห้อง

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 46)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังแสดงถึงทัศนะคนที่ประกอบอาชีพนักร้อง
ว่า นักร้องหญิงมักจะได้รับความสนใจมากกว่านักร้องชาย แม้ว่านักร้องหญิงจะร้องเพลงไม่เพราะก็
ตามแต่หากมีความสามารถในการเต้นแล้วจะทำให้คนทั่วไป โดยเฉพาะผู้ชายที่มีอายุมาก ๆ เกิด
ความพึงพอใจ นั่นก็เป็นทัศนะที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ มองว่านักร้องหญิงทุกวันนี้บางคน
ไม่ได้มีความสามารถในการร้องเพลง แต่กลับใช้รูปร่างหน้าตาและความกล้าแสดงออกเป็นเครื่อง
มือล่อใจคนที่มาฟังเพลงมากกว่า โดยเฉพาะบรรดาผู้ชายที่มีความนิยมการเที่ยวกลางคืน
ดังที่หัวหน้าวงดนตรีแสดงทัศนะของตนกับเดือนตอนหนึ่งว่า

จากประสบการณ์อันยาวนานในโลกของดนตรี เราบู๊วว่านักร้องหญิงมักจะได้รับความ
สนใจจากนักฟังเพลงรุ่นใหญ่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นพ่อค้าข้าราชการหรือนายทหารชั้นชื่อก็คือ
เด็กหนุ่มสาวหน้าตาดี ๆ ไม่ต้องร้องเพลงเพราะอะไรมากมายนักหรอก

แต่หน้าตาดีร้องเพลงไม่คร่อมจิ้งหะ แล้วเต้นให้สะบัดช่อ เพียงเท่านั้นก็ล่อให้นัก
เพลงรุ่นอาวุโสหน้าลายหกแล้ว

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 114)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะต่ออาชีพของคนในวงการบันเทิงไว้ดังนี้

อาชีพนักร้อง เป็นอาชีพที่หาความเจริญก้าวหน้าได้ยาก เพราะนักร้องส่วนใหญ่มีการศึกษาไม่สูงนัก เป็นอาชีพที่คนทั่วไปไม่ยอมรับและประการสำคัญ คือ ไม่มีผู้ใดต้องการเลือกเป็นคู่ครอง

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังกล่าวถึงนักร้องว่าส่วนใหญ่จะเป็นหญิงมากกว่าชาย อาชีพนักร้องหญิงจะได้รับความนิยมมาก ถึงแม้ว่าจะต้องเพลงไม่เพราะ แต่หากมีความสามารถในการเต้นท่าให้คนพอใจ นักร้องหญิงทุกวันนี้บางคนไม่มีความสามารถด้านร้องเพลง แต่ใช้รูปร่างหน้าตา และความกล้าแสดงออกเป็นเครื่องมือล่อคนที่มาฟังเพลง โดยเฉพาะผู้ชายที่ชอบเที่ยวกลางคืน เนื่องจากในวงการของอาชีพนักร้อง ซึ่งเป็นหญิงมากกว่าชายนี้เองจึงมีเรื่องราวเกี่ยวกับการหลอกลวงมากกว่าวงการอื่น นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้กล่าวถึงรายได้ของนักเรียนว่ามีรายได้มากพอสมควร และยังให้ความบันเทิงแก่ประชาชนอีกด้วย นอกจากนี้ ผู้เขียนได้แสดงทัศนะอาชีพทางเครื่อง เป็นอาชีพที่อยู่ในวงการเพลงลูกทุ่งเป็นส่วนใหญ่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะอาชีพทางเครื่องไว้ว่า ผู้ประกอบอาชีพนี้จะมีทั้งคนดีและคนไม่ดี การหลอกลวงเกิดขึ้นในแวดวงเสมอ คนประกอบอาชีพทางเครื่องที่หวังได้เข้าไปสู่ความสำเร็จในอาชีพ และเป็นฐานของการรองรับไปสู่อาชีพนักร้อง ดาราภาพยนตร์ ส่วนใหญ่จะต้องยอมเป็นภรรยาของหัวหน้าวงดนตรีที่ตนทำงานก่อนจึงจะได้รับการสนับสนุนให้ก้าวต่อไป

2.6 ทัศนะเกี่ยวกับอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของคนประกอบอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยผ่านตัวละครที่ชื่อชิตในนวนิยายเรื่อง "ฆาตกร" และยังได้แสดงทัศนะต่อคนที่ประกอบอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยผ่านความคิดของชิตในหัวข้องว่าอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยเป็นอาชีพที่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของชาวบ้านที่พวกเขา รักษาความปลอดภัยอยู่มากกว่าสิ่งอื่น เพราะนั่นคือ สิ่งสำคัญประการแรกที่คนในอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยจะต้องคำนึงถึงก่อนอื่น ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนความคิดตอนหนึ่งของชิตว่า

ชิตเดินเรื่อย ๆ ไปตามเส้นทางสายเดิม ประสบการณ์ชีวิตที่ได้ผ่านร้อนหนาวมาหลายครั้งหลายคราได้สอนให้เขาระแวงระวังตัวมากขึ้น ชิตคิดถึงเรื่องความปลอดภัยของชาวบ้านมากกว่าที่จะคิดเรื่องการแต่งงานที่กำลังจะมาถึงในเดือนหน้า เพราะชาวบ้านเหล่านี้

เองเป็นผู้จ้างให้ชิตทำงาน หากแม้ว่าชาวบ้านแถบนี้ไม่สนใจขายดีต่ออาชีพยามไม่เห็นความ
สำคัญกันเสียทั้งหมดแล้ว ชิตกับยามคนอื่นก็เห็นจะต้องลำบากไปหางานอย่างอื่นทำอีก

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 201)

ชิตยังมีสำนักนาใจอยู่เสมอว่างานที่เขาทำอยู่นั้นจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อประชาชนที่เป็นผู้
จ่ายเงินเดือนให้แก่เขา โดยเขาจะต้องทำงานให้คุ้มค่าเงินของประชาชนให้มากที่สุด ดังนั้น
ความคิดตอนหนึ่งของชิตที่มีต่อการทำงานของตนเองว่า

ชิตเคยคิดถึงมันอย่างภาคภูมิใจ เพราะถ้าหากระยะทางยาวไกลเพียงไร นั่นก็ยอม
หมายถึงเขาได้รับใช้ประชาชนย่านนี้ ซึ่งเสียเงินให้เขาในแต่ละเดือนไปอย่างคุ้มค่าเงิน
นั่นเอง

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 93)

นอกจากนี้ชิตยังมีปรัชญาประจำใจในการทำหน้าที่ของเขาว่า พนักงานรักษาความ
ปลอดภัยเป็นอาชีพที่ไม่มียศ และเกียรติเหมือนกับเป็นข้าราชการ แต่เกียรติยศของคนทีประกอบ
อาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยจะอยู่ที่ความไว้วางใจของประชาชนที่พวกเขาให้บริการการรักษา
ความปลอดภัย ดังที่ชิตเถียงกับคนรักที่เพิกเฉยของเขาในเรื่องการทำหน้าที่ยามของเขาตอนหนึ่งว่า

"ยามนะ ไม่ใช่ข้าราชการนะพี่ชิต ขยันไปเถอะมันไม่ได้มีชั้นยศกะเขาหรอกน่า"

เธอยังไม่ยอมลดรา

"ชั้นและยศของไทยยามอย่างพี่คือ ความไว้วางใจของชาวบ้าน"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 94)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงความเห็นใจคนที่ประกอบอาชีพพนักงานรักษาความ
ปลอดภัยว่า เป็นอาชีพที่ต้องทำงานเสี่ยงอันตรายเพราะต้องปะทะกับโจรผู้ร้าย แต่ขณะเดียวกัน
พนักงานรักษาความปลอดภัยก็มีเพียงไม้กระบองท่อนเดียวเป็นอาวุธประจำตัวเท่านั้น และพนักงาน
รักษาความปลอดภัยก็ไม่มีสิทธิที่จะทำร้ายใครได้ด้วย ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงน้ำเสียง
ที่แผ่วไว้ด้วยความเห็นใจคนที่ประกอบอาชีพนี้เอาไว้ตอนหนึ่งว่า

ขีดแบ่งตัวเสร็จแล้ว เขาก็ถึงเป็นอีกครั้ง แต่ด้วยความมั่นใจว่าที่มันซื้อวันนี้ดีแล้ว
 เพราะมันไม่ใช่สิ่งที่จำเป็นสำหรับเขาเลย
 ขีดหยิบกระป๋องไวอันเดิมขึ้นมาถือ ท่อนไวอันนี้ต่างหากที่มันเหมาะยิ่งสำหรับเขา
 เพราะเขารู้ว่างานของเขาไม่มีสิทธิ์ไปทำร้ายใคร เขามัวแต่เจ้าหน้าที่ตำรวจ
 อย่างดีที่สุดก็มีไว้ป้องกันตัวเอง หรือถือแก๊งงานค่าคืนเท่านั้น
 (นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 170)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะต่ออาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยไว้ว่า อาชีพ
 พนักงานรักษาความปลอดภัยเป็นอาชีพที่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของชาวบ้านที่พวกเขาทำหน้าที่
 เป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยให้คนเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัย ต้องมีความซื่อสัตย์ และต้อง
 ทำงานให้คุ้มค่าของเงินที่ประชาชนเป็นผู้จ่ายให้เป็นเงินเดือน และควรมีปรัชญาในการทำงานว่า
 ถึงแม้พนักงานรักษาความปลอดภัยจะเป็นอาชีพที่ไม่มียศ และเกียรติเหมือนการเป็นข้าราชการ แต่
 เกียรติยศของพนักงานรักษาความปลอดภัยอยู่ที่ความไว้วางใจของประชาชนที่พวกเขาให้บริการใน
 การรักษาความปลอดภัย นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงความเห็นใจของคนประกอบ
 อาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยว่า เป็นอาชีพที่ต้องทำงานเสี่ยงอันตราย เพราะต้องปะทะกับโจร
 ผู้ร้าย ซึ่งมีอาวุธหลายอย่าง แต่พนักงานรักษาความปลอดภัยมีอาวุธเพียงไม้กระบองท่อนเดียวเท่านั้น
 คงสู้ผู้ร้ายไม่ได้

2.7 ทัศนะเกี่ยวกับอาชีพหมอนวด

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของผู้หญิงที่ประกอบอาชีพหมอนวดผ่าน
 ตัวละครชื่อพัชรา ในนวนิยายเรื่อง "ลมหายใจสีขาว" พัทธราประกอบอาชีพหมอนวด และเป็นเมีย
 น้อยของเศรษฐีคนหนึ่ง พัทธรามีลูกชายคนหนึ่งชื่อเบิร์ต ซึ่งพัชรามักจะทิ้งไว้ให้อยู่บ้านกับแม่ของเธอ
 ดังนั้นเบิร์ตจึงชอบไปเล่นกับปยุ่นลูกสาวของคนข้างบ้าน พ่อของปยุ่นไม่พอใจเบิร์ตที่มาเล่นกับ
 ปยุ่น เนื่องจากรังเกียจแม่ของเบิร์ตที่เป็นหมอนวด เพราะพ่อของปยุ่นมีทัศนคติต่อคนที่ประกอบอาชีพ
 นี้ว่า เป็นคนเลวและส่งผลต่อพฤติกรรมของลูกด้วยอย่างแน่นอน แต่ในขณะที่ภรรยาของเขา กลับไม่
 เห็นด้วยและคัดค้านอย่างเต็มที่ ซึ่งเธอให้ทัศนะว่าอาชีพหมอนวดมิได้เป็นอาชีพที่เลวร้ายหรือน่า
 รังเกียจแต่อย่างใด ตรงกันข้ามกลับเป็นอาชีพที่น่าเห็นใจอีกด้วย ดังนั้นบทสนทนาที่ธนาวุฒิกถาเถียง
 กับภรรยาของเขาเกี่ยวกับทัศนะที่มีต่ออาชีพหมอนวดตอนหนึ่งว่า

"ผมไม่ชอบ เลือดมันไม่ดี สิ่งแวดล้อมมันเลว จีนปล่อยมากับลูกนุ่นของเราก็จะเอา
ไอ้ที่เลว ๆ มาติดกันเปล่า ๆ"

"คิดมากเกินไป ไม่เป็นธรรมชาติกับเด็กเลยคุณนะ เด็กเบิร์ดน่าสงสารนะ คุณเคยคุยกับแก
หรือเปล่า"

ธนาวุฒิตาเจียวใส่หลอนทันที

"เอ...คุณนี่ยังงั้นะ ผมไม่เสียเวลาคูยกกับไอ้เด็กลูกหมอนวดหรอก งานการผมกอง
เต็มโต๊ะ สมองผมต้องคิดเรื่องอื่นสารพัดเรื่อง ไม่มีเวลาสำหรับคิดเรื่องไร้สาระของชาว
บ้านหรอก"

"คุณนะ...สรุปทุกอย่างเร็วเสมอเชียวนะคุณ คุณพัชราก็เพื่อนบ้านเรา ลูกของเรา
ก็เป็นผู้หญิง เบิร์ดเป็นเด็กรุ่นเดียวกันโตขึ้นมาเบิร์ดก็ยังเป็นเพื่อนลูกนุ่นได้ ไครมาเกร
ลูกนุ่นก็ยังมิเพื่อนชายคอยช่วยได้"

"ไม่ต้องไปหวังพึ่งมันหรอกไอ้เด็กเลือดหมอนวดนั่นนะ มันอาจจะปล้ำลูกสาวเราก็ได้
แล้วเรื่องไครจะมารังแกลูกเราก็เหมือนกัน ถ้าผมยังอยู่ ผมจะยิงหัวกบาลมันเอง..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 129)

ศิรินทร์ภรรยาของธนาวุฒิตายืนยันความคิดของเธอที่มีต่อคนที่ประกอบอาชีพหมอนวดว่า
เป็นอาชีพที่ไม่น่ารังเกียจแต่อย่างใด และถึงแม้สังคมจะไม่ยอมรับคนที่หมอนวดก็ไม่ควรสนใจหรือ
คล้อยตามคำคนเหล่านั้น แล้วคนที่เป็นหมอนวดก็สามารถสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมได้เช่นกันอย่าง
น้อยก็ช่วยผ่อนคลา ยอารมณ์ให้แก่ผู้ชายทั่วไปได้ ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งที่ศิรินทร์แสดงทัศนะของตน
กับธนาวุฒิตา

"คุณนี่ยังงั้นกันนะ รังเกียจหมอนวดเสียเชียว..." ศิรินทร์ต่อว่า "อดีตของคนนะ
คุณจะไปยึดถืออะไรก็ตาม เด็กนะไม่รู้เรื่องอะไรด้วย คุณจะไปลงโทษเด็กทำไม"

"แต่ผมไม่อยากจะให้มันไปคบลูกหมอนวด"

"หมอนวดมันเป็นยังงั้นละ..." หลอนถามเสียงชัด แสดงอารมณ์เปื้อนนายจัญ
บ้างเหมือนกัน "คุณเองก็เที่ยวหมอนวดคุณแดงที่คุณไปอยู่ด้วยตอนที่เลิกกับฉันก็เป็น

หมอนวด แล้วที่เรามาติดกันได้นี้คุณเองก็มีส่วนช่วย ไหนคุณลองบอกมาซิว่าหมอนวดเลว
ตรงไหน"

"ก็เอ้อ..."ธนาวุฒิจึงอีก แต่กระนั้น เขาก็ยังอ้อมแอ้มเถียงว่า

"ก็สังคมไม่ยอมรับ...ผมไม่อยากจะให้ลูกเรายุ่งกับลูกหลานพวกนี้"

"ไม่ค่ะ ฉันไม่ห้าม ฉันเลิกแคร์สังคมแล้ว สังคมเหมือนลูก ถ้าคุณมัวแต่สาใจกับสังคม
ก็เหมือนคุณยอมเดินเข้าคุก ฉันไม่ว่าหรอกค่ะถ้าลูกจะคบกับเด็กเบีรต์นั้น ลูกเป็นสมบัติมีค่า
พูดก็พูดเถอะ ที่ฉันยอมกลับมาอยู่กับคุณอย่างนี้ก็เพื่อยายนุณ ลูกไม่ใช่ว่าสิ่งที่คุณห่วงหรือ
คะธนาวุฒิ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 346)

จากคำพูดและน้ำเสียงของภรรยาของมานพที่แสดงถึงทัศนะของเธออย่างชัดเจนว่าอาชีพ
หมอนวดไม่ใช่อาชีพที่น่ารังเกียจแต่อย่างใด หากคนคนนั้นจะมีความประพฤติดีงาม ดังคำพูดของ
ภรรยาของมานพกล่าวตอนหนึ่งว่า

"ก็แล้วหมอนวดไม่ใช่คนหรือ"

"ใช่...ทุกคนเป็นคน ฉันไม่เคยดูถูกหมอนวดหรือพวกผู้หญิงหาเงินหรือ เราเป็นผู้หญิง
เหมือนกัน แต่ฉันบอกตรง ๆ ฉันดูถูกแน่ ๆ กับพวกที่ชอบฉกเอาสามีคนนั้นคนนี้ไปมา พวก
นี้มีแต่ความสุข แต่ไม่มีปัญญาที่จะหาผู้ชาย" หล่อนพูดเสียงดังเหมือนจงใจจะให้พัชราได้ยิน

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 115)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะต่ออาชีพหมอนวดว่า อาชีพหมอนวดเป็นอาชีพสุจริต
อาชีพหนึ่ง แต่เป็นอาชีพที่สังคมไม่ยอมรับ ถือว่าเป็นอาชีพที่น่ารังเกียจ แต่แท้จริงแล้วอาชีพหมอนวด
ไม่ใช่อาชีพที่เลวร้ายและน่ารังเกียจแต่อย่างใด ถ้าหากคนที่ประกอบอาชีพนี้เป็นคนดีมีความประพฤติ
ที่ดีงาม ดังนั้นคนที่มิอาชีพเป็นหมอนวดจึงไม่ควรสนใจหรือคล้อยตามคำพูดของคนเหล่านั้น คนเป็น
หมอนวดก็สามารถสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมได้เช่นกัน อย่างน้อยก็ช่วยผ่อนคลายอารมณ์ให้แก่ผู้ชาย
ทั่วไปได้

2.8 ทักษะเกี่ยวกับอาชีพผู้ขายขายบริการ

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของตัวละครที่ประกอบอาชีพผู้ขายขายบริการผ่านตัวละครในเรื่อง "ขอรู้อย่างเดียว" คือ ภูมา ภูมาเป็นตัวละครที่มีฐานะยากจนเป็นคนชนบทที่เข้ามาเรียนหนังสือในกรุงเทพฯ โดยมาอาศัยวัดอยู่ ภูมาเป็นชายหนุ่มที่มีนิสัยรักความสะดวกสบาย แต่ไม่ต้องการเหนื่อยยากในการทำงานที่ยากลำบาก ดังนั้นภูมาจึงหันมายึดอาชีพผู้ขายขายบริการเพราะเป็นอาชีพที่หาเงินได้ง่าย และเป็นจำนวนมาก นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทักษะของเขาต่ออาชีพนี้ผ่านความคิดของตัวละครในเรื่องดังนี้

ภูมาแสดงความคิดเห็นส่วนตัวต่ออาชีพผู้ขายขายบริการที่เขาทำอยู่ว่าเป็นอาชีพที่น่าขยะแขยง เนื่องจากสังคมไม่ยอมรับ แต่เขาก็ต้องจำใจทำเนื่องจากเป็นอาชีพที่ได้เงินดี และในขณะที่เดียวกันภูมาก็อยากจะทดลองเพราะความอยากรู้อยากเห็นส่วนตัว นั่นก็คือ การที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงถึงทักษะของคนประกอบอาชีพผู้ขายขายบริการนั่นเอง โดยสะท้อนผ่านความคิดคำนึงของภูมาในตอนหนึ่งว่า

แต่จะมาด้วยวิถีทางใดก็ตาม หลายคนก็มาขายตัว แลละ...ขายตัวเหมือนที่ตัวเขากำลังประพฤติอยู่ขณะนี้ ภูมาหลับตาลงเหมือนจะสลัดภาพ และเรื่องราวอันปวดร้าวเหล่านั้นทิ้งไป

แต่เขาทำไม่ได้ ถึงอย่างไรความจริงก็ยิ่งปรากฏ

เขาไม่เช่นนั้นไร้ความคิด ถึงอย่างไรภูมาก็รู้สึกขยะแขยง ละอายใจขึ้นมาเสมอเหมือนเช่นยามนี้ แต่มันก็ต้องปล่อยเลยตามเลย ไม่เช่นนั้นเพราะความเร่งเผลาหรืออ่อนโลก แต่ภูมาเต็มใจที่จะทำสิ่งเหล่านี้...มันไม่ใช่เพื่อเงินเพียงอย่างเดียว ทว่า...ความ "อยากลองอยากสนุก"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 23)

จากสภาพการณ์ดังกล่าวภูมาเองได้แสดงความคิดเห็นต่อคนที่ประกอบอาชีพนี้เพิ่มเติมว่าเป็นอาชีพที่สังคมไม่ยอมรับ และแม้แต่จะเลิกประกอบอาชีพนี้แล้วก็ตามสังคมก็ยังไม่ยอมรับอยู่ดี ดังที่ภูมาคิดถึงตนเองตอนหนึ่งว่า

กามาต้องนอนคิดหนักอีกคราในเรื่องนี้ ว่ากันที่จริงแล้ว เขาอยากวิ่งหนีสังคมเก่า ๆ เสียเต็มทีแล้ว อาชีพ "ตัวเช่า" มันทำให้เหมือนชีวิตนี้ต้องเดินชนหน้า ถ้าจะหนีไปเสียได้ หน้านี้น่าจะเจตได้เต็มทีกว่าอยู่เมืองไทย

เมืองไทยที่แม้ว่าจะเลิกอาชีพขายตัวแล้ว กมาก็ยังจะต้องเดินกระทบไหล่กับผู้คน ซึ่งวันหนึ่งอาจจะเดินชนกับลูกค้าที่เขาเคยขายความเป็นชายาให้หล่อนก็ได้

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 141)

ส่วนเพื่อนของกมาก็พยายามใส่ความคิดเกี่ยวกับคนที่ประกอบอาชีพนี้ว่า ต้องมีความซื่อสัตย์ และปกปิดความลับของลูกค้าเป็นอย่างดี ซึ่งนับว่าเป็นจรรยาอาชีพที่สำคัญของคนในอาชีพนี้ นั่นก็เท่ากับว่า นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะส่วนตัวของเขาต่อคนในอาชีพนี้ว่า อาชีพผู้ขายขายบริการก็เป็นอาชีพบริสุทธิ์อาชีพหนึ่ง และคนในอาชีพนี้ก็มีศีลธรรมประจำใจเช่นเดียวกับอาชีพอื่น ๆ ดังในบทสนทนาตอนที่เพื่อนของกมาพูดว่า

"บ้า...อายอะไรกัน มันเป็นงาน เราทำงานแลกเงิน เขาได้ความสุขกลับไปก็จบกัน
ทำงานแบบนี้ก็ต้องมีจรรยาบรรณะ

กมารับฟังเงียบ ๆ จนกระทั่งเข็ดเลี้ยวรถที่ซื้อมาได้ด้วยเงิน "ขายตัว" คั่นนั้นแยก
จากถนนสุขุมวิท กมาจึงเริ่มขยับตัว

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 19 - 20)

จากประสบการณ์ดังกล่าวกมาได้รับการปลูกฝังมาโดยตลอดว่าคนที่ประกอบอาชีพนี้จะต้อง
สร้างความพอใจแก่ลูกค้าของตนเท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นวินัยอันสำคัญยิ่งของคนในอาชีพนี้ ดังในความคิดตอนหนึ่งของกมาว่า

กมาไม่ออกความเห็นทั้ง ๆ ที่เขาอยากถาม นี่ไม่ใช่ครั้งแรกแต่ดูเหมือนว่า เขาจะ
ยอมเป็นคนที่ไม่อยากเข้าใจอะไรมากนักดีกว่าจะซักถามหล่อน เพราะนั่นอาจจะไม่ใช่สิ่งที่
หล่อนพอใจ

ผิวเข้าไม่ควรทำให้ลูกค้าไม่พอใจ...นั่นคือ วินัยของอาชีพเขาค่อย ๆ คืบและจดจำจนเริ่มกลายเป็นนิสัย

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 60)

สำหรับเพื่อนของภูมาได้แสดงทัศนคติต่ออาชีพนี้ว่า เป็นอาชีพสุจริตอาชีพหนึ่ง ดังนั้นจึงไม่ควรเกิดความละอายแต่อย่างใด เพราะ เป็นอาชีพที่ไม่แตกต่างจากการดำเนินอาชีพอื่น ๆ แต่อย่างใด ดังในบทสนทนาตอนที่เชิดเพื่อนของภูมาพูดกับภูมาว่า

"...ก็ดีเหมือนกัน..." แต่แล้วภูมาก็ฉุนคิดขึ้นได้ "แต่มันก็อีกแหละวะ อาจารย์ผู้หญิงอาจจะไปใช้บริการนี้ก็ได้ วิชาหมเชิด"

"ก็อาจจะมิ..." เชิดทบทวนาเบือหน่าย "แต่จะมัวไปปลิ้นปล้อนกลั้วนี่อะไรวะไอ้ภู มึงทามาหากินโดยสุจริต ไม่ได้ไปปลิ้นปล้อนชิงวิ่งราวใคร"

"แต่มันน่าอายนี่หว่า"

"ถ้ามึงหน้าบางก็เลิกชะชี..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 17)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะของเขาต่อคนในอาชีพนี้อีกว่า เป็นอาชีพที่มีคนยึดเป็นงานประจำอยู่เป็นจำนวนมากในสังคม แต่ในขณะที่เดียวกันคนในสังคมส่วนใหญ่มิค่อยรู้จักอาชีพนี้เท่าใดนัก ดังในความคิดของคนทั่วไปที่มีความคิดในเรื่องนี้เมื่อเห็นคนในสังคมที่เป็นสาวแก่แต่มีผู้ชายอายุน้อยเป็นคู่ครองที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ บรรยายไว้ว่า

เพราะภาพอย่างนี้ไม่ว่าจะที่ไหนจะมีขึ้นวันนี มันเกิดขึ้นเสมอ ๆ ผิวแก่เมียสาว หรือไม่ก็เมียแก่ผิวหนุ่ม

ชาวบ้านเขาพบเห็นกันมาจนไม่ว่าเรื่องแปลก แต่ไม่มีใครสักคนที่จะถูกคิดว่าชายหนุ่มที่ใคร ๆ คิดว่ามีเมียแก่นั้นจริงคือ "ผิวเข้า"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2539 : 64)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะต่ออาชีพผู้ขายขายบริการว่า คนทั่วไปมองอาชีพนี้เป็นอาชีพที่น่ารังเกียจขยะแขยง สังคมไม่ยอมรับ แม้ว่าจะเลิกอาชีพนี้แล้วก็ตาม แต่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะต่ออาชีพนี้ว่าเป็นอาชีพที่สุจริตอาชีพหนึ่ง หาเงินได้ง่ายและได้ครั้งละมาก ๆ บางคนที่ประกอบอาชีพนี้ก็เป็นคนที่มีศีลธรรมประจักษ์เช่นเดียวกับอาชีพอื่น ๆ เหมือนกัน เพียงแต่ว่าคนที่เลือกประกอบอาชีพนี้มีความรู้ไม่เพียงพอไม่สามารถหางานทำได้ จึงเลือกทำงานอาชีพนี้เพื่อแก้ปัญหาความยากจน เพราะอาชีพขายบริการเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี

3. ทัศนะที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของคนในสังคม

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะของตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนในสังคมผ่านความคิดของตัวละครในนวนิยายแต่ละเรื่องของเขา ดังจะพบได้จากน้ำเสียง บทสนทนาของตัวละคร ตลอดจนความรู้สึกลึกซึ้งของตัวละครในนวนิยายเรื่องต่าง ๆ ในประเด็นต่อไปนี้

3.1 ทัศนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ

ในเรื่อง "ผ่านไปเหมือนสายลม" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับการที่ชายหญิงส่วนใหญ่ในสังคมมักจะมีความสัมพันธ์กันก่อนที่จะแต่งงานกัน แต่แม้ซึ่งเป็นคนรักของวรรณกลับมีความคิดว่า ชายหญิงที่จะมีความสัมพันธ์กันนั้นจะต้องมาจากการแต่งงานกันก่อนเท่านั้น การที่ชายหญิงจะมีความสัมพันธ์กันก่อนวันแต่งงานเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง และขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ดังในบทสนทนาที่แม้ว่าโต้แย้งกับวรรณในเรื่องนี้ว่า

"ก็แล้วแต่คุณนี่คะ สำหรับแม้ว่า แม้คิดว่าแม้จะต้องทำให้ได้มันอาจจะเซย์ แต่แม้ว่าอยากเป็นคนพิเศษที่ต่อต้านค่านิยมในสังคมนี้ได้สำเร็จ ลบคำครหาของคนได้..."

"คุณนะคิดเรื่องอะไรโบราณอยู่เรื่อย คิดว่าความเป็นสาวบริสุทธิ์นั้นนะ จะทำให้มีค่าอะไรขึ้นมาจึ้นหรือ รู้ไว้ด้วยนะ ผมไม่ถือหรอก คุณจะบริสุทธิ์หรือไม่"

"ก็ตามใจ คุณอาจจะไม่ภูมิใจในความบริสุทธิ์จนถึงวันแต่งงานของแม้ว่า แต่แม้ว่าก็ภูมิใจที่แม้ว่าทำได้ ญาติพี่น้องวงศ์ตระกูลของแม้ว่าก็ต้องภูมิใจ หูจะได้สนิทปากว่าแม้ว่าไม่ได้แอบได้เสียกับคุณก่อน เหมือนพวกเจ้าบ่าวเจ้าสาวทั้งหลายในวันนี้"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 342)

ในเรื่อง "ลมหายใจสีขาว" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับผู้หญิงที่มีความสัมพันธ์กับสามีของคนอื่นว่าเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม ดังที่แม่ของพัชราแสดงทัศนะต่อการที่พัชราซึ่งเป็นลูกสาวของตนเองและมีอาชีพหมอนวดนั้น แม้ว่าในตอนแรกจะรู้สึกว่าเป็นเรื่องน่าอับอายแต่ก็ยังน้อยกว่าการที่พัชราไปแย่งสามีของคนอื่น จนทำให้ครอบครัวของคนอื่นต้องแตกแยก ดังในความคิดตอนหนึ่งของแม่ของพัชราในเรื่องนี้ว่า

นางยังจดจำได้ว่า วันที่ลูกรับนางมาอยู่กรุงเทพฯ ใหม่ๆ นั้นนางสุดแสนที่จะตื่นเต้น เพราะนางไม่เคยมาเลย ไข่กรุงเทพฯ ที่เข่าว่ากันว่าเป็นเมืองสวรรค์

นางค่อยคลายความปวดร้าวลงไปได้เรื่อย ๆ เมื่อสภาพของลูกสาวที่ใคร ๆ เรียกกันว่า "หมอนวด" กลายเป็นอดีต ถึงอย่างไรนางก็ยังหวังว่า อดีตอันน่าอับอายนั้นคงจะหมดไปโดยไม่นาน โดยเฉพาะเมื่อได้ย้ายมาอยู่ในสังคมใหม่ของหมู่บ้านจัดสรรแห่งนี้

แต่ความหวังของนางก็กลับพังลง เมื่อความเจริญบอกนางว่าพัชราลูกแท้ ๆ ที่นางให้กำเนิดมานั้นคือ เมียน้อยของมานพ นางเคยภูมิใจเมื่อเห็นมานพมาค้างที่บ้านบ่อย ๆ แต่ความภูมิใจนั้นก็กลับหมดไป เมื่อเรื่องจริงมันกลายเป็นว่า ลูกสาวของนางไปยั่วเย้าเอาตัวมานพมาจากลูกและเมียของเขา

นางยอมรับว่านางรักลูก แต่นางไม่อาจจะใจดำ หลงใหลได้ลิ้มไปกับการกระทำของลูก ที่ได้สร้างความร้าวฉานแก่ครอบครัวของคนอื่นได้อย่างแน่นอน

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 140)

แม้แต่เพื่อนบ้านของพัชราเองก็ยังรู้สึกรังเกียจในพฤติกรรมของพัชราที่ชอบแย่งสามีของคนอื่น ทั้ง ๆ ที่พวกเพื่อนบ้านยอมรับได้กับอาชีพหมอนวดของพัชรา ดังในบทบรรยายความรู้สึกของเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้กับพัชราตอนหนึ่งว่า

แต่ไม่มีใครรังเกียจอะไรหล่อนมากนัก เพราะการเป็นหมอนวดของหล่อนก็มาได้สร้างความเดือดร้อนให้เพื่อนบ้านเลย

ทุกคนเริ่มมารังเกียจหล่อนก็ต่อเมื่อภรรยาหลวงมาจอตระขุ้ม และหล่อนเปิดเผยอะไรต่อเพื่อนบ้านหลายอย่าง

แม้แต่เฉพาะศิริรินทร์หรือทุกคนย่อมไม่มีใครชอบผู้หญิงที่สร้างความรำคาญให้กับ
ครอบครัวของคนอื่น ไม่มีใครชอบผู้ชายที่ร่าเริง สะสมบ้านเล็กบ้านน้อย

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 126 - 127)

ส่วนศิริรินทร์เองก็ตกอยู่ในสภาพของผู้หญิงที่แย่งสามีของคนอื่นเช่นกัน ศิริรินทร์รู้สึกเสียใจ
กับพฤติกรรมของตนเองว่า เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและสังคมไม่ยอมรับ ดังนั้นเมื่อผู้ชายที่เธอมีความสัมพันธ์
กับเขาเสียชีวิตลง ศิริรินทร์จึงไม่กล้าแม้แต่จะไปงานศพของเขา เพราะความรู้สึกผิดที่คอยเตือนใจ
ศิริรินทร์อยู่เสมอ ดังนั้นบทบรรยายถึงความคิดของศิริรินทร์ต่อเรื่องนี้ตอนหนึ่งว่า

บัดนี้มันมีอยู่ว่า หล่อนจะไปงานศพของเขาได้อย่างไร หล่อนทนที่จะถูกจ้องมองไม่ได้
เพราะอายสายตาผู้คน จึงรู้สึกอึดอัดกับความตายของเขา และไม่รู้จะทำตัวอย่างไร

คิดแล้วศิริรินทร์ตัดสินใจที่จะไม่ไปกราบศพเขา เพียงคำว่า "ภรรยา" ที่คิดขึ้นมา
ปวดร้าวมากเกินไปแล้ว หากจะต้องไปปรากฏกายให้คนจ้องมองจับขบขันกันอีก หล่อน
คิดว่าต้องทนไม่ได้แน่ จึงตัดสินใจไม่ไปเสียดีกว่า

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 337)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของคนในสังคมว่า มีชาย
และหญิงบางส่วนมักจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนที่จะแต่งงานกัน แต่ก็มีชายหญิงส่วนหนึ่งที่เห็นว่า ชายหญิง
ควรจะมีเพศสัมพันธ์เมื่อแต่งงานกันแล้วเท่านั้น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานถือว่าไม่ถูกต้อง และ
ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังแสดงทัศนะเกี่ยวกับ
ผู้หญิงที่มีความสัมพันธ์กับสามีผู้อื่นว่า เป็นเรื่องน่าอับอาย เพราะ เป็นการกระทำที่ไปสร้างความแตก
แยกรำคาญ และก่อความเดือดร้อนให้แก่ครอบครัวผู้อื่น นอกจากนี้สังคมยังไม่ยอมรับเพราะถือว่าเป็น
การกระทำที่น่ารังเกียจและไม่ถูกต้อง

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับผู้ชายที่มีความรักมากทาง
กามารมณ์ โดยนิยามความสุขกับผู้หญิงอื่นที่นอกเหนือจากภรรยาของตนว่า เป็นคนเห็นแก่ตัวต้องการ
ความสุขส่วนฝ่ายเดียวโดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้หญิงแต่อย่างใด ดังที่สามีใหม่ของแม่ของ

บุญนุแสดงทัศนะต่อพฤติกรรมของตนเองเรื่องนี้ว่าผู้หญิงไม่ควรเรียกร้องสิทธิใด ๆ จากเขาทั้งสิ้น ผู้หญิงจะต้องรับสภาพที่ตนเป็นอยู่ให้ได้ ดังในบทสนทนาที่คนทั้งสองได้คุยกันตอนหนึ่งว่า

"เรื่องของเราจะว่ายังไง" หล่อนรุกทันที

"ผมว่าทุกฝ่ายจะมีความสุขผมรับผิดชอบทุกฝ่ายอยู่แล้วนะ"

"ไม่ได้หรอกค่ะ คุณต้องเลือกเอารายเดียว ฉันหรือเขา"

"โธ... เห็นว่าลูกเงอะลูกไม่รู้เรื่องอะไรด้วย จะให้ผมเลิกกับเมียแล้วลูกละ อีกอย่างหนึ่ง เมียผมก็ไม่ได้ทำอะไรผิด เรื่องพวกนี้ไม่ยากทำให้เขาต้องมาปวดหัวด้วย..."

"ฉันไม่อยากเป็นเมียน้อย"

"อย่าคิดว่าเป็นชีจะ คิดเสียว่า คุณก็เป็นเมียผมอีกคนหนึ่งก็ได้เนี่ย ผมไม่ชอบเหมือนกันไอ้คำว่าเมียน้อยเมียนามากอะไรนั้นนะ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 277)

ส่วนผู้ชายที่ขอพบความสุขกับหญิงอื่นนอกเหนือจากภรรยาของคน นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับผู้ชายเหล่านี้ว่าเป็นคนเห็นแก่ตนเอง ขอให้ตัวเขามีความสุขแต่ฝ่ายเดียว โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของฝ่ายหญิงที่เขามีความสัมพันธ์ด้วย เขาถือว่าผู้หญิงไม่มีสิทธิจะเรียกร้องอะไรจากเขา และต้องยอมรับกับสภาพความเป็นอยู่เหล่านี้ให้ได้

ในเรื่อง "คนแปลกหน้า" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับคนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศว่า การที่ผู้ชายจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศนั้นเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่ไม่น่ารังเกียจ และสังคมน่าจะยอมรับเหมือนคนทั่วไป หากคนเหล่านั้นไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้แก่สังคมหรือใคร ๆ ดังในบทสนทนาที่บอนด์พูดกับทวีในเรื่องนี้ตอนหนึ่งว่า

"ทำไมนายถึงเป็นเกย์..." เขาสนใจจริง ๆ จนอดใจไม่ไหว

"ถามพิลึกกิบหายเลย มันเหมือนถามว่าทำไมถึงชอบกินแกงเผ็ด ทำไมชอบเขียนหนังสือ ทำไมชอบใส่แว่นดำ นายลองถามตัวเองซิว่าทำไมนายถึงได้ชอบเขียนหนังสือ..."

"ผมอยากระบายความรู้สึกของผมออกไปให้สังคมรับรู้ว่าผมคิดอะไรยังไง"

"แล้วนายมีความสุขไหมละ"

"แน่นอน ทุกครั้งที่ผมได้ระบายมันออกไปให้สังคมรับรู้ผมมีความสุขมาก"

"ก็เหมือนกันแหละ นายก็หาความสุขจากมัน มันเหมือนคนในโลกนี้ทั้งโลกที่ต้องหาความสุข และมีวิธีหาความสุขได้ด้วยวิธีต่าง ๆ นานา บางทีนายเห็นคนสองคนเล่นไพ่ นายอาจจะตำว่า ไอ้เวรนี้เง่เงาฉิบหายอะไรทำนองนี้ แต่นายรู้หรือเปล่าเขามีความสุขที่สุด มีมากชนิดที่นายไม่มีวันที่จะได้รู้เลย ผมว่าเกย์หรือนักเขียน หรือว่าไอ้ นักการเมืองอะไรทั้งหลาย มันก็มีความสุขกันไปหลาย ๆ แบบ สำคัญที่ว่าผมหรือใคร ๆ ได้มีความสุขบนความทุกข์ของคนอื่นหรือเปล่า... ตรงนี้สำคัญ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2539 : 246 - 247)

ในเรื่อง "ผ่านไปเหมือนสายลม" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพพฤติกรรมของผู้หญิงที่ชื่อ "ต่าย" ซึ่งมีพฤติกรรมชอบมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิงด้วยกัน กล่าวคือ ต่ายจะมีอาชีพนางแบบถ่ายภาพนู้ด และมีความสนิทสนมใกล้ชิดกับลินดา ซึ่งเป็นเพื่อนนางแบบด้วยกัน โดยต่ายจะเป็นผู้หญิงที่แสดงพฤติกรรมทางเพศแบบผู้ชายกับลินดา โดยต่ายจะมีเพศสัมพันธ์กับลินดา ตั้งในบทบรรยายตอนหนึ่งที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ เขียนเอาไว้ว่า

หล่อนประคองลินดาขึ้นเตียงเอาเมื่อตอนเกือบเที่ยงคืน สติของลินดาเหลือน้อยเต็มทีเคลิ้ม ๆ เหมือนกันว่าหล่อนทอดกายลงนอนข้าง ๆ แล้วพลิกเข้ามากอดลินดาไว้แน่น ลินดาสะท้าน เมื่อหล่อนกดปลายจมูกลงที่ลำคอแล้วชวนใช้ไล่เรื่อยลงไป

ลินดาเกือบจะหายเมา เมื่อเิกไปถึงครุบันลือกระท่อเธอ แต่เสี้ยววินาทีต่อมา ลินดาก็รู้ว่า ไม่เหมือนคราวนั้นคราวที่ครุบันลือยึดเยียดให้เธอต้องรับกรรม ต้องหนีออกจากบ้าน ขมขานมาจนพบหล่อน

ผู้หญิงชื่อ "ต่าย" ที่กำลังทำให้เธอมีความสุขอยู่ขณะนี้

ลินดาค่อย ๆ สืบตาตื่น พร้อมกับความรู้สึกที่เหมือนมีใครเอาท่อนเหล็กเข้าไปกระทุ้งในหัวสมอง มันมันร้าวไปหมด นอนนิ่งอยู่อย่างนั้นนานแสนนาน ทบทวนสิ่งที่ผ่านมาด้วยความเคยชิน พลันก็แดงตัวเองขึ้น รู้สึกละอายใจเมื่อพบตัวเองในสภาพที่ไม่เคยเป็น

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 53)

ตายก็พยายามที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับลินดาบ่อยครั้งขึ้น และเริ่มมีความคิดเป็น
เจ้าของลินดาแบบสามีภรรยาจนลินดาเองก็รู้สึกรำคาญและละอายใจ ดังที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์
บรรยายไว้ในเหตุการณ์ตอนหนึ่งว่า

เธอเอื้อมมือน้อย ๆ เปิดฝักบัวน้ำเย็น ๆ รดชุ่มลงมาที่หัว แล้วเปียกเรื่อยตามหน้าตา
เนื้อตัว ภาพหญิงเปลือยในกระจกก็หายไปจับปล้น

เสียงประตูห้องน้ำเปิดแกร๊ก

เธอหันไปมองผ่านม่านน้ำทั้ง ๆ ที่รู้ว่า เจ้าของเสียงนั้นย่อมไม่ใช่ใครอื่นลินดาจำได้ว่า
นาที่ต่อไปจะเกิดอะไรเธอกลั้นใจ เมื่อมือของตายเข้ามาโอบกอด จับนั่นลูกนี้เหมือนเป็น
เจ้าของตัวเธอ

บางครั้งเธอก็อยากจะเสียวหลบ แต่เธอไม่อาจทำได้สิ่งที่เกิดขึ้นจึงเกิดซ้ำ ๆ ซาก ๆ
แน่นอน...แม้จะมีความสุขอยู่บ้าง แต่มันจะต้องจบลงด้วยความครุ่นคิดภายหลัง แล้วความ
ละอายใจต่อสิ่งที่เกิดขึ้นก็จะต้องตามติดมากัดกร่อนความรู้สึกเสมอ

ครั้งนั้นก็เช่นกัน

เธอนอนคิดจนหลับไป เมื่อตื่นขึ้นมาพบสภาพตัวเองก็แดงตัวลุกขึ้นมานั่งซุกตัวอยู่บนเก้าอี้
นวมหันมองตายที่ยังนอนเปลือยกายอยู่ด้วยความละอายใจ

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 147)

จากพฤติกรรมดังกล่าวทำให้ลินดาก็ตกนรสภาพที่เป็นอยู่กับตายต่อไปไม่ได้ ลินดาารู้สึกละอาย
ใจที่ตนเองต้องกลายเป็นผู้หญิงที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ดังนั้นลินดาจึงหาทางหลุดพ้นไปจาก
สภาพที่ตัวเองเป็นอยู่ โดยลินดาจะแยกทางกับตายไปหาที่อยู่ใหม่ แต่ตายไม่ยอมเนื่องจากเกิดความ
หึงหวงในตัวลินดาเป็นอย่างมาก และเมื่อตายรู้เรื่องที่ลินดาจะตีจากเธอไปตายถึงกับพุดในทันเอง
ข่มขู่ลินดา ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งของตายที่พุดกับลินดาว่า

ตายเข้ามาประจันหน้า ดวงตาคู่นั้นฉมึนทึบถึงน่ากลัวส่อนจ้องเข้าไปในดวงตาของลินดา
เหมือนจะ ค้นจะค้นหาความลับอะไรสักอย่างหนึ่งที่ซ่อนคิดว่าลินดาซ่อนไว้ลินดาสบตาหนึ่ง
ยี่มาห้อย่างปกติ ตายกระแทกเสียงเข้าไป

"ฉันเตือนเธอแล้วนะลินดา เธอจะเอาอะไรฉันไม่เคยขัด ฉันขอให้เธอซื้อสตั๊ดเท้า
นั้นแหละ ถ้าวันใดที่ฉันรู้ว่าเธอทรยศ อย่ามาหาว่าฉันใจร้ายนะ"

หล่อนไม่ได้ขู่เล่น ๆ ลินดาพอจะเข้าใจ แต่เธอไม่แสดงอะไรออกมานอกจากไม่ให้
ตายทั้ง ๆ ที่ลินดาเองกำลังเบื่อหน่ายอยากหนีจากสภาพที่เป็นอยู่เดิมที่

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 179)

นอกจากนี้ ต่ายยังตามไปพบกับมานะซึ่งเป็นผู้ชายที่รักลินดา และต้องการจะให้ลินดากลายเป็น
เป็นผู้หญิงปกติที่หลุดพ้นจากการเป็นผู้หญิงที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนกับต่าย ต่ายพยายามพูดจาอ่อนหวาน
ขอความเห็นใจให้มากนะเข้าใจตนเอง และยอมปล่อยให้ลินดาอยู่กับตนดังเดิม ดังในบทสนทนา
ตอนหนึ่งที่ต่ายพูดกับมานะว่า

"ผมไปฉกเอามาที่ไหน ลินดา ยังนอนอยู่ห้องคุณ"

"ไม่ต้องมาพูดดีดีसानวนหรอกน่า ฉันรู้ละคุณกับลินดา คอยังงักกันอยู่ ไม่มีวันเสียพรอก
ที่คุณจะเอาลินดาไปจากฉันได้นะ รัเอาไว้เสียด้วย" หล่อนประกาศก้อง

คำประกาศของหล่อนนั่นเอง ทำให้มานะเกรงใจหล่อนน้อยลง เขาเดินหนีไปนั่งเก้าอี้
ต่ายเดินตามไปนั่งประกบ

"นี่คุณมานะ เราก็รู้จักกันมานานนะ ฉันขอร้องคุณเถอะอย่างอยู่กับลินดาเลย อย่าพราก
ลินดาไปจากฉันเลย...นะ"

"คุณมาขอผมไม่ได้หรอก เรื่องยังงักกันอยู่ตัวลินดาเขาต่างหากล่ะ เขามีอิสระเสรีที่
จะไปไหนก็ได้ ผมหรือคุณไปห้ามไปชักนาเขาไม่ได้หรอกต่าย"

ต่ายผิดหวังมาก เมื่อมานะตอบอย่างนี้ หล่อนอยากจะทุบมานะเสียให้แหลกคามือ ถ้า
หล่อนทำได้

"นี่นะต่าย เรา รู้จักกันมานานเหมือนที่คุณค่า ผมขอร้องเถอะนะ ปล่อยลินดาให้เป็น
อิสระเสียที เขาจะไปไหนมาไหน ก็ควรรให้เขาเลือกทางของเขาเอง"

"ไม่ได้" หล่อนตอบเด็ดเดี่ยว

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2530 : 236)

พฤติกรรมเพศสัมพันธ์ของตายนั่นเป็นพฤติกรรมที่คนในสังคมยังไม่ยอมรับ และเห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าละอาย ตายเป็นผู้หญิงที่อารมณ์รุนแรง หึงหวงผู้หญิงที่เป็นสิทธิ์ของตนแต่คนรอบข้างจะไม่ยอมรับ แม้กระทั่งลินดาซึ่งเป็นผู้หญิงที่ตายนี้อาศัยเพศสัมพันธ์ด้วยก็ยังไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นเรื่องที่น่าละอาย และพยายามหาหนทางหลุดพ้นจากพฤติกรรมเบี่ยงเบนดังกล่าว ไปสู่พฤติกรรมของผู้หญิงปกติที่พึงจะเป็น

ในเรื่อง "เปลือกทอง" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับพฤติกรรมในเรื่องเพศสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายในทานองว่า การที่ผู้ชายจะประพฤติดนเป็นคนเจ้าชู้คบผู้หญิงพร้อมกันไว้หลายคน เพื่อจะได้เลือกคนที่ดีและเหมาะสมกับตนเองมากที่สุดไว้เป็นคู่ครองนั้นเป็นเรื่องที่ไม่ยุติธรรมอย่างยิ่งสำหรับผู้หญิงที่ไม่มีโอกาสหาเช่นนี้ได้ ดังที่วินิตาแสดงทัศนะของตนเองต่อวาทีนี้ซึ่งเป็นเพื่อนของเธอตอนหนึ่งว่า

"ใช่ แต่ควรจะให้แฟร์กับเราด้วย ว่า...เราทุกคนมีสิทธิ์เลือกทั้งนั้น แต่ก็ควรจะเป็นทีละคน คบคนหนึ่งและเมื่อเห็นว่าไม่พอใจ ไม่ต้องรสนิยม ความคิดไปกันไม่ได้ ก็เลิกเพื่อหาคนใหม่ ถ้าเป็นอย่างนี้ไม่เรียกว่าคนเจ้าชู้ แต่ถ้ามีทีเดียวพร้อมกันหลาย ๆ คน ฉันว่ามันไม่ถูกนัก ผู้หญิงเราเป็นฝ่ายเสียเปรียบ เพราะไม่รู้ว่าเมื่อไหร่เขาจะเลือกเสียที เสียเวลาและเสียโอกาสเราเปล่า ๆ ว่า...ฉันเป็นห่วงเธอจัง"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 79)

ในเรื่อง "ห้องสี่เหลี่ยม" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับพฤติกรรมในเรื่องเพศสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับชายในทานองว่า การที่ผู้ชายกับผู้หญิงจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันนั้นจะต้องจบลงด้วยการแต่งงานอย่างถูกต้องตามประเพณี และเป็นครอบครัวที่มีความสุขสมบูรณ์ทุกอย่างดังในบทสนทนาที่แสดงความคิดของโพลินตอนหนึ่งในเรื่องนี้ว่า

"ใช่ๆ ไม่มีใครหรอกที่รักกันแค่นั้นด้วยกันยังงั้น"

โพลินหน้าแดง "ชีวิตมันต้องมีเป้าหมาย ไม่ใช่แอมมาหาความสุขไปวัน ๆ เราต้องเป็นครอบครัว ลินอยากมีลูก..."

"อ้อ...คิดอะไรก็ไม่รู้เหมือนคนแก่จริง ๆ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 194)

ในเรื่อง "ผู้หญิงคนหนึ่ง" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับพฤติกรรมในเรื่องเพศสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายในทำนองว่า การที่ผู้ชายและผู้หญิงจะมีความสัมพันธ์กันนั้นจะต้องผ่านการแต่งงานอย่างถูกต้องตามประเพณีตามที่มนรวิมีทัศนะเช่นนี้ แต่ในขณะที่ภักิเสกกลับมองว่าการมีความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายนั้นขึ้นอยู่กับความพอใจของคนทั้งสองเท่านั้น การแต่งงานไม่ใช่เรื่องสำคัญแต่อย่างใด ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งที่มนรวิโต้แย้งกับภักิเสกในเรื่องดังกล่าวว่า

"ผมเสียใจจน...ผมไม่รู้หรือว่าที่ทำงานนะมันรวมหัวกันซุบซิบนินทาผม นินทาผม...ผมอายคน"

"งั้นเราแต่งงานกันซิ ทำให้ถูกต้องเสียงซุบซิบนั้นคงหายไปเอง"

"ไม่..." เสียงปฏิเสธของเขาเด็ดขาด

"แล้วจะทำไม" มนรวิย้อนถามและรู้สึกโกรธขึ้นมา เธอคล้ายถูกหลอก "เสกบอกมาซิจะทำอย่างไร"

"ก็ผมบอกแล้วไง...ต่างคนต่างไป"

"พูดเอาแต่ได้" เธอพูดถูกขึ้นเป็น โกรธจืดขึ้นมาทันที สายตาที่มองชายหนุ่ม เจ็บปวดรวดร้าว "หลอกผมมาตลอด..."

"ไม่ได้หลอก ผมไม่เคยบอกผมว่าผมจะแต่งงานด้วย ในเมื่อเราพอใจกันและกันมันไม่ผิดนี่จะมีอะไรต่อกัน..."

"แต่มันไม่ใช่ผู้หญิงสมัยใหม่ที่มืออะไรกับใครไปได้เรื่อย ๆ คนที่มันยินยอมก็หมายถึงคนที่มันจะแต่งงานด้วย"

"โบราณ...ไม่มีใครเขาคิดอย่างนี้กันแล้ว"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 172)

มนรวิยังยืนยันถึงทัศนะของตนเองเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงว่าต้องเกิดขึ้นจากความรักที่มีต่อกัน และจะต้องผ่านการแต่งงานอย่างถูกต้องตามธรรมเนียมประเพณี ดังที่บทบรรยายถึงทัศนะของมนรวิตอนหนึ่งว่า

ชายหนุ่มไม่สนใจคำพูดของเธอ เขาทวิพละกำลังหักหาญเธอยิ่งขึ้น มนรวิตกใจ แม้ว่าเธอจะรักเขาแต่เธอก็ไม่ต้องการให้มีเรื่องราวทวนองนี้เกิดขึ้น ในทัศนะของเธอ... ความรักเป็นสิ่งที่ดีงามและแสนบริสุทธิ์ ความสัมพันธ์ทางกายที่จะมีต่อกันได้ก็ต้องผ่านพิธีแต่งงาน

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2572 : 72)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังแสดงทัศนะเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้ชายในสังคมไทยที่มักจะขาดความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนที่ขาดความรับผิดชอบต่อผู้หญิงที่เขามีความสัมพันธ์ด้วย เนื่องจากอิทธิพลของการแผ่ขยายของวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามาสู่สังคมไทย ดังที่มนรวิตกาคิดถึงสาเหตุที่ทำให้เกิด ซึ่งเขายกคนรักของเขามีพฤติกรรมขาดความรับผิดชอบต่อเธอตามข้อความตอนหนึ่งว่า

เขาอิสระเสรีและไม่มีความรับผิดชอบ หรือนั่นคือ นิสัยของผู้ชายในยุคนี้ นั่นก็หมายความว่าเธอเป็นผู้หญิงโบราณอย่างที่เขาเคยว่านั่นหรือ

มนรวินิกเลยไปถึงในสังคมนี้ จะมีผู้ชายอย่างวิเศษอีกมากน้อยแค่ไหนหนอ และขณะเดียวกันผู้หญิงที่คิดอย่างเธอจะยังเหลืออยู่อีกเท่าไร ถ้าบังเอิญชายอย่างวิเศษได้มาเจอเจอกับผู้หญิงที่คิดเช่นเธอ เรื่องราวของความปวดร้าวมันก็จะเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า

สังคมยุคนี้เป็นสังคมที่เชื่อมต่อระหว่างวัฒนธรรมเก่าแก่ของคนไทยกับความคิดใหม่อย่างชาวต่างชาติ ความไม่ตรงกันทางความคิดจึงมีให้เห็นอยู่บ่อย ๆ

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2527 : 186)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับพฤติกรรมในเรื่องเพศสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงว่า การที่ผู้ชายประพฤติตนเป็นคนเจ้าชู้ มีผู้หญิงหลายคน เพื่อจะเลือกให้ได้คนที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุดมาเป็นคู่ครอง เป็นการเอาเปรียบไม่ให้ความยุติธรรมแก่ผู้หญิง นอกจากนี้ชายหญิงที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กันควรต้องแต่งงานกันอย่างถูกต้องตามประเพณี และเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์ และนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะในเรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้ชายในสังคมไทยว่า มักขาด

ความรับผิดชอบต่อการกระทำกับหญิงที่ตนมีความสัมพันธ์ด้วย เนื่องจากอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งแพร่ขยายมาสู่สังคมไทย

3.2 ทัศนะเกี่ยวกับค่านิยมทางวัตถุ

ในนวนิยายเรื่อง "ชีวิตฉันเป็นดังเช่นละคร" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับผู้หญิงที่มีค่านิยมในเรื่องการเห็นความสำคัญกับทรัพย์สินเงินทองเหนือสิ่งอื่นใดว่า ในสังคมปัจจุบันนี้ผู้หญิงส่วนมากมักจะมีความคิดเช่นนี้ เพราะจะทำให้ชีวิตของตนเองสุขสบาย ดังในบทสนทนาที่นักพูดกับปานดวงแก้วตอนหนึ่งว่า

"ได้ติดต่อกันนี้...ตอนนี้ตรีกาลเขาสบายแล้วนี่ เจ้านายใหญ่เก็บใบเลี้ยงแล้ว ไม่
ต้องมาทำงาน มีบ้าน มีรถ...เข้าตำราเมียน้อยหรืออนุฯ หรืออะไรก็ได้ที่ผู้หญิงสวย ๆ
ยุคนี้เขานิยมเป็นกันไง..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 81)

ในนวนิยายเรื่อง "ลูกโป่งสวรรค์" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับผู้หญิงที่เห็นความสำคัญของทรัพย์สินเงินทอง โดยยอมเป็นภรรยาลับ ๆ ของผู้ชายที่มีฐานะร่ำรวย ดังที่ รมณีเป็นผู้จัดการหาผู้ชายที่มีฐานะร่ำรวยให้แก่สุภาไพลิน เพื่อให้สุภาไพลินกอบกู้ทรัพย์สินเงินทองไว้ตัวให้มากที่สุด และรมณีเองก็แสดงทัศนคติอย่างชัดเจนต่อเรื่องนี้เป็นเรื่องปกติธรรมดา เพราะผู้หญิงในสังคมปัจจุบันก็นิยมทำกันเช่นนี้ ดังบทสนทนาของรมณีตอนหนึ่งที่พูดกับสุภาไพลินว่า

"รอย...ก็เขามันอะไร เราก็ได้ของได้อะไรต่าง ๆ มากมายแล้วนี่ ถ้าเราเลิก
กับเขาในตอนนี้ก็ดีเหมือนกัน คนรู้ไม่เท่าไร ตัวเราก็เปลือง โอกาสดี ๆ ของเรากียัง
มีอีก พอเลิกกันชักหักคนที่เขารู้ก็ลืม...น่าจะหาคู่ให้ใหม่...แหม เยอะแยะไปผู้หญิงที่
เขาได้คู่ดี ๆ ที่หลังนะ..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 69)

ในเรื่อง "เกร็ดดาว" เป็นนวนิยายที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพครอบครัวที่อยู่ในภาวะการตัดสินใจเลือกคู่ครองของลูกสาว กล่าวคือ ครอบครัวของอมรและรุ่งทิพย์กำลังอยู่ใน

ระหว่างการตัดสินใจในเรื่องเลือกคู่ครองของมธุรสผู้เป็นลูกสาว เนื่องจากมีผู้ชายมาขอพบลูกสาว อยู่สองคนด้วยกัน คือ วิญญาณหนุ่มที่มีความขยันขันแข็งในการทำมาหากิน เป็นคนดีแต่วิญญาณีภาระ ต้องรับผิดชอบแม่และน้อง ๆ อีกหลายคน ส่วนภานุเป็นชายหนุ่มที่มีฐานะมั่นคง ร่ำรวย ในตอนแรก พ่อแม่ของมธุรสพึงพอใจกับความเป็นคนดีของวิญญาณเป็นอย่างมาก แต่พอเห็นภานุซึ่งเป็นคนร่ำรวย รุ่งทึบผู้เป็นแม่ก็กลับเปลี่ยนความคิดว่า มธุรสควรจะได้แต่งงานกับผู้ชายที่มีฐานะร่ำรวยซึ่งสามารถ จะบันดาลสิ่งต่าง ๆ ให้เธอมีความสุขในชีวิตครอบครัวได้ เพราะในปัจจุบันการดำรงชีวิตใน ครอบครัวจะต้องมีเงินเป็นปัจจัยจำเป็นที่สำคัญ ดังในบทสนทนาตอนที่รุ่งทึบกล่าวกับอมรตอน หนึ่งว่า

"พ่อ...ชีวิตเราจะไม่ได้อันต์ก็ไม่ได้รวย เงินทองที่มันก็แค่พอกินพอใช้ไปวัน ๆ แม่ต้องประหยัด จะซื้อจะจ่ายอะไรก็ต้องคิดแล้วคิดอีก แม่เห็นคนที่เขามีบางทีเขาจะซื้อ จะหาทำอะไรเขาก็ทำได้เลย ชีวิตอย่างนั้นมันก็มีมีความสุขดีนะพ่อ ลูกเองเขาก็อยาก เป็นอย่างนั้น...ปล่อยเขาเถอะ ชีวิตของลูก เขาเลือกของเขาเอง อย่างคุณะแม่ก็ไม่ได้ตำหนิอะไรเขา แต่พ่อลองดูซิ...ภาระเขาเยอะแยะสรวบว่าเดือน ๆ เขาต้อง ส่งเงินให้แม่ให้น้อง ให้สรเก็บเงินถึงวัน ๆ จะซื้อบ้านซื้อที่ดิน เก็บเงินมันไม่ทันหรอก ที่ดินเดี๋ยวนี้ราคาขึ้นพรวด ๆ มีเงินมาหน่อยราคาที่ดินมันก็หนีไปจนซื้อไม่ไหว สร เขาเลยท้อแท้ บางทีไปไหนมาไหนกับคุณจะหาอะไรกินที่มันหรูหราหน่อยก็ไม่กล้าทำ กลัว เงินหมด..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2536 : 85)

ในเรื่อง "ลูกโป่งสวรรค์" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับเรื่อง การเลือก คู่ครองของรมณีย์ โดยรมณีย์ได้แสดงทัศนะของตนเกี่ยวกับการที่ผู้หญิงจะสามารถมีความสุขในชีวิตได้ ก็ด้วยการได้แต่งงานกับผู้ชายที่มีฐานะร่ำรวย และผู้หญิงในสังคมส่วนใหญ่มักจะยึดค่านิยมเรื่องนี้กัน อย่างเหนียวแน่น ดังในบทสนทนาตอนที่รมณีย์พูดกับสุภาวพลในตอนหนึ่งว่า

"ตอนนี้คุณบริษัทเริ่มเข้ามาทำงานแทนพ่อของเขา" คุณรมณีย์เอ่ยต่อหลังจากเล่าถึง กิจการอันใหญ่โตของบริษัทแล้ว "พ่อแม่เขามีลูกแค่สองคน คนโตเป็นผู้หญิง แต่งงานแล้ว

ก็แยกไปทำกิจการของสามี แต่สำหรับคุณปริพัตรนี้พอเขาหวังเต็มทีเลยที่จะให้สืบทอดงานต่อ...เขารวยมาก เงินทองที่มีอยู่ใช้ไปเถอะ ใช้เท่าไรก็ไม่หมด...เล่ามาถึงตรงนี้สภาพพอจะนึกออกก็ยังว่า ตัวเองกำลังโชคดีขนาดไหน เห็นมัยเหมือนอย่างนี้น้ำพุควั๊มัย...ว่าวันหนึ่งถ้ามีตำแหน่งและเชื่อฟังน้ำแล้วหนูจะโชคดี...ขนาดไหน เห็นมัยเหมือนอย่างนี้น้ำพุควั๊มัย...ว่า วันหนึ่งถ้ามีตำแหน่งและเชื่อฟังน้ำแล้วหนูจะโชคดี...นางงามของบ้านเราได้ดีเพราะได้สามีร่ำรวยกันทั้งนั้น..."

หญิงสาวยิ้ม...เธออาจจะคิดจะฝันถึงวันข้างหน้า ถ้าตัวเธอมีพร้อมสรรพทุกอย่างไม่ได้

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 26 - 27)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับผู้หญิงที่มีค่านิยมทางวัตถุว่า เป็นเรื่องปกติธรรมดาของผู้หญิงในสังคมปัจจุบันส่วนใหญ่กระทำเช่นนั้น เพราะคิดว่าทรัพย์สินเงินทองมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ชีวิตตนเองมีความสุขสมบูรณ์ โดยไม่ต้องทำงานให้เหน็ดเหนื่อย บางคนยอมเป็นเมียลับของผู้ชายที่ร่ำรวย เพื่อหวังครอบครองทรัพย์สินเงินทองให้ตัวเองให้มากที่สุด โดยไม่คำนึงถึงกฎเกณฑ์ที่ถูกต้องของสังคม และศีลธรรมที่พึงงาม เมื่อถูกทอดทิ้งในเวลาต่อมา เขาก็คิดว่าคงจะหาคู่ครองคนใหม่ที่ดีกว่าคนเดิมได้

3.3 ทัศนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการค้าเงินธุรกิจ

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพพฤติกรรมของคนในสังคมที่ค้าเงินธุรกิจในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านเนื้อหานวนิยาย และได้แสดงทัศนะของตนเกี่ยวกับพฤติกรรมในการค้าเงินธุรกิจผ่านทัศนะของตัวละคร ตลอดจนน้ำเสียงของเขามีสื่อพฤติกรรมเหล่านั้นดังต่อไปนี้

ในเรื่อง "ลูกโป่งสวรรค์" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับการค้าเงินธุรกิจที่จะต้องจ่ายเงินเบี้ยรายทางเพื่อเป็นใบเบิกทาง และอำนวยความสะดวกในการค้าเงินธุรกิจ ซึ่งเป็นเรื่องปกติที่นักธุรกิจกระทำกัน ดังที่คมกฤษแสดงทัศนะกับภรรยาของเขาถึงความจำเป็นและผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการต้องจ่ายเงินของบริษัทจำนวนหนึ่ง เพื่อเลี้ยงรับรองแขกพิเศษของบริษัท ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งว่า

"ก็ค่ารับรองพวกแขกพิเศษที่จะเอื้ออำนวยความสะดวกทั้งหลายในการทำงานให้
เราไง"

"ทำไมมันมากมายอย่างนี้คะ" เงยหน้าขึ้นถามพลางขมวดคิ้ว

"ก็..." สามีอีกอึก นึกถึงเหตุผลที่แท้จริงที่ตัวเองใช้เงิน ซึ่งเป็นเรื่องของตัวเอง
ทั้งนั้น ไม่ได้เกี่ยวข้องกับคนอื่นเลย "แขกแต่ละคนเป็นคนพิเศษ คนใหญ่คนโตทั้งนั้น" เขา
ตอบ "การพาไปเลี้ยงดูปูเสื่อมันก็ต้องดีและพิเศษทั้งนั้น...เอาเถอะน่า" เขาพยายาม
ตัดบท "อย่าสนใจเลย เอาไว้รอผลตอบแทนที่มันกลับมาดีกว่า อย่างน้อยพับของเราก็มี
โครมายู่มาวุ่นวาย นี่ก็เป็นผลข้อหนึ่งแล้วไม่ใช่หรือ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2539 : 89)

ส่วนพร้อมพรได้แสดงทัศนะของตนเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจระหว่างสามีภรรยาในทางอง
ว่าเรื่องธุรกิจที่เกี่ยวกับการเงินนั้น แม้แต่สามีภรรยากันก็ไม่ควรจะไปวางใจกันมากนัก ดังที่พร้อมพร
กล่าวเตือนพี่ดา ลูกสาวของตนให้ควบคุมดูแลธุรกิจการเงินอย่างเข้มงวด ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งว่า

"แม่ไม่มีอะไรหรอก แม่เพียงแต่เตือนไว้ว่า ในโลกนี้อะไรมันก็ไม่แน่นอนทั้งนั้น
เรื่องการเรื่องงานเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ ลูกต้องดูแลควบคุม แล้วที่พับนี้บริษัท เขาไป
ดูแลบ้างมัย..."

"เคยไปอยู่สองหน้มึงคะ...เขาปล่อยให้จัดการทั้งหมดนี้คะ"

"แล้วพี่ปล่อยคมกฤชทั้งหมดเลยใช่มัย"

"แต่พี่ก็จะดูแลเรื่องการเงินอยู่นะคะ"

"งั้นก็ดีแล้ว" คุณพร้อมพรพยักหน้าแต่กระนั้นเธอก็ไม่ได้วางใจเสียทั้งหมด เธอได้เล่า
เรื่องข่าวลือที่ได้มาระหว่างคมกฤชกับปรากฏคำให้สามีฟังในวันหนึ่ง

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 103)

มันคงแสดงทัศนะของตนเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้หญิงในกิจการธุรกิจงานทางองว่า การ
บริหารบุคคลนั้นจะต้องให้ความสำคัญ ตลอดจนดูแลเอาใจใส่ต่อทุกข์สุขของผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน
หากเมื่อใดที่บริหารงานโดยการยึดเอาแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นหลักแล้ว กิจการนั้น ๆ ก็จะทำให้เกิด
ความเสียหายอย่างแน่นอน ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งที่มันคงกล่าวในเชิงตำหนิบริษัทผู้เป็นลูกชายว่า

"พ่อจะบอกให้ลูก การบริหารงานบริหารคน เราจะต้องใช้พระคุณ ต้องเอาใจเขามาใส่ใจเรา ถ้าเมื่อไหร่เราทำอะไรตามใจตัวเอง ตี้อร้น ไม่ยอมฟังเหตุผลฟังผล เอาแต่ตัวเองเป็นหลัก เมื่อนั้นงานเราจะล่มทันที

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 262)

มันคงได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการดำเนินงานธุรกิจของผู้เป็นเจ้าของกิจการว่าจะต้องมีคุณธรรม และให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงานทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับคนที่ทำงานกับบริษัทมาเป็นเวลานาน เพื่อให้กิจการของบริษัทดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งที่มันคงกล่าวสั่งสอนบริพัตรว่า

"เราจะเป็นนายคนต้องมีเมตตา คำคำนี้นั้นกว้างและลึกนะบริพัตร ขณะที่ลูกน้องเขามาทำงานกับเรา หมายถึงไปว่าเขาก็มีคนของเขาที่ต้องรับผิดชอบรออยู่ทางบ้าน...เราต้องให้เขาให้พอ ถึงจะทำให้เขาทำงานกับเราได้เต็มที่"

"แต่คนบางคนมันไม่รู้จักพอ"

"นั่นเราก็ต้องคอยดูแลลูก บริพัตรต้องผูกใจคนให้อยู่กับเรา ยิ่งใจลูกก็จะลืมหืมนี้ไม่ได้ บอกตรง ๆ พ่อไม่สบายใจที่เห็นคนเก่า ๆ ลาออกไปเยอะ ๆ มันมีผลเสียหลายด้าน...อย่างนี้คู่แข่งมันก็ได้ง่าย"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2537 : 263)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะของตนผ่านมาทางน้ำเสียงของตัวละครในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันว่าควรจะบริหารงานโดยคนรุ่นหนุ่มสาว เพราะคนเหล่านี้จะมีความคิดที่ทันสมัยและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในการทำงานได้เป็นอย่างดี ดังที่มันคงแสดงทัศนะเกี่ยวกับการยกกิจการทั้งหมดให้ลูก ๆ ของตน บริหารงานต่อไป และมันคงเองก็ถึงเวลาที่ควรจะทำพ่อนได้แล้ว ดังในบทสนทนาตอนหนึ่งที่มันคงพูดกับพร้อมพรผู้เป็นภรรยาของตนว่า

"เฮ้อ...ผมคงต้องทำใจนะ เราแก่แล้ว ในเมื่อให้ลูกเขาบริหารจัดการ เราก็ต้องปล่อยยให้เขาทำเอง จะเข้าไปยุ่งวุ่นวายมากก็คงไม่ดีนะ ถึงวันนี้มันมาช่วยของเรา

แต่เป็นยุคของลูกแล้ว คุณว่างั้นมั๊ย"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ 2537 : 264)

ในเรื่อง "คนแปลกหน้า" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ ในทางองว่า การทำงานจะต้องได้รับคำตอบแทนในทันที หลังจากงานนั้นเสร็จสิ้นลงแล้ว และในการดำเนินธุรกิจจะต้องไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นนายจ้างหรือลูกจ้างก็ตาม ดังที่บรรณาธิการของทีวีแสดงทัศนะของเขา เกี่ยวกับการทำงานกับทีวีตอนหนึ่งว่า

"กรุณากรุณาอะไรกัน นี่มันเป็นเรื่องธรรมดา ๆ คุณเขียนเสร็จแล้ว งานคุณควรได้คำตอบแทน ผมซื้อไว้แล้วจะลงเมื่อไหร่มันเรื่องของผม ผมไม่เห็นด้วยนะที่จะต้องรอจนเอาเรื่องลงตีพิมพ์นะ มันเหมือนซื้อภาพเขียนของคุณไว้แล้วต้องรอจนเอาภาพนั้นติดผนังก่อนจึงจะจ่ายเงินค่าภาพ มันไม่เป็นธรรม..."

ได้ยินแล้วทีวีก็เกิดศรัทธา และเกรงใจที่จะนำเรื่องสั้นอีกเรื่องหนึ่งให้เขา หากว่าส่งตอนนี้อาจจะได้ค่าเรื่องอีก ทีวีไม่อยากแสดงอาการให้เห็นว่าเขามุ่งหวังค่าเรื่องจนเกินไป

"วันหลังมีเรื่องก็เอามาส่งอีกเถอะ..."

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2539 : 156 - 157)

ในการดำเนินงานธุรกิจก็จะหลีกเลี่ยงไม่พ้นระบบอุปถัมภ์ นั่นคือ การเล่นพรรคเล่นพวก เพื่อสนับสนุนคนของฝ่ายตนให้ได้รับโอกาส และความก้าวหน้า ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาทั่วไปที่จะต้องเกิดขึ้นในวงการธุรกิจและทุกคนที่เกี่ยวข้องอยู่ในวงการนี้ก็ต้องทำใจยอมรับสภาพนี้ให้ได้ ดังในบทสนทนาของปอนด์ตอนหนึ่งที่แสดงถึงทัศนะดังกล่าวกับทีวีว่า

"ไม่ได้ ผมต้องเล่นพรรคก่อน นายเองก็ต้องการเป็นนักเขียน ตั้งอกตั้งใจทำงานหนักมาเหมือนกัน ผมต้องให้โอกาสนายก่อน ผ่านเรื่องนี้ไปเถอะวะ อย่าคิดอะไรมากเลย ไอ้เรื่องเล่นพรรคเล่นพวกมันตัดไม่ได้หรอกนายไม่ว่าวงการไหนทั้งนั้น ขอแต่ว่าพวกเขาเราจะต้องมีฝีมืออยู่ด้วยเท่านั้นเอง... ถ้าเล่นพวกโดยไม่มีฝีมือ ผมก็ไม่ทำ..."

คำพูดตรงไปตรงมาของปอนด์ ทำให้ทีวีได้คิดถึงความเป็นจริงบางอย่าง บนถนนสาย

วรรณกรรมที่หลายคนอยากก้าวขึ้นมานั้น จะอาศัยฝีมือแต่เพียงอย่างเดียวอาจจะต้องเสียเวลาไปไม่น้อย คิดแล้วทวิก็ท้อแท้แทนนักเขียนอีกมากมายที่กำลังเริ่ม และรอเรื่องดีพิมพ์อยู่เต็มพำนัก

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2539 : 254 - 255)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับการดำเนินงานธุรกิจของคนสรุปได้ว่า การดำเนินงานธุรกิจให้ราบรื่นต้องยอมจ่ายเงิน เพื่อเป็นใบเบิกทางในการอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจ ในวงการธุรกิจจะไม่มีคำว่าสามัคคี เพราะการทำธุรกิจที่เกี่ยวกับเงินนั้น สามัคคีภรรยาไม่ควรไว้วางใจกันมากนัก

การบริหารงานธุรกิจในการบริหารบุคคลต้องให้ความสำคัญในการดูแลเอาใจใส่ทุกข์สุขของผู้ใต้บังคับบัญชา โดยไม่ยึดประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก เจ้าของกิจการต้องเป็นผู้มีคุณธรรม และให้ความสำคัญต่อเพื่อนร่วมงาน โดยเฉพาะคนที่ทำงานกับบริษัทมาเป็นเวลานาน การทำงานหลังจากเสร็จงานแล้วต้องได้ค่าตอบแทนทันที เป็นการไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน การดำเนินงานธุรกิจโดยทั่วไปจะมีการเล่นพรรคเล่นพวก เพื่อสนับสนุนคนของฝ่ายตนให้ได้รับโอกาสและความก้าวหน้า คนที่เกี่ยวข้องกับวงการนี้ต้องทำใจให้ยอมรับสภาพนี้ให้ได้

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการบริหารงานธุรกิจว่างานธุรกิจในปัจจุบันควรให้คนรุ่นหนุ่มรุ่นสาวเป็นผู้บริหารงาน เพราะคนเหล่านี้จะมีความคิดที่ทันสมัยและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในการทำงานได้เป็นอย่างดี

4. ทัศนะที่เกี่ยวกับปัญหาสังคม

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนปัญหาสังคมในด้านต่าง ๆ ผ่านเนื้อหานวนิยายของเขา และนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ต่อแสดงทัศนะของตนต่อปัญหาด้านต่าง ๆ เอาไว้ โดยผ่านออกมาทางด้านทัศนะของตัวละครในเรื่อง ตลอดจนน้ำเสียงของเขาที่มีต่อปัญหาต่าง ๆ เอาไว้ดังต่อไปนี้

4.1 ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาทางการศึกษา

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพปัญหาทางการศึกษาอันเกิดจากค่านิยมที่ไม่เหมาะสมของผู้ปกครองทั่วไปที่ต้องการให้บุตรหลานของตนเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง อีกทั้งยังสะท้อนถึงปัญหาการกระจายโอกาสทางการศึกษา นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับการศึกษาผ่านตัวละครที่ชื่อ ศรัทธา ในนวนิยายเรื่อง "ไม้ไผ่กลัดดิน" ในทำนองว่า การจัดการศึกษาของเด็กในวัยเริ่มเรียนควรจะเน้นในเรื่องพัฒนาการด้านอารมณ์มากกว่าการที่จะมุ่งเน้นในเรื่องสติปัญญา ดังที่โรงเรียนที่มีชื่อเสียงนิยมทำกัน และผู้ปกครองส่วนใหญ่ก็กลับเห็นว่าการศึกษาที่โรงเรียนเหล่านั้นมุ่งเน้นความรู้ทางวิชาการมาก ๆ เป็นสิ่งที่เหมาะสม ดังที่ศรัทธาแสดงทัศนะต่อเรื่องนี้ตอนหนึ่งว่า

ในทรรศนะของเขา เรื่องเรียนไม่จำเป็นมากนักสำหรับเด็กวัยขนาดนี้ ลูกควรจะได้รับการพัฒนาทางด้านอารมณ์สังคมจากโรงเรียนก็พอ ส่วนทางด้านปัญญา น่าจะเป็นแค่ส่วนประกอบ ไม่น่าจะเข้มงวดกดขี่เหมือนโรงเรียนของลูกที่เรียนอยู่เวลานี้

เด็กสี่ขวบต้องท่องศัพท์ภาษาอังกฤษ นับเลขทั้งไทยทั้งอังกฤษ แถมยังต้องเขียน ก ไข่ ข ไข่ เรียนผสมอักษรท่องจำสระทุกวัน

ศรัทธาคิดว่า โรงเรียนน่าจะหันมาสนใจทางการส่งเสริมความถนัดหรือเกมที่เสริมปัญญา และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จะดีกว่า

เด็กอายุเพียงแค่นี้ ดูเหมือนว่าที่โรงเรียนจะเน้นการเรียนหนัก เพื่อให้ผู้ปกครองเห็นว่าโรงเรียนดี จะต้องทำให้เด็กเก่งสอบได้คะแนนดี ๆ มากไป

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2534 : 148)

นอกจากนี้ศรัทธายังแสดงทัศนะไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการที่คนในสังคมส่วนใหญ่มิ่ค่านิยมต่อการเรียนหนังสือในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง และยินยอมจ่ายเงินกินเปล่าให้แก่เจ้าของโรงเรียนเหล่านั้น เพื่อให้ได้สิทธิในการเข้าเรียน ศรัทธามีความคิดว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนไม่ว่าจะอยู่ในกรุงเทพฯ หรือต่างจังหวัดก็ต้องสามารถสอนให้เด็กเป็นคนดี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดีเหมือนกับโรงเรียนที่มีชื่อเสียงทั้งหลาย ดังในบทสนทนาตอนที่ศรัทธากล่าวคัดค้านบุษบงภรรยาของเขาตอนหนึ่งว่า

"แต่ผมไม่ชอบ" เสียงศรัทธาแข็งจั้นมาอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน "กะอีแค่เข้าโรงเรียนฝรั่ง ผมไม่เห็นว่ามันจะวิเศษขึ้นมาตรงไหน คุณมุขคิดดูให้ดี ถ้าเรายอมเขาก็เท่ากับเราทำให้เขามีทางทำมาหากิน แต่ถ้าเราจะร่วมกันสไตรค์ อีกหน่อยเขาก็อยู่ไม่ได้เอง คุณดูลูกชาวบ้านเรียนมาจากต่างจังหวัดเยอะแยะไป ที่เรียนกันจนได้ดิบได้ดี ผมว่าเรื่องนี้ไม่จำเป็นอะไรมากมายถึงขนาดจะต้องทำให้ได้"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2534 : 113)

ในเรื่องการศึกษานั้น นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะต่อปัญหาทางการศึกษาไว้ว่า ผู้ปกครองมีค่านิยมที่ไม่เหมาะสมในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง โดยยอมเสียเงินกินเปล่าให้แก่โรงเรียน เพื่อสิทธิในการเข้าเรียนของบุตร โรงเรียนทุกโรงเรียนไม่ว่าจะอยู่ในกรุงเทพหรือต่างจังหวัดก็สามารถสอนให้เด็กเป็นคนดี และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ดีเหมือนกับโรงเรียนที่มีชื่อเสียงทั้งหลาย นอกจากนั้น นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของเด็กวัยเริ่มเรียนว่า ควรจะดำเนินการเรียนการสอนในเรื่องการจัดกิจกรรม เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านความพร้อมมากกว่ามุ่งเน้นความรู้ทางวิชาการมาก ๆ จึงจะเหมาะสม

4.2 ทัศนะเกี่ยวกับการละเมิดทางเพศ

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะต่อปัญหาการละเมิดทางเพศเอาไว้อย่างชัดเจนในนวนิยายเรื่อง "ผ่านไปเหมือนสายลม" ว่าการข่มขืนเป็นปัญหาร้ายแรงต่อสังคมเป็นการกระทำที่บ่อนทำลายความสงบสุขของผู้คน คนที่ชอบข่มขืนผู้หญิงสมควรจะได้รับโทษทัณฑ์อย่างรุนแรง เพราะการข่มขืนเป็นการกระทำที่จะก่อให้เกิดภัยกันมิได้ ดังที่บรรดาครูผู้ชายในโรงเรียนที่บันลือทำงานอยู่พิจารณาการกระทำของผู้อำนวยการที่ลงโทษบันลือในกรณีที่ข่มขืนลูกศิษย์ของตนเพียงให้ย้ายไปสอนที่โรงเรียนอื่นเท่านั้น บรรดาครูผู้ชายแสดงทัศนะต่อกรณีปัญหานี้ว่าผู้อำนวยการควรจะให้บันลือได้รับโทษถึงขั้นไล่ออก เพราะการกระทำของบันลือจะทำให้ครูผู้ชายทุกคนถูกสังคมมองในด้านลบไปด้วยดังในบทสนทนาของครูผู้ชายในโรงเรียนคนหนึ่งแสดงทัศนะในเรื่องนี้เอาไว้ว่า

"ผู้อำนวยการก็ทำไม่ถูก ย้ายมันไปสอนที่อื่นทำไม ทำตัวยังงี้มันน่าจะไล่ออกไป จีนอยู่ มันก็ทำให้องการครูเสียเรื่อย ๆ ใจพวกเราครูผู้ชายหนุ่ม ๆ นี่แหละลำบาก คนเขาจะ

มองเรายังไงก็ไม่รู้บางทีเขาอาจจะคิดว่า เรามันก็นิสัยเหมือน"ฮั่นโล่ก็ได้"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 125)

และนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้แสดงทัศนะต่อผู้หญิงที่ถูกข่มขืนว่าเป็นเรื่องที่เจ็บปวด และต้องทนทุกข์ทรมานไปตลอดชีวิต ดังที่มานะนึกถึงเหตุการณ์ที่น้องสาวของเขาถูกข่มขืน แล้วถูกฆ่าตายกับเหตุการณ์ที่ลินดานางแบบของเขาถูกครุบันโล่ข่มขืน แต่ยังมีชีวิตอยู่ ณ ทานองที่ว่าลินดาต้องทนทุกข์ทรมานไม่ต่างไปจากน้องของเขาแต่อย่างใด และยังไปกว่านั้น ลินดาตกอยู่ในสภาพตายทั้งเป็น ดังในความคิดตอนหนึ่งของมานะว่า

ภายในห้องถัดไป มานะนอนลืมตาโพล่ง เขากำลังคิดถึงน้องสาว ที่ถูกฆ่าทิ้งหลายปี ผ่านไปแล้วก็จริงอยู่แต่ภาพเหล่านั้นยังแจ่มชัด ความเจ็บปวดยังรุนแรงทุกครั้งเมื่อนึกถึง แต่การถูกข่มขืนแล้วตายไปเสียเลยยังดีกว่า จะยังมีชีวิตอยู่แล้วมีสภาพเหมือนตายทั้งเป็น มานะคิดถึงลินดาสภาพของเธอไม่ได้ต่างจากสภาพนั้นเท่าใดนัก

หากเธอไม่ถูกคนเป็นครูอย่างบันโล่ข่มขืน มีหรือจะต้องมาจมอยู่กับตายผู้หญิงที่มานะรู้ อยู่เต็มอกว่าเป็น "เลสเบี้ยน"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2529 : 168)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะต่อการละเมิดทางเพศว่า ผู้หญิงที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจะมีความรู้เจ็บปวด และมีความทุกข์ทรมานด้านจิตใจไปจนตลอดชีวิต เปรียบเสมือนตายทั้งเป็น ส่วนบุคคลในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง ก็จะมีสภาพจิตใจและความรู้สึกทุกข์ทรมานไม่น้อยกว่าผู้ถูกข่มขืนเท่าใดนัก

นอกจากนี้ การล่วงละเมิดทางเพศ ยังก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม เพราะเป็นการบ่อนทำลายความสุขสร้างความสับสนวุ่นวาย และความหวาดกลัวให้แก่คนในสังคม ถือเป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรง ซึ่งผู้ละเมิดไม่ควรได้รับการอภัยจากคนในสังคม และควรได้รับโทษอย่างรุนแรงในทางกฎหมาย เพื่อให้สังคมปลอดภัยและคนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

4.3 ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาความยากจน

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะต่อปัญหาความยากจนเอาไว้ผ่านตัวละครในนวนิยายเรื่อง "ฆาตกร" โดยชีวิตซึ่งมีอาชีพรักษาความปลอดภัยจะมีทัศนะในการดำเนินชีวิตของเขา ในทางหนึ่งที่ว่าความยากจนไม่ใช่เป็นสิ่งสำคัญในชีวิตของคนเรา แต่ชีวิตของคนเราจะต้องขึ้นอยู่กับความดีงามการประกอบอาชีพสุจริตจึงจะมีความสุขทางใจ ดังที่ชีวิตโต้แย้งกับคนที่ถูกจำคุกพร้อมกับเขาตอนหนึ่งว่า

"พื่อย่ำมาพูดเลย ทำงานสุจริตมีความสุข คนจนนะมันไม่มีความสุขไปไหนหรอก มันต้องมีเงิน เงินเท่านั้นที่จะทำให้คนมีความสุขได้"

"ก็ไม่ว่า...คนมีเงินใช้จะมีความสุขเสมอไปหรอก ก็พวกมีเงินนี้แหละนอนไม่หลับ เพราะกลัวขโมยขึ้นบ้าน"

"สรุปแล้ว ไม่มีความสุขเลยงั้นสิ"

"ก็คงใช่..." ชีวิตตอบ "แต่ถ้าเราทำความดี เราทำงานสุจริตเราก็สุขใจ ถึงแม้จะโดนแก๊งจมนตีตูด จะมีทุกข์บ้าง แต่มันก็คงไม่ตลอดไป ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 183)

ชีวิตยังได้ตอบย้ำถึงทัศนะของเขาที่มีต่อการดำเนินชีวิตว่าคนเราทุกคนนั้นย่อมมีทางเลือกในการทำความดี แต่คนที่ยากจนแล้วหันไปประกอบอาชีพทุจริตเป็นความสำนึกใจของคนคนนั้นที่จะเลือกทำเองไม่ใช่เกิดจากการนำความยากจนมาเป็นข้ออ้าง ดังในความคิดคำนึงของชีวิตตอนหนึ่งว่า

เด็กหนุ่มอย่างเทียบไม่น่าจะเดินทางผิดเลย ร่างกายแข็งแรงหน้าตาดีพูดจ่าน่าฟัง ทำไมเทียบไม่ทำงานสุจริตทำผิด

ชีวิตคิดครุ่นอยู่คนเดียว แต่ไม่อาจจะหาคำตอบว่าทำไม

แต่ถึงอย่างไรชีวิตก็ไม่เชื่ออย่างที่เด็กหนุ่มหัวขโมยที่ถูกขังร่วมห้องอยู่พูดว่า...

ไม่มีทางเลือก

มี...คนเรามีทางเลือกมากมายเพียงแต่ว่าใครเลือกทางไหนแค่นั้น

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 186)

พร้อมกันนี้เทียบก็ได้แสดงทัศนะ เกี่ยวกับการหันมายึดการขมยของ เป็นอาชีพก็ได้แสดง ทัศนะ เกี่ยวกับอาชีพของตนว่าเป็นเพราะความยากจนที่ทำให้เทียบขาดการศึกษา จึงไม่สามารถ จะประกอบอาชีพสุจริตเหมือนคนอื่นได้ ดังคำพูดตอนหนึ่งของเทียบที่พูดกับเพื่อนของเขาว่า

"กูไม่เถียง เราเสี่ยงมาตลอดจริง ๆ อย่างมึงว่า แต่ถ้าเสี่ยงมากก็ไม่ควร คนรัง เหน้นหรือกะที่รู้ว่าทำอะไรแล้วจะตายแล้วยังทำ" เทียบว่า

"มึงพูดมากไปแล้วไอ้เทียบ เรื่องจริงเรื่องฉลาดมึงอย่ามาพูดดีเลย ได้คนอย่างพวก เรานะ ถ้าฉลาดก็คงได้ร่ำเรียนมหาวิทยาลัยไปแล้วละวะ ไม่มาลักเขากินขมยเขากิน อย่างงี้หรือ"

"กูไม่เคยคิดว่ากูรุ่งหรือกที่ไม่ได้เรียน แต่กูไม่ได้เรียนเพราะกูเลือกเกิดมาจนต่าง หาก"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2525 : 152 - 153)

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะต่อปัญหาความยากจนว่า ความยากจนไม่ใช่สิ่งที่สำคัญ ในชีวิต แต่ชีวิตของคนนั้นขึ้นอยู่กับความดีงาม การประกอบอาชีพสุจริตจะก่อให้เกิดความสุขทางด้าน จิตใจ การดำเนินชีวิตของคนทุกคนย่อมมีทางเลือกในการทำความดีหรือความชั่ว คนที่ยากจนแล้วหัน ไปเลือกอาชีพสุจริตโดยสมัครใจ แล้วนำเอาความยากจนมาเป็นข้ออ้าง ถือว่าเป็นผู้ไม่คิดจะแสวง หาความดี

ในเรื่อง "ถนนนอกเมือง" นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของ คนยากจนที่ต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เนื่องจากที่ดินที่เช่าปลูกบ้านถูกผู้เป็นเจ้าของที่ดิน เรียกคืน เพื่อนำไปขายเพราะความเจริญเข้ามาสู่ที่ดินบริเวณนั้นจึงขายได้ราคาดี คนจนเหล่านั้น กลับไม่พึงพอใจกับสภาพความเจริญดังกล่าว เพราะความเจริญทำให้คนร่ำรวยเท่านั้นที่จะได้รับ รอกาสดี แต่ในขณะที่คนยากจนเช่นพวกเขา กลับมีสภาพที่ตกต่ำลงไปกว่าเดิม ดังในบทสนทนาตอน หนึ่งที่พ่อของบุญเหลือบ่นกับบุญเหลือว่า

"อ้าว ก็อย่างเมื่อกี้นั้นไง เอ็งได้ยืมเช่าไหมล่ะ ถนนแถวนี้มันดีขึ้น ความเจริญมันก็มีมา คนก็อยากมาอยู่พอมีคนออกมาอยู่ ไอ้ที่ดินแถวนี้ราคาดี ขายได้ พวกคนที่เช่าที่เขายู่อย่าง

เราก็เดือดร้อนนะซี เพราะเขาจะขายที่ เราก็ต้องหนีไปอยู่ที่อื่นไงล่ะ เพราะยังงั้นถ้า
ความเจริญมันมาเมื่อไหร่ คนจน ๆ อย่างเราก็ต้องหนีไปเรื่อย ๆ"

(นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. 2523 : 251 - 252)

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของคนยากจน
เกี่ยวกับที่อยู่อาศัยว่า เดิมคนจนจะเช่าที่ดินอยู่ในที่นอกเมืองห่างไกลจากความเจริญ แต่เมื่อความ
เจริญเข้ามาถึง มีถนน มีไฟฟ้า การคมนาคมสะดวก เกิดหมู่บ้านจัดสรรมากมาย เจ้าของที่ดินก็จะ
ไล่ให้พวกเขาออกจากที่ดินเพื่อเตรียมขายที่ดิน ซึ่งมีราคาแพงขึ้น คนยากจนเหล่านั้นก็ต้องไปหาที่
อยู่ใหม่ซึ่งห่างไกลต่อความเจริญต่อไป

บทที่ 4

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคม และวิเคราะห์ทัศนะของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ที่ปรากฏใน นวนิยาย ซึ่งได้ดำเนินตามจุดมุ่งหมาย และวิธีการที่กำหนดไว้ตามลำดับ สรุปผลการวิเคราะห์ได้ ดังนี้

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนวนิยายของตนในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านครอบครัว

นวนิยายของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนภาพครอบครัวในสังคมไว้หลายแง่มุม ดังนี้

1.1 สภาพครอบครัวที่ขาดพ่อ เป็นครอบครัวที่พ่อเสียชีวิตลง ผู้เป็นแม่และลูกสาว เป็นผู้รับภาระของครอบครัวไว้ทั้งหมด โดยเน้นการดิ้นรนต่อสู้เพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว และจะต้องเผชิญปัญหาต่าง ๆ หลายด้านแต่ในที่สุดก็สามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ด้วยดี

1.2 สภาพครอบครัวที่อยู่ในความดูแลของพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ เป็นครอบครัวที่พ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ได้เข้ามาดูแล พร้อมกันช่วยเหลือให้คำแนะนำและตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนแก้ไขปัญหให้กับลูกหลานจนทำให้ลูกที่เป็นผู้นำในครอบครัวขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน กลายเป็นครอบครัวที่มีปัญหา พ่อแม่และญาติผู้ใหญ่จะแสดงความรักความห่วงใยมากเกินไปจนขอบเขตและบางครั้งก้าวล่วงไปถึงภายในเรื่องครอบครัวของผู้เป็นบุตรหลานของตนด้วย

1.3 สภาพครอบครัวที่มีปัญหาความขัดแย้ง นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ จะกล่าวถึงสาเหตุของความขัดแย้งภายในครอบครัวหลายประเด็นด้วยกัน ดังนี้

1.3.1 ปัญหาเกี่ยวกับเวลาในครอบครัว เป็นปัญหาที่เกิดจากพ่อแม่ต้อง ดิ้นรนชวนขวายเป็นประกอบการทำงานหาเลี้ยงชีพจนลืม และละเลยหน้าที่ที่จะต้องดูแลให้ความอบอุ่นแก่ลูกของตนก่อให้เกิดปัญหาต่อเต็กในที่สุด

1.3.2 ปัญหาความไม่เข้าใจกันของพ่อแม่ เป็นปัญหาที่เกิดจากพ่อแม่ต่างมี ทัศนคติและไม่ยอมปรับตัวเข้าหากัน ดังนั้นทั้งสองฝ่ายจึงเอาชนะด้วยการหาบุคคลอื่นเข้ามาในชีวิต ซึ่งก่อผลกระทบโดยตรงคือทำให้ลูกขาดความอบอุ่นในครอบครัว

1.3.3 ปัญหาจากการมีบุตรบุญธรรม เป็นปัญหาจากการที่ครอบครัวต้องรับอุปการะบุคคลอื่นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวทำให้ผู้เป็นบุตรบุญธรรมเกิดปัญหาคือ คนในครอบครัวนั้นไม่ยอมรับตนเองและแสดงพฤติกรรมรังเกียจ และในขณะที่พ่อแม่ที่แท้จริงก็ไม่สนใจที่จะให้ความช่วยเหลือแต่อย่างใด

1.3.4 ปัญหาเรื่องลูกขาดความรับผิดชอบ เป็นปัญหาที่เกิดจากการขาดความพร้อมและขาดความสามารถในการรับผิดชอบต่อครอบครัวของตนเองได้ โดยการประพฤติตนเหลวไหลและทิ้งภาระการเลี้ยงดูครอบครัวให้เป็นหน้าที่ของภรรยาและมารดา

1.3.5 ปัญหาจากพฤติกรรมที่ไม่ดีของผู้เป็นพ่อ เป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความแตกแยกในครอบครัว ด้วยการที่ผู้เป็นพ่อไปมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นทำให้ทุกคนในครอบครัวขาดความสุข

1.3.6 ปัญหาด้านทัศนคติ เป็นปัญหาที่เกิดจากผู้เป็นพ่อแม่ของสองครอบครัวไม่ต้องการให้ลูกที่มีร่างกายพิการกับลูกที่มีร่างกายปกติมาเล่นด้วยกัน เนื่องจากมีทัศนคติไม่ดีต่อความพิการ แต่ก็ไม่สามารถจะห้ามลูกของตนได้เนื่องจากเด็กมีความผูกพันทางจิตใจต่อกัน

1.4 สภาพครอบครัวที่มีความรักความเข้าใจเป็นพื้นฐาน เป็นครอบครัวที่มีความอบอุ่น เนื่องจากสมาชิกทุกคนในครอบครัวต่างก็ทำหน้าที่ของตนอย่างสมบูรณ์ ทุกคนจะมีความรักความเข้าใจกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันอย่างแท้จริง

1.5 สภาพครอบครัวที่แม่มีสามีใหม่ เป็นครอบครัวที่ผู้เป็นแม่ทอดทิ้งไม่เอาใจใส่ลูกของตน เนื่องจากหลงสามีใหม่ จึงก่อให้เกิดปัญหาทำให้ลูกขาดความรักความอบอุ่นที่พึงได้จากผู้เป็นแม่

1.6 สภาพครอบครัวชนบท เป็นครอบครัวที่สมาชิกทุกคนมีความสัมพันธ์ร่วมกันแบบปฐมนิคม มีการทำงานร่วมกัน รักษาผลประโยชน์ มีความเป็นอยู่อย่างใกล้ชิด ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกทุกคนมีความผูกพันกันอย่างแท้จริงดำเนินชีวิตแบบเรียบง่ายเพราะฐานะค่อนข้างยากจนต้องทำงานรับจ้างหาเลี้ยงครอบครัวให้อยู่รอดไปวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น

1.7 สภาพครอบครัวที่ให้ความสำคัญเรื่องการเลี้ยงดู เป็นครอบครัวที่ให้ความสำคัญกับการอบรมเลี้ยงดูโดยพ่อแม่จะคอยควบคุมดูแลชีวิตของลูกทั้งทางบ้าน และโรงเรียนเพื่อให้ลูกเป็นคนดีต่อไป

2. ด้านอาชีพ

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของบุคคลที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ ไว้ในนวนิยายแต่ละเรื่อง ดังนี้

2.1 อาชีพครู สะท้อนภาพของครูที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตจึงต้องหารายได้พิเศษนอกเหนือเวลาสอนหนังสือ แต่ก็ยังมีสำนึกและความรับผิดชอบที่ดีต่อหน้าที่ของตน และยังสะท้อนภาพครูที่ประพฤติตนขัดต่อจรรยาวิชาชีพครู โดยการล่วงละเมิดทางเพศลูกศิษย์ของตน

2.2 อาชีพตำรวจ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนภาพของชีวิตตำรวจที่มีความประพฤติไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่ของตน คอยฉ้อฉลเบียดเบียนราษฎรที่ด้อยกว่า ใช้อำนาจหน้าที่ของตนแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตน

2.3 อาชีพสื่อมวลชน ผู้เขียนได้สะท้อนภาพการทำงานของสื่อมวลชนที่มีความเป็นกลางคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้อ่านเป็นหลัก และในขณะที่บางคนก็ใช้อำนาจของตนแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนเอง

2.4 อาชีพช่างภาพ สะท้อนภาพการทำงานของช่างภาพถ่ายรูปนิ้วของผู้หญิงซึ่งมีฝีมือประณีต ถ่ายภาพได้อย่างมีคุณภาพจนเป็นที่ยอมรับของทุกคนในวงการช่างภาพ และสิ่งพิมพ์ที่สร้างประโยชน์ให้แก่ผู้อ่าน แต่บางคนก็ใช้ความฉ้อฉลของตนแสวงหาผลประโยชน์จากนางแบบและผู้ร่วมงาน

2.5 อาชีพคนในวงการบันเทิง นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้สะท้อนภาพของคนในวงการบันเทิงไว้หลายอาชีพ ดังนี้

2.5.1 อาชีพนักร้อง สะท้อนภาพของคนที่มีความอดทนพยายามที่จะได้เข้าเข้ามาสู่อำนาจนักร้องด้วยความยากลำบาก ต้องพบกับอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย

2.5.2 อาชีพนางเครื่อง สะท้อนภาพของคนประกอบอาชีพนางเครื่องซึ่งพยายามจะหันเหชีวิตขึ้นมาเป็นนักร้อง นักแสดง เพื่อต้องการมีชีวิตที่ดีกว่าเดิมอยู่

2.5.3 อาชีพคนทำงานในวงการภาพยนตร์ สะท้อนภาพของคนทำงานในวงการภาพยนตร์ โดยกล่าวถึงกระบวนการสร้างภาพยนตร์อย่างละเอียดทั้งผู้ที่อยู่เบื้องหน้าคือนักแสดงและผู้ที่อยู่เบื้องหลังคือ คนที่ทำงานเกี่ยวกับการจัดฉาก จัดเครื่องแต่งกาย และแสดงให้เห็นความเพียรพยายามและความอดทนของดารานักแสดงที่ต้องการให้ผลงานการแสดงของตน

ประสบความสำเร็จแต่ก็ต้องพบกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย ทั้งการเอาใจเอาเปรียบและถูกดูหมิ่น

2.6 อาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย สะท้อนภาพของคนที่ทำหน้าที่พนักงานรักษาความปลอดภัยไว้อย่างเคร่งครัด ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างซื่อสัตย์ และอดทนต่อความยากลำบากโดยไม่คำนึงถึงรายได้

2.7 อาชีพหมอนวด สะท้อนภาพของผู้หญิงที่ประกอบอาชีพหมอนวดและมีความสามารถในการให้บริการแขก จนทำให้มีรายได้เพียงพอในการทำของตนและทุกคนในครอบครัว

2.8 อาชีพผู้ขายขายบริการ สะท้อนภาพของผู้ชายที่ประกอบอาชีพขายบริการทางเพศด้วยความจำเป็นเพื่อความอยู่รอดของตนเอง แต่ในความรู้สึกที่แท้จริงนั้นมีความปวดร้าวและไม่ต้องการจะยึดอาชีพนี้ตลอดไป

3. พฤติกรรมของคนในสังคม

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพของบุคคลในสังคมในลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 พฤติกรรมทางเพศ สะท้อนภาพของผู้ชายที่ชอบมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงหลายคน แต่ขาดความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน และสะท้อนภาพของผู้ชายและผู้หญิงที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศชอบมีความสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน ซึ่งพฤติกรรมทั้งหมดนี้เป็นปัญหาที่สังคมไม่ยอมรับ

3.2 พฤติกรรมที่สะท้อนถึงเรื่องวัตถุนิยม สะท้อนภาพของคนในสังคมที่นิยมวัตถุนิยมให้ความสำคัญกับทรัพย์สินเงินทองมากกว่าสิ่งอื่นใดจนขาดความยั้งคิด และไม่คำนึงถึงศีลธรรมจรรยาที่พึงงามแต่อย่างใด แต่จะคำนึงถึงความสะดวกสบายในชีวิตเท่านั้น

3.3 พฤติกรรมความขัดแย้งภายในครอบครัว สะท้อนภาพของครอบครัวที่เกิดจากความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันระหว่างพ่อแม่ที่ส่งผลไปยังลูก อันนำไปสู่ปัญหาความแตกแยกในครอบครัวในที่สุด

3.4 พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ สะท้อนภาพของคนในสังคมที่ดำเนินธุรกิจด้วยการใช้เล่ห์เหลี่ยมเพื่อหวังผลประโยชน์ จึงทำให้ขาดความซื่อตรง ขาดความจริงจังต่อเพื่อนร่วมงาน

4. ด้านปัญหาสังคม

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ สะท้อนภาพปัญหาสังคมตามประสบการณ์ตรงที่เขาพบเห็น ดังนี้

4.1 ปัญหาทางการศึกษา สะท้อนภาพของผู้ปกครองที่มีค่านิยมไม่ถูกต้องในการส่งบุตรหลานเข้าปศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเสียเงินจำนวนมาก เพื่อต้องการบุตรหลานได้เข้าเรียนตามค่านิยมมากกว่าที่จะคำนึงถึงเรื่องคุณภาพการเรียนการสอน

4.2 ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศ สะท้อนภาพผู้หญิงที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจากกลุ่มผู้จ้างแรงงานที่ดื่มสุราแล้วขาดสติ กับครูที่ขาดศีลธรรมจรรยาโดยมีอิทธิพลจากสื่อที่เผยแพร่ภาพอนาจารยั่วยุคมารมณ์ต่าง ๆ

4.3 ปัญหาความยากจน เป็นปัญหาของคนในสังคมที่ประสบปัญหาการว่างงาน โดยถูกนายทุนเอารัดเอาเปรียบ การขาดที่อยู่อาศัยและพฤติกรรมของคนจนนิยมการเสี่ยงโชคเพื่อหาหนทางรวยทางลัด

4.4 ปัญหาครอบครัวจรรยาบรรณ สะท้อนภาพของครูที่ขาดจรรยาบรรณในอาชีพ ประพฤติตนเสื่อมเสียในเรื่องชู้สาว และข่มขืนนักเรียนที่เป็นลูกศิษย์ของตน

นอกจากนี้ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับภาพสะท้อนในสังคม แต่ละด้านโดยสื่อผ่านทางความคิดของตัวละครและน้ำเสียงของผู้เขียนที่ต่าง ๆ ที่ปรากฏมีดังนี้

1. ทัศนะเกี่ยวกับครอบครัว นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ให้ความสำคัญกับครอบครัวที่มีชีวิตคู่แบบผัวเดียวเมียเดียวว่าเป็นครอบครัวที่มีความสุข และแสดงให้เห็นว่าครอบครัวใดถ้ามีบุคคลที่สามเข้ามาเกี่ยวข้องจะก่อให้เกิดปัญหา หากความสุขไม่ได้ และเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่จะนำไปสู่ปัญหาครอบครัวแตกแยก ทำให้สมาชิกในครอบครัวขาดความรักความอบอุ่น ปัญหาเหล่านี้ส่วนใหญ่มักจะเกิดจากฝ่ายชายเป็นผู้กระทำ

2. ทัศนะเกี่ยวกับอาชีพ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ดังนี้

2.1 อาชีพครู เป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่องจากสังคม สร้างคนให้เป็นคนดี แต่น่าเห็นใจเพราะครูมีรายได้น้อยต้องหางานพิเศษเพื่อการดำรงชีวิต แต่ครูบางคนประพฤติน่าไม่เหมาะสมทำลายภาพลักษณ์ของครู

2.2 อาชีพตำรวจ ตำรวจส่วนใหญ่มักใช้อำนาจหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ขาดความจริงใจในการทำงาน ปฏิบัติหน้าที่ผิดกฎหมาย กดขี่ข่มเหงผู้ด้อยกว่าและชอบแสดงอำนาจ

2.3 อาชีพสื่อมวลชน เป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อสังคมเพราะสามารถจะให้คุณหรือให้โทษแก่สังคมได้ รวมทั้งเสนอความคิดว่านักเขียนจะต้องช่วยแก้ปัญหาสังคมด้วย

2.4 อาชีพช่างภาพถ่ายภาพนิ่ง เป็นอาชีพที่ทำงานทางด้านศิลปะอย่างแท้จริง และช่างภาพเหล่านี้ไม่จำเป็นจะต้องมีพฤติกรรมที่เห็นแก่ตัวเสมอไปทุกคน

2.5 อาชีพคนในวงการบันเทิง เป็นอาชีพที่เสี่ยงกับความปลอดภัยโดยเฉพาะผู้หญิง เพราะคนในวงการบันเทิงมักจะมีเสน่ห์หล่อมลอบหลายรูปแบบ และวงการนี้คนทั่วไปมักจะมองว่าเงินงาเลวร้ายว่าประพัตินไม่ถึงงาม

2.6 อาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย เป็นอาชีพที่คนในสังคมมองว่าไม่มีเกียรติ แต่ผู้เขียนให้ทัศนะว่าเป็นอาชีพที่สุจริต และสร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคมได้ เช่นเดียวกับอาชีพอื่น ๆ

2.7 อาชีพหมอนวด เป็นอาชีพที่ถูกคนทั่วไปตั้งข้อรังเกียจ แต่หมอนวดก็เป็นคนดีที่ประกอบอาชีพสุจริต สาเหตุที่ต้องประกอบอาชีพนี้ก็เพื่อฐานะทางเศรษฐกิจ

2.8 อาชีพขายยาบริการ เป็นอาชีพที่สังคมไม่ยอมรับ คนที่ยึดอาชีพนี้ ส่วนหนึ่งมีเหตุผลส่วนตัวคือ ทาเพื่อการดำรงชีวิตมากกว่าความชอบ

3. ทัศนะที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของคนในสังคม

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะไว้ดังนี้

3.1 ทัศนะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ แสดงทัศนะของคนรุ่นใหม่ที่มีเพศสัมพันธ์กันก่อนแต่งงานว่าเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง ผิดขนบธรรมเนียมประเพณี และผู้ที่ชอบมีความสัมพันธ์กับสามีของคนอื่นก็เป็นเรื่องที่ไม่ควรกระทำ เป็นที่น่ารังเกียจของคนในสังคม ผู้เขียนมองผู้ชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา เพราะคนเหล่านี้ไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้สังคม

3.2 ทัศนะเกี่ยวกับค่านิยมทางวัตถุ คนส่วนใหญ่มักจะให้ความสำคัญในเรื่องวัตถุนิยม โดยเฉพาะการเลือกคู่ครองนั้นทรัพย์สินเงินทองเป็นปัจจัยสำคัญที่จะมีผลต่อการตัดสินใจ

3.3 ทักษะเกี่ยวกับพฤติกรรมการค้าเงินธุรกิจ จะต้องมีการใช้จ่ายส่วนหนึ่งเป็นค่าติดต่อสื่อสาร อำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจ เพื่อหวังประโยชน์ซึ่งกันและกัน แต่ขาดความจริงใจต่อกัน

4. ทักษะเกี่ยวกับปัญหาสังคม นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้แสดงทักษะปัญหาสังคมด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ทักษะเกี่ยวกับปัญหาด้านการศึกษา การที่คนในสังคมมีค่านิยมส่งบุตรหลานให้เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง การจัดการศึกษาในวัยเริ่มต้นควรจะคำนึงถึงการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์มากกว่าด้านวิชาการ และการกระจายโอกาสทางการศึกษา ควรกระจายให้ทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มคนจนที่มีกขาดโอกาสทางการศึกษา

4.2 ทักษะเกี่ยวกับการละเมิดทางเพศ เป็นปัญหาร้ายแรงต่อสังคมเป็นการกระทำที่บ่อนทำลายความสุขของผู้อื่น เพราะการกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อชีวิตจิตใจของผู้หญิงที่ถูกกระทำ ผู้กระทำผิดจึงควรได้รับโทษหนักตามกฎหมาย

4.3 ทักษะเกี่ยวกับปัญหาความยากจน เป็นเรื่องที่น่าเห็นใจแต่ก็ไม่ใช่ว่าสิ่งสำคัญในชีวิตของคนเราจะต้องขึ้นอยู่กับความดีงาม ประกอบอาชีพสุจริต ไม่ควรเอาความยากจนมาเป็นข้ออ้างเพื่อประกอบอาชีพทุจริต

อภิปรายผล

จากการศึกษาภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ พบว่า ผู้เขียนมีมุมมองที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับชีวิตของคนในสังคม ตั้งแต่สถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันพื้นฐานที่สำคัญ ผู้เขียนพยายามเน้นให้ผู้อ่านเห็นว่าครอบครัวที่สมบูรณ์ที่สุด ก็คือ ครอบครัวที่สมาชิกทุกคนมีความรักและความเข้าใจกัน มีส่วนร่วมในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ร่วมกัน และยังชี้ให้เห็นว่าหากครอบครัวใดเกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้นภายใน นอกจากกระทบต่อครอบครัวโดยตรงแล้วยังจะส่งผลกระทบต่อสังคมอีกด้วย ผู้เขียนให้ความสำคัญกับเรื่องครอบครัวเป็นอย่างมาก เพราะได้สะท้อนประเด็นของครอบครัวที่จะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ครบทุกรูปแบบซึ่งเมื่อมองภาพโดยรวมจะเห็นว่าสมาชิกในครอบครัวนับเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งที่จะก่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในครอบครัวได้ ผู้เขียนยังสะท้อนภาพคนในสังคมที่ได้พบเห็นในสาขาอาชีพต่าง ๆ โดยนำเสนอสภาพการทำงาน ปัญหา

และอุปสรรค ตลอดจนมุมมองของบุคคลทั่วไปต่ออาชีพนั้น ๆ โดยให้ความสำคัญแก่ทุกอาชีพเท่า ๆ กัน และการประกอบอาชีพควรตั้งอยู่ในความพากเพียรพยายาม ความซื่อสัตย์สุจริตในอาชีพทางานของตนอย่างเต็มที่ เพื่อประโยชน์ทั้งของตนเองและสังคมได้เช่นเดียวกัน โดยผู้เขียนได้เน้นเรื่องความซื่อตรงต่อหน้าที่ในแต่ละอาชีพเป็นสำคัญ โดยจะไม่มองว่าอาชีพใดด้อยค่าหรือไร้เกียรติในสังคมแต่อย่างใด แต่ผู้เขียนจะมองว่าอาชีพที่ดีบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ในอาชีพนั้น ๆ จะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างครบถ้วนและมีจริยอาชีพของตน และสร้างสรรค์ประโยชน์แก่สังคมให้มากที่สุด นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้ให้ความสำคัญกับพฤติกรรมของคนในสังคมที่เกิดจากการยึดถือค่านิยมที่ไม่ถูกต้องทำให้เกิดความสับสนยุ่งยากในชีวิตอันจะนำไปสู่ปัญหาสังคมต่อไป ผู้เขียนเน้นในเรื่องพฤติกรรมทางเพศในลักษณะของคนที่มีพฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสม เช่น พฤติกรรมของชายและหญิงที่มีความเบี่ยงเบนทางเพศและผู้ชายที่ชอบมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงโดยใช้เงินทองเป็นเครื่องล่อใจ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะก่อให้เกิดปัญหาไปสู่เรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาครอบครัว

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการสะท้อนภาพสังคมในนวนิยายของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการสะท้อนภาพสังคมในเมืองหลวง เนื่องจากผู้เขียนมองว่าสังคมเมืองหลวงมีโครงสร้างที่ซับซ้อนและเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว จึงส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคม คนที่ไม่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ก็จะเกิดปัญหา ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของสังคมเมืองหลวงเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้คนที่อยู่ในสังคมต้องดิ้นรนต่อสู้ เพื่อตอบสนองความต้องการทางวัตถุสิ่งของที่สามารถจะบันดาลความสุขให้ตนในสังคมได้ คนที่ด้อยโอกาสทางสังคมทั้งด้านความเป็นอยู่ และฐานะ เศรษฐกิจก็จะได้รับความยากลำบากในการดำเนินชีวิต ในขณะที่เดียวกันคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีก็อาจได้รับความทุกข์ใจเนื่องจากยึดติดกับค่านิยมในเรื่องวัตถุที่ต้องดิ้นรน เพื่อแสวงหาวัตถุสิ่งของมาตอบสนองความต้องการของตนเองจนทำให้ชีวิตต้องประสบกับความยุ่งยากมากมาย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่า นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้ให้ความสำคัญกับผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย โดยผู้เขียนจะเน้นความสำคัญของผู้หญิงเป็นส่วนใหญ่ โดยแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงเป็นผู้ต่อสู้และเผชิญกับปัญหาชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ แต่ก็สามารถผ่านพ้นปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างลุล่วง ผู้หญิงในนวนิยายแต่ละเรื่องมีความสามารถในการทำงานและมีความอดทนต่อความยากลำบากได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ผู้ชายมักจะสร้างปัญหาความยุ่งยากต่าง ๆ ให้กับผู้หญิง และเป็นบุคคลที่มีรูปแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

ในส่วนของปัญหาสังคมนั้น ผู้เขียนเน้นปัญหาซึ่งเกิดจากบุคคลในสังคมระดับล่างที่มีฐานะยากจน และขาดโอกาสทางการศึกษาอันเป็นปัจจัยสำคัญนำไปสู่ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาเศรษฐกิจ และปัญหาสังคมอื่น ๆ อีกหลายประการ และผู้เขียนได้ใช้ภาพสะท้อนและทัศนะส่วนตัวกล่าวถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมให้ผู้อ่านรับทราบ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาหรือเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาพสะท้อนสังคมส่วนนวนิยายของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ผู้วิจัยพบว่างานวรรณกรรมของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ยังมีประเด็นและแง่มุมอื่น ๆ ที่น่าสนใจดังนี้

1. วิเคราะห์โลกทัศน์ในนวนิยายของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์
2. ศึกษากลวิธีการประพันธ์ในนวนิยายของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์
3. วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในเรื่องสั้นของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ขวัญนคร ครุฑานุช. การวิเคราะห์นวนิยายของสีฟ้า. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

ทศวรรษ รัตนวิมล. "ปกเปลือกลูกชายผู้พลีกายให้ภัย," กรุงเทพ 30. 4(35) :

29 - 44 ; กันยายน 2532.

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. เกร็ดดาว. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2536.

_____. ขอรู้เพียงคนเดียว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2538.

_____. เขี้ยวลากดิน. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2537.

_____. คนแปลกหน้า. กรุงเทพฯ : ประพันธ์สาส์น, 2539.

_____. ฆาตกร. กรุงเทพฯ : กอไผ่, 2525.

_____. ชีวิตฉันเป็นดั่งเช่นละคร. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2537.

_____. ถนนคนกว้าง. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2537.

_____. ถนนนอกเมือง. กรุงเทพฯ : ต้นหมาก, 2523.

_____. เปลือกลูกทอง. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2526.

_____. ผ่านไปเหมือนสายลม. กรุงเทพฯ : บางหลวง, 2529.

_____. ผู้หญิงคนหนึ่ง. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2537.

_____. ไม้ไผ่ต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2534.

_____. รถเข็นสีขาว. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2537.

_____. ลมหายใจสีขาว. กรุงเทพฯ : ต้นหมาก, 2527.

_____. ลูกโป่งสวรรค์. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2537.

_____. ห้องสี่เหลี่ยม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2537.

_____. ทางเครื่อง. กรุงเทพฯ : ประพันธ์สาส์น, 2530.

บุญศิริ วิทยานันท์. การวิเคราะห์นวนิยายของ ก.สุรางคนางค์. วิทยานิพนธ์ อ.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

ประกิจ จันตะเคียน. การวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่องสั้นของอาจินต์ ปัจจุพรรค์. ปริญญาโท

กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2534. อัดสำเนา.

ฝ่ายศึกษาและวิจัยการพัฒนาสังคม กองศึกษาและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการ

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สังคมไทย 2519. ม.ป.ท., 2520.

ฝ่ายศึกษาและวิจัยการพัฒนาสังคม กองศึกษาและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการ

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สังคมไทย 2520. มปท., 2521.

_____. สังคมไทย 2521. มปท., 2522.

_____. สังคมไทย 2522. มปท., 2523.

_____. สังคมไทย 2523. มปท., 2524.

_____. สังคมไทย 2524. มปท., 2525.

_____. สังคมไทย 2525. มปท., 2526.

_____. สังคมไทย 2526. มปท., 2527.

_____. สังคมไทย 2527. มปท., 2528.

_____. สังคมไทย 2528. มปท., 2529.

_____. สังคมไทย 2529. มปท., 2530.

_____. สังคมไทย 2530. มปท., 2531.

_____. สังคมไทย 2531. มปท., 2532.

_____. สังคมไทย 2532. มปท., 2533.

_____. สังคมไทย 2533. มปท., 2534.

_____. สังคมไทย 2534. มปท., 2535.

_____. สังคมไทย 2535. มปท., 2536.

_____. สังคมไทย 2536. มปท., 2537.

_____. สังคมไทย 2537. มปท., 2538.

_____. สังคมไทย 2538. มปท., 2539.

ฝ่ายศึกษาและพัฒนาเศรษฐกิจ. "เศรษฐกิจไทย 5 ปี ของแผนฯ 6," เศรษฐกิจและสังคม.

28(1) : 3 - 22 ; มกราคม - กุมภาพันธ์ 2534.

~~เรณู มหาวนา~~. ภาพสะท้อนสังคมและคุณค่าเชิงวรรณศิลป์ในเรื่องสั้นของนิมิตร ภูมิถาวร.

พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2529. อัดสำเนา.

เริงศักดิ์ กาชร. ผ่านใบเหมือนสายลม. กรุงเทพฯ : บางหลวง, 2529.

~~คำวิทย์~~ สังขพันธานนท์. ภาพสะท้อนสังคมไทยจากเรื่องสั้นร่วมสมัย. ปริณิฏาณิพนธ์ กศ.ม.

พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2529. อัดสำเนา.

วาสนา ไชยรัตน์. การวิเคราะห์เรื่องสั้นของ สุรชัย จันทิมาธร. ปรินต์มานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

วิภา กองกะนันท์. วรรณคดีศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2521.

สัจภูมิ ละออ. เส้นทางชีวิตนักเขียน. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2538.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. "2 ปี ของแผนฯ 6 ข้อเท็จจริง

ด้านเศรษฐกิจ," เศรษฐกิจและสังคม. 26(1) : 4 - 13 ; มกราคม - กุมภาพันธ์ 2532.

สุภัทร สวัสดิรักษ์. รถเข็นสีขาว. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน, 2530.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชา พัฒนาการวรรณคดีไทย หน่วยที่ 1-7.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.

สุรีย์ จันรีว. "นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ผลงานปลายปากกานักเขียนอาชีพ," ชีวิตชีวา.

1 : 99 - 100 ; ตุลาคม 2536.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นางเพ็ญจันทร์ มาประชา
วัน เดือน ปีเกิด	1 กันยายน 2493
สถานที่เกิด	ราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	87/57 หมู่ 1 ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ นนทบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2511 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดแจ้งร้อน พ.ศ. 2524 ครุศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยครูจันทระเกษม (ภาษาไทย) พ.ศ. 2540 ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายของนิเวศน์ กันไทยราษฎร์

บทคัดย่อ

ของ

เพ็ญจันทร์ มาประชา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

พฤษภาคม 2541

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษานวนิยายของ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ จำนวน 17 เรื่อง ในด้านภาพสะท้อนสังคม และทัศนะของผู้เขียนที่ปรากฏในนวนิยาย

ผลการศึกษาพบว่า นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ ได้มุ่งสะท้อนภาพสังคมของคนในเมืองหลวง เป็นสำคัญเกี่ยวกับด้านครอบครัว ด้านอาชีพ ด้านพฤติกรรมของคนในสังคม และด้านปัญหาสังคม โดยเน้นความสำคัญของครอบครัวที่มีความสมบูรณ์ สมาชิกทุกคนในครอบครัวทำหน้าที่ของตนอย่างครบถ้วน ซึ่งเป็นผลทำให้ครอบครัวมีความสุข นอกจากนี้ผู้เขียนได้แสดงทัศนะต่าง ๆ ของตน ผ่านวรรณกรรม ได้แก่ ทัศนะเกี่ยวกับครอบครัว อาชีพ พฤติกรรมของคนในสังคม และทัศนะเกี่ยวกับปัญหาสังคม โดยมองว่าครอบครัวที่สามัคคีปรองดองมีความรัก ความซื่อสัตย์ต่อกันเป็นครอบครัวที่มีความสุขที่สุด ในด้านอาชีพทุกอาชีพมีความสำคัญต่อสังคมหากประกอบอาชีพเหล่านั้นด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ส่วนพฤติกรรมของคนในสังคมที่ขาดศีลธรรมจรรยา และความยากจนของคนเป็นต้นเหตุสำคัญของปัญหาสังคมด้านต่าง ๆ นอกจากนี้พบว่า ผู้เขียนได้ใช้ภาพสะท้อนสังคมและทัศนะของตนที่เสนอแสดงไว้ในนวนิยายแต่ละเรื่อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมให้ดีขึ้น

AN ANALYSIS OF SOCIAL REFLECTION IN NIWES KANTRIRAS'NOVELS

AN ABSTRACT

BY

PHENCHAN MAPRACHA

Presentd in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Thai
at Srinakharinwirot University

May 1998

This thesis seeks to bring to light a reflection on society as well as the author's views as portrayed in the 17 novels of Niwes Kantriras.

The result of the study has revealed that Niwes Kantriras aims to expose the image of the society of people in the Capital, Specifically in the fields of family occupation, society behavior and social problems with a special emphasis on the ideal family whose individual members have loftily fulfilled their duties, thus resulting in a happy family. A side from this the author has put across his various viewpoints through his literary media, namely his attitude towards the family, occupation, society behavior and social problems, by judging that the family in which both husband and wife have shown love and affection as well as loyalty to each other is considered the happiest family. Likewise, every occupation will become essential to society if those pursuing it will perform their own duties with absolute honesty. Society behavior that is deficient in ethics and human poverty are really the root causes of various kinds of social problems. Furthermore, it transpires that the author intends to make use of his reflection on society as well as his views as revealed in each of his novels as the basis for improving the way of living of the people in society.